

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

RAPORT PRIVIND STAREA JUSTIȚIEI

2013

“Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”

(art. 133 alin. (1) din Constituția României, republicată

Rezumat executiv

Volumul total de activitate înregistrat la nivelul instanțelor judecătorești în anul 2013, cu excepția instanțelor militare, a fost de 3.337.426 dosare (3.335.672 dosare în 2012) ceea ce corespunde unei creșteri cu 0,05 % față de anul 2012. Spre deosebire însă de anii anteriori, **schemele instanțelor au fost suplimentate** cu 150 de posturi de judecător, reprezentând o majorare cu 3,3% a schemelor de personal.

Cu toate că și **numărul cauzelor soluționate** la nivel național în anul 2013 a crescut cu 52.454 cauze față de anul anterior, numărul dosarelor nesoluționate, aflate în stoc la începutul anului 2013, s-a majorat cu 190.845 cauze, ceea ce corespunde unei creșteri cu 21,67 %. stoc

Este de semnalat faptul că, exceptând anul 2013, când s-a înregistrat o diminuare a dosarelor nou intrate cu 189.091 cauze (corespunzător unui procent de 7,7%), în intervalul 2009-2012, la nivel național, instanțele s-au confruntat cu o creștere progresivă a dosarelor nou intrate în sistem, ca urmare a creșterii exponențiale a numărului persoanelor ce recurg la justiție. Pentru a face față acestui fenomen și pentru a nu crește necontrolat stocurile de dosare de la un an la altul, instanțele au fost nevoite să soluționeze un număr tot mai mare de dosare (*cu aproape 669.599 cauze mai mult în 2013 comparativ cu anul 2009, ceea ce corespunde unui procent de 38,51 %*). În tot acest timp numărul cauzelor nou înregistrate a crescut cu numai 20%.

În ceea ce privește **instanța supremă**, comparativ cu anul 2012, volumul de activitate a crescut cu 569 de cauze, iar numărul cauzelor soluționate cu 7929 cauze, fapt ce a determinat reducerea semnificativă a stocului de dosare, de la aproximativ 28.000 de dosare la început de perioadă la numai 21.000 de dosare la final de perioada 2013.

Încărcătura pe judecător la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost de 1.079 cauze, în scădere cu 91 de cauze comparativ cu anul anterior, fiind comparabilă, din punct de vedere numeric, cu cea înregistrată la nivelul celorlalte instanțe, situație care este de nepermis și nu poate fi menținută pe viitor.

La nivelul **curților de apel**, comparativ cu anul anterior, volumul de activitate a crescut cu 25.286 cauze (corespunzător unui procent de 7,57%), iar numărul cauzelor soluționate cu 34.612 cauze (corespunzător unui procent de 15%), în timp ce stocul inițial de dosare s-a majorat cu 16.200 cauze (corespunzător unui procent de 19%).

Încărcătura pe judecător la nivelul curților de apel a fost de 1.330 cauze, în creștere cu 44 de cauze comparativ cu anul anterior, iar procentul de operativitate a crescut cu 6% față de anul anterior (71% în anul 2012).

Cât privește **tribunalele**, comparativ cu anul anterior, volumul de activitate a scăzut cu 2.672 cauze, în timp ce numărul cauzelor soluționate a crescut cu 713 cauze, iar stocul inițial de dosare cu 135.067 cauze (corespunzător unui procent de 43%, comparativ cu anul anterior).

Încărcătura pe judecător la nivelul tribunalelor a fost de 1.109 cauze, în creștere cu 42 de cauze comparativ cu anul anterior, iar procentul de operativitate a crescut cu 2% față de anul anterior (67% în anul 2012).

La nivelul **judecătoriilor**, comparativ cu anul anterior, volumul de activitate a scăzut în mod nesemnificativ, cu 31.736 dosare, în timp ce numărul cauzelor soluționate a cunoscut o creștere cu 14.130 cauze (1%). De asemenea, o creștere nesemnificativă, cu 24.259 cauze (5,17%), a înregistrat și stocul inițial de dosare.

Încărcătura pe judecător la nivelul judecătoriilor a fost de 1.014 cauze, în scădere cu 60 de cauze comparativ cu anul anterior, în timp ce procentul de operativitate a crescut cu 1% față de anul anterior (79% în anul 2012).

Se evidențiază, ca și în anii anteriori, trei curți de apel, trei tribunale și 6 judecătorii cu un număr foarte mare de cauze de soluționat comparativ cu celelalte, și anume Curtea de Apel București (65.952 cauze, față de 60.973 cauze în 2012), Curtea de Apel Craiova (41.486 cauze, față de 41.035 cauze în 2012), Curtea de Apel Timișoara (29.998 cauze, față de 22.558 cauze în 2012), Tribunalul București (143.792 cauze, față de 148.702 cauze în 2012), Tribunalul Dolj (40.065 cauze, față de 42.008 cauze în anul 2012), Tribunalul Iași (36.545 cauze, față de 30.426 cauze în 2012), Judecătoria Sectorului 3 București (82.655 cauze, față de 62.877 cauze în 2012), Judecătoria Sectorului 1 București (69.810 cauze, față de 79.829 cauze în 2012), Judecătoria Ploiești (57.999

cauze, față de 56.002 cauze în 2012), Judecătoria Iași (50.303 cauze, față de 51.361 cauze în 2012), Judecătoria Sectorului 2 București (56.978 cauze, față de 70.190 cauze în 2012) și Judecătoria Constanța (50.245 cauze în 2013).

Comparativ cu anul 2012, la nivelul curților de apel, au fost înregistrate creșteri în materie penală (36.559 dosare în 2013, față de 35.183 în 2012), obiectele cu ponderea cea mai însemnată fiind „Interceptări audio – video”, „Evaziune fiscală” și „Ucidere din culpă”, dar și în materia contenciosului administrativ (131.548 dosare în 2013, față de 120.058 în 2012), obiectele cu ponderea cea mai însemnată fiind „Anulare act administrativ” și „Anulare act control taxe/impozite”. În materia litigiilor de muncă și asigurărilor sociale, situația este similară anului precedent, în timp ce în materie civilă s-au înregistrat diminuări semnificative (16.800 cauze în 2013, față de 21.000 cauze în 2012).

La nivelul tribunalelor, creșteri față de anul 2012, au fost înregistrate în materie penală (63.669 cauze, față de 60.081 cauze în 2012), obiectele cu ponderea cea mai însemnată fiind „Interceptări audio – video” și „Cerere de liberare condiționată”, dar și în materia insolvenței (60.657 cauze, față de 57.956 cauze în 2012), obiectul cu ponderea cea mai însemnată fiind „Procedura insolvenței – societăți cu răspundere limitată”. Diminuări semnificative au fost înregistrate în materia contenciosului administrativ (202.535 cauze, față de 229.619 cauze în 2012) și în materia litigiilor de muncă și asigurări sociale (79.592 cauze, față de 136.509 în 2012).

Cât privește judecătorii, au existat materii care au înregistrat o creștere ne semnificativă de activitate comparativ cu anul anterior, cum ar fi materia penală și materia executării silite, dar și materii care au înregistrat diminuări (dreptul familiei, plângeri contravenționale).

Volumul total al dosarelor penale de la nivelul parchetelor în anul 2013 a fost de **1.826.427 dosare**, în creștere cu **4,11%** comparativ cu anul anterior, în timp ce **schemele parchetelor nu au suferit suplimentări de posturi în cursul acestui an**. Cu excepția Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care a înregistrat un volum de dosare penale cu 190 de cauze mai mic comparativ cu anul anterior și a parchetelor de pe lângă tribunale, care au înregistrat un volum de dosare cu 1328 de cauze mai puțin decât în anul anterior, toate parchetele, inclusiv D.N.A. și D.I.I.C.O.T., au înregistrat o creștere a volumului de dosare în anul 2013, **cea mai mare creștere** având loc la nivelul **D.N.A., urmata de D.I.I.C.O.T., parchetelor de pe lângă judecătorii și cele de pe lângă curțile de apel**.

Creșterea volumului de activitate la nivelul unităților menționate s-a repercutat și asupra **încărcăturii pe procuror** (cu excepția DIICOT unde încărcătura de dosare pe procuror a rămas aceeași cu cea din anul 2013, respectiv 75 de dosare pe procuror), care a crescut de la 64 de dosare în anul 2012, la 75 de dosare în anul 2013, la nivelul DNA, de la 1384 de dosare în anul 2012, la 1451 dosare în anul 2013, la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii, și de la 70 de dosare în anul 2012, la 71 de dosare în anul 2013, la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel.

Se evidențiază, ca și în anii anteriori, trei parchete de pe lângă curțile de apel, trei parchete de pe lângă tribunale și patru parchete de pe lângă judecătorii cu volum mare de dosare comparativ cu cele de nivel similar, și anume Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București (2.965 dosare, cu 423 de dosare mai puțin totuși decât în anul 2012), Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța (1633 dosare, cu 151 de dosare mai puțin totuși decât în anul 2012), Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova (1326 dosare, cu 48 de dosare mai puțin decât în anul 2012), Parchetul de pe lângă Tribunalul București (15.539 dosare, în creștere cu 1.174 față de anul 2012), Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța (5.215 dosare, în creștere cu 463 de dosare față de anul 2012), Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași (4.165 dosare, în scădere cu 1.294 dosare față de anul 2012), Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Timișoara, Parchetul de pe lângă Judecătoria Cluj Napoca și Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 5 București.

Din perspectiva **operativității** soluționării dosarelor penale, în anul 2013, cea mai mare operativitate au avut-o parchetele de pe lângă curțile de apel (64%), urmate de parchetul de pe lângă instanța supremă (47%), DIICOT (45%), parchetele de pe lângă tribunale (42%), parchetele de pe lângă judecătorii (34%) și DNA (32%).

Ponderea atacabilității hotărârilor pronunțate de **judecătorii** în anul 2013 a fost de **13 %** (11% în anul 2012), iar **ponderea schimbării hotărârilor** de **8%** (3% în anul 2012).

La nivelul tribunalelor civile, ponderea atacabilității hotărârilor a fost de **48%** (46% în anul 2012), iar **indicele de desființare de 7%** (5% în anul 2012).

La nivelul curților de apel, **indicele de atacabilitate a fost de 44%, iar indicele de desființare de 11%.**

Procentul justițiabililor nemulțumiți de hotărârile pronunțate este destul de ridicat, însă nemulțumirile acestora au fost confirmate de instanțele care au soluționat căile de atac, doar într-o mică măsură.

Ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale, în totalul cauzelor soluționate prin rechizitoriu, **a scăzut progresiv**, de la 0,41% în anul 2008, la 0,10% în anul 2013.

Ponderea inculpaților achitați definitiv, în totalul inculpaților trimiși în judecată, **a scăzut progresiv**, de la 2,62% în anul 2008, la 1,30% în anul 2013.

În ceea ce privește durata de soluționare a cauzelor, se impune a preciza că, potrivit noii aplicații Ecris – statistică, în anul 2013, aceasta nu mai este calculată sub forma unor intervale (ex. număr cauze soluționate în termen de 1 an), ci sub forma unei durate medii, calculată în zile, pe fiecare obiect, materie și stadiu procesual în parte.

În numărul zilelor este cuprinsă, pe de o parte, perioada scursă între momentul înregistrării dosarului și primul termen de judecată (care la unele instanțe, pe anumite stadii procesuale și obiecte poate depăși 6 luni), precum și perioada în care hotărârea a fost redactată în mod complet și documentul a fost depus la mapa de hotărâri. Acest lucru semnifică faptul că timpul efectiv de judecată a unei cauze (de la primul până la ultimul termen) este considerabil mai redus decât cifrele afișate de aplicație.

La nivelul parchetelor, modul de calcul al duratei de soluționare a cauzelor nu a cunoscut modificări prin comparație cu anul precedent. Se remarcă faptul că numărul cauzelor soluționate între 6 luni și 1 an de la sesizare a crescut cu 29,9% față de anul precedent, situație care se regăsește și în cazul dosarelor soluționate între 1 an și 2 ani de la sesizare, care s-a majorat cu 19,5% față de anul 2012.

În domeniul resurselor umane, la fel ca și în anii anteriori, eforturile Consiliului Superior al Magistraturii s-au concentrat pe asigurarea necesarului de resurse umane pentru funcționarea în condiții optime a instanțelor (inclusiv a Înaltei Curți de Casație și Justiție) și parchetelor.

Astfel, **în cursul anului 2013 au fost ocupate 243 de posturi de judecător (188 de posturi de judecător în anul 2012) și 127 posturi de procuror (157 de posturi de procuror în anul 2012). Cu toate că numărul posturilor ocupate de judecător este mai mare decât cel din anul anterior, numărul posturilor vacante de judecător s-a majorat prin comparație cu anul anterior (de la 234 de posturi la 256 de posturi), fapt ce se datorează majorării schemelor instanțelor cu 150 de posturi de judecător ca urmare a intrării în vigoare a noului cod de procedură civilă.**

În ceea ce privește parchetele, prin comparație cu anul anterior, numărul de posturi vacante s-a redus de la 390 de posturi la 355 de posturi.

Trebuie subliniat și faptul că numărul judecătorilor și procurorilor care au fost eliberați din funcție în cursul anului 2013 a fost, în continuare, unul redus și previzibil (89 de judecători față de 72 de judecători în anul 2012 și 70 de procurori, față de 51 de procurori în anul 2012).

Și în acest an, una dintre preocupările Consiliului Superior al Magistraturii în domeniul resurselor umane a constituit-o ocuparea posturilor temporar vacante, ca urmare a detașării judecătorilor și procurorilor la alte instituții decât instanțele și parchetele.

Astfel, la sfârșitul anului 2013, *numărul judecătorilor detașați la alte instituții decât instanțele judecătorești* era de *68 de judecători*, însă posturile a 42 dintre aceștia erau ocupate pe perioadă nedeterminată, conform art. 134 ind.1 din Legea nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Ponderea numărului judecătorilor detașați ale căror posturi nu au fost ocupate, în numărul total al posturilor de judecător, a fost de 0,55 %, procent redus prin comparație cu cel înregistrat în anul precedent (0,81 %).

De asemenea, la sfârșitul anului 2013, *numărul procurorilor detașați la alte instituții decât parchetele* era de *50 de procurori*, însă posturile a 16 dintre aceștia erau ocupate pe perioadă nedeterminată, conform art. 134 ind.1 din Legea nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Ponderea numărului procurorilor detașați ale căror posturi nu au fost ocupate, în numărul total al posturilor de procuror, a fost de 1,17 %, procent redus prin comparație cu cel înregistrat în anul precedent (1,24 %).

Pe lângă eforturile depuse în vederea ocupării posturilor vacante și temporar vacante din sistem, echilibrarea schemelor de personal a constituit o preocupare a Consiliului Superior al Magistraturii și în anul 2013.

Astfel, deși în acest an nu a fost inițiată nicio procedură de redistribuire, Consiliul Superior al Magistraturii a continuat demersurile în vederea finalizării procedurilor de redistribuire aprobate în anii anteriori, în anul de referință fiind redistribuite încă 3 posturi vacante de judecător.

Totodată, pornind de la necesitatea identificării și rezolvării principalelor probleme de care depinde aplicarea noilor coduri, prin Hotărârea nr. 1091 din data de 28.11.2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și-a însușit **Planul de măsuri privind punerea în aplicare a Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului penal și Codului de procedură penală.**

Unul dintre obiectivele planului sus-menționat privește suplimentarea schemelor de personal ale instanțelor și parchetelor, context în care, în cursul anului 2013, a fost finalizată procedura de distribuire pe instanțe a celor 150 de posturi de judecător și 250 de posturi de personal auxiliar de specialitate, alocate suplimentar prin H.G. nr. 1056/2012 pentru modificarea Anexei nr. 2 la H.G. nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției.

Totodată, în același scop, respectiv pregătirea sistemului judiciar pentru implementarea noilor coduri, în ședința din data de 27.06.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a sesizat Ministerul Justiției în vederea adoptării hotărârii de guvern pentru suplimentarea schemelor de personal ale instanțelor judecătorești cu posturile prevăzute pentru anul 2014. În continuarea acestui demers, prin Hotărârea nr. 893/19.09.2013, Plenul Consiliului a avizat favorabil proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, în sensul suplimentării numărului maxim de posturi pentru curțile de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii cu 350 de posturi (150 posturi de judecător și 200 posturi de personal auxiliar de specialitate).

În egală măsură, în anul de referință, Grupul de lucru interinstituțional format din reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției și Ministerului Public, pe baza unei temeinice analize, a identificat un număr de 70 de judecătorii și parchete de pe lângă acestea care se circumscriu criteriilor avute în vedere în procesul de raționalizare. Ulterior, prin Hotărârea nr. 548/2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a acordat aviz conform pentru desființarea a 30 de instanțe/parchete cu rearondarea localităților acestora altor instanțe/parchete, menținerea în funcțiune a 25 de instanțe/parchete, concomitent cu mărirea circumscripțiilor teritoriale ale acestora, precum și menținerea în funcțiune a 15 instanțe/parchete cu păstrarea actualelor circumscripții, dispunându-se înaintarea materialului Ministerului Justiției pentru a dispune măsurile corespunzătoare.

Același grup de lucru a pus în dezbatere materialul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție denumit „Pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor coduri”, fiind însușită propunerea de suplimentare a schemelor de personal la parchete cu 170 de posturi de procuror și 389 de posturi de grefier. Majorarea numărului de posturi se va realiza pe parcursul a 3 ani de implementare, astfel: în 2014 – suplimentarea cu 58 de posturi de procuror și 143 de grefier; în 2015 – 34 de posturi de procuror și 101 de grefier, iar în 2016 – 78 de posturi de procuror și 145 de grefier.

În ceea ce privește personalul auxiliar de specialitate, în cursul anului 2013, au fost organizate noi concursuri la nivelul curților de apel și parchetelor de pe lângă acestea în vederea ocupării posturilor vacante de grefier, numărul posturilor ocupate fiind de 153 la nivelul instanțelor (98 de posturi în anul 2012) și 15 la nivelul parchetelor (15 posturi în anul 2012).

Spre deosebire de situația judecătorilor și procurorilor, numărul grefierilor care îndeplineau condițiile legale de pensionare la finele anului 2013 era extrem de redus (55 de grefieri la nivelul instanțelor și 13 la nivelul parchetelor), împrejurare care este de natură să confere un plus de stabilitate în îndeplinirea atribuțiilor acestei categorii de personal și să reducă semnificativ riscurile inerente adoptării unei politici de resurse umane coerente.

Referitor la componenta de integritate a acestei categorii de personal, este de semnalat faptul că **numărul sancțiunilor disciplinare aplicate personalului auxiliar de specialitate de la nivelul instanțelor judecătorești s-a redus** comparativ cu anul anterior, de la 52 de sancțiuni disciplinare la 49 de astfel de sancțiuni. În cazul personalului auxiliar de specialitate de la nivelul parchetelor, numărul sancțiunilor disciplinare aplicate este identic cu cel din anul precedent (4 sancțiuni). Totodată, 3 persoane aparținând categoriei personalului auxiliar de specialitate al instanțelor

judecătorești au fost trimise în judecată pentru fapte aflate în legătură cu exercițiul atribuțiilor de serviciu.

Din punct de vedere al **bugetului instanțelor**, este de remarcat faptul că, în anul 2013, acesta a **crescut** comparativ cu anii 2011 și 2012, ponderea acestui buget în bugetul total al Ministerului Justiției fiind de 59,74% (56,66% în anul 2011 și 57,64% în anul 2012). În ceea ce privește **bugetul Înaltei Curți de Casație și Justiție**, acesta a **crescut** (68.315.000 lei) prin comparație cu anul 2011 (55.782.000 lei) și anul 2012 (57.547.000 lei), depășind și nivelul anului 2010 (64.561.000 lei).

Referitor la **bugetul parchetelor**, acesta a **fost într-o continuă creștere** începând cu anul 2010, ajungând la un total de 758.462.000 lei în anul 2013.

Privitor la **starea sediilor instanțelor**, potrivit datelor comunicate de Ministerul Justiției, dintr-un număr total de 208 sedii, 113 sedii erau într-o stare bună și foarte bună, 66 de sedii într-o stare acceptabilă și doar 29 de sedii într-o stare rea și foarte rea.

Potrivit opiniilor exprimate de instanțe, deși în majoritatea cazurilor starea sediilor este considerată ca fiind **satisfăcătoare**, există și sedii care se află într-o stare total nesatisfăcătoare, fiind total/parțial improprie desfășurării activității și pentru care nu sunt în desfășurare lucrări de reparații capitale (Judecătoria Brașov, Tribunalul și Judecătoria Satu Mare, Curtea de Apel Oradea și Judecătoria Oradea). Pentru perioada următoare, instanțele au estimat un necesar de sedii noi pentru 37 de instanțe și de lucrări de extindere la alte 43 de instanțe.

În ceea ce privește starea sediilor parchetelor, potrivit datelor comunicate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, dintr-un număr total de 186 sedii, 132 sedii erau într-o stare bună și foarte bună, 23 de sedii sunt noi și doar 31 de sedii într-o stare rea și foarte rea.

Referitor la **nivelul de finanțare** obținut în cursul anului 2013, **instanțele au considerat că acesta a fost mai degrabă nesatisfăcător**, decât satisfăcător. Astfel, 5 curți de apel au considerat ca fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 7 curți de apel au considerat că alocările au fost identice ori similare celor din anul 2012, iar 3 curți de apel au concluzionat că au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică.

Referitor la **nivelul de finanțare** obținut în cursul anului 2013, **parchetele au considerat că acesta a fost mai degrabă nesatisfăcător**, decât satisfăcător. Astfel, 4 parchete au considerat că fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 4 parchete au concluzionat că au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică, restul considerând că alocările au fost similare cu cele din anul 2012.

Similar anilor anteriori, și în anul 2013, **principiul liberului acces la justiție** a fost respectat grație inserării în legislația națională a unor dispoziții exprese referitoare la diferite drepturi subsumate accesului la justiție.

Așa cum se arată chiar în expunerea de motive, noul Cod de procedură civilă - intrat în vigoare la începutul anului 2013 - urmărește să răspundă unor deziderate actuale, printre care accesul justițiabililor la mijloace și forme procedurale mai simple și accesibile, precum și accelerarea procedurii.

Din datele comunicate de instanțe, rezultă că procentul cererilor de acordare a ajutorului public judiciar formulate de persoanele fizice, admise în anul 2013 (61%), este similar celui înregistrat în anul 2012 (61%). Acest procent este comparabil cu cel înregistrat în anul 2013 în cazul persoanelor juridice (59%).

Este de menționat și faptul că, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, au intrat în vigoare și modificările și completările aduse prin Legea de punere în aplicare a acestui act normativ Ordonanței de Urgență a Guvernului privind **ajutorul public judiciar în materie civilă nr. 51/2008**, modificări de natură de natură a facilita accesul la justiție.

Astfel, dacă anterior ajutorul public judiciar pentru exercitarea unei căi de atac se putea acorda numai în urma unei noi cereri, indiferent că partea beneficiase sau nu de ajutor public judiciar în etapa procesuală anterioară căii de atac, potrivit noilor dispoziții, în situația în care hotărârea pronunțată în cauza pentru care s-a încuviințat ajutorul public judiciar este supusă recursului, ajutorul public judiciar acordat în etapa procesuală imediat anterioară, în forma asistenței prin avocat, se extinde de drept pentru redactarea cererii și a motivelor de recurs, precum și pentru exercitarea și susținerea acestuia.

Accesul liber la justiție a fost facilitat în anul 2013 și a ca urmare a eficientizării procedurii de citare și comunicare a actelor procedurale, în acord cu dispozițiile noului Cod de procedură civilă.

Astfel, în afara modalităților „clasice” de comunicare prin agenți procedurali sau alți salariați ai instanței, ori prin poștă, este posibilă, la cererea părții interesate și pe cheltuiala acesteia, și comunicarea prin executori judecătorești sau prin servicii de curierat rapid. De asemenea, citarea și comunicarea altor acte de procedură se pot face de grefa instanței și prin mijloace tehnice moderne de comunicare, precum telefax, poștă electronică sau prin orice alte mijloace care asigură transmiterea textului și confirmarea primirii acestuia.

Întrebate fiind, toate curțile de apel au comunicat faptul că, în cursul anului 2013, au realizat încunoștințarea părților telefonic, prin fax sau poștă electronică în vederea prezentării la termen sau transmiterea actului supus comunicării prin mijloacele anterior enumerate. Curtea de Apel București a precizat că a realizat astfel de încunoștințări într-un număr mare de dosare, Curtea de Apel Craiova în aproximativ jumătate din dosarele aflate pe rol, iar restul curților de apel într-un număr redus de dosare.

Tot din perspectiva asigurării respectării principiului accesului liber la justiție în anul 2013, se impune a fi evidențiată **recurgerea părților la procedura medierii, ca formă alternativă de soluționare a litigiilor.**

În cursul anului 2013, la nivelul instanțelor judecătorești au fost soluționate ca urmare a recurgerii la procedura medierii un număr de 1.749 de cauze în materie civilă (în sens larg) și 13 cauză în materie penală, iar la nivelul parchetelor o singură cauză.

Numărul cauzelor soluționate prin procedura menționată este superior celui din anul precedent (1729 de medieri la instanțele judecătorești și 3 medieri la nivelul parchetelor în anul 2012), dar nereprezentativ în raport cu gradul de încărcare al instanțelor judecătorești și al parchetelor.

În cursul anului 2013, **instanța supremă și-a continuat și intensificat acțiunile menite să asigure îndeplinirea rolului constituțional de unificare a practicii judiciare la nivel național**, prin mai multe modalități și anume: mecanismul recursului în interesul legii (fiind pronunțate 22 de decizii în interesul legii, față de 19 astfel de decizii în anul 2012), asigurarea publicării deciziilor sale relevante, organizarea de ședințe la nivelul secțiilor instanței supreme pentru dezbaterea problemelor de drept ridicate în jurisprudența acestora, continuarea acțiunilor vizând utilizarea sistemului de video-conferință. Ca element de noutate, modalităților anterior enunțate li s-a alăturat în anul 2013, în aplicarea prevederilor art. 97 pct. 3 și art. 519 - 521 din Codul de procedură civilă, un nou instrument de unificare a jurisprudenței, și anume cel referitor la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în anul de referință fiind soluționate 3 astfel de sesizări.

Anul 2013 s-a caracterizat și prin **diminuarea numărului total de cereri împotriva Statului roman aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului**, de la 8.712 în anul 2012, la 6.050 în anul 2013.

Se impune precizarea că și în anul 2013, numărul hotărârilor și deciziilor prin care nu s-a constatat nicio încălcare a unui drept prevăzut de Convenție (99) a fost mai mare decât cel al hotărârilor prin care s-a constatat încălcarea Convenției (83).

Principalele domenii în care Curtea de la Strasbourg a pronunțat hotărâri de condamnare a României, relevante pentru sistemul judiciar, sunt: durata excesivă a procedurilor judiciare, dreptul la libertate și siguranță, dreptul la un proces echitabil, dreptul la libertate de gândire, conștiință și religie.

În ceea ce privește procedurile în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, din perspectiva acțiunilor directe, în anul 2013, Curtea nu s-a pronunțat asupra niciunei cauze în care România să fie parte.

În privința deciziilor preliminare, în anul 2013, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a pronunțat 8 decizii în soluționarea pe fond a unor cereri preliminare formulate de instanțe din România. Trebuie subliniat însă faptul că toate hotărârile pronunțate de Curte în temeiul art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene au opozabilitate *erga omnes* și, prin urmare, se impun cu forță juridică obligatorie atât autorităților publice, cât și instanțelor de judecată din toate statele membre UE.

Institutul Național al Magistraturii împreună cu Școala Națională de Grefieri au asigurat și în cursul anului 2013 pregătirea profesională a viitorilor magistrați, a magistraților, dar și a personalului

auxiliar de specialitate în privința modificărilor legislative majore din sistemul legal românesc aduse de intrarea în vigoare a noilor coduri și a altor modificări legislative importante.

Astfel, în anul 2013, Institutul Național al Magistraturii a format 63% din numărul magistraților din sistem (7126 judecători și procurori) și a organizat 114 seminarii și 4 conferințe dedicate exclusiv noilor coduri. Până la sfârșitul anului 2013, 4826 de judecători și procurori au participat la cel puțin o acțiune de formare în materia noilor coduri.

În ceea ce privește grefierii formați de către Școală în anul 2013, numărul acestora a fost foarte ridicat, în raport cu resursele umane și materiale alocate activității de formare continuă în anul 2013, respectiv 3677 persoane (2109 în anul 2012) - 2716 grefieri din instanțe, dintre care 123 de grefieri debutanți, 510 grefieri din parchete și 451 de grefieri prin intermediul învățământului la distanță.

Intrarea în vigoare la data de 01.10.2011 a noului Cod civil nu a determinat, potrivit datelor comunicate de majoritatea instanțelor, **creșterea ori diminuarea numărului de cauze** înregistrate în anul 2013 pe rolul instanțelor judecătorești. În egală măsură, instanțele au comunicat în proporție covârșitoare că nu au **înregistrat dificultăți în implementarea** noului Cod civil, necesitatea efectuării unor modificări ale acestui act normativ ca urmare a inadvertențelor constate în practică sau a normelor susceptibile a genera practică neunitară fiind învederată de o singură instanță

Din perspectiva implementării **noului Cod de procedură civilă**, în virtutea atribuțiilor ce îi revin, în cursul anului 2013, Consiliul Superior al Magistraturii a monitorizat constant măsurile necesare pentru pregătirea sistemului judiciar în vederea implementării corespunzătoare a dispozițiilor acestuia, după cum urmează:

- la data de 07.02.2013, a fost organizată o videoconferință având ca obiect măsurile necesare a fi întreprinse de instanțele judecătorești, ca urmare a intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, analiza dificultăților pe care instanțele le întâmpină în acest demers și, în măsura în care este posibil, identificarea soluțiilor optime pentru rezolvarea acestora;

- prin Hotărârile nr. 41/2013 și nr. 258/2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât, la solicitarea Ministerului Justiției, acordarea avizului conform pentru suplimentarea schemelor unor instanțe, prin distribuirea a 150 de posturi de judecător și a 250 de posturi de personal auxiliar de specialitate;

- prin Hotărârea nr. 160/2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, a fost completat Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, în vederea punerii în acord a dispozițiilor acestuia cu prevederile Legii nr. 2/2013;

- a fost adoptată Hotărârea nr. 714/2013, care vine să stabilească anumite repere cu referire la estimarea „duratei necesare pentru cercetarea procesului”, în condițiile art. 238 din noul Cod de procedură civilă, hotărâre comunicată tuturor instanțelor judecătorești;

În ceea ce privește impactul intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, majoritatea instanțelor au arătat că nu au întâmpinat dificultăți în implementare (62,5%), în timp ce 37,5% au menționat că au întâmpinat astfel de dificultăți în special din perspectiva aplicației Ecris, a procedurii scrise a regularizării cererii de chemare în judecată, a lipsei dotărilor materiale adecvate pentru desfășurarea activității, etc.

Referitor la organizarea și pregătirea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a **noilor coduri în materie penală**, se impune a fi menționat faptul că demersuri în acest sens au fost efectuate atât de Ministerul Justiției, cât și de Consiliul Superior al Magistraturii, instanța supremă și parchetul de pe lângă aceasta.

Astfel, Ministerul Justiției a elaborat, în colaborare cu celelalte instituții cu atribuții în domeniu (Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Administrației și Internelor și Administrația Națională a Penitenciarelor), o serie de acte normative cuprinzând modificări legislative necesare, astfel încât să se asigure coerența deplină a sistemului legislativ și care să ofere practicienilor dreptului mijloacele valorificării noii legislații. De asemenea, Ministerul Justiției a constituit grupuri de lucru comune împreună cu Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Public, pentru modificarea și actualizarea aplicației ECRIS, în baza specificațiilor primite din partea instanțelor.

Totodată, Consiliul Superior al Magistraturii a efectuat demersurile necesare în vederea adoptării hotărârii de guvern pentru suplimentarea schemelor de personal ale instanțelor judecătorești cu posturile prevăzute pentru 2014, a inițiat măsuri în vederea punerii în acord a legislației secundare existente cu noile reglementări primare în materie penală și procesual penală, a

elaborat actele normative secundare prevăzute cu caracter de noutate de pachetul legislativ în materie penală, a identificat în cadrul *Grupului de lucru instituțional pentru pregătirea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noilor coduri* problemele ce pot fi generate de dispozițiile cu impact imediat după intrarea în vigoare a noilor coduri în materie penală și a stabilit demersurile pentru o implementare care să nu conducă la blocaje în activitatea instanțelor și parchetelor, a organizat o întâlnire cu președinții secțiilor penale de la curțile de apel, iar soluțiile propuse cu această ocazie au fost înaintate Ministerului Justiției, pentru a lua măsurile corespunzătoare.

Printre alte modificări legislative cu impact asupra sistemului judiciar în anul 2013 se impun a fi amintite: **Legea nr. 2/2013** privind unele măsuri pentru **degrevarea instanțelor judecătorești**, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80 din 26 iunie** privind taxele judiciare de timbru, prin care a fost abrogată Legea nr. 146/1997 ce reglementa această materie, dar și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/1995 privind timbrul judiciar.

În anul 2013, în calitatea sa de garant al independenței justiției, Consiliul Superior al Magistraturii a acordat o atenție deosebită demersurilor realizate pentru **revizuirea Constituției României**, formulând mai multe observații cu referire la acele amendamente rezultate în cadrul dezbaterilor ce au avut loc în ședințele Comisiei comune a Camerei Deputaților și Senatului ce s-ar putea concretiza într-un risc pentru independența sistemului judiciar (de ex: judecătorii și nici procurorii nu pot fi citați și obligați să se prezinte în calitate de martori în fața Comisiilor parlamentare, deoarece, conform normelor constituționale, fac parte din autoritatea judecătorească; în materia răspunderii materiale a magistraților, în situația în care statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare, Consiliul Superior al Magistraturii a apreciat că exercitarea dreptului la acțiunea în regres trebuie să fie lăsată, în continuare, la latitudinea titularului acțiunii - statul și nu să devină o obligație; a fost susținută necesitatea întăririi actualului statut al procurorului, prin consacrarea constituțională a independenței sale, corespunzător statutului său de magistrat).

În ceea ce privește modul în care a fost percepută **starea de independență a sistemului judiciar prin raportare la factorul politic**, instanțele, în procent de 43,75%, au arătat că, față de anul precedent, factorul politic nu a încercat să influențeze sistemul judiciar, în timp de parchetele, în procent de 43,75 %, au arătat că, față de anul precedent, în anul 2013, factorul politic a încercat mai mult să influențeze sistemul judiciar.

Principalele modalități prin care factorul politic a încercat să influențeze sistemul judiciar au constat în următoarele: luările de poziție publice cu privire la activitatea instanțelor și parchetelor, atât față de cauzele aflate în curs de soluționare, cât și față de hotărârile definitive, schimbările legislative, adoptarea unor acte normative care ulterior sunt frecvent modificate sau declarate neconstituționale, subfinanțarea sistemului judiciar, dar și blocarea dosarelor penale ale deputaților sau senatorilor în Parlament, din perspectiva imunității de care se bucură aceștia.

În concret, **instanțele** au considerat că, pe parcursul anului judiciar, **independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale mass-media (37,5%),** prin acțiuni ale Executivului (25 %), prin acțiuni ale Legislativului (25%) și doar un procent de 12,50 % a menționat în acest sens aspecte ținând de activitatea proprie a instituțiilor sistemului judiciar.

Parchetele au răspuns în mod similar instanțelor, dar, într-un procent diferit. Astfel, **în procent de 56,25%, parchetele au arătat că, în cursul anului 2013, independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale mass-media,** dar și prin acțiuni ale Executivului (31,25%), restul de 6,25% apreciind că factorul de risc a constat în acțiuni ale Legislativului, dar și în aspecte ținând de activitatea proprie a instituțiilor sistemului judiciar.

În anul 2013, la Inspekția judiciară au fost înregistrate, în vederea soluționării, un număr total de 6058 de lucrări, față de 5.624 de lucrări înregistrate în cursul anului 2012. Din perspectiva sesizărilor din oficiu, în perioada de referință, au fost înregistrate 109 de astfel de sesizări (față de 59 înregistrate în anul 2012), determinate de aspecte sesizate în mass – media referitoare la activitatea judecătorilor și procurorilor ori de constatări ale inspectorilor judiciari cu prilejul controalelor efectuate sau a diferitelor activități de monitorizare.

Raportând numărul de sesizări formulate la obiectul acestora, se constată că, în anul 2013, petițiile formulate au vizat în mod preponderent nerespectarea normelor de procedură, modul de instrumentare a cauzei și soluția pronunțată. Într-un număr mai redus de situații, petiționarii au sesizat temporizarea procedurilor, redactarea cu întârziere a hotărârilor, atitudinea nedemnă, nerespectarea normelor privind repartizarea aleatorie, imixtiunea în actul de justiție, practica

neunitară, refuzul de a îndeplini o îndatorire de serviciu, utilizarea unor expresii neadecvate în cuprinsul actelor judiciare.

În perioada 01.01.2012 – 31.12.2012, Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii au fost sesizate cu soluționarea **acțiunii disciplinare** într-un număr de 26 cauze, dintre care **19 cazuri privind-i pe judecători și 7 cazuri pe procurori**.

În ceea ce-i privește pe **judecători**, la finele anului 2013, un număr de 7 cauze se aflau în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, într-un număr de **3 cauze a fost respinsă** acțiunea disciplinară de către Secția pentru judecători, într-un număr de **2 cauze a fost aplicată sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură**, în **2 cauze a fost aplicată sancțiunea diminuării indemnizației de încadrare lunară brută**, într-o cauză a fost aplicată sancțiunea disciplinară a suspendării din funcție, iar **în alte 4 cauze a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în avertisment**.

Referitor la **procurori**, la finele anului 2013, un număr de 2 cauze se aflau în curs de soluționare pe rolul Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, într-o cauză a fost respinsă acțiunea disciplinară de către Secția pentru procurori, într-un număr de **2 cauze a fost aplicată sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură**, în **2 cauze fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în avertisment**, iar **în alte 2 cauze a fost aplicată sancțiunea excluderii din magistratură**.

În cursul anului 2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a analizat un număr de **28 de solicitări de apărare a reputației profesionale, independenței și imparțialității formulate de judecători și procurori**. Dintre acestea, 11 cereri au fost admise de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, 4 cereri au fost respinse, 6 cereri au fost retrase, iar 7 cereri au fost înaintate Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, urmând a fi analizate în perioada imediat următoare. Totodată, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a analizat un număr de **17 cereri de apărare a independenței și imparțialității sistemului judiciar**, din care 8 au fost admise de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, 4 au fost respinse, iar 5 cereri se află în curs de soluționare.

În anul 2013, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a soluționat **o singură sesizare**, prin care au fost invocate încălcări ale normelor de conduită prevăzute de Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, constatându-se prescrierea faptei. În ceea ce privește Secția pentru procurori, aceasta a fost **sesizată de 2 ori** cu astfel de cereri, în ambele situații constatându-se că nu există indicii privind încălcarea normelor de conduită înscrise în Codul deontologic.

În cursul anului 2013, **3 judecători și 5 procurori au fost condamnați definitiv** pentru infracțiuni de corupție ori infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție (3 judecători și 2 procurori în cursul anului 2012).

De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii a dispus **suspendarea din funcție a 12 judecători și a 11 procurori**, ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora. (4 judecători și 6 procurori în anul 2012).

În perioada de referință, Secția pentru judecători a admis 4 cereri pentru încuviințarea percheziției domiciliare, 4 cereri pentru încuviințarea percheziției informatice (din care una admisă în parte, cu privire la echipamentele IT, fiind respins capătul de cerere referitor la e-mailul personal), o cerere pentru încuviințarea percheziției corporale, 6 cereri pentru încuviințarea reținerii și 7 cereri pentru încuviințarea arestării preventive. Totodată, Secția pentru judecători a hotărât respingerea a 2 cereri pentru încuviințarea reținerii și a unei cereri pentru încuviințarea arestării preventive.

De asemenea, Secția pentru procurori a admis 5 cereri pentru încuviințarea percheziției domiciliare și 2 cereri pentru încuviințarea percheziției informatice, fiind sesizată cu 6 cereri pentru încuviințarea reținerii și cu 7 cereri pentru încuviințarea arestării preventive, care, de asemenea, au fost admise.

În cursul anului 2013, Direcțiile de Inspecție Judiciară au realizat controalele dispuse de inspectorul șef, prin ordin, de Secțiile Consiliului, din oficiu, sau la propunerea Inspecției judiciare, care au presupus: **verificări directe și controale tematice** (verificări privind modul de respectare a dispozițiilor legale referitoare la soluționarea cu celeritate a dosarelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect: infracțiuni în legătură cu achizițiile publice; infracțiunea de spălare de bani; infracțiunea de conflict de interese; verificări privind modul de respectare a dispozițiilor legale și regulamentare de către judecători, pe parcursul desfășurării ședințelor de judecată, cu referire la conduita și comportamentul adoptate față de colegi, celălalt personal al instanței, inspectori judiciari,

avocați, experți, martori, justițiabili ori reprezentanții altor instituții; verificări privind stadiul procesual al cauzelor penale aflate pe rolul instanțelor judecătorești, în care sunt implicați magistrați, cu privire la care Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii și-a exercitat atribuțiile prevăzute de art. 42 alin. 1 din Legea nr. 317/2004, republicată, în perioada 2008 - 5 februarie 2013; verificări privind respectarea dispozițiilor referitoare la primirea și repartizarea aleatorie a actelor de sesizare la Tribunalul București, în perioada 1 ianuarie 2012 – 15 februarie 2013; verificarea dosarelor penale în care au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată, urmare a intervenției prescripției răspunderii penale; verificarea măsurilor luate de procurori și conducerile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, parchetelor de pe lângă curți de apel, tribunale și judecătorii, în vederea soluționării dosarelor mai vechi de 1 an de la data sesizării, având ca obiect săvârșirea anumitor categorii de infracțiuni; verificarea măsurilor luate de procurori și conducerile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, parchetelor de pe lângă curți de apel, tribunale și judecătorii, în vederea soluționării dosarelor mai vechi de 2 ani de la data sesizării, etc)

Situațiile neconforme dispozițiilor regulamentare au fost **remediate**, atunci când a fost posibil, **încă din timpul controalelor**, iar dacă acest lucru nu a fost posibil de îndată, inspectorii au stabilit un termen de remediere, la expirarea căruia s-au efectuat noi verificări în vederea constatării remedierii deficiențelor.

Direcțiile de Inspecție judiciară au formulat **propuneri adecvate**, de natură a înlătura disfuncționalitățile constatate ori pentru a îmbunătăți activitatea domeniilor de activitate verificate.

Rapoartele de control înaintate Secțiilor Consiliului au fost aprobate, dispunându-se aducerea la îndeplinire a propunerilor Inspecției Judiciare, precum și a altor măsuri care au fost considerate necesare de Secțiile Consiliului și care au reieșit din constatările efectuate.

Și în anul 2013, sistemul judiciar din România a participat activ la dezvoltarea spațiului de libertate, securitate și de justiție al Uniunii Europene, atât în contextul cooperării judiciare în materie penală și civilă, cât și prin participarea la activități de formare profesională în domeniul dreptului Uniunii Europene.

Cooperarea judiciară în materie penală a vizat solicitarea extrădării de către România (extrădare activă) și din România (extrădare pasivă), predarea în baza unor mandate europene de arestare, transferarea în România a cetățenilor români condamnați în străinătate, efectuarea, pe cale de comisie rogatorie internațională, de acte procedurale în cauze instrumentate de autoritățile române; efectuarea, pe cale de comisie rogatorie internațională, de acte procedurale în cauze instrumentate de autoritățile străine, audieri prin video – conferință, transferul de proceduri penale în și din România, măsuri asigurătorii (ordine de indisponibilizare emise în baza DC 2003/577/JAI din 22 iulie 2003/cereri de asistență); confiscare; sancțiuni pecuniare.

În ceea ce privește cooperarea judiciară în materie civilă, în îndeplinirea atribuțiilor specifice de autoritate centrală în domeniul cooperării judiciare europene și internaționale în materie civilă și comercială, la Ministerul Justiției au fost înregistrate cereri de asistență judiciară având ca obiect comunicări de acte formulate de instanțele române, dar și de instanțele din statele membre ale Uniunii europene, cereri de asistență judiciară internațională având ca obiect obținerea de probe, cereri de comisie rogatorie, etc.

Se remarcă și în acest an participarea magistraților români la rețele judiciare europene în domeniul cooperării judiciare și la Eurojust.

Totodată, Consiliului Superior al Magistraturii, Institutul Național al Magistraturii, Ministerul Public și Ministerul Justiției au continuat și în anul 2013 să acorde o atenție prioritară atragerii unor fonduri europene pentru formarea magistraților și a altor profesioniști ai dreptului pentru aplicarea instrumentelor juridice ale Uniunii Europene

Ca și în anii trecuți, în cursul anului 2013, **raporturile Consiliului Superior al Magistraturii cu Parlamentul României** s-au concretizat, în principal, în *participarea unor reprezentanți ai Consiliului la ședințele comisiilor de specialitate* ale celor două camere ale Parlamentului în care s-au discutat acte normative care vizau sistemul judiciar.

Aceste rapoarte s-au manifestat și prin *exprimarea unor avize și puncte de vedere* asupra unor propuneri legislative sau proiecte de acte normative, la solicitarea Camerelor Parlamentului.

Este important de precizat că, în cursul anului 2013, Consiliul Superior al Magistraturii a sesizat Curtea Constituțională cu privire la existența unui *conflict juridic de natură constituțională între puterea judecătorească și cea legislativă*, iar prin decizia nr. 460 din 13 septembrie 2013, Curtea

Constituțională a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, prin omisiunea acestuia din urmă de a finaliza procedura parlamentară cu privire la sesizarea Agenției Naționale de Integritate ca urmare a constatării stării de incompatibilitate a unui senator.

Tot în cadrul raporturilor puterii judecătorești cu puterea legislativă se înscrie *sesizarea Curții Constituționale de către Înalta Curte de Casație și Justiție*, constituită în Secții Unite, în vederea exercitării controlului de constituționalitate anterior promulgării unor legi, obiecțiile formulate fiind admise, cu consecința constatării neconstituționalității dispozițiilor criticate.

În ceea ce privește **raporturile Consiliului Superior al Magistraturii cu puterea executivă**, se evidențiază colaborarea cu Ministerul Justiției din perspectiva procesului legislativ, colaborare în cadrul căreia Consiliul și-a exercitat atribuțiile referitoare la *avizarea actelor normative care privesc activitatea autorității judecătorești*.

O altă componentă importantă a acestor raporturi o constituie *sesizările transmise de către Consiliul Superior al Magistraturii*, în cursul anului 2013, *Ministerului Justiției*, pentru inițierea sau modificarea unor acte normative în domeniul justiției,

De asemenea, la fel ca și în anii anteriori, Consiliul Superior al Magistraturii a *exprimat puncte de vedere*, la solicitarea Ministerului Justiției sau a altor ministere, cu privire la diverse proiecte de acte normative ori propuneri legislative.

Nu în ultimul rând, trebuie menționată *participarea reprezentanților Consiliului, alături de cei ai Ministerului Justiției, la lucrările diverselor grupuri de lucru interinstituționale, constituite la nivelul Ministerului Justiției*, pe teme privind sistemul judiciar, cum sunt comisia de actualizare a nomenclatoarelor aferente aplicației ECRIS (care are atribuția de a analiza și actualiza, din perspectiva noilor reglementări în materie penală și procesual-penală, informațiile cuprinse în nomenclatoarele aferente aplicației ECRIS) sau grupul de lucru referitor la aplicarea dispozițiilor din noul Cod penal referitoare la legea penală mai favorabilă.

În ceea ce privește **relația puterii judecătorești cu Președintele României**, unul dintre aspectele relevante pentru anul 2013 îl constituie reînvestirea în funcție a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și numirea în funcțiile de vicepreședinți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție și de președinte al Secției I Civile de către Președintele României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

În același sens, menționăm și numirile făcute de Președintele României, la propunerea ministrului justiției, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, în unele funcții de conducere din Ministerul Public, după cum urmează: procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prim adjunctul și adjunctul acestuia, procurorul șef al Secției de urmărire penală și criminalistică, procurorul șef al Secției judiciare și adjunctul acestuia, procurorul șef al Secției de resurse umane și organizare și procurorul șef al Secției Parchetelor Militare; procurorul șef al Direcției de Combatere a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și adjunctul acestuia; procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, adjunctii acestuia, procurorii șefi secție și adjunctii acestora de la Secția de combatere a corupției și Secția de combatere a infracțiunilor conexe infracțiunilor de corupție, procurorul șef al Secției judiciare penale și adjunctul acestuia, precum și procurorul șef al Secției de combatere a infracțiunilor de corupție săvârșite de militari.

Similar anilor precedenți, **raporturile cu societatea civilă, mass media**, și, în general, **comunicarea între toți factorii implicați în realizarea actului de justiție** a fost bună și foarte bună.

Cuprins

Capitolul I	Starea sistemului judiciar în anul 2013.....	4
I.1	Activitatea instanțelor judecătorești	4
I.1.1	Volumul de activitate la nivelul instanțelor judecătorești.....	4
I.1.2	Încărcătura pe judecător.....	18
I.1.3	Celeritatea soluționării cauzelor	21
I.1.4	Managementul resurselor umane.....	25
I.2	Infrastructura și capacitatea instituțională a instanțelor judecătorești	35
I.3	Activitatea Ministerului Public.....	39
I.3.1	Volumul de activitate la nivelul parchetelor.....	39
I.3.2	Încărcătura pe procuror	45
I.3.3	Celeritatea soluționării cauzelor	48
I.3.4	Managementul resurselor umane.....	50
I.4	Infrastructura și capacitatea instituțională a parchetelor	57
I.5	Calitatea actului de justiție	59
I.5.1	Accesul la justiție.....	59
I.5.2	Ponderea hotărârilor atacate din totalul hotărârilor pronunțate. Indicele de desființare. Ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale, din totalul trimiterilor în judecată. Ponderea inculpaților achitați din totalul inculpaților trimiși în judecată. Ponderea hotărârilor pronunțate de instanță, conform prevederilor art.278 ind.1 C.p.p., defalcăt pe soluții de admitere/respingere, din totalul dosarelor penale finalizate cu soluții de netrimiteră în judecată.....	61
I.5.3	Durata de soluționare a cauzelor (inclusiv pe materii).....	64
I.5.4	Mecanisme de unificare a practicii judiciare	67
I.5.5	Soluțiile pronunțate în anul 2013 de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție a Uniunii Europene, motivele care au determinat adoptarea acestora și impactul acestora asupra sistemului judiciar.....	70
I.5.6	Situația pregătirii profesionale a viitorilor magistrați, a magistraților și personalului auxiliar	79
Capitolul II	Principalele modificări legislative cu impact asupra activității sistemului judiciar în anul 2013	87
II.1	Impactul noilor Coduri în materie civilă.....	87
II.2	Organizarea și pregătirea sistemului judiciar pentru punerea în aplicare a noilor Coduri în materie penală.....	90
II.3	Alte modificări legislative cu impact asupra sistemului judiciar în anul 2013.....	94
Capitolul III	Independență și răspundere, integritate și transparență	97
III.1	Independența judecătorilor și procurorilor în anul 2013	97
III.1.1	Apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor	99
III.2	Răspunderea magistraților.....	103
III.2.1	Răspunderea disciplinară a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți.....	103
III.2.2	Răspunderea penală a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți	109
III.2.3	Eficiența controalelor realizate de Inspekția Judiciară în anul 2013	109
III.3	Integritate și Transparență	114

Capitolul IV Contribuția sistemului judiciar românesc la dezvoltarea spațiului european și cooperarea internațională	116
IV.1 Cooperarea judiciară în materie penală sub aspect operațional	116
IV.1.1 Extrădarea	116
IV.1.2 Procedura de predare în baza unor mandate europene de arestare.....	118
IV.1.3 Transferarea în România a cetățenilor români condamnați în străinătate.....	119
IV.1.4 Efectuarea, pe cale de comisie rogatorie internațională, de acte procedurale în cauze instrumentate de autoritățile române	119
IV.1.5 Efectuarea, pe cale de comisie rogatorie internațională, de acte procedurale în cauze instrumentate de autoritățile străine	120
IV.1.6 Audieri prin video-conferință.....	121
IV.1.7 Transferul de proceduri penale în și din România.....	121
IV.1.8 Măsuri asigurătorii (ordine de indisponibilizare emise în baza DC 2003/577/JAI din 22 iulie 2003/cereri de asistență) ; Confiscare ; Sancțiuni pecuniare	121
IV.2 Cooperare judiciară în materie civilă sub aspect operațional	123
IV.3 Participarea la rețele judiciare europene în domeniul cooperării judiciare și la Eurojust. Activitățile rețelelor judiciare române	123
IV.4 Activități de formare profesională în domeniul dreptului Uniunii Europene organizate în cadrul unor proiecte cu finanțare europeană	124
Capitolul V Raporturile dintre sistemul justiției și celelalte instituții și organisme, precum și cu societatea civilă	126
V.1 Raporturile puterii judecătorești cu puterea legislativă și executivă	126
V.2 Raporturile cu societatea civilă și mass-media	128
V.3 Raporturi interne	132
Capitolul VI Concluzii privind progresele înregistrate, vulnerabilitățile identificate și măsurile luate sau propuse pentru remedierea acestora	134

Introducere – Scurte considerații privind sistemul judiciar în anul 2013

Anul 2013 a fost un an al marilor provocări pentru justiția română, fiind marcat de intrarea în vigoare, la 15 februarie, a Noului Cod de procedură civilă și de eforturile susținute pentru pregătirea intrării în vigoare, la 1 februarie 2014, a Noului Cod penal și a Noului Cod de procedură penală.

Progresele constante în activitatea autorității judecătorești s-au reflectat pozitiv în Raportul Comisiei Europene privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare, dat publicității la 22 ianuarie 2014. În mod deosebit, Comisia Europeană a apreciat rezultatele Direcției Naționale Anticorupție și ale Înaltei Curți de Casație și Justiției și profesionalismul Consiliului Superior al Magistraturii în îndeplinirea rolului său constituțional de garant al independenței justiției.

Și în acest an, sistemul judiciar în ansamblu, precum și unii judecători și procurori, au fost ținta unor atacuri la adresa independenței și reputației, iar Consiliul superior al Magistraturii a știut să le răspundă ferm și cu promptitudine, așa cum s-a remarcat și în Raportul Comisiei Europene.

În anul 2013, Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiției și puterea judecătorească în ansamblu au reprezentat un factor de echilibru și un garant al supremației legii.

Consiliul Superior al Magistraturii a continuat să ia măsuri pentru intensificarea pregătirii profesionale a magistraților în domeniul noilor coduri, organizând, în cadrul unui proiect finanțat de Confederația Elvețiană, un număr însemnat de seminarii și conferințe, de care au beneficiat toți magistrații, dar și alte profesii juridice. În același timp, potrivit atribuțiilor ce îi revin, Consiliul Superior al Magistraturii s-a implicat activ în pregătirea intrării în vigoare a noilor coduri penale, în cadrul grupului de lucru inter-instituțional înființat în acest scop și a adoptat legislația secundară necesară.

O prioritate a Consiliului Superior al Magistraturii a reprezentat-o atragerea finanțării externe necesare atât dezvoltării sistemului judiciar, cât și pentru continuarea pregătirii magistraților pentru a face față actualelor provocări legislative și instituționale. Astfel, în cadrul Mecanismului Financiar Norvegian, sistemul judiciar va beneficia în continuare de finanțare pentru creșterea capacității instituționale și formare profesională.

Și în anul 2013, justiția română, ca parte a sistemului judiciar comun european, a contribuit la dezvoltarea spațiului de libertate, securitate și de justiție al Uniunii Europene, prin promovarea unui cooperări judiciare eficiente, atât în materie civilă, cât și în materie penală.

Totodată, Consiliul Superior al Magistraturii a avut o prezență activă în cadrul Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare, inclusiv prin coordonarea unor grupuri de lucru.

Pe de altă parte, plecând de la premisa că independența judiciară trebuie însoțită și de responsabilitate și răspundere, incidentele de integritate care au existat în sistemul judiciar în anul 2013 au fost abordate potrivit principiului „toleranță zero” față de corupția judiciară, Consiliul Superior al Magistraturii încuviințând solicitările de reținere, arestare preventivă sau percheziție și dispunând suspendarea sau eliberarea din funcție în cazul magistraților condamnați pentru săvârșirea unor infracțiuni și aplicând sancțiuni disuasive magistraților care au săvârșit abateri disciplinare.

Capitolul I Starea sistemului judiciar în anul 2013

I.1 Activitatea instanțelor judecătorești

I.1.1 Volumul de activitate la nivelul instanțelor judecătorești

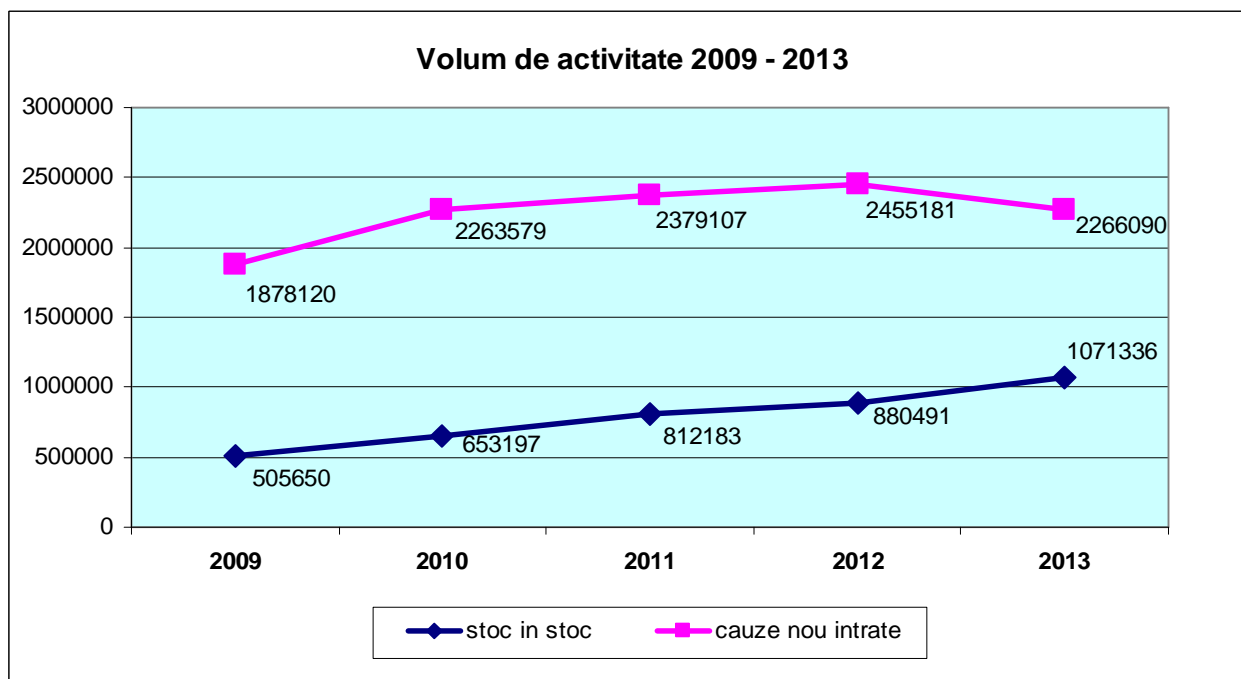
Volumul total de activitate

În perioada de referință, exceptând instanțele militare care vor fi analizate distinct, la nivelul întregii țări au funcționat un număr de 176 judecătoria, 42 de tribunale, 4 tribunale specializate, 15 curți de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție, care împreună au înregistrat un volum total de activitate de 3.337.426 dosare (3.335.672 dosar în 2012) ceea ce corespunde unei creșteri cu 0,05 % mai mult decât în anul 2012.

Din totalitatea dosarelor înregistrate pe rolul instanțelor naționale, au fost soluționate la nivel național 2.408.240 cauze (2.355.786 cauze în 2012), ceea ce reprezintă un procent de soluționare de 72,16 % (71% în 2012).

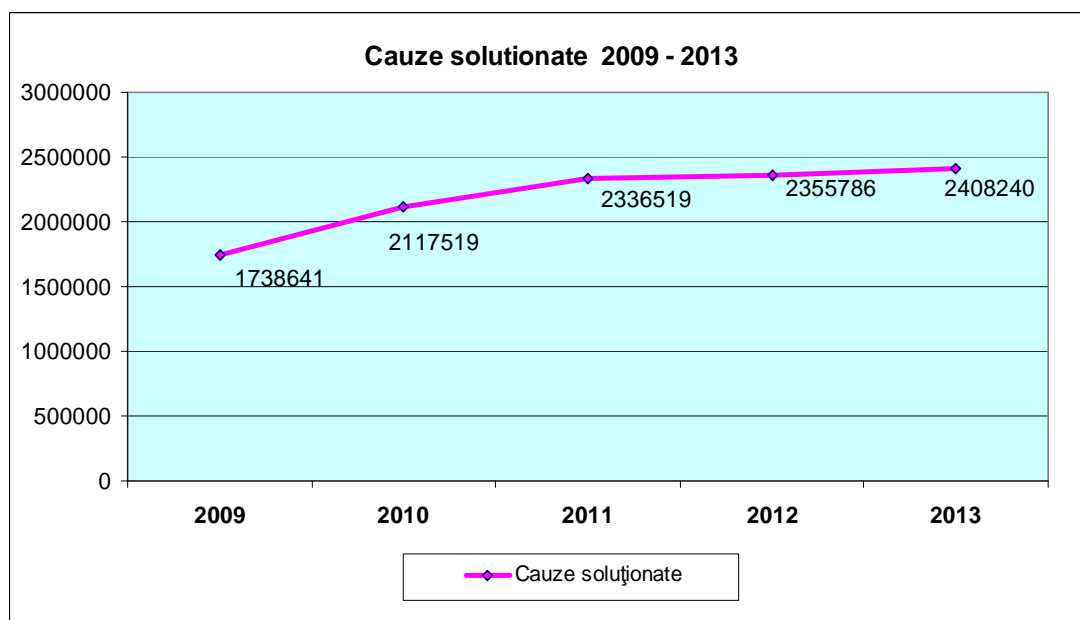
Practic se înregistrează o creștere nesemnificativă comparativ cu perioada anterioară în primul rând în ceea ce privește volumul de activitate.

Din punct de vedere grafic, situația stocurilor și a cauzelor nou intrate pe ultimii 5 ani se prezintă după cum urmează:

După cum se poate vedea și pe graficul anterior, nivelul stocurilor în anul 2013 a crescut față de anul 2012 cu 190.845 dosare, ceea ce corespunde unei creșteri cu 21,67 %.

Nivelul cauzelor nou intrate în anul 2013 a scăzut față de anul 2012 cu 189.091 dosare ceea ce corespunde unei scăderi cu 7,7 %.

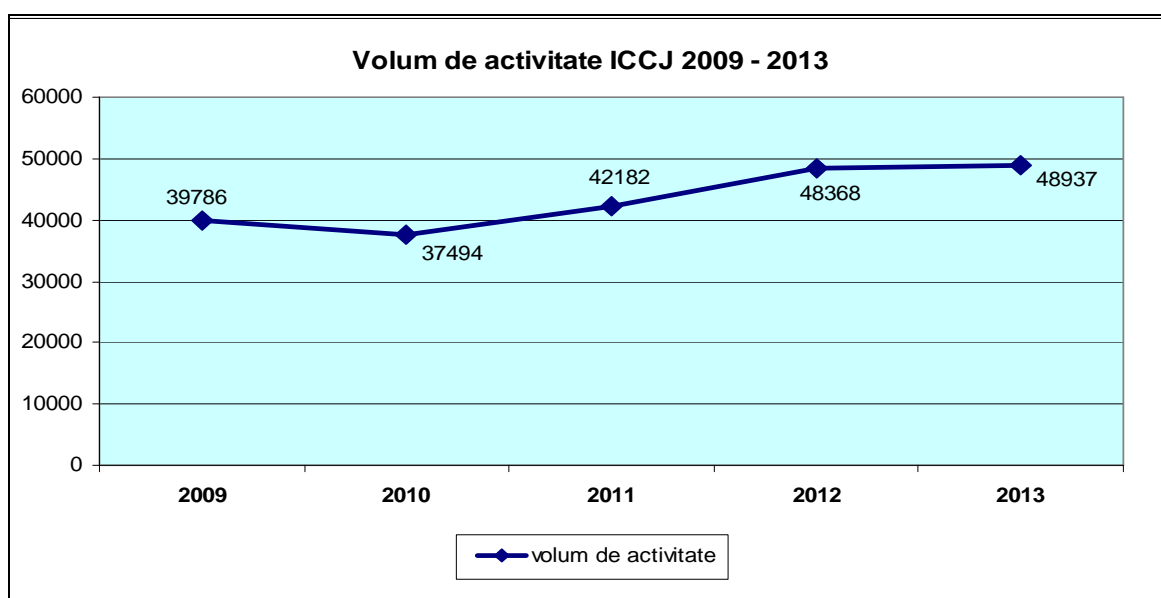

Observație: Potrivit datelor prezentate, în intervalul 2009-2012, la nivel național, instanțele s-au confruntat cu o creștere progresivă a dosarelor nou intrate în sistem, ca urmare a creșterii exponențiale a numărului persoanelor ce recurg la justiție. Pentru a face față acestui fenomen și pentru a nu crește necontrolat stocurile de dosare de la un an la altul, instanțele au fost nevoite să soluționeze un număr tot mai mare de dosare (cu aproape 669.599 cauze mai mult în 2013 comparativ cu anul 2009 ceea ce corespunde unui procent de 38,51 %). În tot acest timp numărul cauzelor nou create a crescut cu numai 20%.

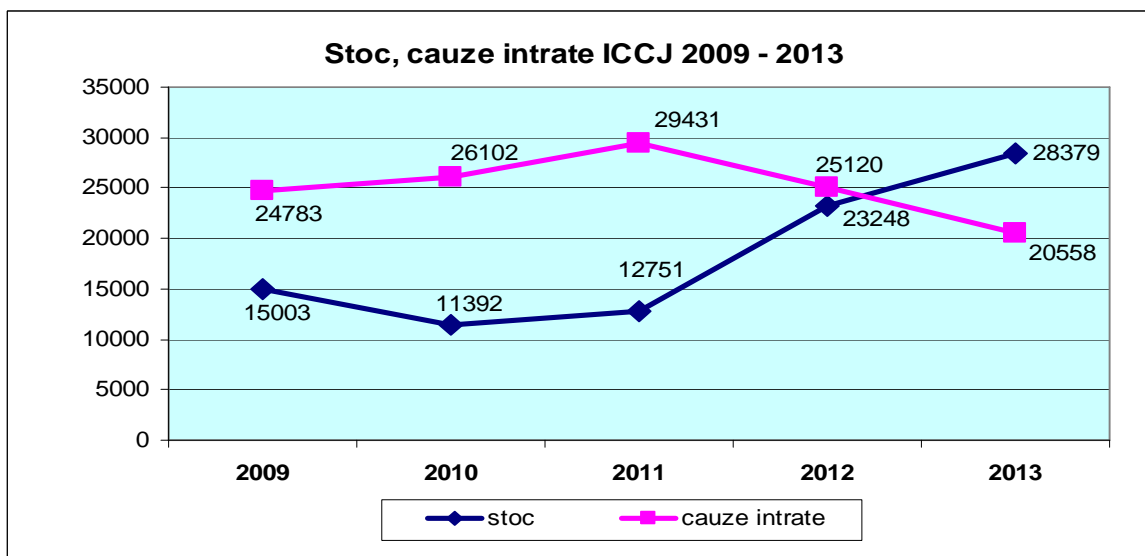
I.1.1.1 Volumul de activitatea la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție

La nivelul instanței supreme, conform evidențelor Ecris, a fost înregistrat un număr de **48.937 dosare de soluționat** (48.368 cauze de soluționat în anul 2012).

Sub aspect grafic, evoluția volumului de activitate în cadrul ultimilor 5 ani la instanța supremă, se prezintă astfel (valorile ultimilor 2 ani fiind ajustate în funcție de aplicația Ecris):

Din punctul de vedere al stocurilor, precum și al cauzelor nou intrate în toată această perioadă, situația se prezintă astfel (valorile ultimilor 2 ani fiind ajustate în funcție de aplicația Ecris):

Sub aspectul repartizării volumului de activitate pe secții, la nivelul anului 2013 cea mai mare încărcătură de dosare de soluționat a înregistrat-o **Secția de contencios administrativ și fiscal**, cu un volum de 14.051 cauze, urmată de **Secția penală**, cu un volum de 13.305 de cauze, **Secția a II-a Civilă** cu 11.795 cauze și **Secția a I-a Civilă** cu 8.894 dosare de soluționat.

Din punct de vedere al cauzelor nou intrate, comparativ cu anul 2012, **Secția de contencios administrativ și fiscal** a înregistrat o scădere cu aproximativ 3.000 de cauze, Secția penală cu aproximativ 300 de cauze, **Secția a II-a Civilă** cu aproximativ 700 de dosare. Singura secția care a înregistrat creșteri pe acest segment a fost **Secția a I-a Civilă** cu aproximativ 300 de dosare.

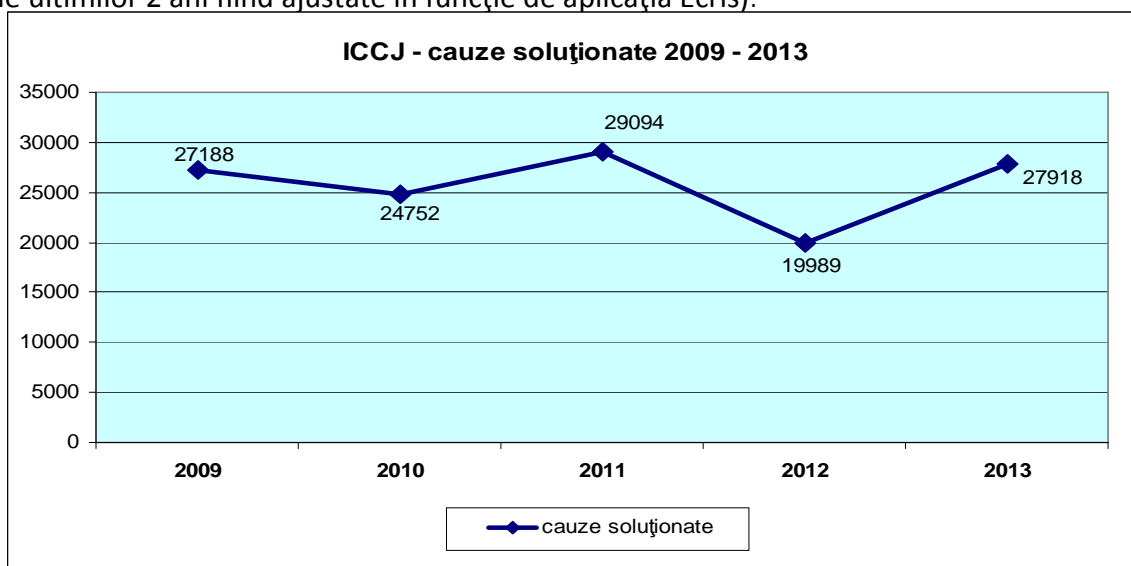
În cadrul secțiilor însă (cu excepția Secției I civilă unde stocul a scăzut cu aproximativ 1.000 de dosare), la nivelul anului 2013 s-a înregistrat o creștere accentuată a stocurilor inițiale de dosare, aspect cauzat cel mai probabil de o nerespectare în multe cazurile a regulilor de închidere a documentelor în Ecris pe parcursul anilor 2011 și 2012.

Completul de 5 judecători a avut de soluționat în anul 2013 un volum de activitate de 812 cauze (din care 210 dosare în materie penală), soluționând un număr de 623 cauze (din care 204 în materie penală).

Completul de 9 judecători a înregistrat spre soluționare un număr de 22 de dosare care apar fie ca nesoluționate, fie ca neînchise în aplicație.

Din cele **48.937 dosare** de soluționat în anul 2013, au fost soluționate **27.918 dosare**, ceea ce reprezintă un procent de 57%. Astfel, scăderea stocului la finalul anului 2013 comparativ cu cel de la începutul anului este de aproximativ 7.000 de dosare.

Sub aspectul numărului cauzelor soluționate, în ultimii 5 ani, dinamica se prezintă astfel (valorile ultimilor 2 ani fiind ajustate în funcție de aplicația Ecris):

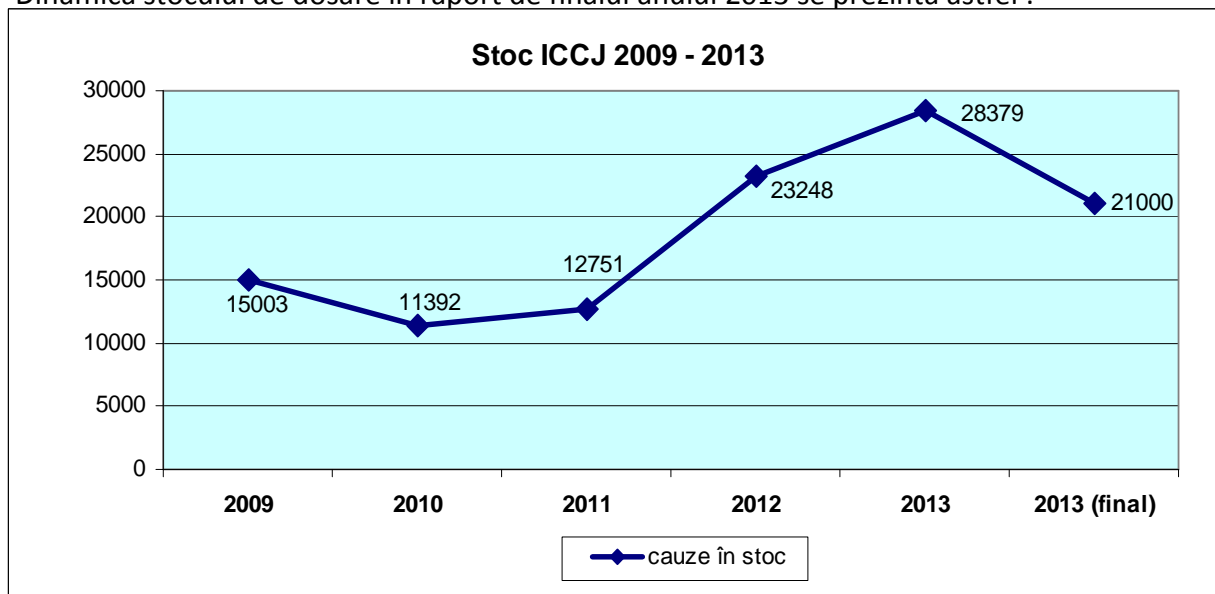

Ca urmare a soluționării cauzelor într-un procent mult mai important ca cel din anul 2012, stocul de final de perioadă a scăzut la data de 31.12.2013 de la aproximativ 28.000 de dosare la

început de perioadă la numai 21.000 de dosare. În măsura în care procentul de soluționare se va menține ridicat și în anul următor, există premisele ca stocul inițial să scadă în jurul valorii de 15.000 de dosare la finalul anului 2014, ceea ce ar confirma un trend descrescător accelerat și în valori statistice Ecris.

Scăderea valorii stocului final pe anul 2013 se datorează și unei eficiențe de 136% a Înaltei Curți în ceea ce privește dosarele soluționate în anul 2013 raportat la cele nou intrate.

Dinamica stocului de dosare în raport de finalul anului 2013 se prezintă astfel :

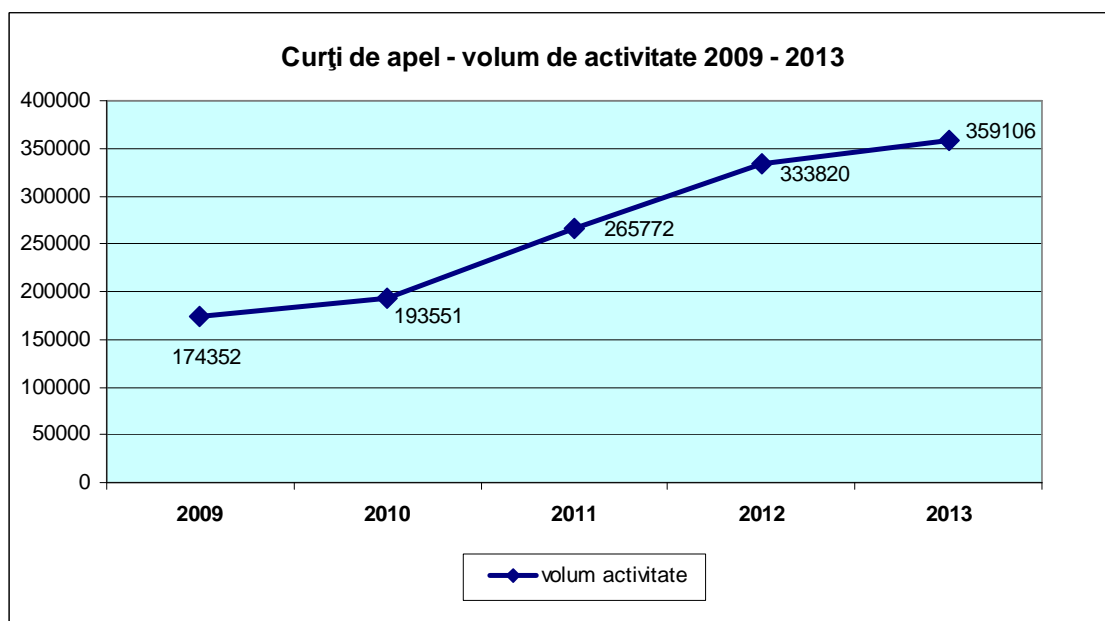

Secția de contencios administrativ și fiscal a înregistrat în anul 2013 o creștere cu aproximativ 2000 de cauze a dosarelor soluționate, **Secția penală** o creștere de aproximativ 2.500 de dosare, **Secția a II-a civilă** cu aproximativ 5000 de dosare, iar **Secția a I-a civilă** cu aproximativ 300 de dosare.

I.1.1.2 Volumul de activitate la nivelul curților de apel

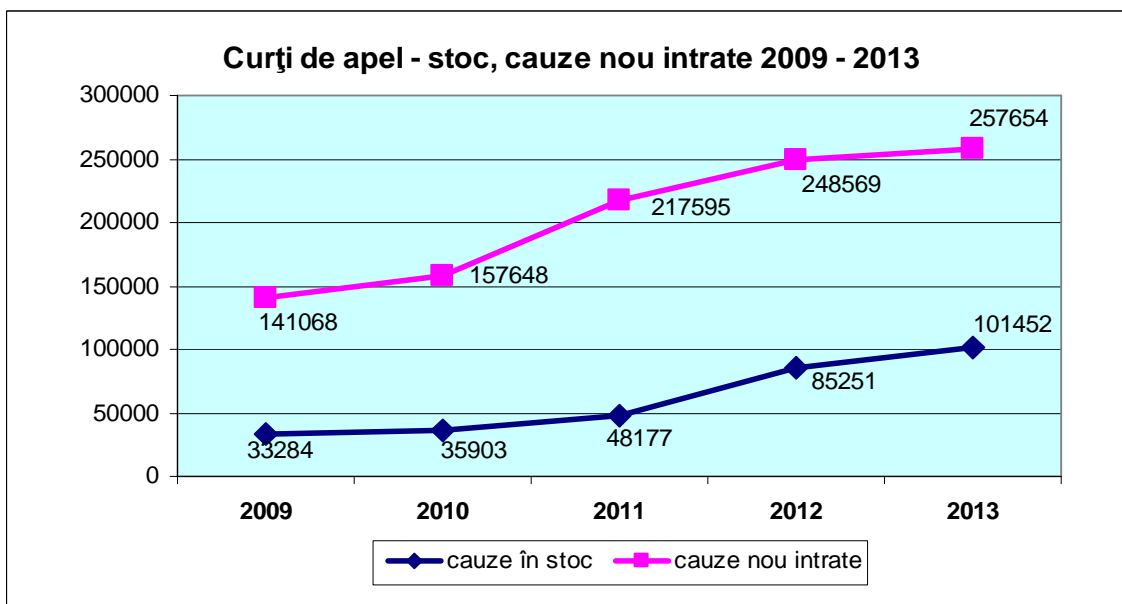
În perioada de referință, volumul de activitate al celor 15 curți de apel civile care funcționează în România, a fost de 359.106 cauze (333.820 cauze în anul 2012) ceea ce reprezintă o creștere cu 7,57 % față de anul 2012.

Din punct de vedere grafic, evoluția volumului de activitate pe ultimii 5 ani, se prezintă astfel:

Se observă practic o creștere continuă a numărului cauzelor de soluționat, diferența comparativ cu anul 2009 fiind de 184.754 cauze ceea ce reprezintă o creștere cu 105,97 %.

Sub aspectul dinamicii numărului cauzelor nou intrate și a stocului la început de perioadă pentru același interval, situația grafică se prezintă după cum urmează:

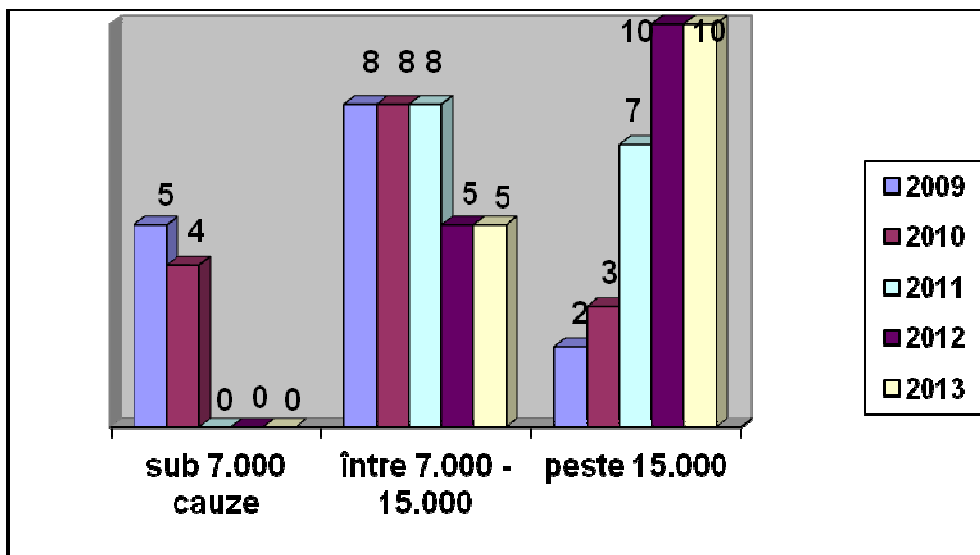

În perioada 2009 – 2013, creșterea numărului dosarelor nou intrate a fost de 116.586 dosare (ceea ce reprezintă o creștere de 82,65 %), în timp ce nivelul stocurilor de dosare a crescut cu 68.168 dosare (ceea ce reprezintă o creștere de 204,81%). Se observă așadar o acumulare mult mai importantă a stocurilor de dosare comparativ cu trendul cauzelor nou create.

Prin raportare la volumul de activitate, curțile de apel pot fi grupate astfel:

- instanțe cu un volum de activitate situat sub 7.000 cauze - 0;
- instanțe cu un volum de activitate cuprins între 7.000 – 15.000 cauze – 5;
- instanțe cu un volum de activitate situat peste 15.000 de cauze – 10.

Volumul de activitate al curților de apel – situație comparativă

După cum se observă, numărul instanțelor cu un volum relativ mic de activitate a fost într-o continuă scădere, ajungându-se ca în anii 2011, 2012 și 2013 nicio instanță să nu mai înregistreze un volum de activitate sub 7.000 de cauze, deși în anul 2009, 5 instanțe se aflau într-o astfel de situație.

Numărul instanțelor cu un volum foarte mare de activitate a crescut de la 2 în anul 2009, la 10 în anii 2012 - 2013.

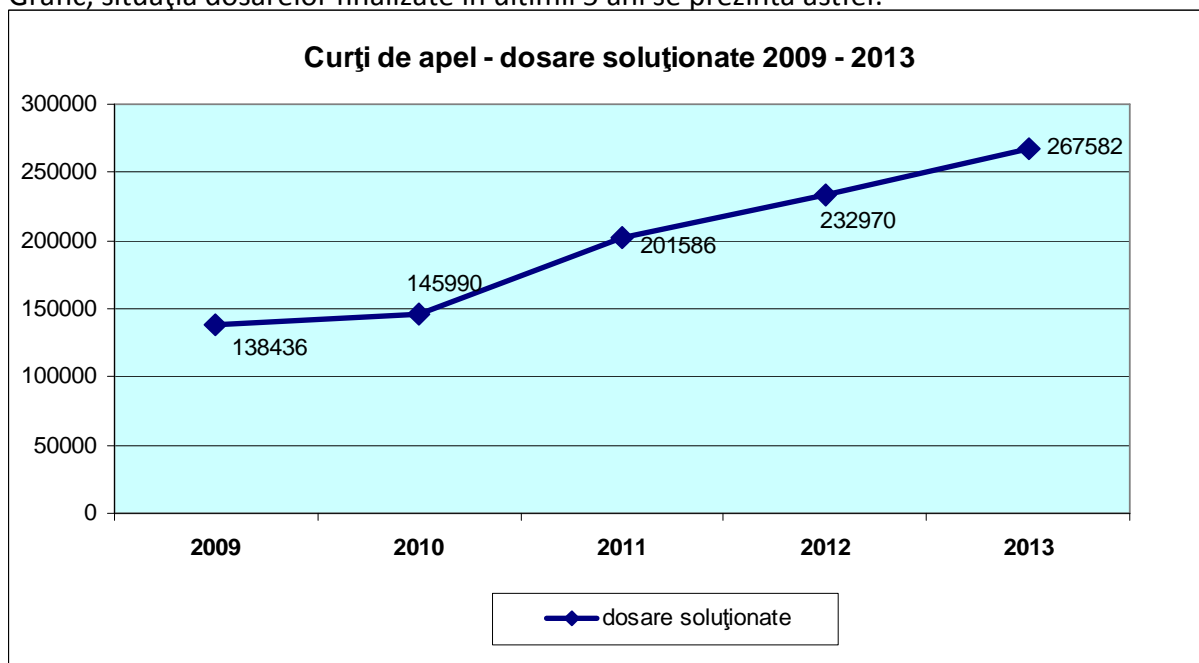
Se evidențiază, ca și în anii anteriori unele curți de apel, cu un număr foarte mare de cauze de soluționat comparativ cu celelalte, și anume **Curtea de Apel București** cu 65.952 cauze (60.973 cauze în anul 2012), **Curtea de Apel Craiova** cu 41.486 cauze (41.035 cauze în anul 2012), **Curtea de Apel**

Timișoara cu **29.998** cauze (22.558 cauze în anul 2012) și **Curtea de apel Cluj** cu 29.424 cauze (28.562 cauze în anul 2012).

La polul opus se află **Curtea de Apel Bacău** care a înregistrat la nivelul anului 2013 un volum de activitate de 12.610 dosare (10.801 cauze în 2012) și **Curtea de Apel Constanța**, cu un volum de activitate de 12.114 dosare (13.026 dosare în anul 2012).

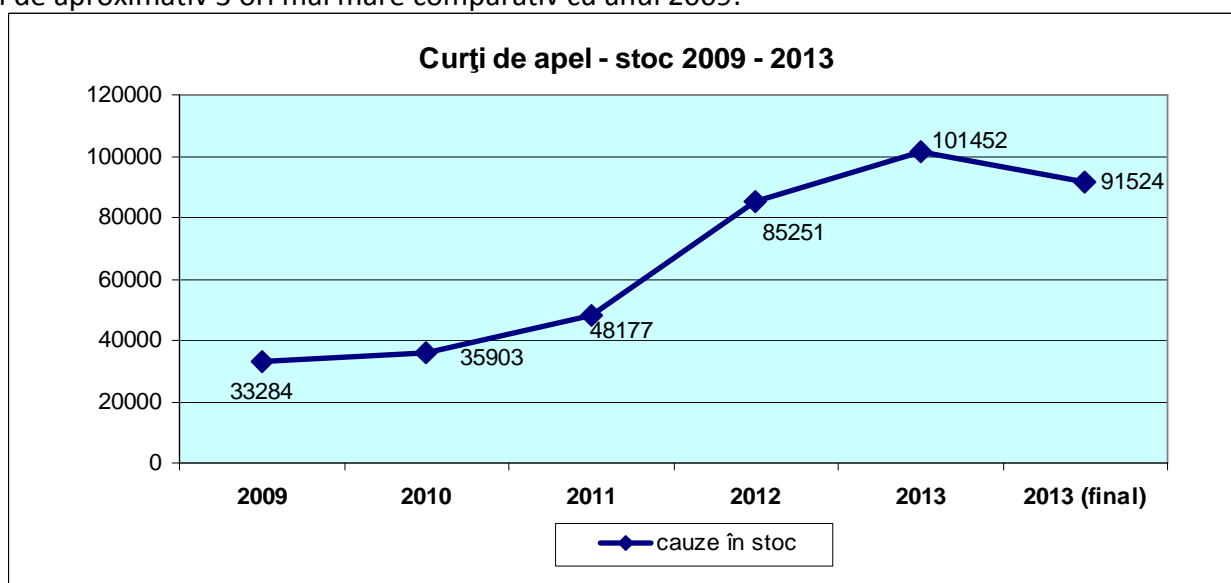
Din cele **359.106 cauze (333.820 cauze în anul 2012)** înregistrate pe rolul curților de apel în perioada de referință, au fost soluționate **267.582 cauze (232.970 cauze în anul 2012)**, reprezentând 74,51 %, rămânând totodată un stoc de **91.524 dosare de soluționat**, ce se vor reporta spre soluționare în anul 2014. Astfel, stocul de cauze la finalul anului 2013 este cu aproximativ 10.000 de dosare mai mic decât cel înregistrat la începutul acestui an.

Grafic, situația dosarelor finalizate în ultimii 5 ani se prezintă astfel:

Față de anul 2012, procentul cauzelor soluționate a crescut cu aproximativ 15%.

De remarcat însă faptul că în raport cu valorile finalului anului 2013, este prima dată după 2010 când stocul de dosare ce se va reporta în anul următor este în scădere. Aceasta este și o cauză a unei eficiențe de 104% a curților de apel în ce privește dosarele soluționate în anul 2013 raportat la cele nou intrate. Cu toate acestea, stocul se situează în continuare la valori duble în raport cu anul 2011 și de aproximativ 3 ori mai mare comparativ cu anul 2009:

În ceea ce privește *cauzele creșterii volumului de activitate*, exemplificăm evoluția numărului cauzelor nou intrate, pentru materiile relevante statistic:

Astfel, în materie penală, numărul cauzelor nou intrate la curțile de apel în anul 2013 a fost de 36.559 dosare (35.183 dosare în 2012, 40.388 dosare în 2011, 28.581 dosare în 2010).

Ponderea cauzelor nou intrate în materie penală în totalul cauzelor intrate la curțile de apel în 2013 a fost de 14,19 %.

În stadiul procesual fond, obiectul cu ponderea cea mai mare a fost „Interceptări audio - video”, în apel „Evaziune fiscală”, iar în recurs „ucidere din culpă”.

În materia contenciosului administrativ și fiscal, numărul cauzelor nou intrate în anul 2013 a fost de 131.548 dosare, în timp ce în anul 2012 acesta a fost de 120.058 cauze, iar în anul 2011 numărul lor a fost de numai 69.524 dosare. Creșterea față de anul 2011 este de 90%. Ponderea materiei în totalul cauzelor nou intrate la curțile de apel este de 51%.

În stadiul procesual fond, obiectul cu ponderea cea mai mare a fost „Anulare act administrativ”, iar în recurs „Anulare acte control taxe/impozite”.

În materiile litigii de muncă și asigurărilor sociale, numărul cauzelor nou intrate în anul 2013 la curțile de apel a fost de 45.662 dosare, cifră asemănătoare cu cea din anul 2012, în timp ce anul 2011 s-au înregistrat 53.020 dosare nou intrate. Ponderea materiei în totalul cauzelor nou intrate la nivelul curților de apel în anul 2013 este de 18%.

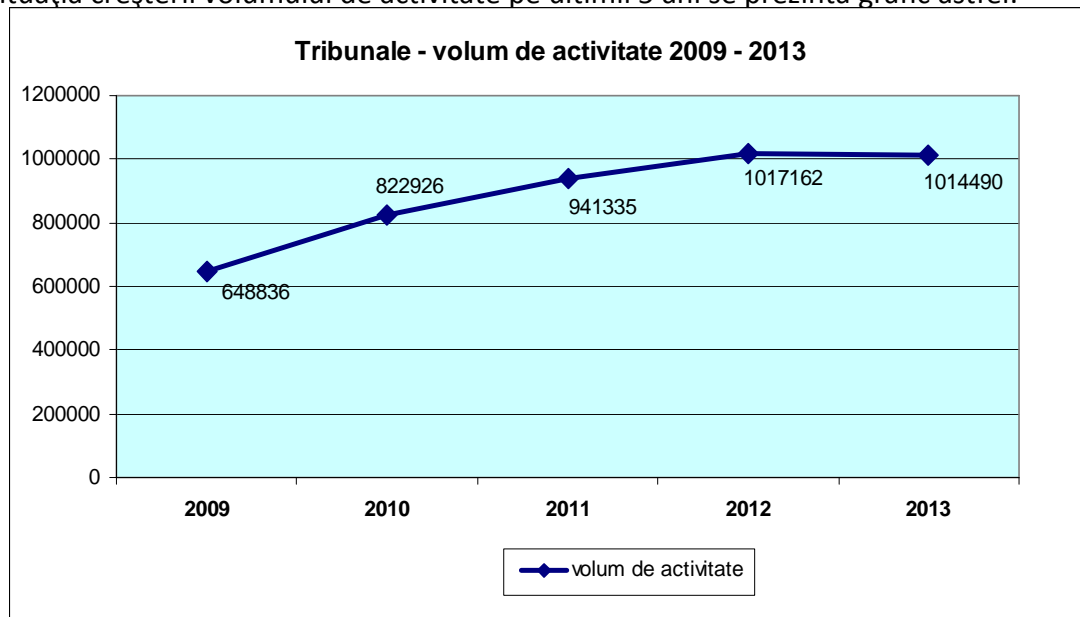
Obiectul cu ponderea cea mai mare la curțile de apel în stadiul procesual recurs pentru materia Litigii de muncă a fost „Contestație la decizia de concediere”.

Numărul de cauze nou intrate a înregistrat o scădere în materie civilă (de la 21.000 de dosare în 2012 la 16.800 în anul 2013), dar și în litigiile cu profesioniștii (de la 10.300 cauze în 2012 la 9.400 în anul 2013).

I.1.1.3 Volumul de activitate la nivelul tribunalelor

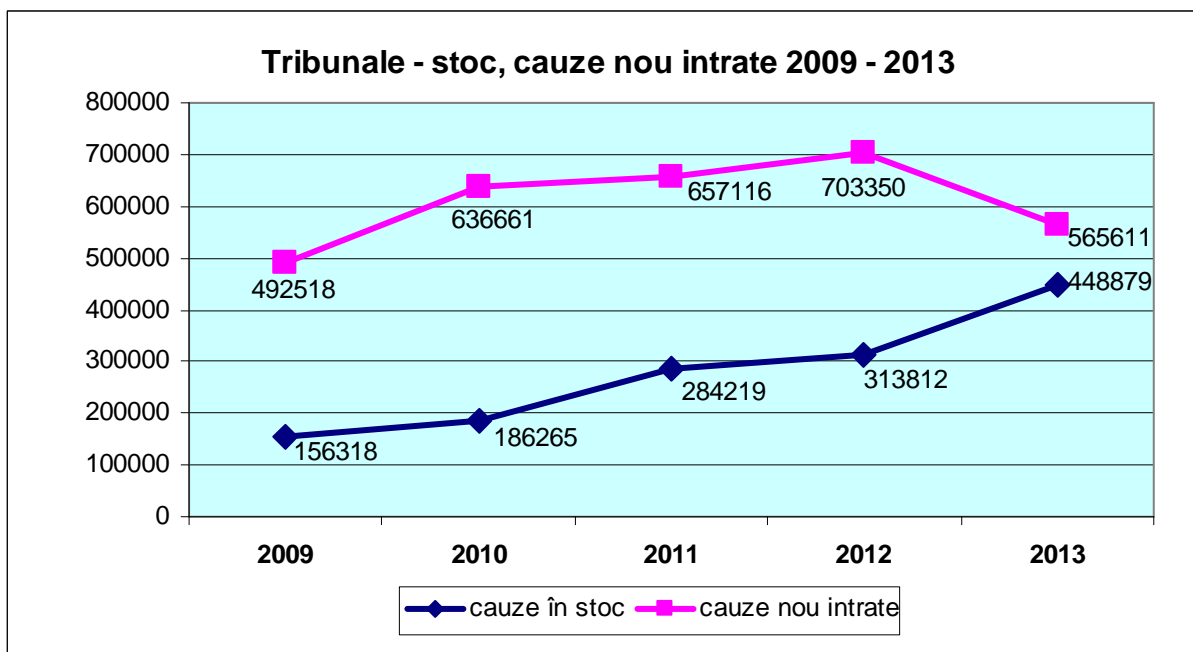
La nivelul celor 46 de tribunale civile, a fost înregistrat un număr de 1.014.490 cauze de soluționat (1.017.162 cauze de soluționat în 2012), în scădere ușoară comparativ cu anul anterior.

Situația creșterii volumului de activitate pe ultimii 5 ani se prezintă grafic astfel:

În anul 2013 se înregistrează o scădere a cauzelor de soluționat cu 2.672 cauze, ceea ce reprezintă o scădere cu 0,002% față de anul 2012. Comparativ cu anul 2009, are loc o creștere cu 365.654 cauze de soluționat ceea ce reprezintă o creștere cu 56,36%.

Sub aspectul stocurilor și al cauzelor nou intrate, situația grafică se prezintă după cum urmează:

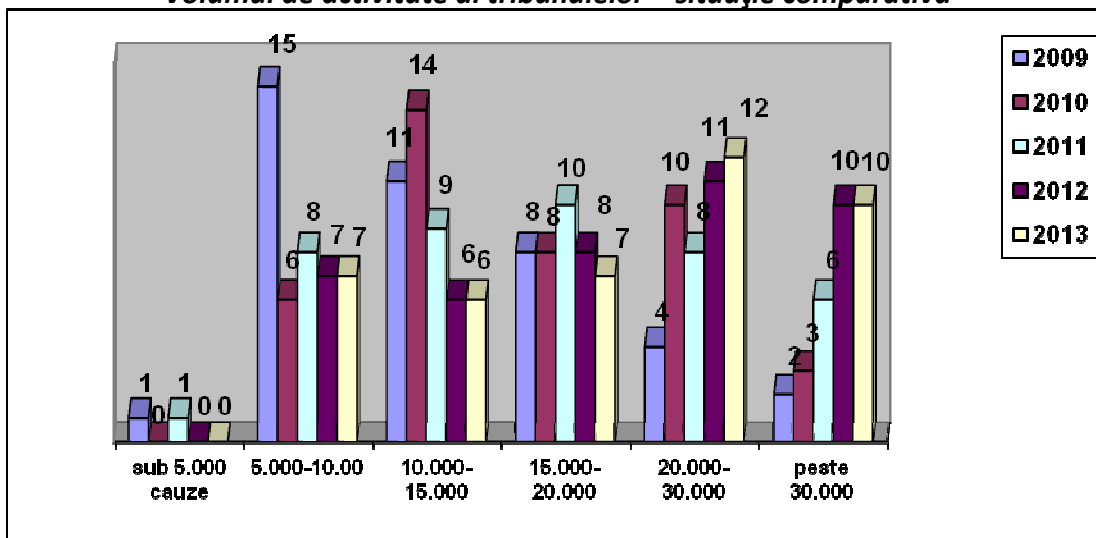

În perioada 2009 – 2013, nivelul stocurilor de dosare a crescut cu un procent de 187,16 %, în timp ce numărul dosarelor nou intrate a crescut cu 14,84 %. Se observă mai ales cele două tendințe contrare comparativ cu anul anterior și anume o scădere vertiginoasă a cauzelor nou intrate (20%) concomitent cu o creștere la fel de importantă a stocurilor (43%), ceea ce nu poate atrage decât efecte negative asupra eficienței.

Raportat la volumul de activitate al tribunalelor, acestea pot fi grupate astfel:

- instanțe cu un volum situat sub 5.000 cauze – 0;
- instanțe cu un volum cuprins între 5.000 -10.000 cauze - 7;
- instanțe cu un volum cuprins între 10.000 -15.000 cauze - 6;
- instanțe cu un volum cuprins între 15.000 -20.000 cauze - 7;
- instanțe cu un volum cuprins între 20.000 -30.000 cauze - 12;
- instanțe cu un volum de peste 30.000 cauze - 10.

Volumul de activitate al tribunalelor – situație comparativă

După cum se observă, în ultimul an există o creștere a numărului de tribunale cu un volum foarte mare de activitate, 12 instanțe depășind în acest an limita de 20.000 de dosare și 10 instanțe depășind limita de 30.000 de cauze.

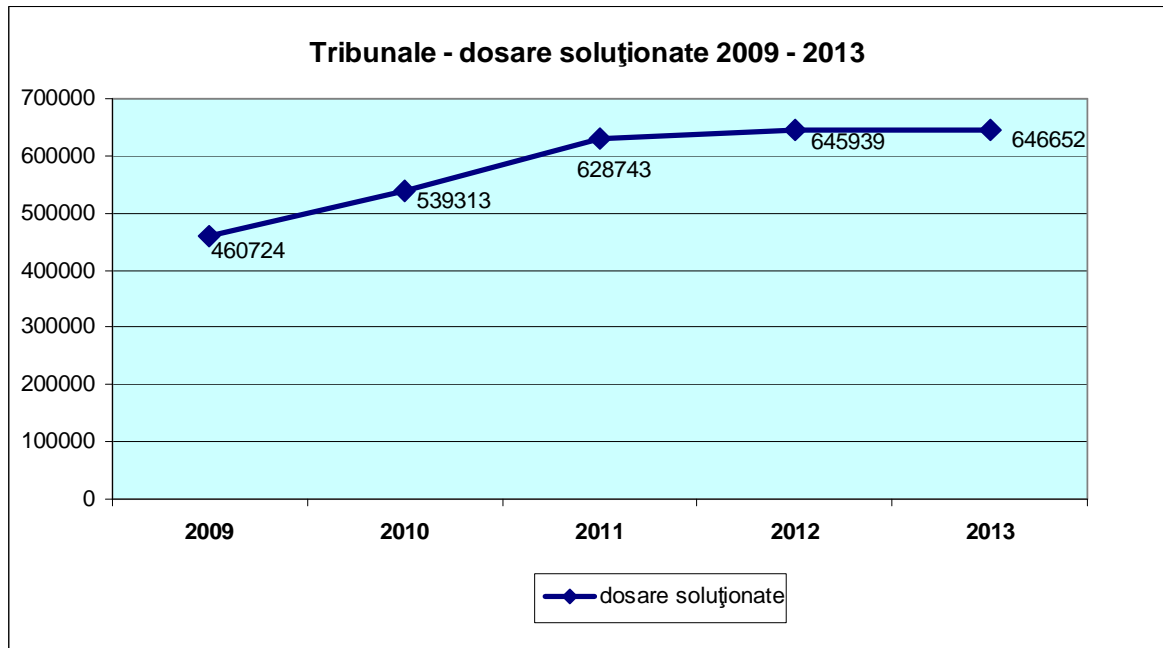
Se evidențiază și în acest an 3 tribunale cu un volum excesiv de mare de activitate comparativ cu toate celelalte, și anume **Tribunalul București** cu un număr de 143.792 cauze (148.702 cauze în 2012), **Tribunalul Dolj** cu 40.065 cauze (42.008 cauze în 2012) și **Tribunalul Iași** cu 36.545 cauze (30.426 cauze în anul 2012), toate trei instanțele înregistrând așadar scăderi ale volumului de activitate.

Dintre instanțele cu volum redus de activitate exemplificăm Tribunalul Călărași cu 6112 dosare (5.909 dosare în anul 2012) și Tribunalul Covasna cu 6101 dosare (7632 dosare în anul 2012), aceste instanțe fiind menționate în același sens și în rapoartele de activitate pe anii 2011 și 2012.

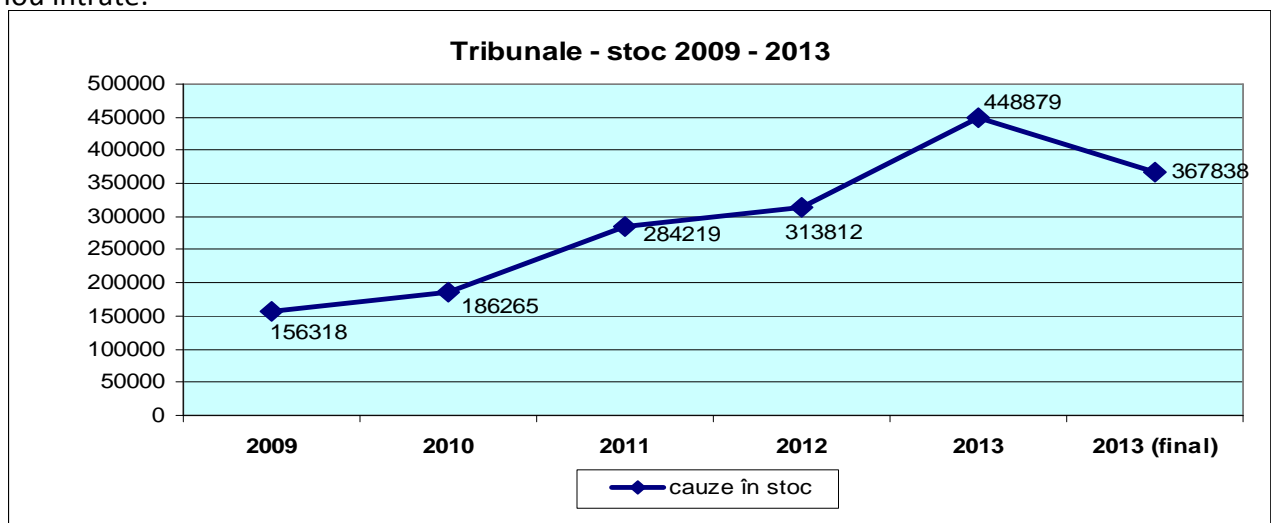
Din cele **1.014.490 cauze rulate** în cursul anului 2013, a fost soluționat un număr de **646.652 dosare (63,74 %)**, rămânând un stoc de **367.838 dosare** ce se va reporta în anul 2014. Astfel, stocul de cauze la finalul anului 2013 este cu aproximativ 80.000 de dosare mai mic decât cel înregistrat la începutul acestui an.

Ca și în cazul curților de apel, numărul dosarelor soluționate a crescut în mod semnificativ comparativ cu anii anteriori, însă față de anul 2012 acesta a rămas constant.

Comparativ, situația dosarelor soluționate se prezintă după cum urmează:

Ca și în cazul curților de apel, este de remarcat faptul că pentru prima dată după o lungă perioadă de timp, stocul dosarelor ce se vor reporta în anul următor este în scădere, cu toate acestea rămânând în continuare la valori duble comparativ cu anul 2009. Această scădere se datorează unei eficiențe de 114% a tribunalelor în ceea ce privește dosarele soluționate în anul 2013 raportat la cele nou intrate:

Activitatea la nivelul tribunalelor specializate

Evidențiate distinct, tribunalele specializate au înregistrat un volum de activitate în anul 2013 de 18.257 cauze (17.340 în anul 2012), după cum urmează:

- Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov – 1435 cauze (1355 cauze în anul 2012);

- Tribunalul specializat Argeș – **4.231 cauze** (4.573 cauze în anul 2012);
- Tribunalul specializat Cluj – **7.224 cauze** (7.012 cauze în anul 2012);
- Tribunalul specializat Mureș – **4.867 cauze** (4.400 cauze în anul 2012).

Din cele **17.757 cauze de soluționat** (17.340 cauze de soluționat în anul 2012) la nivelul tribunalelor specializate, au fost soluționate **9.778 dosare** (11.472 dosare soluționate în anul 2012) reprezentând 55%, rămânând în stoc **7.783 cauze de soluționat** în anul 2013 (5.868 cauze de soluționat în anul 2012).

În ceea ce privește dinamica dosarelor nou intrate pe materiile importante la nivelul tribunalelor, situația se prezintă după cum urmează:

Astfel, în materie **penală**, numărul cauzelor nou intrate în anul 2013 a fost de **63.669 dosare**, în creștere comparativ cu anii anteriori (60.081 dosare în anul 2012 și 59.701 dosare în anul 2011).

Creșterea numărului de cauze penale nou intrate în anul 2013 a fost de **6%** comparativ cu anul 2012. Ponderea cauzelor penale nou intrate în totalul cauzelor nou intrate la tribunale a fost în anul 2013 de **11%** (9% în anul 2012).

Obiectul cu ponderea cea mai mare în stadiul procesual fond a fost „Interceptări audio - video”, iar în recurs „Cerere de liberare condiționată”.

În materia **contenciosului administrativ și fiscal**, în anul 2013 numărul cauzelor nou intrate a fost de 202.535 dosare în scădere comparativ cu anul 2012 (229.619 dosare), în timp ce în anul 2011 numărul acestora a fost de 147.081 dosare. În anul 2008 erau înregistrate pe această materie numai 44.227 cauze nou create. Este prima dată după o lungă perioadă când este înregistrată o scădere a volumului de activitate pe această materie. Cu toate acestea, creșterea înregistrată în anul 2013 față de anul 2008 în această materie a fost de 360%. Ponderea acestei materii în totalul volumului de activitate (cauze nou intrate) la tribunale a fost de 36%.

Obiectul cu cea mai mare pondere în cadrul materiei a fost „Anulare act administrativ”.

În materiile **litigiilor de muncă și a asigurărilor sociale**, numărul cauzelor nou intrate în anul 2013 a fost de 79.592 dosare, în scădere accentuată de la 136.509 dosare înregistrate în anul 2012 (scădere cu 42%), în timp ce în anul 2011 numărul acestora a fost de 117.038 cauze. În anul 2008, numărul cauzelor nou intrate pentru această materie era de 88.104 cauze, nivel comparativ cu cel din anul 2013. Ponderea acestor litigii în totalul cauzelor nou intrate la tribunale în anul 2012 a fost de 14%.

Obiectul cu cea mai mare pondere în cadrul materiei a fost „Contestație decizie de concediere”.

În materia **insolvenței**, volumul cauzelor nou intrate la tribunale în anul 2013 a fost de 60.657 dosare comparativ cu 57.956 dosare în anul 2012. În anul 2011, numărul acestora a fost de 50.073 dosare, în timp ce în anul 2008 volumul acestor cauze a fost de numai 26.323 dosare. **Creșterea înregistrată în anul 2013 față de anul 2008 este de 130%. În totalul cauzelor nou intrate la tribunale în anul 2013, litigiile privind falimentul ocupă un procent de 11%.**

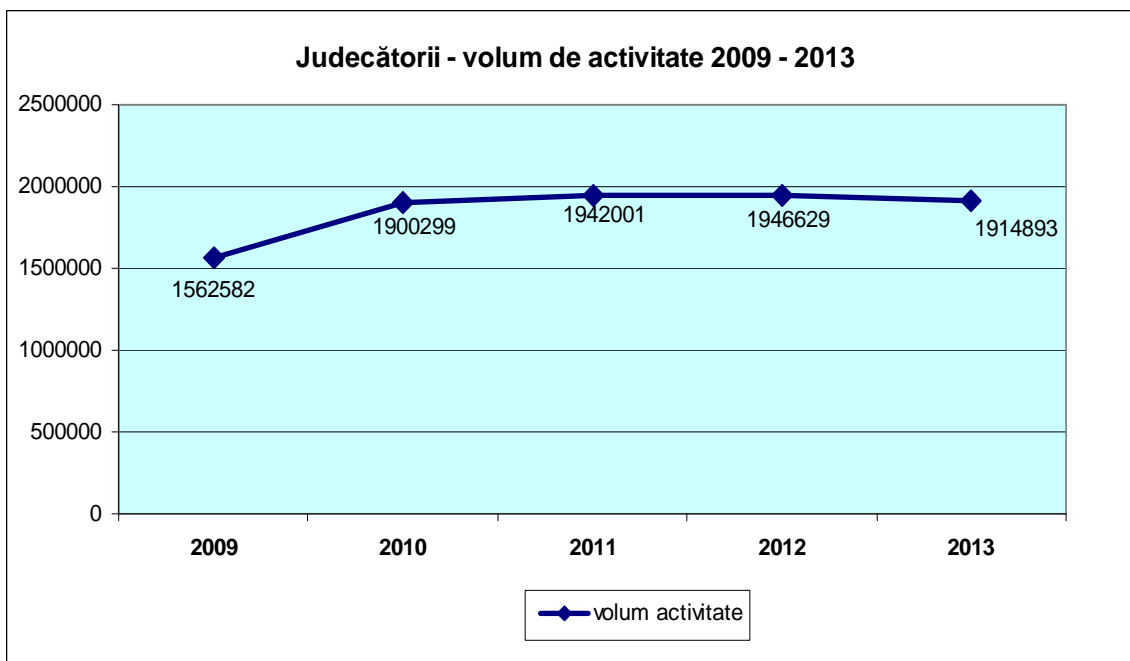
Obiectul cu cea mai mare pondere în cadrul materiei a fost „Procedura insolvenței – societăți cu răspundere limitată”.

I.1.1.4 Volumul de activitate la nivelul judecătoriilor

La nivelul judecătoriilor, a fost înregistrat în cursul perioadei de referință un volum total de activitate de 1.914.893 cauze (1.946.629 cauze în 2012), cuprinzând dosarele rulate, adică stocul existent la 31 decembrie 2012, la care se adaugă dosarele nou intrate pe parcursul anului 2013.

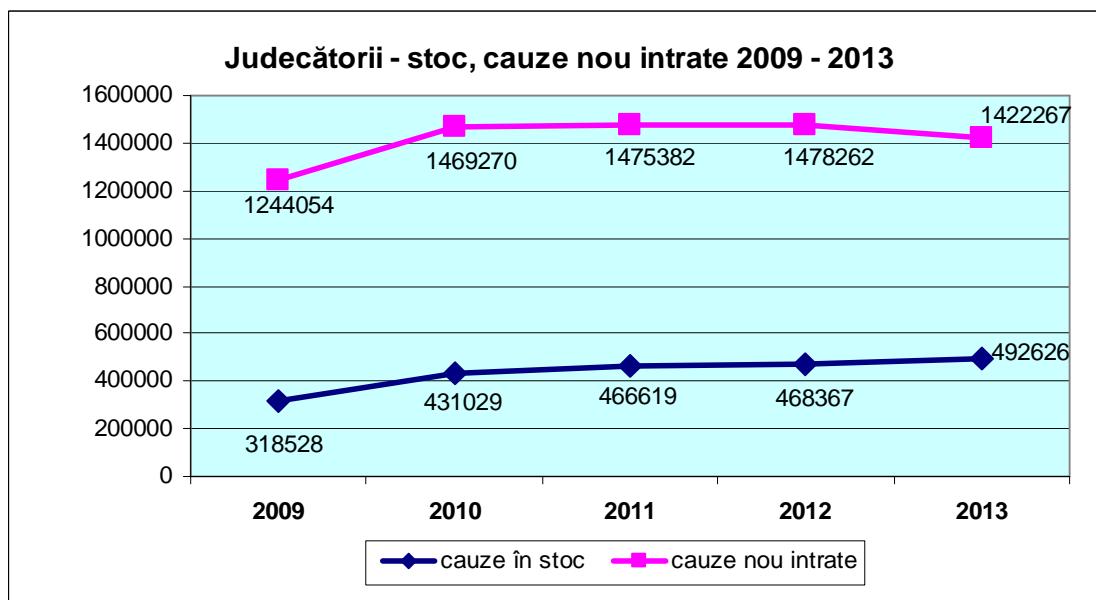
Volumul de activitate în perioada analizată a scăzut față de anul 2012, în mod nesemnificativ, cu 31.736 dosare.

Volumul de activitate la nivelul judecătoriilor a înregistrat, pe ultimii 5 ani, următoarea dinamică:

Față de anul 2009, volumul de activitate la nivelul judecătorilor a crescut cu **23 %**, însă față de anul 2010 cu numai **0.8%**.

Sub aspectul stocurilor și al cauzelor nou intrate, în ultimii 5 ani, situația se prezintă după cum urmează:

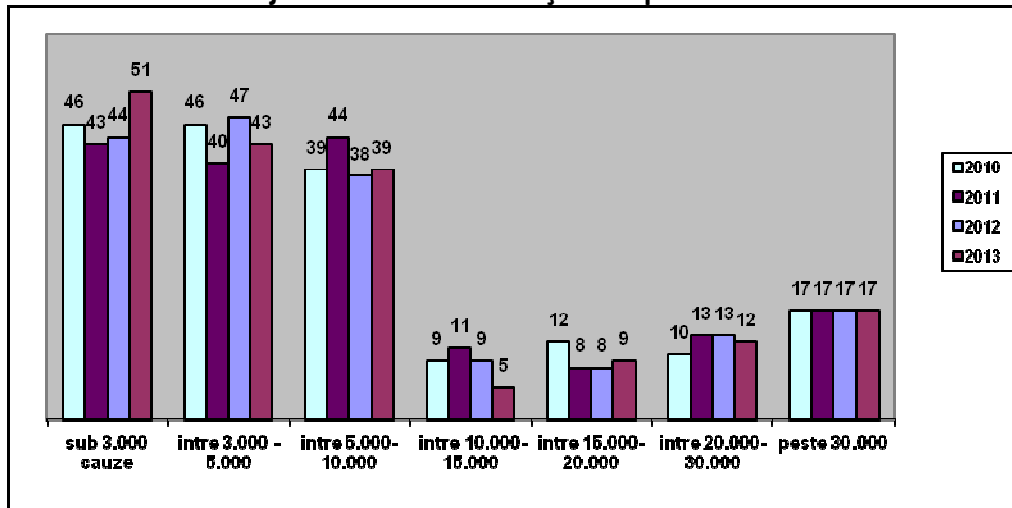

În perioada 2009 – 2013, nivelul stocurilor de dosare a crescut cu **174.098 dosare**, ceea ce reprezintă o creștere cu **54,66%**, în timp ce numărul dosarelor nou intrate a crescut cu **178.213 dosare**, ceea ce reprezintă o creștere cu **14,33%**, însă după cum rezultă din imagine, acestea au rămas relativ apropiate pe parcursul ultimilor 4 ani.

În funcție de volumul de activitate, judecătoriile pot fi grupate astfel:

- instanțe cu volum situat sub 3.000 cauze – 51;
- instanțe cu volum cuprins între 3.000 - 5.000 cauze – 43;
- instanțe cu volum cuprins între 5.000-10.000 cauze - 39;
- instanțe cu volum cuprins între 10.000-15.000 cauze - 5;
- instanțe cu volum cuprins între 15.000-20.000 cauze - 9;
- instanțe cu volum cuprins între 20.000-30.000 cauze - 12;
- instanțe cu un volum cuprins între 30.000 – 50.000 cauze - 10.
- instanțe cu un volum de peste 50.000 de cauze – 7.

Volumul de activitate al judecătorilor – situație comparativă

După cum se observă, comparativ cu anul anterior, numărul instanțelor cu un volum de activitate mai mare de 15.000 de cauze a rămas relativ apropiat, numărul judecătorilor cu un volum de activitate de peste 30.000 de dosare rămânând același – 17 instanțe.

Au fost înregistrate 7 instanțe ce au depășit cu mult bariera de 50.000 de dosare, existând și o judecătorie care a trecut de cifra de 80.000 de cauze.

Cele 7 instanțe care au înregistrat un volum de activitate mai mare de 50.000 de dosare sunt următoarele: Judecătoria Constanța (50.245 dosare), Judecătoria Iași (50.303 dosare), Judecătoria Sectorului 2 București (56.978 dosare), Judecătoria Ploiești (57.999 dosare), Judecătoria Craiova (58.349 dosare), Judecătoria Sectorul 1 București (69.810 dosare), Judecătoria Sectorul 3 București (82.655 dosare).

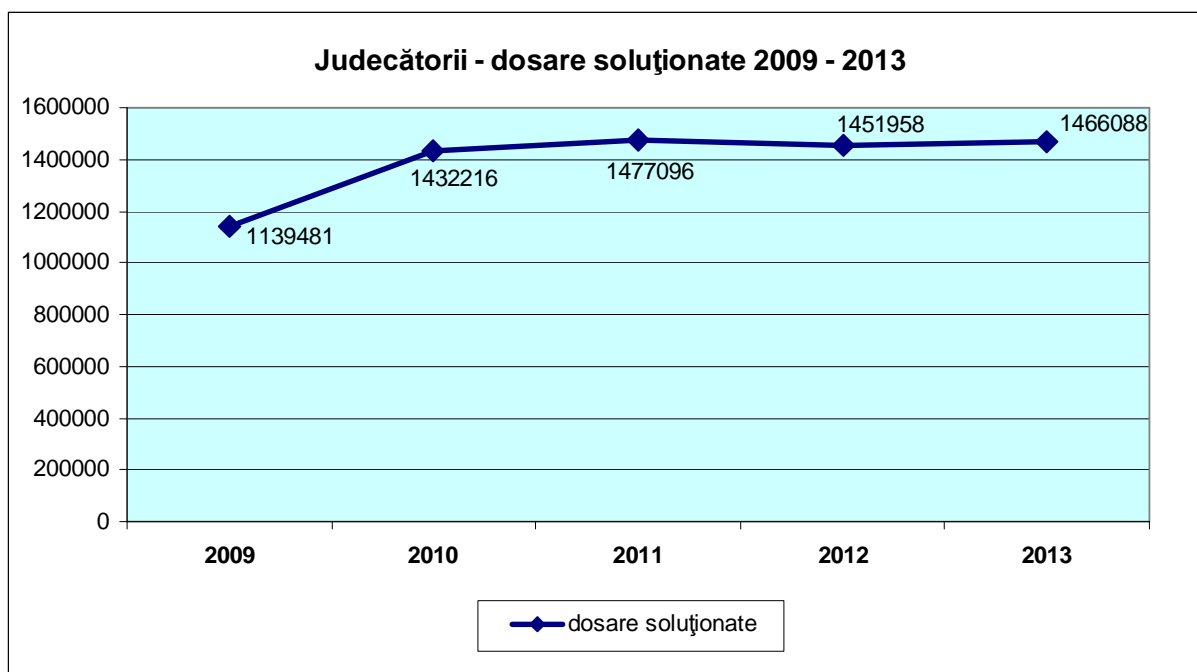
Judecătoriile care au înregistrat un volum de activitate sub 1500 dosare sunt: Judecătoria Întorsura Buzăului (939 dosare), Judecătoria Târgu Lăpuș (1076 dosare), Judecătoria Agnita (1174 dosare), Judecătoria Hârșova (1225 dosare), Judecătoria Făget (1323 dosare), Judecătoria Baia de Aramă (1330 dosare), Judecătoria Gurahonț (1443) și Judecătoria Răducăneni (1496 dosare).

Dintre cele 1.914.893 cauze rulate în cursul anul 2013 a fost soluționat un număr de 1.466.088 cauze (1.451.958 cauze în anul 2012), ceea ce reprezintă 76,56%.

Comparativ cu anul 2012, în anul 2013 se constată o creștere a dosarelor soluționate cu 14.130 dosare ceea ce reprezintă un procent de aproximativ 1%.

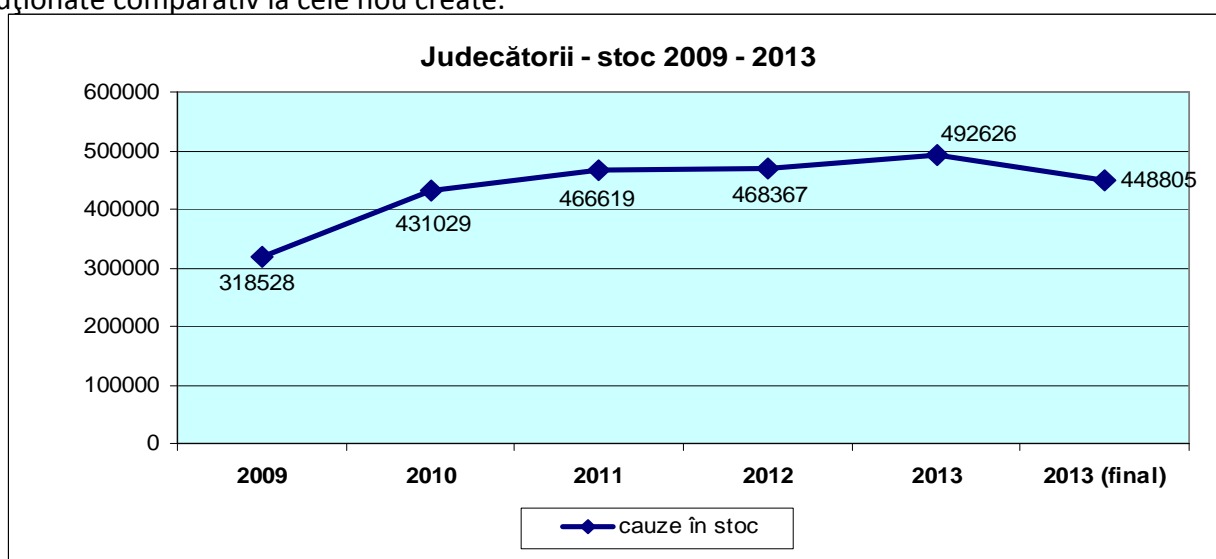
În consecință, în perioada de referință, a rămas un stoc de **448.805 dosare** ce va fi preluat în anul 2014. Astfel, stocul de cauze la finalul anului 2013 este cu aproximativ 43.000 de dosare mai mic decât cel înregistrat la începutul acestui an.

Din punct de vedere grafic, dinamica dosarelor soluționate pe ultimii 5 ani se prezintă astfel:

Față de anul 2009, numărul cauzelor soluționate la nivelul tuturor judecătoriilor a crescut cu **326.607** dosare, ceea ce reprezintă o creștere cu **28.66 %**, în timp ce cauzele nou intrate au crescut cu aproximativ 14%.

Este pentru prima dată după 5 ani când stocul de dosare ce se va reporta în anul următor este în scădere, acesta coborând chiar la valori comparabile cu cele înregistrate în anul 2010. Acest fapt se datorează și unei eficiențe a judecătoriilor în anul 2013 de **112%** în raport de numărul cauzelor soluționate comparativ la cele nou create.

În ceea ce privește defalcarea pe materii a volumului de activitate pentru anul 2013, numărul cauzelor nou intrate a fost următorul:

- în materie penală **184.445** cauze, ceea ce reprezintă **13%** din volumul total al cauzelor nou intrate;
- în materia plângerilor contravenționale **203.652** cauze, ceea ce reprezintă **14%** din volumul total al cauzelor nou intrate;
- în materie "comercială" **113.299** cauze (**8%**), în scădere abruptă în raport cu anul 2012;
- în materia dreptului familiei **91.917** cauze (**6%**);
- în materia fondului funciar **13.287** cauze (**1%**);
- în materia executării silite **547.351** dosare (**38%**).

Primele 10 obiecte civile, respectiv penale (exclusiv infracțiuni) ca pondere la judecătorii în anul 2013 au fost următoarele:

Obiectul civil	Cauze intrate 2013	Obiectul penal	Cauze intrate 2013
Încuviințarea executării silite având ca obiect bunuri mobile și imobile	471238	Infr. contra sig. circulaț pe dr. publice (OUG195/2002)	15491

Acțiuni patrimoniale în funcție de valoare (5 miliarde)	133040	Furt (art 208, 209)	10296
Plângeri împ p.v. de constat.a contrav.din OUG 195/2002	72695	Lovirea sau alte violențe (art 180)	2801
Acțiuni privind valorificarea drepturilor de creanță	67742	Falsul material în înscrisuri oficiale (art 288)	2115
Contestații la executare	58816	Tâlhăria (art 211 alin 1)	1853
Litigii comerciale	51615	Vătămare corporală din culpa (art 184)	1464
Sesizarea privind aplicarea sancțiunii prestării muncii în fol comun sau înloc acestei sancț cu amendă	41699	Vătămare corporală (art 181)	1416
Somație de plată conform Ordonanței 5 / 2001	37566	Înșelăciune (art 215)	1326
Acțiuni privind dreptul de proprietate și alte drept reale	36851	Infracțiuni prevăzute de codul silvic (Legea 75/2002)	1199
Divorțuri	35422	Abandonul de familie (art 305)	1161

În ceea ce privește volumul de activitate al instanțelor militare, situația se prezintă după cum urmează:

Instanța	Volum de activitate	Cauze soluționate
Tribunalul Militar București	217	201
Tribunalul Militar Iași	28	21
Tribunalul Militar Cluj	22	17
Tribunalul Militar Timișoara	33	27
Tribunalul Militar Teritorial București	47	39
Curtea Militară de Apel	61	54

Chestionate asupra tipurilor de cauze care au înregistrat în anul 2013 creșteri, instanțele de judecată, în marea lor majoritate, au identificat noile coduri civil și de procedură civilă.

La aceasta se adaugă și aspecte de legislație internă incompatibilă cu cea a Uniunii Europene, care au determinat creșteri ale volumului de activitate în materia contenciosului administrativ. Este vorba în principal de litigiile privind restituirea taxelor de poluare dar, în această materie, s-a înregistrat o majorare a volumului de activitate și ca o consecință a reintroducerii căilor de atac pentru plângerile la contravenție în anumite domenii.

În plus, așa cum am arătat deja, o pondere foarte mare în cadrul acestei materii o ocupă litigiile privind achizițiile publice și anularea actelor administrative.

De asemenea, în materia litigiilor de muncă și asigurărilor sociale unele instanțe au observat o îngreunare a activității mai ales în domeniul drepturilor salariale și al O.U.G. 17/2012 privind stabilirea unor măsuri de restituire a unor contribuții de asigurări sociale.

În materie civilă au fost identificate creșteri ale numărului de cauze în domeniul cererilor de valoare redusă, așa cum sunt ele reglementate de noul cod de procedură civilă, iar în penal în domeniul traficului de droguri și al infracțiunilor economico – financiare. Așa cum am menționat mai sus, infracțiunile de evaziune fiscală au înregistrat o pondere însemnată în totalul volumului de activitate.

În ceea ce privește unele diminuări ale numărului de cauze de soluționat, acestea au fost identificate în mare măsură în materie civilă.

Astfel, prin abrogarea procedurii de învestire cu formulă executorie, au fost reduse semnificativ numărul dosarelor în materia executării silite. Cu toate acestea, un procent extrem de mare de cauze sunt identificate încă în domeniul încuviințării procedurii de executare.

În mod similar, s-au înregistrat scăderi ale volumului de activitate ca urmare a abrogării procedurii somației de plată prevăzută de Ordonanța nr. 5 /2001.

În materie contravențională, unele instanțe au resimțit o scădere a numărului de cauze ca urmare a redistribuirii acestora la nivel național sub aspectul competenței teritoriale (instanța competentă devenind de la domiciliul sau sediul contravenientului).

În fine, cauzele de divorț din materia minori și familie s-au redus ca urmare a optării din partea părților pentru procedura în fața notarului sau a stării civile.

1.1.2 Încărcătura pe judecător

Precizări terminologice

Ca indice statistic, încărcătura pe judecător poate fi examinată fie în forma *încărcăturii pe judecător (posturi ocupate)*, fie ca *încărcătură pe post de judecător prevăzut în schema de personal*.

Încărcătura pe judecător reflectă numărul de dosare pe care l-a avut de soluționat un judecător în perioada de referință și se calculează prin raportarea numărului total de dosare la numărul mediu al posturilor ocupate în anul 2013, așa cum acesta a fost comunicat de instanțe

Încărcătura pe schemă se determină prin raportarea volumului de activitate la numărul total de posturi prevăzut în statele de funcții ale instanțelor.

1.1.2.1 Încărcătura la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție

În prealabil, trebuie precizat că pentru calcularea acestui indicator statistic a fost avut în vedere numărul de cauze ce a revenit spre soluționare instanței supreme în raport cu competența sa funcțională, în sensul judecării în stadiul procesual fond, dar și în recurs, cu consecința multiplicării numărului dosarelor în raport de numărul membrilor completelor de judecată.

Schema posturilor pentru acest an la instanța supremă a fost de 121 posturi, în timp ce media posturilor de judecător ocupate pe parcursul anului a fost de 111 posturi.

În consecință, încărcătura pe schemă pentru anul 2013 a fost determinată la 990 cauze, iar cea pe judecător la 1.079 cauze.

În ceea ce privește media punctelor de complexitate pe anul 2013 (în raport de dosarele care au înregistrat cel puțin o ședință de judecată în cursul anului) aceasta este de 3.135 puncte pe judecător.

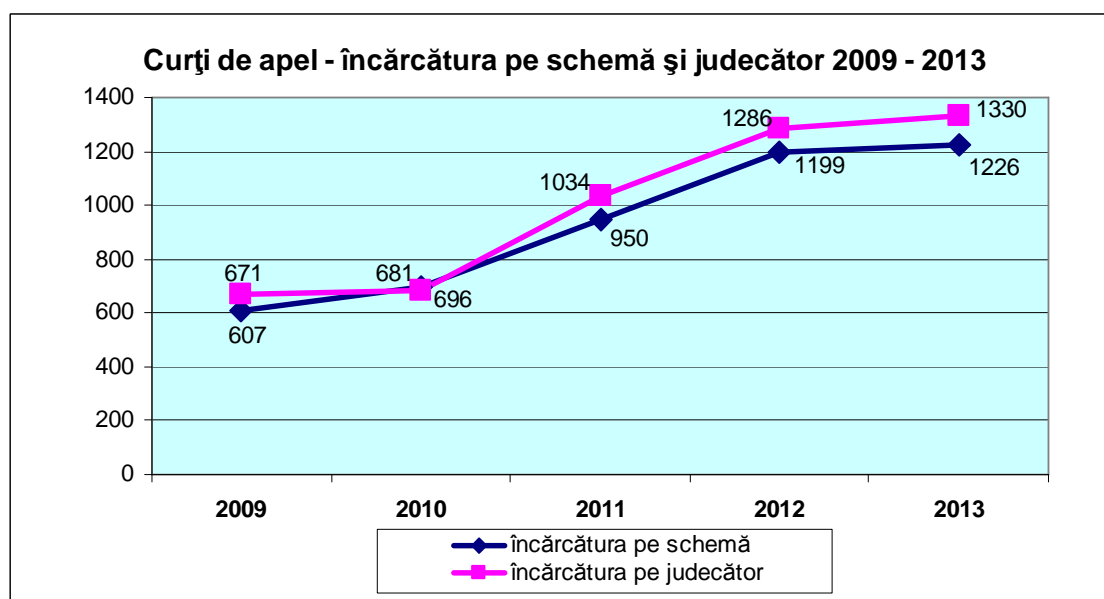
O medie mai mare a fost înregistrată la Secția penală cu 4.292 puncte, urmată de Secția de Contencios administrativ și fiscal cu 3.507 puncte.

1.1.2.2 Încărcătura la nivelul curților de apel

Trebuie menționat de asemenea faptul că, pentru calcularea indicatorului statistic referitor la încărcătura de cauze/judecător și în cazul curților de apel s-a ținut cont de împrejurarea că aceste instanțe judecă atât în fond, cât și în apel și recurs.

Astfel, în anul 2013, s-a înregistrat o încărcătură medie pe judecător de 1330 cauze (1.286 cauze în 2012) și o încărcătură medie pe schemă de 1226 dosare (1.199 dosare în 2012). Comparativ cu anul 2012, încărcătura pe judecător s-a majorat cu 3,42 %, iar cea pe schemă s-a majorat cu 2,25 %, tocmai ca urmare a creșterii cu 8% a volumului de activitate.

Pe ultimii 5 ani, situația celor doi indicatori se prezintă după cum urmează:

Încărcătura pe judecător a crescut comparativ cu anul 2009 cu 98,21 %, iar cea pe schemă cu 101,98 %.

Sub aspectul **încărcăturii pe judecător**, prima poziție a fost ocupată de Curtea de Apel Alba Iulia cu 1915 dosare pe judecător (2.030 dosare pe judecător în 2012), urmată de Curtea de Apel Târgu Mureș cu 1861 dosare pe judecător (1.670 cauze pe judecător în 2012) și Curtea de Apel Timișoara cu 1790 dosare pe judecător (1352 cauze pe judecător în anul 2012).

Curtea de Apel Alba Iulia înregistrează o schemă de 45 posturi cu 42 în medie ocupate efectiv, necesitatea suplimentării schemei fiind evidentă. De asemenea, la nivelul Curții de Apel Târgu Mureș a existat un deficit de 4 judecători, în timp ce la Curtea de Apel Timișoara deficitul a fost de 6 judecători în medie. Dacă întreaga schemă ar fi fost ocupată, încărcăturile pe judecător ale celor două curți ar fi scăzut la 1590 de cauze, cu mult sub pragul actual și mult mai aproape de media națională.

În schimb, la nivelul Curții de Apel Alba Iulia, chiar și în condițiile unei scheme complet ocupate, încărcătura pe judecător ar coborî doar până la pragul de 1787 cauze, încă foarte mult peste pragul mediei naționale.

Cel mai mic nivel de cauze pe judecător l-a înregistrat Curtea de Apel București cu 988 cauze pe judecător (906 dosare pe judecător în 2012), urmată de Curtea de Apel Constanța cu 1007 dosare pe judecător (1175 dosare pe judecător în 2012).

În ceea ce privește **încărcătura pe schemă**, în anul 2013, prima poziție este ocupată de aceleași două curți de apel: Curtea de apel Alba Iulia cu 1787 dosare pe schemă (1.931 dosare pe schemă în 2012), urmată de Curtea de Apel Târgu Mureș cu 1595 dosare pe schemă (1530 dosare pe schemă în 2012).

Cea mai mică încărcătură pe schemă a înregistrat-o, ca și în cazul încărcăturii pe judecător, Curtea de apel București cu 884 dosare pe schemă (810 dosare pe schemă în 2012).

Sub aspectul punctelor de încărcare pe judecător, în anul 2013, cea mai mare încărcătură a înregistrat-o Curtea de apel Târgu Mureș cu 4.871 puncte, urmată de Curtea de Apel Timișoara cu 4.695 puncte și de Curtea de apel Alba Iulia cu 4.476 puncte.

La polul opus se regăsesc Curtea de apel București cu 2.880 puncte, respectiv Curtea de Apel Constanța cu 2.900 puncte de încărcare.

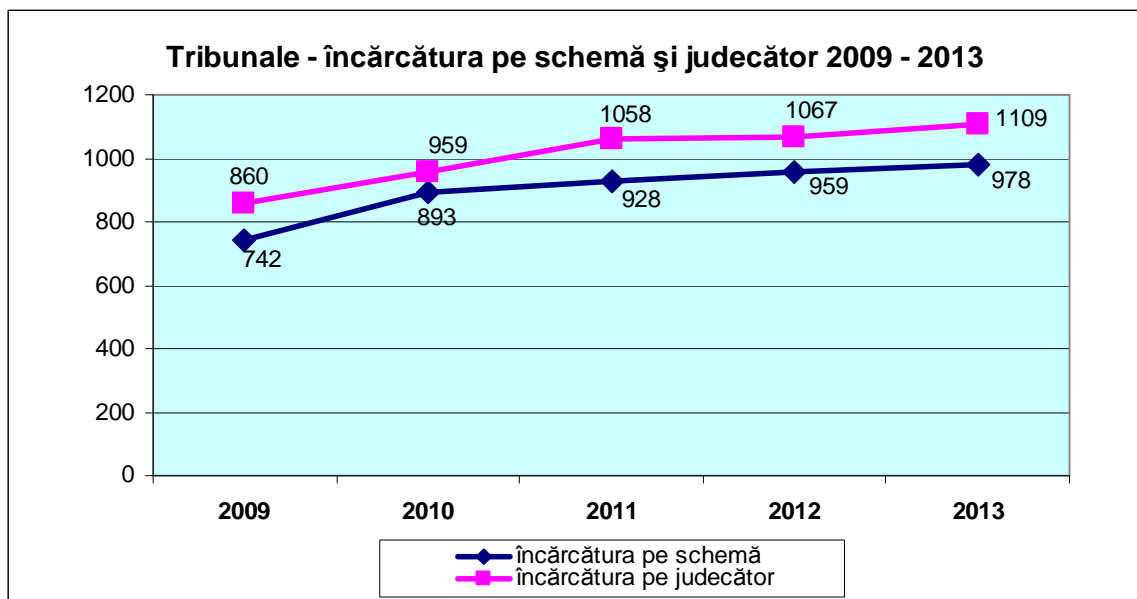
Metoda de calcul vizează dosarele care au avut cel puțin o ședință în anul 2013 raportat la judecătorii care au judecat cel puțin o ședință în anul 2013.

1.1.2.3 Încărcătura la nivelul tribunalelor

În prealabil, trebuie precizat că pentru calcularea acestui indicator statistic au fost avute în vedere nu numai numărul de cauze ce a revenit spre soluționare instanțelor de acest grad, ci și specificul tribunalelor de a fi atât instanțe de fond, cât și de control judiciar (judecând deopotrivă în apel și recurs).

În anul 2013, la nivelul tribunalelor s-a înregistrat o încărcătură medie/judecător de 1109 cauze (1067 cauze în anul 2012) și o încărcătură a cauzelor/schemă de 978 cauze (959 cauze în 2012). Încărcătura medie pe judecător în anul 2013 a crescut cu 3,94 % față de anul 2012, iar încărcătura pe schemă în anul 2013 a crescut cu 1,98 % față de anul 2012.

Evoluția pe ultimii 5 ani a acestor indicatori, se reprezintă grafic astfel:

Comparativ cu anul 2009, încărcătura pe judecător a crescut cu 28,95 %, iar încărcătura pe schemă a crescut cu 31,81 %.

Instanțele care au înregistrat cea mai mare încărcătură pe judecător în anul 2013 sunt: Tribunalul Cluj (1754 dosare/judecător), Tribunalul Giurgiu (1744 dosare/judecător) și Tribunalul Prahova (1691 dosare/judecător).

Tribunalul Cluj a înregistrat însă un deficit mediu de 5 judecători, însă și dacă schema ar fi fost complet ocupată, încărcătura s-ar fi situat cu mult peste media națională (1496 dosare). Celelalte două tribunale au înregistrat un deficit mediu de 5, respectiv 9 judecători. O ocupare completă a schemelor pentru aceste instanțe le-ar coborî din punctul de vedere al încărcăturii în jurul mediei naționale.

Printre instanțele cu încărcătură redusă pe judecător se remarcă Tribunalul Călărași, care a înregistrat un număr de 518 cauze/judecător (490 cauze/judecător în 2012), Tribunalul Covasna cu 585 cauze/judecător (693 cauze/judecător în 2012) și Tribunalul Ialomița cu 671 cauze/judecător (806 cauze/judecător).

Sub aspectul punctelor de încărcare pe judecător în anul 2013 cea mai mare încărcătură au înregistrat-o Tribunalul Cluj cu 6.939 puncte, urmat de Tribunalul Bihor cu 5.935 puncte, Tribunalul Bistrița Năsăud cu 5.700 puncte și Tribunalul Galați cu 5.648 puncte de complexitate.

La polul opus se regăsesc Tribunalul Călărași cu 2.300 puncte de complexitate și Tribunalul Ialomița cu 2.674 puncte de complexitate.

Metoda de calcul vizează dosarele care au avut cel puțin o ședință în anul 2013 raportat la judecătorii care au judecat cel puțin o ședință în anul 2013.

Încărcătura la nivelul tribunalelor specializate

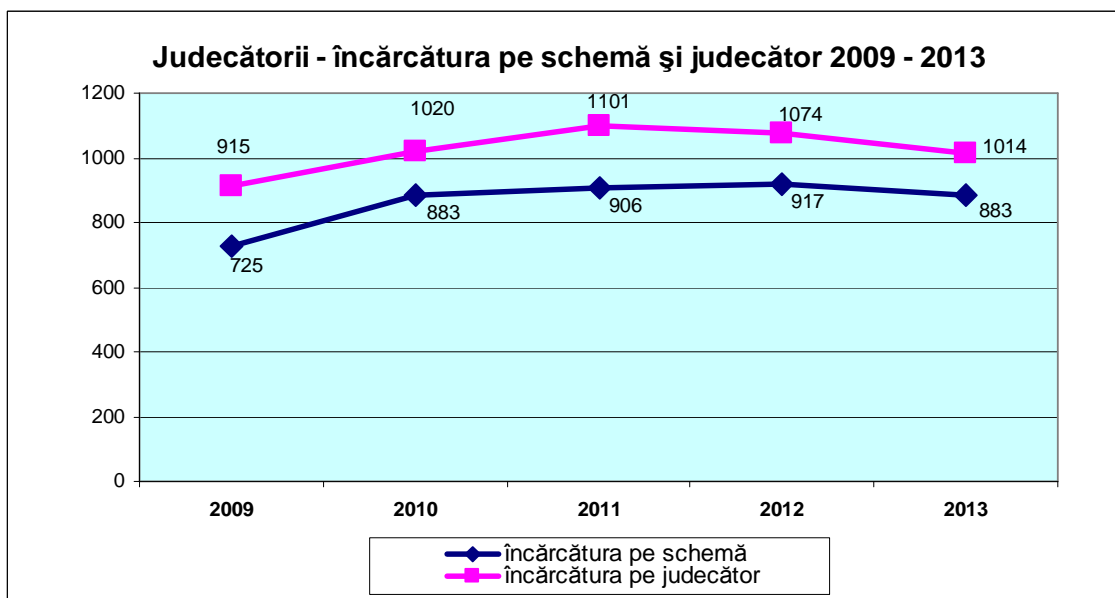
La nivelul celor patru tribunale specializate s-a reținut următoarea situație:

Instanța	Încărcătura pe schemă	Încărcătura pe judecător
Tribunalul pentru minori și familie Brașov	380	456
Tribunalul specializat Argeș	495	557
Tribunalul specializat Cluj	821	971
Tribunalul specializat Mureș	606	758

1.1.2.4 Încărcătura la nivelul judecătorilor

În perioada de referință s-a înregistrat o încărcătură medie a cauzelor pe schemă de 883 cauze (917 cauze în 2012) și o încărcătură pe judecător de 1.014 cauze (1.074 cauze în 2012).

Din punct de vedere grafic, evoluția încărcăturii pe judecător în ultimii 5 ani, se prezintă după cum urmează:

Comparativ cu anul 2009, încărcătura pe judecător a crescut cu 10,82 %, iar încărcătura pe schemă, cu 21,79%, însă în ultimii 4 ani acestea au rămas relativ constante.

Instanțele ce au înregistrat în perioada de raportare o foarte mare încărcătură/judecător sunt următoarele (aceste instanțe sunt singurele care au înregistrat o încărcătură mai mare de 2.000 de cauze pe judecător):

Instanța	Cauze/judecător
Judecătoria Buzău	2382
Judecătoria Videle	2275
Judecătoria Sectorul 3 București	2066
Judecătoria Ploiești	2000

Situația posturilor ocupate în cadrul acestor 4 instanțe se prezintă astfel:

Judecătoria Buzău a înregistrat 19 posturi ocupate dintr-o schemă de 28 posturi, Judecătoria Videle 2 posturi dintr-o schemă de 3 posturi, Judecătoria Sectorului 3 București 40 posturi dintr-o schemă de 51 posturi și Judecătoria Ploiești 29 posturi ocupate dintr-o schemă de 38 posturi.

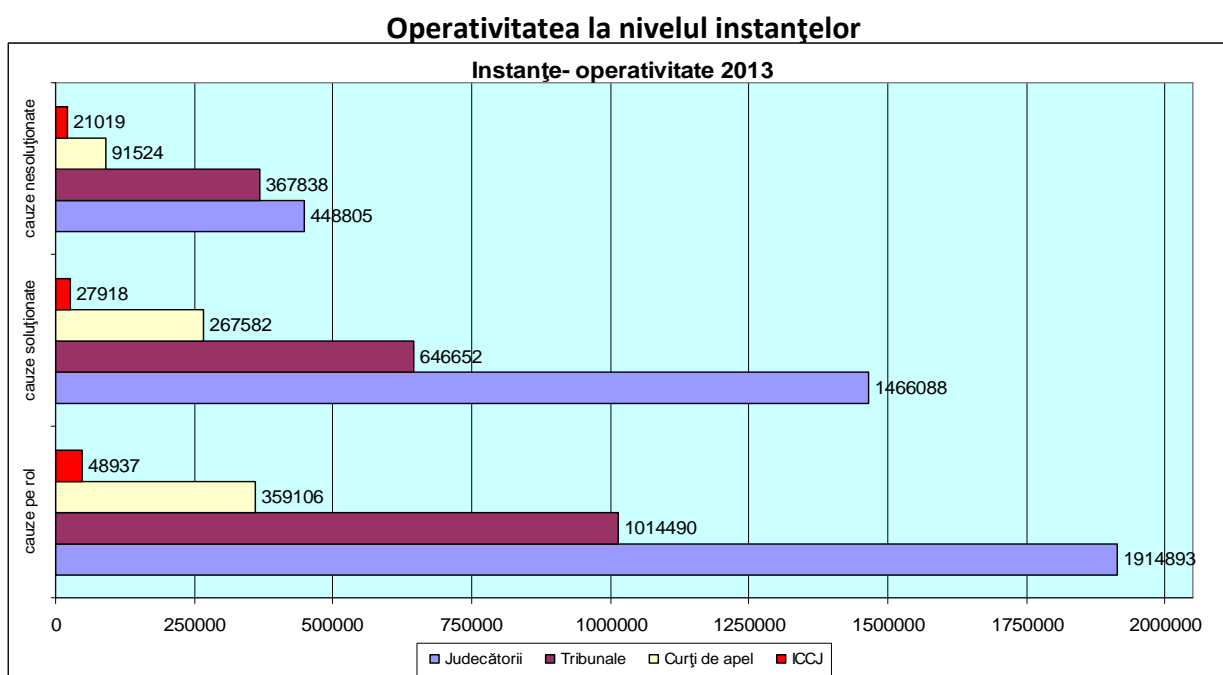
În ceea ce privește încărcătura pe schemă, în perioada de referință, s-au evidențiat ca instanțe excesiv de încărcate Judecătoria Sectorul 3 București (1621 cauze pe schemă), Judecătoria Buzău (1616 cauze pe schemă), Judecătoria Ploiești (1526 cauze pe schemă), Judecătoria Videle (1517 cauze pe schemă), etc.

Sub aspectul încărcăturii, la nivelul instanțelor militare, situația se prezintă după cum urmează:

Instanța	Încărcătura pe schema	Încărcătura pe judecător
Tribunalul Militar București	54	72
Tribunalul Militar Iași	7	9
Tribunalul Militar Cluj	6	6
Tribunalul Militar Timișoara	11	17
Tribunalul Teritorial București	11	13
Curtea Militară de Apel	22	22

1.1.3 Celeritatea soluționării cauzelor

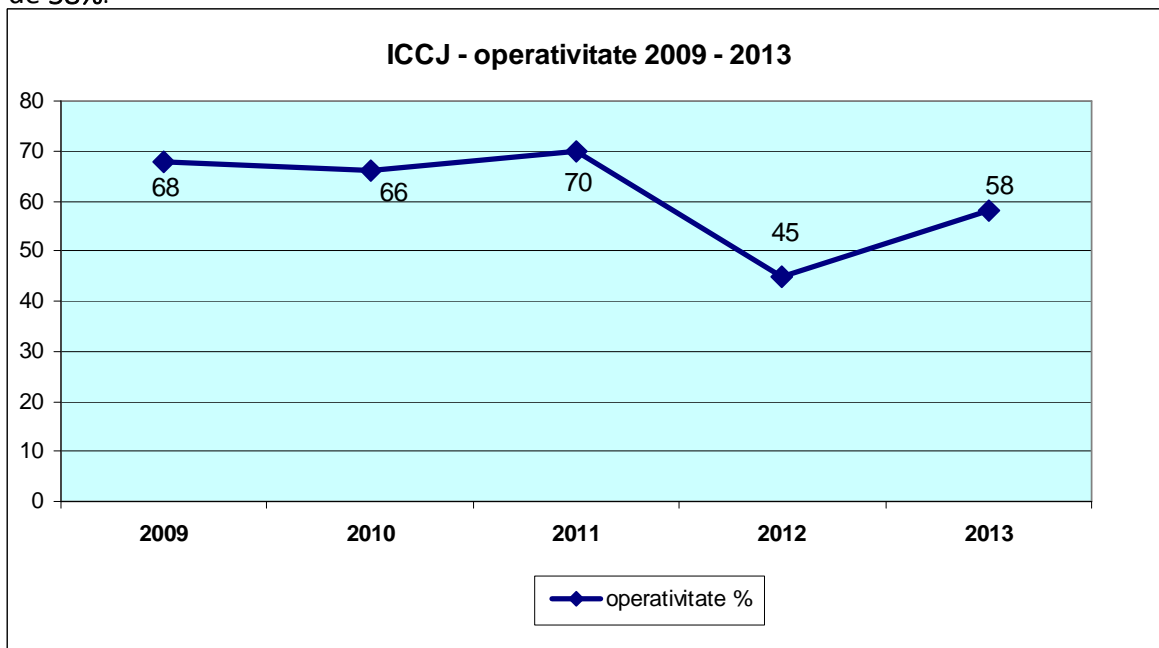
Numărul cauzelor soluționate la nivel național în anul 2013 a fost de 2.408.240, ceea ce reprezintă o creștere de aproximativ 52.000 de dosare comparativ cu anul 2012. Numărul dosarelor nesoluționate rămase în stoc la sfârșitul anului 2013 a fost de 929.186 cauze, comparativ cu 979.886 dosare în anul 2012.

I.1.3.1 Operativitatea la nivelul ICCJ

Numărul cauzelor de soluționat la nivelul **Înaltei Curți de Casație și Justiție** în anul 2013 a fost de **48.937 dosare**, dintre acestea fiind soluționate 27.918 cauze, rămânând un stoc final ce se va reporta pentru anul 2013 de **21.019 dosare**.

Operativitatea în raport de volumul de activitate la nivelul anului 2013 pentru această instanță a fost de **58%**.

La nivelul secțiilor, distribuția operativității a fost următoarea:

Secția	Procent operativitate
Secția I civilă	75%
Secția a II - a civilă	62%
Secția penală	51%
Secția de contencios administrativ și fiscal	49%
Completul de 5 judecatori	77%

Operativitatea calculată în raport de cauzele nou intrate și gradul de „atacare” a stocului de dosare este de 135%, ceea ce înseamnă un stoc considerabil mai mic la data de 01.01.2014. De altfel, toate secțiile instanței supreme înregistrează în anul 2013 o eficiență a soluționării mai mare de 100%.

I.1.3.2 Operativitatea la curțile de apel

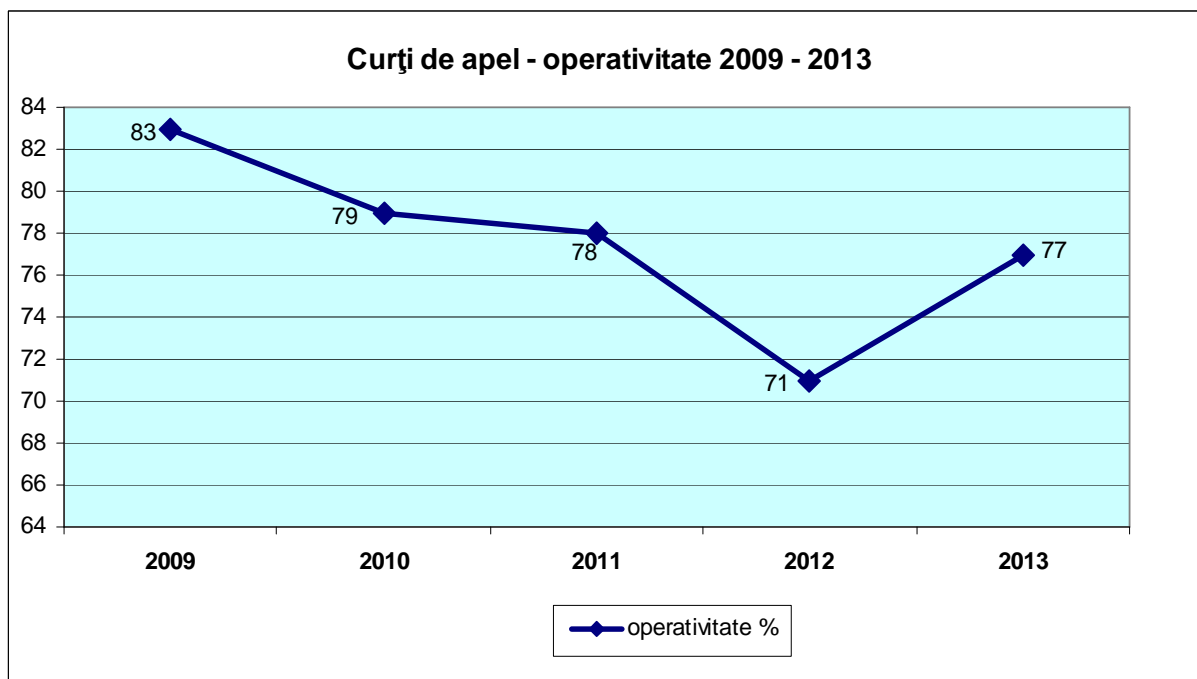
Din cele 359.106 cauze înregistrate pe rolul curților de apel în anul 2013 (333.820 cauze înregistrate în anul 2012), au fost soluționate **267.582 dosare** (232.970 dosare în anul 2012), rămânând un stoc de **91524 cauze** (100.850 cauze în anul 2012).

În procente, operativitatea medie la nivelul curților a fost de **77 %** în anul 2013 (71% în anul 2012), cu 6% mai mult ca în perioada anterioară, în ciuda faptului că volumul de activitate a crescut cu aproximativ 8%. Acest fapt este datorat creșterii cu 15% a numărului cauzelor soluționate în anul 2013 comparativ cu anul 2012.

Instanțele înregistrate cu operativitatea cea mai mare au fost în anul 2013 Curtea de Apel Craiova (**88 %**) și Curtea de Apel Oradea (**88 %**), urmate de Curtea de Apel Suceava (**85 %**)

În schimb, cu cea mai scăzută operativitate a fost înregistrată Curtea de Apel București (62%), urmată de Curtea de Apel Galați (68 %) și Curtea de Apel Pitești (69 %).

Comparativ, pentru ultimii ani situația operativității medii se prezintă astfel:

În ceea ce privește eficiența curților de apel sub aspectul „atacării” stocurilor, menționăm faptul că majoritatea au o operativitate de peste 100% (9 curți). O curte de apel se situează la limita de 100% (Curtea de apel Ploiești), în timp ce 5 instanțe se află sub acest procent. Cele 5 curți sunt următoarele: București (88%), Cluj (96%), Galați (93%), Iași (90%) și Pitești (87%). Consecința va fi că la aceste instanțe stocurile sunt în creștere.

Instanța	Soluționate	Nou intrate	Eficiența %
Alba	21381	18910	113
Bacau	9592	8577	112
Brasov	10574	7764	136
Bucuresti	39723	44890	88
Cluj	20419	21286	96
Constanta	8701	8615	101
Craiova	35892	33366	108
Galati	13890	15013	93
Iasi	11215	12438	90
Oradea	13155	9109	144
Pitesti	10113	11568	87
Ploiesti	18061	18095	100
Suceava	18773	14407	130
Tg. Mures	12099	10788	112
Timisoara	23994	22828	105
Total	267582	257654	104

I.1.3.3 *Operativitatea la tribunale*

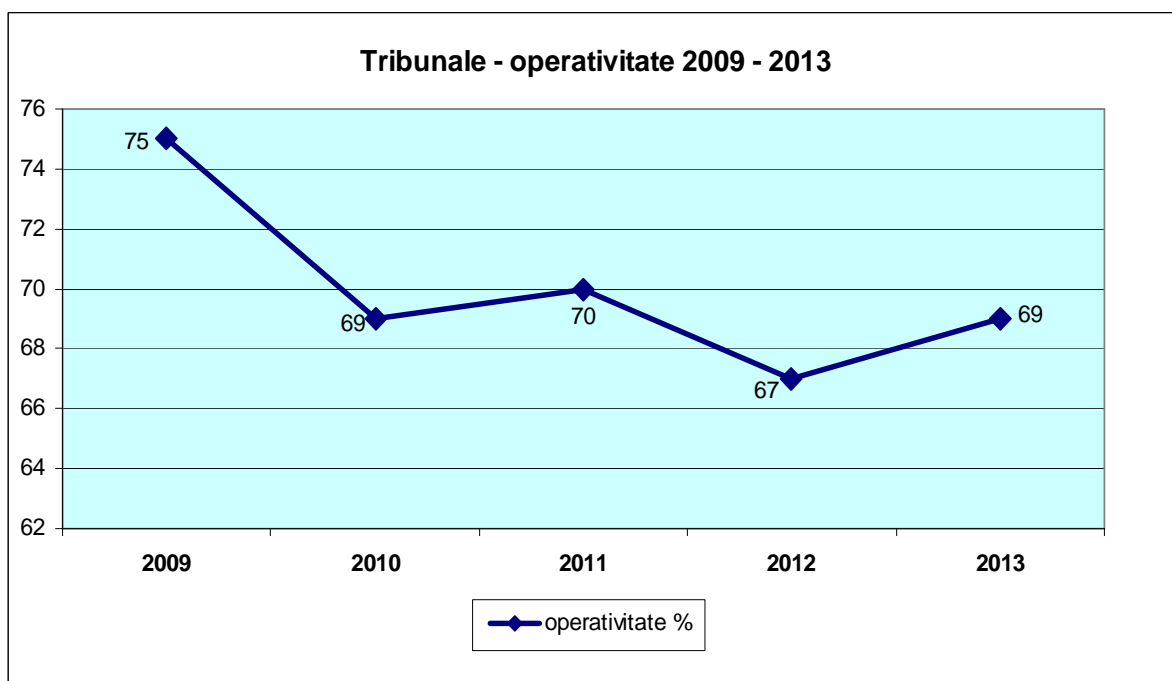
Din cele **1.014.490** cauze de soluționate în cursul anului 2013 (1.017.162 cauze de soluționate în anul 2012), au fost soluționate un număr de **646.652** cauze (645.939 cauze în 2012), rămânând un stoc de **367.838** dosare, inferior celui de la finele anului 2012.

În procente, operativitatea medie în raport de întregul volum de activitate s-a situat la **69 %**, cu **2 %** mai mult ca în anul 2012.

Instanța care a înregistrat operativitatea cea mai mare în anul 2013 a fost **Tribunalul Călărași (84%)**. O operativitate foarte mare au înregistrat de asemenea și Tribunalul Caraș Severin (83%) și Tribunalul Arad (82%).

În schimb, cea mai mică operativitate a înregistrat Tribunalul Bihor **45%** (51% în anul 2012), urmat de Tribunalul Neamț și Tribunalul Ilfov (ambele cu 51%).

Grafic, pentru ultimii 5 ani situația se prezintă după cum urmează:

În ceea ce privește eficiența sub aspectul „atacării” stocurilor, cea mai mare parte a tribunalelor a înregistrat o operativitate de peste 100%. Din acest punct de vedere cel mai bun rezultat a fost înregistrat de Tribunalul Argeș cu 168,99%.

Numai 5 instanțe se situează sub limita de 100% după cum urmează:

Tribunalul...	Operativitate
București	97,62%
Specializat Mureș	75,02%
Giurgiu	93,67%
Ilfov	66,09%
Neamț	89,01%

Operativitatea la tribunalele specializate

În procente, la instanțele specializate operativitatea în raport de volumul de activitate s-a distribuit astfel:

Instanța	Operativitatea
Tribunalul pentru minori și familie Brașov	81%
Tribunalul specializat Argeș	52 %
Tribunalul specializat Cluj	63 %
Tribunalul specializat Mureș	44 %

I.1.3.4 Operativitatea la nivelul judecătoriilor

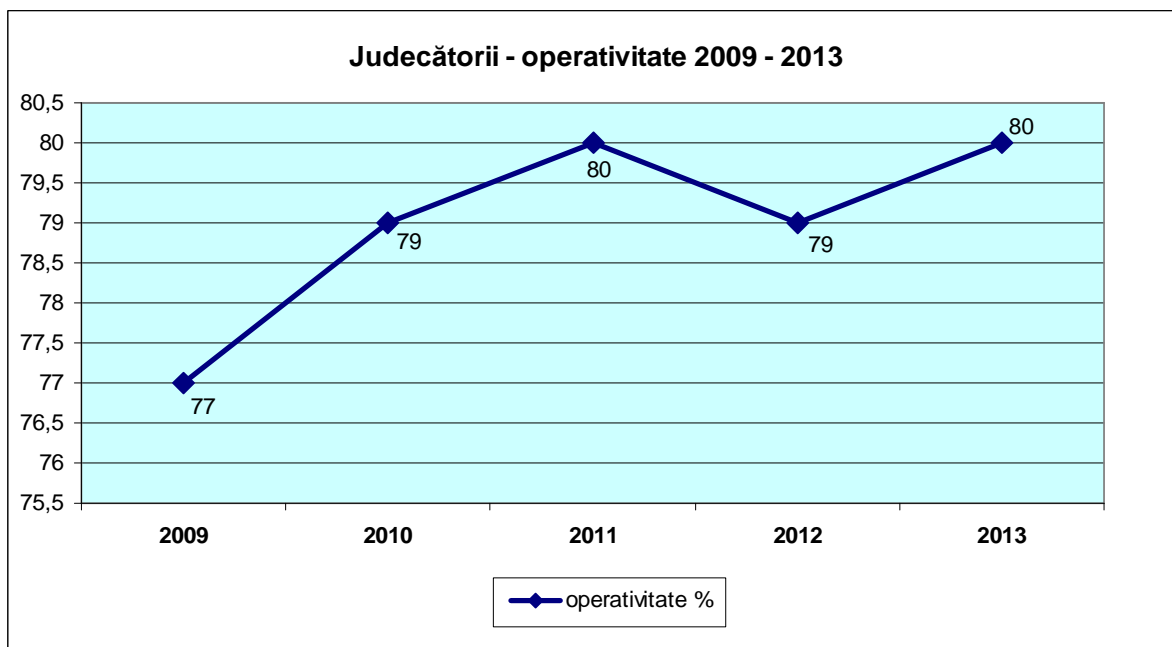
Din cele **1.914.893** cauze de soluționat în cursul anului 2013 (1.946.629 cauze de soluționat în cursul anului 2012), au fost soluționate **1.466.088** dosare (1.451.958 dosare în 2012), rămânând un stoc de **448.805** cauze.

În procente, operativitatea medie a fost de **80 %** (79% în anul 2012).

Instanța cu operativitatea cea mai mare în anul 2013 a fost Judecătoria Ineu **93 %** (97% în 2012), urmată de Judecătoriile Panciu (**91 %**), Iași (**91 %**) și Dragomirești (**91 %**).

În schimb, cea mai mică operativitate a fost înregistrată la Judecătoria Brezoi, **50%** (27 % în 2012). O operativitate mică au înregistrat de asemenea și Judecătoriile Bicz (57 %), Botoșani (62 %) și Buftea (64 %)

Grafic, situația generală se prezintă după cum urmează:

În raport de cauzele nou intrate, există 80 de judecătorii care nu au trecut pragul unei operativități de 100%, ceea ce înseamnă că toate acestea nu au „atacat” stocurile, care urmează să crească, în mod evident, pentru anul 2014.

Din acest punct de vedere, cea mai ineficientă instanță a fost Judecătoria Botoșani cu o operativitate de 84% (urmată de Judecătoriile Blaj și Biczău cu 85%) în timp ce operativitatea cea mai mare a stabilit-o Judecătoria Fetești cu un procent de 195%.

La nivelul instanțelor militare, situația operativității se prezintă după cum urmează:

Instanța	Operativitatea %
Tribunalul Militar București	93
Tribunalul Militar Iași	75
Tribunalul Militar Cluj	77
Tribunalul Militar Timișoara	82
Tribunalul Teritorial București	83
Curtea Militară de Apel	89

1.1.4 Managementul resurselor umane

A. Măsurile adoptate pentru ocuparea posturilor vacante

La fel ca în anii anteriori, și în anul 2013 principalul obiectiv al Consiliului Superior al Magistraturii, legat de activitatea administrativă derulată de acesta, l-a constituit asigurarea necesarului de resurse umane pentru buna desfășurare a activității instanțelor și parchetelor.

În acest context, ocuparea posturilor vacante de judecător s-a realizat prin toate modalitățile prevăzute de lege, astfel cum rezultă din datele ce vor fi prezentate mai jos.

La data de 01.01.2013, din totalul de **4544** posturi de judecător, **erau ocupate 4310 posturi de judecător și vacante 234 de posturi**, din care **136** erau corespunzătoare funcțiilor de execuție și **98** funcțiilor de conducere.

Comparativ, este de precizat că, la începutul anului 2012, din totalul de 4544 posturi de judecător prevăzute în schemele instanțelor, erau vacante 339 posturi, din care 225 corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar 114 funcțiilor de conducere.

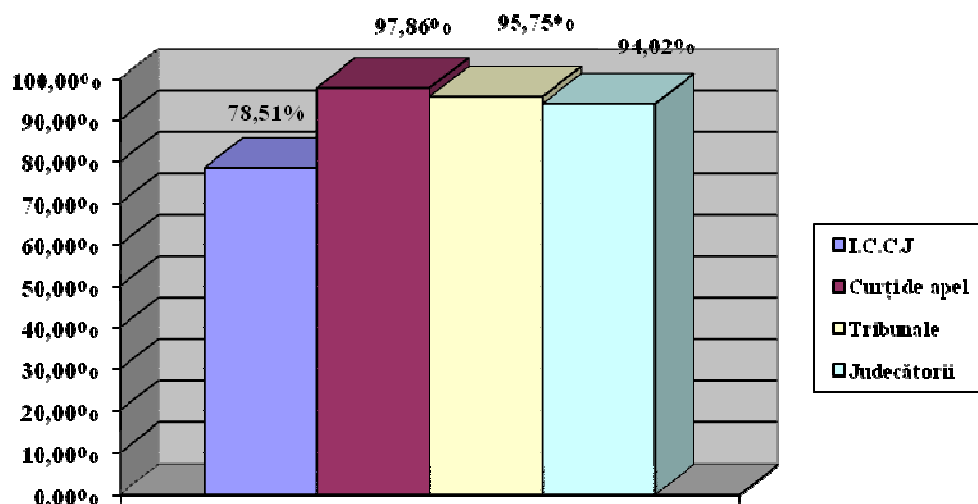
Distribuția posturilor de judecător, pe grade de jurisdicție, la data de 01.01.2013, se prezenta astfel:

Categoria	Posturi de judecător prevăzute în schemă			Posturi de judecător vacante		
	Total	Execuție	Conducere	Total	Execuție	Conducere
ÎCCJ	121	115	6	26	26	0
Curți de apel (inclusiv CMA)	793	692	101	17	6	11
Tribunale (inclusiv TMTB și tribunalele specializate)	1505	1273	232	64	41	23
Judecătorii (inclusiv	2125	1822	303	127	63	64

<i>instanțele militare)</i>						
Total	4544	3902	642	234	136	98

Procentul de ocupare a posturilor de judecător, pe grade de jurisdicție, la data de 01.01.2013, este prevăzut în graficul de jos:

Gradul de ocupare a posturilor de judecător la 01.01.2013, pe grade de jurisdicție

Ocuparea posturilor de execuție vacante

În cursul anului 2013, ocuparea posturilor de execuție vacante s-a realizat prin următoarele modalități:

➤ **Repartizarea absolvenților Institutului Național al Magistraturii, promoția 2013**

Prin Hotărârea nr. 706/27.06.2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii au fost numiți în funcția de judecător stagiar un număr de **100 de auditori de justiție** – promoția 2013.

➤ **Numirea în magistratură pe bază de concurs, conform dispozițiilor art. 33 al. (1)-(4) din Legea 303/2004**

În anul 2013 s-au derulat două concursuri de admitere în magistratură în condițiile art. 33 alin. 1 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Primul concurs, organizat în perioada 27.11.2012 – 04.03.2013, căruia i-au fost alocate 35 de posturi de judecător la judecătorii și 20 de posturi de procuror la parchetele de pe lângă judecătorii, s-a finalizat cu **numirea a 35 de persoane în funcția de judecător la judecătorii**.

Totodată, în urma concursului de admitere în magistratură organizat în perioada 25 iunie – 11 octombrie 2013, **au fost numite în funcția de judecător la judecătorii 70 de persoane**.

➤ **Numirea, la cerere, a procurorilor în funcția de judecător**

În anul 2013, au fost eliberate din funcția de procuror și numite în funcția de judecător, la cerere, în temeiul art. 61 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, 12 procurori.

➤ **Numirea în funcția de judecător, după promovarea examenului de capacitate, a procurorilor care au optat în acest sens**

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a propus Președintelui României numirea în funcțiile de judecător și procuror a candidaților care au promovat examenul de capacitate organizat în perioada 3 august – 13 decembrie 2012, un număr de 22 de procurori fiind numiți, ca urmare a opțiunilor formulate, în funcția de judecător.

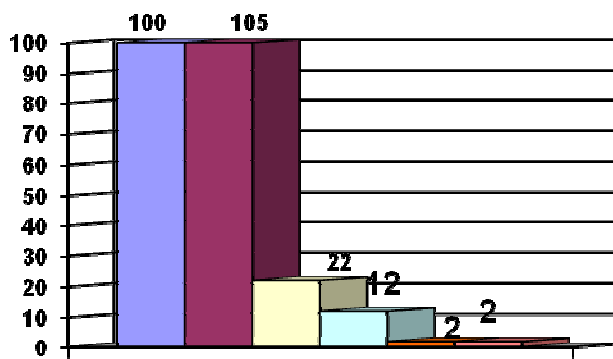
➤ **Reîncadrarea în funcția de judecător a foștilor judecători**

În anul 2013, a fost reîncadrată în funcția de judecător o persoană, în temeiul art. 83 alin. (3) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care vizează reîncadrarea în funcția de judecător sau procuror a foștilor judecători eliberați din funcție prin pensionare.

De asemenea, în perioada de referință, s-a propus Președintelui României numirea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție a unei persoane, în baza dispozițiilor art. 102 alin. (2) din actul normativ menționat mai sus.

În acord cu datele prezentate mai sus, în anul 2013 au fost numite în funcția de judecător un număr total de 241 persoane, la care se adaugă 2 procurori promovați în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, dinamica ocupării posturilor fiind prezentată în graficul alăturat:

Modalități de ocupare a posturilor de judecător în anul 2013

- absolvenți I.N.M. repartizați
- judecători numiți în urma promovării concursului de admitere în magistratură
- procurori numiți judecători după examenul de capacitate
- procurori numiți, la cerere, judecători
- reîncadrări în funcție
- procurori promovați la ICCJ

În cursul anului 2013, au fost **eliberate din funcția de judecător 89 de persoane**, după cum urmează:

- 79 de persoane, prin pensionare;
- 4 persoane, prin demisie;
- 1 persoană, ca urmare a aplicării sancțiunii disciplinare a excluderii din magistratură;
- 3 persoane ca urmare a condamnării definitive;
- 2 persoane ca urmare a numirii în funcția de procuror.

Totodată, în cursul acestui an s-au vacantat 6 posturi, ca urmare a decesului unor judecători.

Este de semnalat faptul că, la sfârșitul anului 2013, un număr de 401 judecători de la curțile de apel și instanțele aflate în circumscripția teritorială a acestora (cu excepția Curții Militare de Apel și a instanțelor din subordine), la care se adaugă încă 31 judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, îndeplineau condițiile legale de pensionare.

În anul 2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a acordat aviz anual pentru menținerea în funcție a 19 judecători, după împlinirea vârstei de 65 de ani.

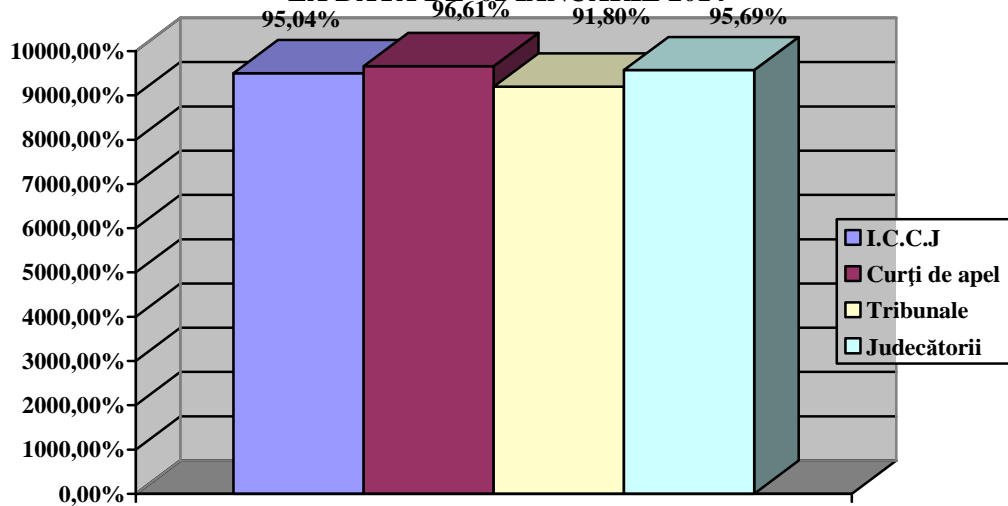
Ca urmare a valorificării tuturor procedurilor de ocupare a posturilor vacante, la data de 01.01.2014, situația posturilor de judecător se prezintă astfel:

Categorie	Posturi de judecător prevăzute în schemă			Posturi de judecător vacante		
	Total	Execuție	Conducere	Total	Execuție	Conducere
ÎCCJ	121	114	7	6 ¹	6	0
Curți de apel (inclusiv CMA)	827	725	102	28	10	18
Tribunale (inclusiv TMTB și tribunalele specializate)	1562	1324	238	128	85	43
Judecătorii (inclusiv instanțele militare)	2184	1880	304	94	6	88
Total	4694	4043	651	256	107	149

¹ Alături de cele 6 posturi vacante, în schema instanței supreme se regăsesc și 2 posturi temporar vacante, pentru care s-a aprobat ocuparea în condițiile art. 134 ind. 1 din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

GRADUL DE OCUPARE A POSTURILOR DE JUDECĂTOR

LA DATA DE 01 IANUARIE 2014

B. Echilibrarea schemelor de personal

a) În cursul anului 2013, Consiliul Superior al Magistraturii a continuat demersurile în vederea finalizării procedurilor de redistribuire aprobate în anii anteriori, care vizau posturi ce nu erau vacante la momentul adoptării hotărârilor de redistribuire.

Astfel, în anul de referință au fost redistribuite 3 din cele 4 posturi de judecător rămase indisponibilizate în baza Hotărârii nr. 469/12.07.2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii. Hotărârea menționată viza redistribuirea pe orizontală a unui număr de 12 posturi de judecător de la nivelul judecătoriilor, până la finele anului 2012 fiind redistribuite 8 posturi.

De asemenea, în anul 2013 a fost reanalizată situația celor 3 posturi rămase indisponibilizate în temeiul Hotărârii nr. 798/2009 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, prin care s-a acordat aviz conform pentru redistribuirea unor posturi de judecător, inclusiv prin indisponibilizarea celor ocupate, până la momentul vacantării. Dintre cele 3 posturi menționate, erau vacante, la momentul analizei din anul 2013, numai 2, cu privire la care în ședința din data de 11.07.2013 a Comisiei nr. 2 – Eficientizarea activității Consiliului Superior al Magistraturii și a instituțiilor coordonate; Parteneriatul cu instituțiile interne și societatea civilă - s-a decis menținerea indisponibilizării posturilor respective și transmiterea lucrării Grupului de lucru privind raționalizarea instanțelor și parchetelor, pentru a fi avută în vedere în cadrul noii proceduri de redistribuire a posturilor.

b) Prin Hotărârea nr. 1091 din data de 28.11.2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și-a însușit Planul de măsuri privind punerea în aplicare a Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului penal și Codului de procedură penală.

Una dintre măsurile stabilite prin planul sus-menționat privește suplimentarea schemelor de personal ale instanțelor și parchetelor în vederea pregătirii sistemului judiciar pentru implementarea noilor coduri.

În acest context, în anul 2013 s-a finalizat procedura de distribuție pe instanțe a celor 150 de posturi de judecător și 250 de posturi de personal auxiliar de specialitate, alocate suplimentar pentru anul 2013 prin H.G. nr.1056/2012 pentru modificarea Anexei nr. 2 la H.G. nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției.

În cadrul procedurii de distribuție pe instanțe a posturilor de judecător au fost vizate, cu prioritate, instanțele judecătorești care au avut un volum de activitate peste media la nivel național în anii 2010-2011 și primul semestru al anului 2012, pe grade de jurisdicție.

Cu privire la distribuția celor 200 de posturi de personal auxiliar de specialitate, s-au avut în vedere, pe de o parte, criteriul proporționalității acestora cu numărul posturilor de judecător alocate instanțelor prin distribuție și redistribuire, iar pe de altă parte, propunerile formulate de curțile de apel.

În același scop, respectiv pregătirea sistemului judiciar pentru implementarea noilor coduri, în ședința din data de 27.06.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că se impune efectuarea, în timp util, a demersurilor necesare în vederea adoptării hotărârii de guvern pentru

suplimentarea schemelor de personal ale instanțelor judecătorești cu posturile prevăzute pentru anul 2014, astfel că a fost sesizat Ministerul Justiției în acest sens. În continuarea acestui demers, prin Hotărârea nr. 893/19.09.2013, Plenul Consiliului a avizat favorabil proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, în sensul suplimentării numărului maxim de posturi pentru curțile de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii cu 350 de posturi (150 posturi de judecător și 200 posturi de personal auxiliar de specialitate).

După adoptarea hotărârii de Guvern menționate, urmează a fi întreprinse măsurile necesare în vederea distribuirii pe instanțe a posturilor alocate suplimentar.

Un alt obiectiv al Planului de măsuri privind punerea în aplicare a Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului penal și Codului de procedură penală privește pregătirea resurselor umane pentru implementarea noilor coduri.

În scopul atingerii acestui obiectiv s-a stabilit ca indicator de performanță, printre altele, finalizarea, până în anul 2013, a proiectului privind raționalizarea instanțelor și parchetelor, prin desființarea unor instanțe și parchete cu volum mic de activitate, precum și redistribuirea posturilor de judecător/procuror și personal auxiliar rezultate din desființarea instanțelor și parchetelor.

Urmare a analizei efectuată în anul 2012 la nivelul Grupului de lucru interinstituțional format din reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției și Ministerului Public a fost identificat un număr de 67 de judecătorii și parchete de pe lângă acestea care se circumscriau criteriilor avute în vedere în procesul de raționalizare și au fost solicitate punctele de vedere ale conducerilor curților de apel cu privire la modalitatea concretă de eficientizare a activității judecătoriilor și parchetelor vizate, care putea consta fie în desființarea acestora, cu indicarea expresă a instanțelor care pot prelua circumscripția teritorială, fie în rearondarea unor localități între judecătoriile existente, în scopul echilibrării volumului de activitate.

În cursul anului 2013, urmare a acestor propuneri, au fost incluse în analiză încă 3 instanțe/parchete, rezultând astfel un număr de 70 de judecătorii/parchete de pe lângă acestea care a fost analizat la nivelul grupului de lucru interinstituțional.

Raportul final al Grupului de lucru interinstituțional a fost analizat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, care prin Hotărârea nr. 548/2013 și-a însușit propunerile din raport și a acordat aviz conform pentru:

- desființarea a 30 de instanțe /parchete cu rearondarea localităților acestora altor instanțe/parchete;
- menținerea în funcțiune a 25 de instanțe/parchete, concomitent cu mărirea circumscripțiilor teritoriale ale acestora;
- menținerea în funcțiune a 15 instanțe/parchete cu păstrarea actualelor circumscripții.

Prin aceeași hotărâre, Plenul a decis prezentarea raportului Ministerului Justiției în vederea modificării corespunzătoare a anexei din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a introducerii a unui ansamblu de norme tranzitorii, care să facă posibil un calendar de implementare a măsurilor menite să ducă efectiv la încetarea activității instanțelor și parchetelor vizate și la transferul activității la noile instanțe și parchete competente teritorial.

C) Instanțele militare

Potrivit Legii nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, începând cu data de 1 februarie 2013 nu vor mai exista instanțe militare echivalente în grad judecătoriilor.

În contextul noilor reglementări procesual penale, structura organizatorică a instanțelor militare a fost supusă unor modificări substanțiale constând în: desființarea Tribunalului Militar București și, pe cale de consecință, transferul posturilor ocupate și a întregului personal pe funcții de execuție la Tribunalul Militar Teritorial București, transferul posturilor vacante la aceeași instanță sau, în funcție de necesități, la alte instanțe, desființarea posturilor de conducere și încetarea mandatelor titularilor acestora, preluarea cauzelor aflate în curs de soluționare, precum și a spațiilor și dotărilor materiale de către Tribunalul Militar Teritorial București, schimbarea denumirii Tribunalului Militar Teritorial București în Tribunalul Militar București, reorganizarea Tribunalului Militar București astfel redenumit și a Tribunalelor Militare Cluj, Iași și Timișoara în instanțe militare echivalente în grad

tribunalelor civile, corelativ cu dobândirea de către judecători a gradului profesional corespunzător, încetarea mandatelor funcțiilor de conducere de la Tribunalele Militare Cluj, Iași și Timișoara.

Referitor la măsurile necesare cu privire la noile dispoziții vizând instanțele și parchetele militare, în *ședința din data de 09.10.2013 a Grupului de lucru interinstituțional constituit pentru adoptarea măsurilor privind implementarea noilor coduri* s-a concluzionat că urmează a fi parcurse următoarele etape:

- aprobarea noilor state de funcții și de personal, de către Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Justiției, cu avizul conform al Consiliului Superior al Magistraturii;

- transferul magistraților și al celorlalte categorii de personal al instanțelor și parchetelor militare;

- constatarea încetării, prin efectul legii, a mandatelor funcțiilor de conducere la actualele Tribunale Militare, cu grad de judecătorie și la Parchetele de pe lângă acestea, urmată de dispunerea unor delegări pe funcțiile de conducere de la viitoarele Tribunale Militare Cluj, Timișoara, Iași, cu grad de tribunal și la Parchetele de pe lângă acestea, până la ocuparea funcțiilor prin concurs.

În ceea ce privește etapele anterior evocate, prin Hotărârea nr. 1449/10.12.2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-a acordat aviz conform pentru aprobarea statelor de funcții și de personal ale instanțelor militare la momentul intrării în vigoare a Noului Cod de procedură penală.

D. Mobilitatea în sistemul judiciar

Ca și în anii anteriori, în cursul anului 2013, au fost adoptate măsuri privind transferul, detașarea și delegarea judecătorilor, având în vedere atât interesul funcționării în condiții optime a instanțelor, cât și cel personal al magistratului.

Astfel, în perioada de referință, au fost formulate și analizate de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii 514 cereri de transfer ale judecătorilor, din care 147 de cereri au fost admise, 351 au fost respinse și s-au înregistrat 16 renunțări la soluționarea cererilor de transfer.

Distinct de acestea, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a dispus 26 de transferuri, în cazul judecătorilor numiți în funcții de conducere la alte instanțe decât cele la care au funcționat, 3 transferuri, în cazul revenirii judecătorilor la instanțele de la care provin sau la alte instanțe la care au dreptul să funcționeze, la momentul încetării mandatului funcției de conducere, precum și 4 transferuri, ca urmare a punerii în executare a unor hotărâri pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Totodată, în cursul anului 2013, au fost formulate și analizate de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii un număr de 56 de cereri de detașare ale judecătorilor, atât în cadrul sistemului, cât și la alte instituții sau autorități publice, din care 26 de solicitări de detașare au fost admise, 26 de solicitări au fost respinse, 3 astfel de solicitări au rămas fără obiect, iar în cazul unei solicitări titularul a renunțat la soluționarea cererii.

De asemenea, s-a dispus prelungirea detașării în cazul unui număr de 14 judecători și încetarea detașării în 4 situații, iar o solicitare de încetare a detașării a fost amânată.

La sfârșitul anului 2013, numărul judecătorilor detașați la alte instituții decât instanțele judecătorești era de 68 de judecători, însă posturile a 42 dintre aceștia erau ocupate pe perioadă nedeterminată, conform art. 134 ind.1 din Legea nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Ponderea numărului judecătorilor detașați ale căror posturi nu au fost ocupate, în numărul total al posturilor de judecător, a fost de 0,55 %, procent mai mic față de cel înregistrat în anul precedent (0,81 %).

De asemenea, Secția pentru judecători a acordat aviz pentru eventuala detașare a 2 judecători la organisme ale Uniunii Europene, în condițiile art. 71 din Regulamentul privind transferul și detașarea judecătorilor și procurorilor, delegarea judecătorilor, numirea judecătorilor și procurorilor în alte funcții de conducere, precum și numirea judecătorilor în funcția de procuror și a procurorilor în funcția de judecător, aprobat prin HCSM nr.193/2006, cu modificările și completările ulterioare.

În fine, Consiliul Superior al Magistraturii a analizat 7 solicitări de delegare a judecătorilor în funcții de execuție, din care o solicitare a fost admisă și 6 solicitări au fost respinse.

E. Dezvoltarea carierei profesionale a judecătorilor

Promovarea judecătorilor în funcții de execuție

Spre deosebire de anul anterior, în anul 2013 au fost organizate două concursuri de promovare a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție. Primul concurs a avut loc la data de 3 martie 2013, pentru promovare efectivă, fiindu-i alocate *63 de locuri la tribunale și 21 la curțile de apel*. Cel de-al doilea concurs a fost organizat la data de 10 noiembrie 2013, atât pentru promovare efectivă, cât și pentru promovarea pe loc, numărul de posturi scoase la concurs fiind de *80 la tribunale și 10 la curțile de apel, în cazul promovării efective și de 100 de locuri la tribunale și 50 la curțile de apel, în cazul promovării pe loc*.

După finalizarea primului concurs, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a dispus **promovarea efectivă a 21 de judecători la curțile de apel și a 53 de judecători la tribunale**.

Ulterior, prin valorificarea rezultatelor acestui concurs, s-a dispus promovarea a încă **81 judecători** (37 la curțile de apel și 44 la tribunale).

Deși termenul în care pot fi valorificate rezultatele concursului de promovare a fost redus de la 6 luni la 3 luni, ca urmare a modificării Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare în funcții de execuție prin Hotărârea nr. 799/2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, numărul judecătorilor care au fost promovați, ulterior concursului din data de 3 martie 2013, prin procedura valorificării, a fost de aproape două ori mai mare față de cel din anul 2012 (în anul 2012 au fost promovați prin procedura valorificării rezultatelor concursului de promovare 45 de judecători). Explicația constă în aceea că numărul posturilor disponibile pentru valorificare a fost mai mare în anul 2013, față de anul precedent, ca urmare a suplimentării schemelor tribunalelor și curților de apel cu 94 de posturi, dată fiind intrarea în vigoare a noilor coduri civil și de procedură civilă.

După finalizarea celui de-al doilea concurs de promovare în funcții de execuție organizat în anul 2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a dispus **promovarea efectivă a 10 judecători la curțile de apel și 45 de judecători la tribunale**.

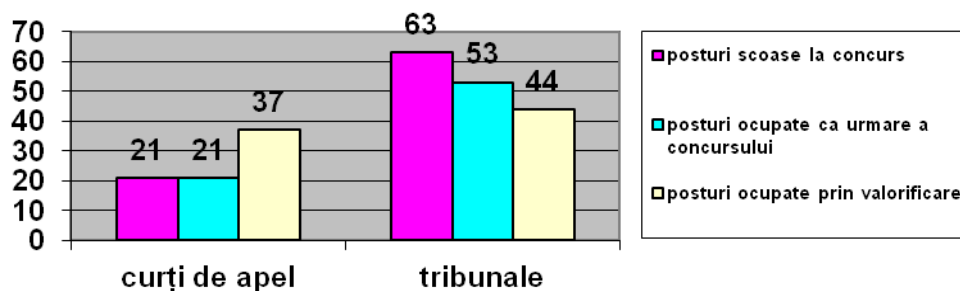
Urmare a aceluiași concurs, s-a dispus promovarea pe loc a 50 de judecători la curțile de apel și 104 judecători la tribunale.

Raportat la datele prezentate, rezultă că, în cazul concursului de promovare din data de 3 martie 2013, la nivelul curților de apel gradul de ocupare a posturilor scoase la concurs a fost de **100% (la fel ca și în anul anterior)**, iar la tribunale a fost de **84% (în anul 2012 fiind de 79%)**. În ceea ce privește gradul de ocupare la cel de-al doilea concurs de promovare, acesta a fost, în cazul promovării efective, de 100% la curțile de apel și de 55% la tribunale, iar în situația promovării pe loc a fost de 100% în privința ambelor grade de jurisdicție.

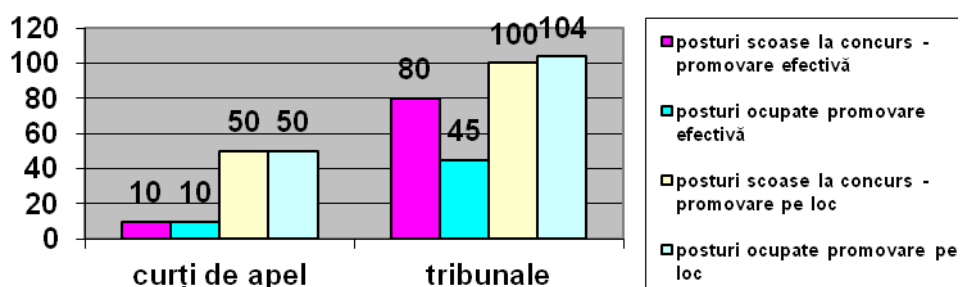
Procentul mic al ocupării posturilor la tribunale cu ocazia celui de-al doilea concurs a fost determinat de numărul redus al candidaților, existând instanțe unde numărul candidaților înscriși a fost mai mic decât cel al locurilor scoase la concurs.

Se mai impune menționat faptul că, spre deosebire de anii 2010-2012, în anul 2013, a fost organizat concurs pentru promovarea judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție pe loc.

Gradul de ocupare a posturilor de judecător, ca urmare a concursului de promovare în funcții de execuție din data de 3 martie 2013

Gradul de ocupare a posturilor de judecător, ca urmare a concursului de promovare în funcții de execuție din data de 10 noiembrie 2013

Promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție

Prin Hotărârea nr. 4/04.01.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat organizarea unui concurs de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, în perioada 7 ianuarie – 31 mai 2013, pentru ocuparea a 29 de posturi vacante de judecător.

La concurs s-au înscris 58 de magistrați, iar după finalizarea acestei proceduri, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a dispus promovarea în funcția de judecător la instanța supremă a 21 de persoane (19 judecători și 2 procurori).

Prin urmare, gradul de ocupare a posturilor a fost de 72%, în condițiile în care în anul precedent, când a fost organizat primul concurs de promovare la instanța supremă pe noua procedură, gradul de ocupare a fost unul extrem de redus, respectiv 12,5%.

În vederea asigurării ocupării posturilor de la instanța supremă, prin Hotărârea nr. 1388/10.12.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât organizarea unui concurs pentru promovarea la Înalta Curte de Casație și Justiție, în perioada 6 ianuarie – 6 iunie 2014, pentru ocuparea a 8 posturi de judecător, din care 6 posturi de judecător efectiv vacante, iar 2 posturi temporar vacante pentru care s-a aprobat ocuparea în condițiile art. 134 ind. 1 din Legea nr. 304/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare (Secția I civilă – 1 post, Secția penală – 5 posturi și Secția de contencios administrativ și fiscal – 2 posturi).

F. Asigurarea conducerii la nivelul instanțelor judecătorești

• **Numirea judecătorilor în funcția de președinte și vicepreședinte**

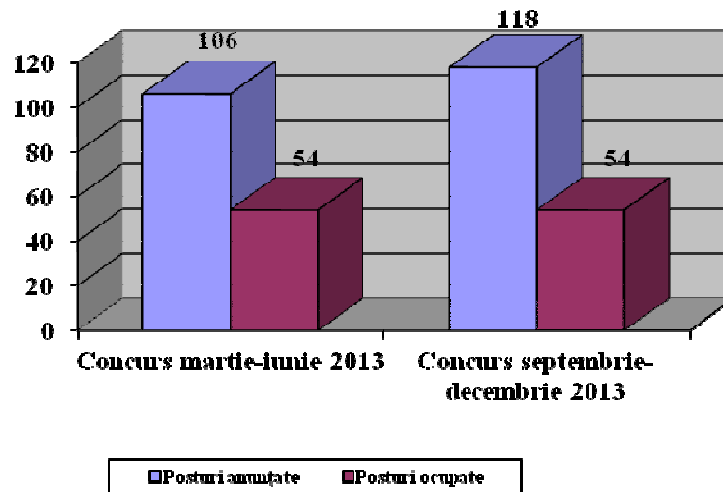
Prin Hotărârea nr. 219/21.03.2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-a aprobat organizarea, în perioada 22 martie – 19 iunie 2013, a unui concurs sau examen pentru numirea în funcții de conducere a judecătorilor și procurorilor la curțile de apel, tribunale, judecătorii, precum și la parchetele de pe lângă acestea, pentru ocuparea a **106 funcții vacante de președinte și vicepreședinte**. După finalizarea acestui concurs **s-au ocupat 54 de funcții de conducere** dintre cele scoase la concurs, începând cu data de 15.07.2013.

Ca urmare a neocupării tuturor funcțiilor de conducere vacante la concursul arătat și a expirării mandatelor în cursul anului 2013, prin Hotărârea nr. 833/20.08.2013, Plenul a aprobat organizarea unui nou concurs sau examen, în perioada 13 septembrie - 4 decembrie 2013, pentru ocuparea unui număr de **118 funcții vacante** de președinte și vicepreședinte la curți de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii.

După finalizarea acestui concurs **au fost ocupate 54 de funcții de conducere**, începând cu data de 01.01.2014.

Pe baza datelor prezentate anterior rezultă că la concursul organizat în prima parte a anului 2013, gradul de ocupare, în ceea ce privește funcțiile de conducere de la nivelul instanțelor judecătorești, a fost de 51%, iar la concursul organizat în cea de a doua parte a anului 2013, gradul de ocupare a fost de 46%.

Gradul de ocupare prin concurs a funcțiilor de conducere urmare
concursurilor organizate la nivelul instanțelor judecătorești în anul 2013

Numirea judecătorilor în alte funcții de conducere, în temeiul dispozițiilor art. 48 alin. 9 din Legea nr. 303/2004

Conform procedurii prevăzute de art. 48 alin. 9 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2013, Secția pentru judecători a numit 114 judecători în funcții de președinte de secție.

Numirea în funcții de conducere la Înalta Curte de Casație și Justiție

În cursul anului 2013 s-au vacantat 3 funcții de conducere de la Înalta Curte de Casație și Justiție și anume funcțiile de președinte, vicepreședinte și președinte al Secției I civilă.

De asemenea, prin Hotărârea nr. 15/28.06.2013 a Colegiului de conducere al instanței supreme, s-a aprobat statul de funcții și de personal al acestei instanțe, în sensul transformării unui post vacant de judecător – funcție de execuție – din cadrul Secției I civilă, în cel de al doilea post de vicepreședinte al instanței supreme – funcție de conducere, cu atribuții în materie civilă.

În acest context, în anul 2013 s-au derulat proceduri pentru ocuparea celor 4 funcții de conducere.

Astfel, prin Hotărârea nr. 594/20.06.2013, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a stabilit calendarul estimativ pentru procedura de ocupare a funcțiilor de conducere vacante de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Urmare a analizării candidaturilor depuse (una pentru funcția de președinte, 3 pentru funcțiile de vicepreședinte și una pentru funcția de președinte al Secției I civilă), Secția pentru judecători a decis înaintarea către Președintele României a **3 propuneri de numire în funcțiile de președinte, vicepreședinte și președinte al Secției I civilă.**

În ceea ce privește cea de a doua funcție de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția pentru judecători nu a formulat o propunere de numire în prima procedură derulată, astfel că, prin Hotărârea nr. 804/11.09.2013, a stabilit calendarul estimativ în vederea reluării procedurii de ocupare.

După finalizarea celei de-a doua proceduri derulate, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a propus Președintelui României numirea unei **persoane în funcția de vicepreședinte al instanței supreme.**

Cei 4 judecători propuși de Consiliul Superior al Magistraturii au fost numiți în funcțiile de conducere vacante de la instanța supremă, prin decret al Președintelui României.

Delegarea în funcții de conducere a judecătorilor

În cursul anului 2013, Secția pentru judecători a admis 125 de delegări în funcții de conducere, 96 de prelungiri de delegări în aceste funcții și a dispus încetarea delegării în alte 48 de situații. Totodată, Secția pentru judecători a hotărât respingerea a 3 solicitări de delegare în funcții de conducere, a luat act de retragerea unei propuneri de delegare și a constatat ca fiind rămasă fără obiect o astfel de propunere.

G. Aspecte relevante privind personalul auxiliar

Potrivit datelor comunicate de Înalta Curte de Casație și Justiție, la sfârșitul anului 2013, în statul de funcții și de personal al instanței supreme erau prevăzute 152 posturi de grefier, din care

151 posturi erau ocupate, iar 1 post vacant. Ponderea posturilor de grefier cu studii superioare, în numărul total al posturilor de grefier existent în statul de funcții și de personal al instanței supreme, a fost de 84,21 %.

Conform datelor comunicate de curțile de apel, la sfârșitul aceluiași an, în statele de funcții și de personal ale instanțelor erau prevăzute 7191 posturi de grefier, din care 7112 posturi erau ocupate, iar 79 vacante. Ponderea posturilor de grefier cu studii superioare, în numărul total al posturilor de grefier existent în statele de funcții și de personal ale instanțelor, calculată ca medie națională, a fost de 60,87 %.

În cursul aceluiași an, la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție nu au fost organizate concursuri pentru ocuparea posturilor vacante de grefier, conform art. 36 din Legea nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările ulterioare.

În temeiul dispozițiilor menționate au fost organizate concursuri la nivelul a 12 curți de apel, pentru care au fost alocate un total de 146 posturi. În afara celor 146 de posturi scoase la concurs, integral ocupate, au mai fost ocupate 7 posturi prin procedura valorificării.

Astfel cum rezultă din situația transmisă de Înalta Curte de Casație și Justiție, la nivelul instanței supreme nu există persoane din categoria personalului auxiliar care să îndeplinească condițiile legale de pensionare.

Datele comunicate de curțile de apel relevă faptul că, la sfârșitul anului 2013, un număr de 55 grefieri îndeplineau condițiile legale de pensionare, dintre care 6 grefieri la nivelul curților de apel, 23 grefieri la nivelul tribunalelor și 26 grefieri la nivelul judecătoriilor.

Din datele furnizate de instanțe rezultă că, în cursul anului 2013, au fost aplicate personalului auxiliar 49 de sancțiuni disciplinare, după cum urmează: 27 de sancțiuni cu avertisment, 11 de sancțiuni vizând reducerea drepturilor salariale, 5 mutări disciplinare la o altă instanță din circumscripția curții de apel și 6 excluderi din profesie.

Totodată, instanțele au comunicat că, în perioada de referință, 3 persoane aparținând categoriei personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești au fost trimise în judecată pentru fapte aflate în legătură cu exercițiul atribuțiilor de serviciu.

Potrivit datelor comunicate de curțile de apel, principalele dificultăți survenite în activitatea personalului auxiliar de specialitate, în contextul modificărilor legislative intervenite în anul 2013, au constat în următoarele :

- implementarea noilor reglementări în materia citării și comunicării actelor de procedură în ceea ce privește configurarea din aplicația Ecris;
- neadaptarea sistemului Ecris la noile dispoziții procedurale;
- creșterea semnificativă a volumului de muncă determinată de complexitatea operațiilor care se efectuează până la fixarea primului termen de judecată, concomitent cu activitatea specifică grefierilor în ședințele de judecată desfășurate sub imperiul vechiului Cod de procedură civilă;
- numărul scăzut de grefieri în condițiile sporirii atribuțiilor acestora în cadrul procedurii prealabile;
- insuficiența timpului necesar pentru studierea și aprofundarea noțiunilor din Noul Cod de procedură civilă;
- insuficiența spațiilor pentru depozitarea dosarelor aflate în procedura scrisă anterior stabilirii primului termen de judecată.

H. Aprecieri ale instanțelor cu privire la managementul resurselor umane în sistemul judiciar

Potrivit datelor comunicate de 12 curți de apel (mai puțin Curțile de Apel Brașov, Oradea, Pitești și Timișoara), comparativ cu anul 2012, în anul 2013, managementul resurselor umane realizat de Consiliul Superior al Magistraturii a fost similar celui din anul precedent.

Curțile de Apel Brașov și Timișoara au apreciat că managementul resurselor umane realizat de Consiliul Superior al Magistraturii a fost satisfăcător, în timp ce Curțile de Apel Oradea și Pitești au opinat că a fost mai degrabă nesatisfăcător, dar fără a afecta funcționarea în condiții optime a instanțelor.

Principalele critici aduse de instanțe politicii de resurse umane a Consiliului Superior al Magistraturii constau în următoarele :

- nereglementarea instituției managerului de instanță;
- neluarea de măsuri concrete pentru materializarea estimărilor efectuate cu privire la necesarul de resurse umane pentru implementarea noilor coduri;
- neluarea în considerare a studiilor de impact pentru implementarea noilor coduri;
- lipsa de previzibilitate și coerență a politicii de resurse umane în raport cu intrarea în vigoare a Noului Cod de procedură civilă și cu modificările operate în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești;
- neadaptarea politicii de resurse umane la nevoile reale determinate de încărcătura instanțelor;
- neluarea de măsuri concrete pentru rezolvarea problemei legate de dezechilibrul volumului de activitate între instanțele de același grad;
- admiterea unui număr prea mare de cereri de delegare/detașare a judecătorilor;
- lipsa de transparență în criteriile pe baza cărora se soluționează cererile de transfer;
- nealocarea posturilor de execuție la concursurile de promovare, în cazul vacanței posturilor de conducere;
- lipsa de comunicare cu instanțele în privința propunerilor formulate.

Totodată, principalele propuneri de îmbunătățire a politicii de resurse umane a Consiliului Superior al Magistraturii vizează următoarele aspecte:

- asigurarea transparenței și stabilității politicii de resurse umane pe termen mediu și lung ;
- respectarea termenelor prevăzute în planurile și estimările privind resursele umane, raportat la modificările aduse codurilor;
- majorarea schemelor de personal ale instanțelor, ținând cont de volumul de activitate (relevant de datele furnizate de sistemul Ecris), de complexitatea cauzelor și de iminenta intrare în vigoare a noilor coduri penale;
- schimbarea criteriilor de stabilire a complexității cauzelor;
- normarea muncii prin stabilirea unor criterii unitare la nivel național și prin asigurarea fondurilor necesare plăților suplimentare;
- renunțarea la criteriile privind redistribuirea posturilor la instanțele judecătorești, stabilite de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii;
- modificarea modalității de promovare în funcții de execuție a judecătorilor și instituirea posibilității de valorificare a rezultatelor concursului și la alte instanțe decât acelea pentru care au concurat candidații, într-un termen mai mare de 3 luni;
- analiza lunară a cererilor de transfer, delegare/detașare, cu luarea în considerare a posturilor vacante din luna respectivă și a experienței profesionale a magistraților;
- organizarea mai multor concursuri de admitere în magistratură, pentru care să fie alocate toate posturile vacante;
- apărarea eficientă a magistraților împotriva oricăror imixțiuni de natură politică și economică.

1.2 Infrastructura și capacitatea instituțională a instanțelor judecătorești

Bugetul justiției trebuie împărțit în 3 părți componente distincte: bugetul curților de apel, al tribunalelor, tribunalelor specializate și al judecătorilor (denumit în continuare bugetul instanțelor), bugetul Înaltei Curți de Casație și Justiție și bugetul Ministerului Public.

Ministerul Justiției (MJ) are calitatea de ordonator principal de credite pentru *instanțele judecătorești*², Administrația Națională a Penitenciarelor și alte instituții subordonate.

Ponderea bugetului instanțelor din bugetul MJ

Anul	Total buget MJ	Buget instanțe	Ponderea bugetului instanțelor din bugetul MJ	Evoluție
2011	2.228.243.000	1.262.609.000	56,66%	↑

² altele decât ICCJ și cele militare.

2012	2.382.869.000		1.373.405.000		57,64%		↑
2013	2.763.992.000		1.651.344.000		59,74%		↑

După cum se observă, indiferent de creșterile sau descreșterile bugetului ordonatorului principal de credite, **ponderea bugetului instanțelor din acesta se află în trend ascendent**, ceea ce înseamnă că evoluțiile negative au afectat într-o măsură mai mică aceste bugete. Fondurile bugetare alocate de la bugetul de stat Ministerului Justiției în anul 2013 sunt îndreptate către instanțele judecătorești în proporție de aproximativ 59.74%, restul finanțând aparatul propriu și celelalte instituții subordonate financiar, astfel încât finanțarea Ministerului Justiției nu reprezintă niciodată gradul real de finanțare a instanțelor.

La alocarea fondurilor bugetare pentru instanțe s-a avut în vedere Planul de măsuri ce urmează a fi adoptate până în anul 2015 inclusiv, aprobat prin Memorandumul cu tema „Pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor Coduri”.

Fondurile alocate inițial prin Legea bugetului de stat pe anul 2013 nr.5/2013 au fost insuficiente pentru desfășurarea în condiții normale a activității instanțelor judecătorești pentru întreg anul 2013; cu prilejul celor două rectificări bugetare, aprobate prin Ordonanța Guvernului cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2013, nr.17/30.07.2013 și Ordonanța Guvernului cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2013, nr.99/30.10.2013 au fost asigurate fondurile necesare pentru întreg anul 2013.

Referindu-ne doar la bugetul curților, din tabelul următor rezultă în mod clar valorile alocate anual:

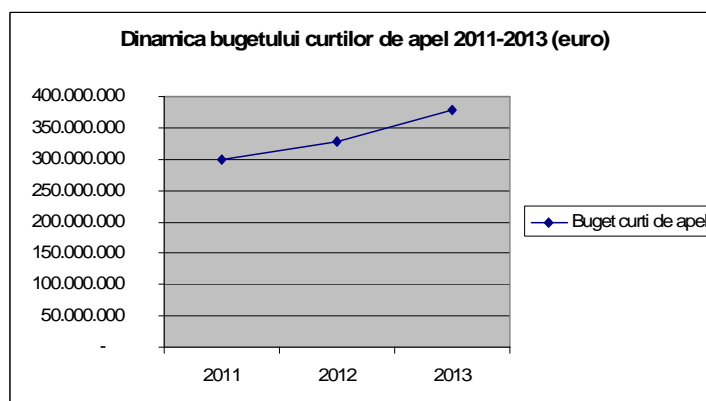
Dinamica bugetului curților 2011 - 2013 (în euro)

Anul	Curți		Cheltuieli de personal		Bunuri și servicii		Transferuri		Investiții	
2011	299.907.126	↓	229.321.378	↓	34.567.221	↑	26.215.439	↑	9.803.088	↑
2012	328.565.789	↑	271.130.144	↑	37.945.455	↑	12.402.392	↓	7.087.799	↓
2013	377.881.992	↑	317.712.586	↑	37.253.089	↓	131.808	↓	22.784.439	↑

Potrivit datelor de mai sus, o pondere semnificativă în bugetul instanțelor o au cheltuielile de personal.

La partea de transferuri au fost incluse celelalte titluri de cheltuieli, respectiv cheltuielile cu proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare, programe cu finanțare rambursabilă, etc..

Pentru o analiză comparativă, în graficul de mai jos este prezentată alocarea bugetului în perioada de referință.

Media cheltuielilor cu salariile din bugetul total alocat instanțelor în perioada 2011-2013 este de 81,30%. Această medie a fost influențată de alocările de fonduri bugetare pentru plata hotărârilor judecătorești potrivit OUG nr.71/2009 și de finanțarea unui număr de 324 de posturi de judecător și de 340 de posturi personalul auxiliar.

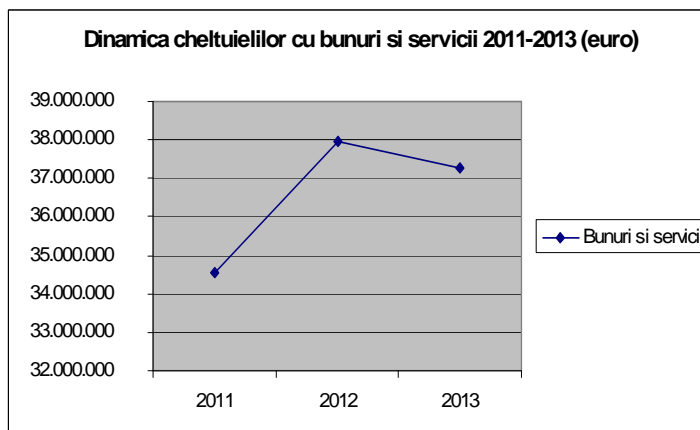
Bugetul alocat instanțelor în anul 2013 la cheltuieli de personal înregistrează o creștere față de anul 2012, deoarece în anul 2013 au fost alocate fonduri pentru creșterea salarială cu 7,4% începând cu luna decembrie 2012 față de nivelul lunii iunie 2012, pentru posturile ocupate suplimentar în anul 2013 (354 posturi la data de 30 noiembrie 2013), cât și pentru achitarea tranșei de 10% din hotărârile judecătorești.

În ceea ce privește cheltuielile de personal, prin Legea bugetului de stat pe anul 2013, au fost finanțate suplimentar un număr de 486 de posturi, urmând ca fondurile bănești necesare finanțării acestor posturi vacante să fie asigurată cu ocazia rectificărilor bugetare, în funcție de gradul de ocupare efectivă a acestora.

Din totalul de 225.143 mii lei cu care a fost suplimentat bugetul aprobat pentru anul 2013 la cheltuieli de personal pentru instanțele judecătorești, fondurile în sumă de 170.386 mii lei au fost necesare pentru achitarea tranșei de 10% din hotărârile judecătorești potrivit OUG nr.71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar.

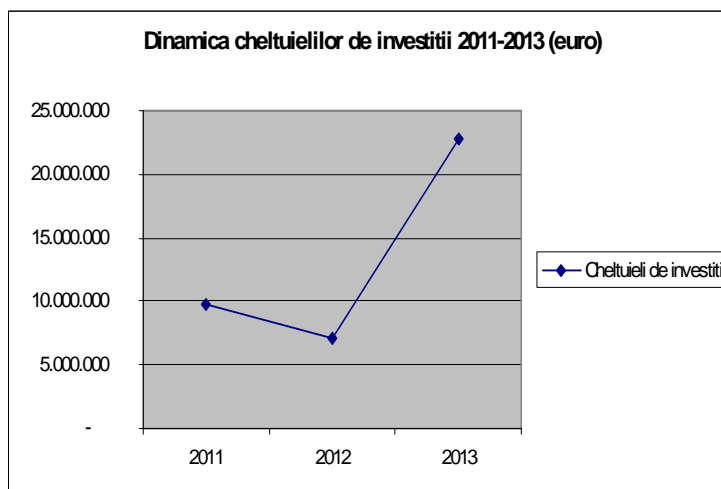
Luând în considerare incompatibilitățile, responsabilitățile și volumul de activitate specifice funcției, mai puțin de jumătate dintre judecători au apreciat că drepturile salariale încasate în anul 2013 au fost mici, majoritatea considerând că au fost adecvate.

În cadrul bugetului instanțelor, analiza reflectă o atenție continuă acordată bunurilor și serviciilor.

În anul 2013 la capitolul de cheltuieli cu bunuri și servicii s-a înregistrat o creștere de 3.828 mii lei față de fondurile alocate în anul 2012. Deoarece diferența de curs valutar la care s-a estimat bugetul în anul 2013 este de 4,37 lei/euro, comparativ cu 4,18 lei/euro pentru bugetul din anul 2012, diferența de curs valutar a dus ca exprimarea bugetului pentru anul 2013 în euro să conducă la o diminuare în procente față de anul 2012.

Ținând cont de pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor Coduri, au fost alocate suplimentar fonduri în sumă de 38.321 mii lei în bugetul instanțelor pe anul 2013 la cheltuieli cu bunuri și servicii. Cu toate acestea, la 31 decembrie 2013 au fost înregistrate plăți restante de peste 30 de zile în valoare de 1.965 mi lei.

La cheltuieli de capital au fost alocate fonduri în valoare de 99.568 mii lei în anul 2013 atât pentru obiectivele de investiții, cât și pentru dotarea cu echipamente IT (software, hardware) a

personalului nou încadrat, necesare pentru implementarea Noului Cod de procedură civilă, din care 69.450 mii lei sunt cheltuieli din programe cu finanțare rambursabilă (Banca Mondială).

Dinamica fondurilor alocate de la bugetul de stat în perioada 2011-2013 reflectă o diminuare cu 30.118 mii lei la nivelul anului 2013, iar repartizarea acestora pentru reparații capitale, modernizări și investiții, este prezentată în tabelul de mai jos.

Fondurile prevăzute în anul 2013 pentru reparații capitale, modernizări și investiții

- mii lei-

	Buget de stat		Fonduri externe rambursabile	
	Nr. obiective/proiecte	126	Nr. obiective/proiecte	fonduri alocate
Total		28.693		34.826
I. Construcții		18.100		34.826
Obiective (proiecte) de investiții în continuare	13 obiective, din care:	13.574		23.281
	– 3 obiective de investiții în continuare finanțate de la Banca Mondială (de la bugetul de stat, partea de cofinanțare)	636	– 5 obiective de investiții în continuare finanțate 100% din fonduri externe rambursabile de la Banca Mondială	23.281
	– 10 obiective de investiții în continuare finanțate 100% de la bugetul de stat (2 obiective finalizate)	12.938	-	-
Alte cheltuieli de investiții	11 intervenții asupra construcțiilor și instalațiilor aferente acestora, din care:	12.938		11.545
	– 0 proiecte – studii de fezabilitate, fezabilitate și alte studii prevăzute de lege	-	– 2 proiecte studii de fezabilitate, fezabilitate și alte studii prevăzute de lege	208
	– 2 expertize, execuție lucrări de consolidare	2.839	-	-
	– 9 lucrări de modernizări, amenajări, reabilitări fond construit	1.687	– 3 lucrări de modernizări, amenajări, reabilitări fond construit	11.337
II. Reparații capitale		10.026		
Reparații capitale la construcțiile existente, inclusiv instalațiile aferente acestora	– 18 lucrări de reparații capitale, din care:	10.026		
	– 11 lucrări de reparații capitale, execuție de lucrări	9.912		
	– 7 lucrări de reparații capitale, proiectare, inclusiv expertiză tehnică	114		

Fondurile prevăzute în anul 2013 pentru reparații capitale, modernizări și investiții au fost alocate pentru un număr de 44 de instanțe, dintre acestea 5 având atât o componentă de finanțare din fonduri externe rambursabile, cât și o componentă de finanțare de la bugetul de stat. Majoritatea sediilor deținute de instanțe sunt deținute în proprietate și doar o mică parte cu chirie.

Starea sediilor instanțelor este prezentată în tabelul următor:

Starea sediilor de instanță la 31 decembrie 2013	Număr de sedii
Sedii în stare foarte bună	61
Sedii în stare bună	52
Sedii în stare acceptabilă	66
Sedii în stare rea	20
Sedii în stare foarte rea	9

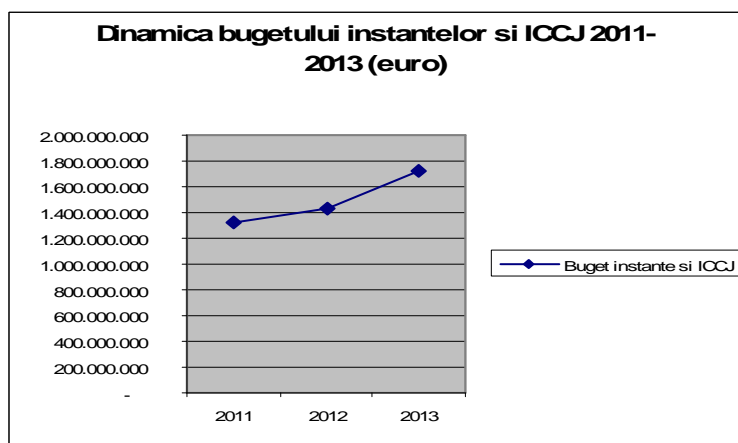
Numărul de 208 sedii de instanță este cel rămas după aplicarea Legii nr.148/2011 privind desființarea unor instanțe judecătorești și a parchetelor de pe lângă acestea.

Potrivit opiniilor exprimate de instanțe, deși în majoritatea cazurilor starea sediilor este considerată ca fiind satisfăcătoare, există și sedii care se află într-o stare total nesatisfăcătoare, fiind total/parțial improprie desfășurării activității și pentru care nu sunt în desfășurare lucrări de reparații capitale (Judecătoria Brașov, Tribunalul și Judecătoria Satu Mare, Curtea de Apel Oradea și Judecătoria Oradea). S-a estimat un necesar de sedii noi pentru 37 de instanțe și de lucrări de extindere la alte 43 de instanțe.

Sinteza evoluției bugetului cuprinzând sumele de bani acordate instanțelor în perioada 2011-2013 este cuprinsă în tabelul următor:

Anul	Buget instanțe	Buget ICCJ	Total (lei)	Total (euro)
2011	1.262.609.000	55.782.000	1.318.391.000	313.903
2012	1.373.405.000	57.547.000	1.430.952.000	342.333
2013	1.651.344.000	68.315.000	1.719.659.000	393.515

Dinamica fondurilor alocate instanțelor și Înaltei Curți de Casație și Justiție în perioada de referință este prezentă în tabelul următor:

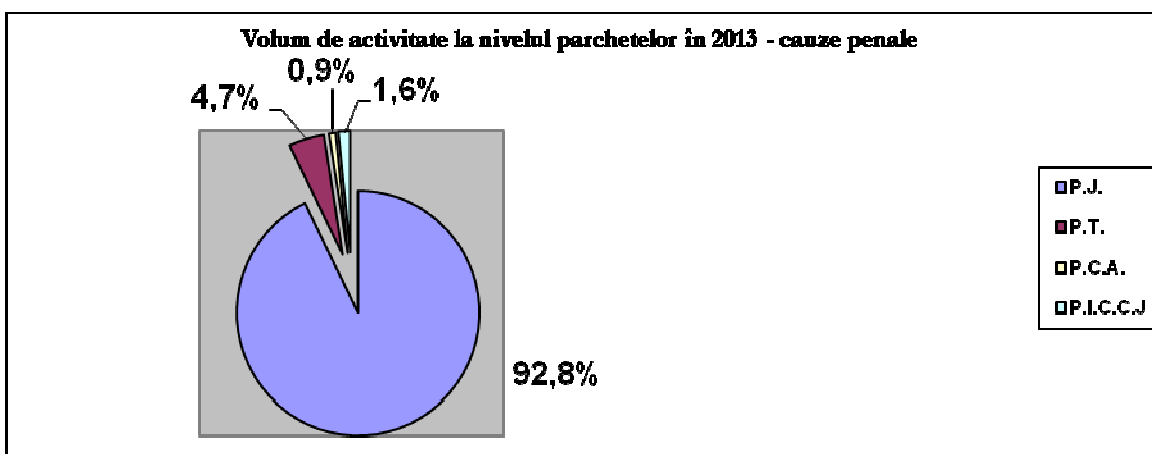
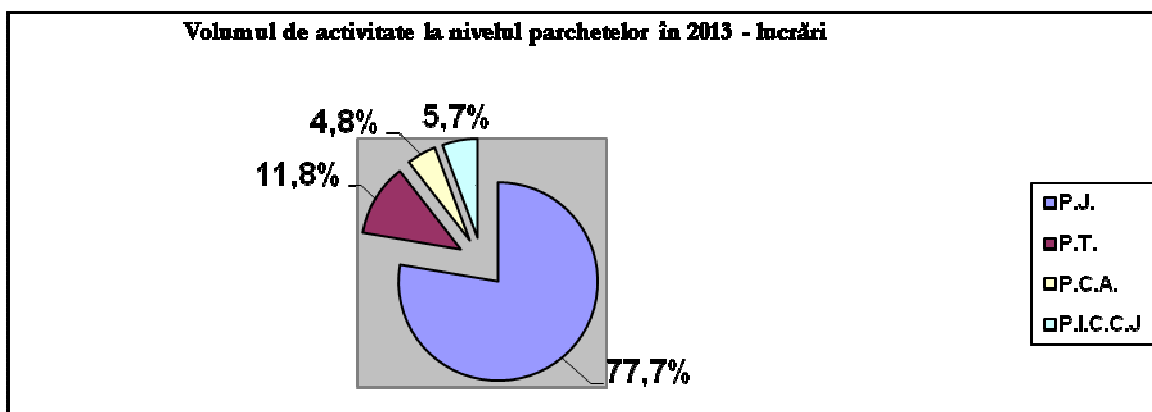
Referitor la nivelul de finanțare obținut în cursul anului 2013, instanțele au considerat că acesta a fost mai degrabă nesatisfăcător, decât satisfăcător. Astfel, 5 curți de apel au considerat că fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 7 de curți de apel au considerat că alocările au fost identice ori similare cu cele din anul 2012, 3 curți de apel au concluzionat ca au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică.

În ceea ce privește modul de repartizare a resurselor de către ordonatorii principali de credite, curțile au concluzionat, în majoritatea cazurilor, că alocarea fondurilor se face după criterii relativ obiective.

I.3 Activitatea Ministerului Public

I.3.1 Volumul de activitate la nivelul parchetelor

În perioada de referință, la nivelul întregii țări au funcționat un număr de 176 de parchete pe lângă judecătorii, 42 parchete pe lângă tribunale, 1 parchet specializat pentru minori și familie, 15 parchete pe lângă curțile de apel și parchetul de pe lângă instanța supremă, înregistrând cu tot cu parchetele militare un volum total de activitate de 3.388.983 de lucrări, dintre care 1.826.427 de dosare penale, cele 2 reprezentări grafice de mai jos incluzând în cadrul volumului de activitate al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și activitatea D.N.A și D.I.I.C.O.T. și a parchetelor militare.

I.3.1.1 Activitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

La nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (cu excepția Secției parchetelor militare), numărul lucrărilor de soluționat s-a ridicat la 50.936, în timp ce numărul dosarelor de soluționat înregistrat a fost de 1.510. Față de anul 2012, numărul lucrărilor de soluționat a crescut cu 19.530 lucrări (62%), în timp ce numărul cauzelor de soluționat a scăzut cu 190 de dosare (11%).

Numărul cauzelor soluționate în acest an s-a ridicat la 708 (47%).

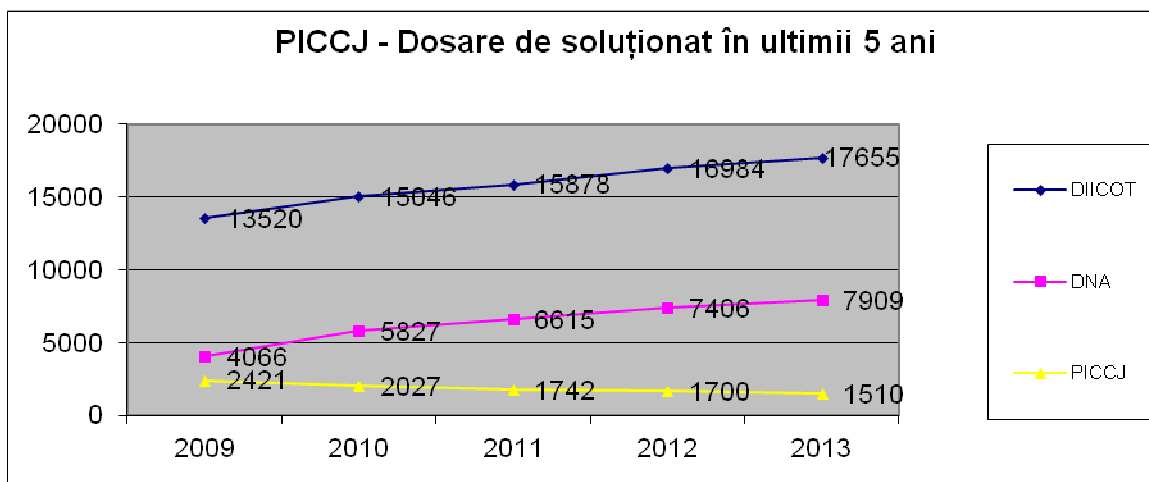
În același timp, **Direcția Națională Anticorupție** a înregistrat în anul 2013 un număr de 38.607 lucrări și 7.909 cauze de soluționat. Comparativ cu anul 2012, numărul lucrărilor a crescut cu 2.231 de unități (6%), în timp ce numărul dosarelor a crescut cu 503 cauze (7%).

Numărul cauzelor soluționate în acest an s-a ridicat la 2.543 (32% din totalul cauzelor de soluționat).

La nivelul **Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism**, numărul lucrărilor de soluționat s-a ridicat la 93.061, iar cel al dosarelor la 17.655 de cauze. Comparativ cu anul 2012, numărul de lucrări a crescut cu 1546 (2%) ; în același timp, numărul de cauze a crescut cu 671 (4%).

Numărul cauzelor soluționate în acest an s-a ridicat la 7.862 (45% din numărul dosarelor de soluționat).

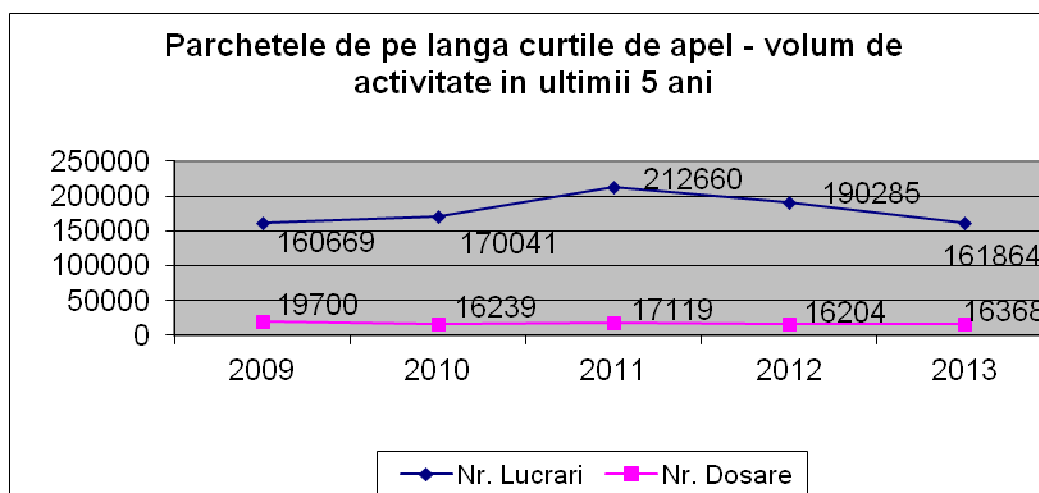
Dinamica numărului de cauze de soluționat în ultimii 5 ani se prezintă astfel :

1.3.1.2 Activitatea la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel

Cele 15 parchete de pe lângă curțile de apel au înregistrat spre soluționare în perioada de referință un număr de 161.864 de lucrări, dintre acestea 16.368 constituind dosare penale, repartizate unui număr de 229 de procurori. Comparativ cu anul 2012, numărul lucrărilor a scăzut cu 28.421 de lucrări (15%), în timp ce numărul dosarelor a crescut cu 164 de cauze (1%).

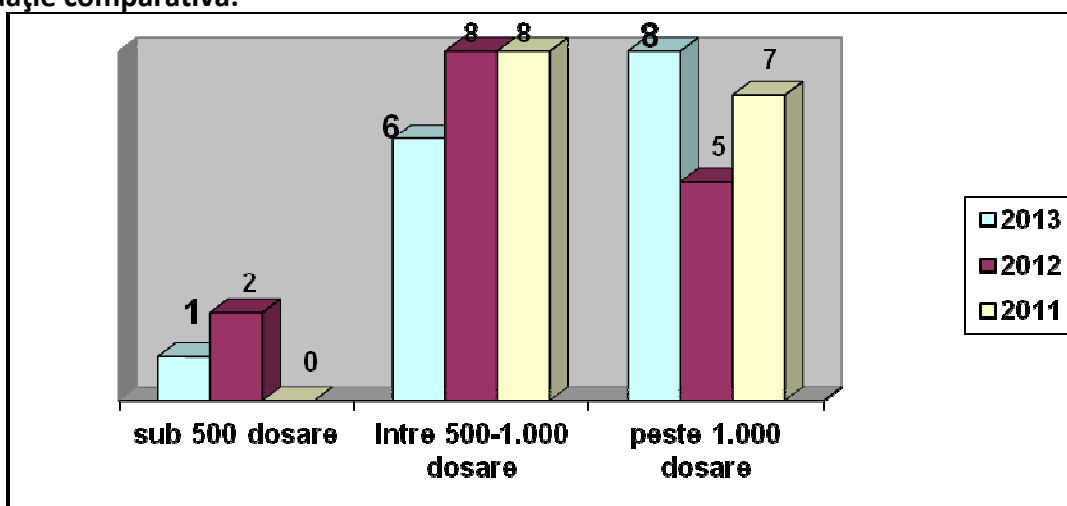
Cei doi indicatori, în ultimii 5 ani au înregistrat următoarea evoluție:

În funcție de volumul dosarelor penale, parchetele de pe lângă curțile de apel se pot grupa astfel:

- unități cu volum mai mic de 500 dosare: 1 (2 în anul 2012);
- unități cu un volum cuprins între 500 și 1.000 dosare: 6 (8 în anul 2012)
- unități cu un volum situat peste 1.000 dosare: 8 (5 în anul 2012).

Volumul de activitate privind numărul de dosare penale al parchetelor de pe lângă curțile de apel – situație comparativă:

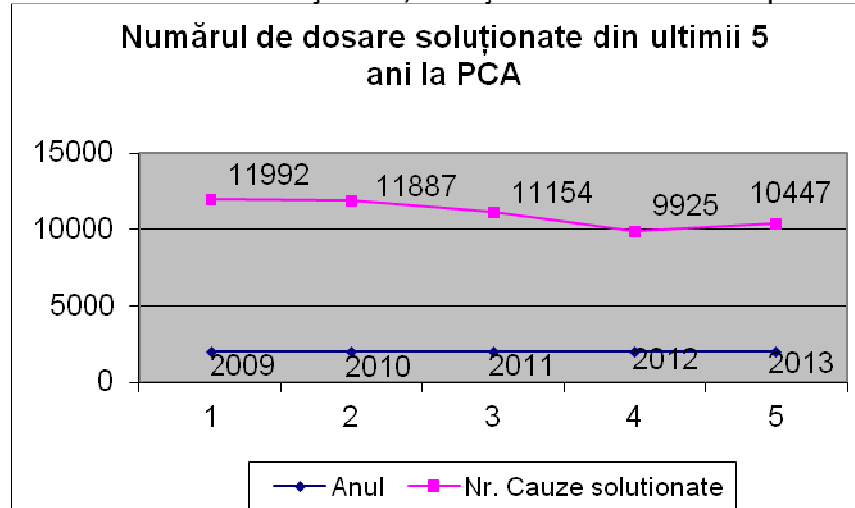

Parchetele cu cel mai mare volum de dosare înregistrat în anul 2013 au fost Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București cu 2965 de dosare, cu 423 de dosare mai puțin totuși decât în anul 2012 (rămânând pe prima poziție ca și în anii anteriori), urmat de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța cu 1633 de dosare și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova cu 1.326 de dosare.

La polul opus s-au aflat Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș cu un număr de numai 443 dosare și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj-Napoca cu 587 de cauze.

Din totalul celor 161.864 de lucrări de soluționat înregistrate la aceste unități de parchet în anul 2013, au fost soluționate 150.363, reprezentând 93%; în același timp, au fost înregistrate 16.368 de cauze penale de soluționat, fiind soluționate un număr de 10.447 de dosare (64%).

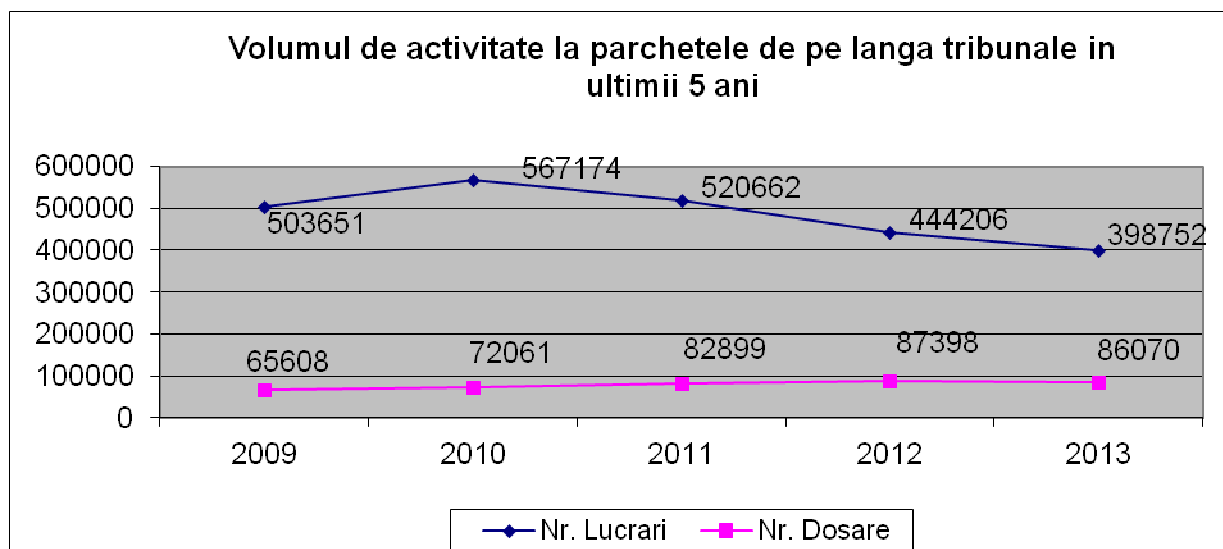
Sub aspectul numărului de cauze soluționate, situația din ultimii 5 ani se prezintă astfel:

I.3.1.3 Activitatea la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale

La nivelul celor 43 de parchete de pe lângă tribunale a fost înregistrat un volum de activitate de 398.752 de lucrări, din care 86.070 de dosare penale, repartizate unui număr de 505 de procurori. Comparativ cu anul 2012, numărul lucrărilor a scăzut cu 45.454 lucrări (10%), iar numărul dosarelor cu 1328 de cauze (2%).

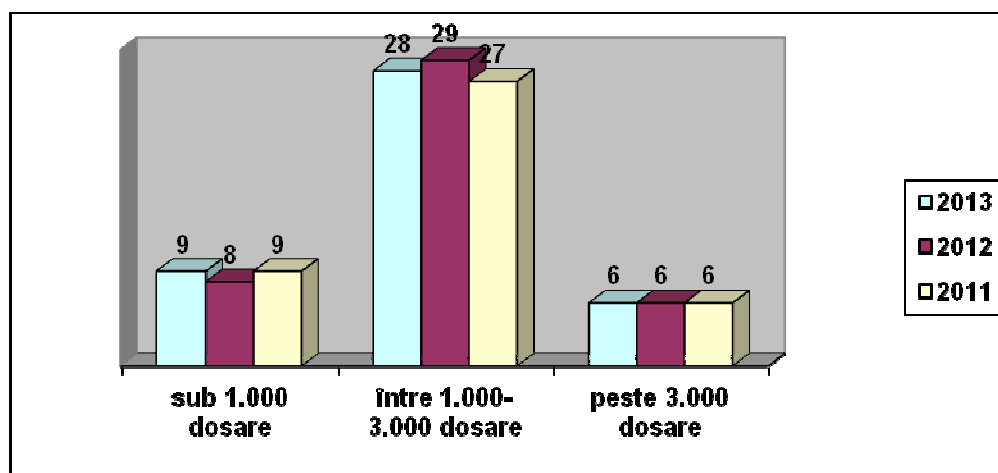
Comparativ, evoluția acestor indicatori în ultimii 5 ani se prezintă astfel:

În funcție de volumul de dosare penale, aceste unități de parchet se pot grupa astfel:

- unități cu un volum situat sub 1.000 de dosare: 9 (8 în anul precedent);
- unități cu un volum cuprins între 1.000 – 3.000 de dosare: 28 (29 în anul precedent);
- unități cu un volum de peste 3.000 de dosare: 6 (la fel și în 2012).

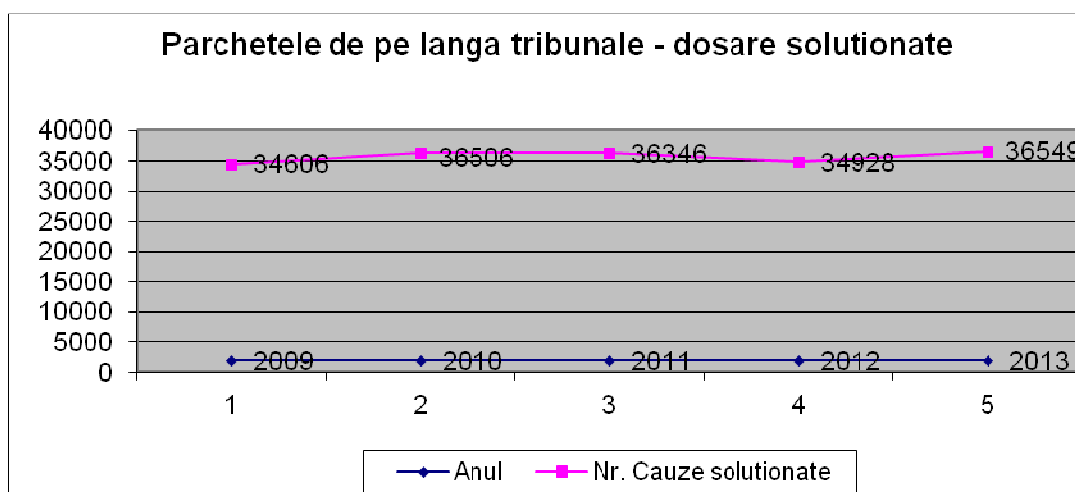
Volumul de activitate al parchetelor de pe lângă tribunale – situație comparativă privind dosarele penale:

Cu un volum ridicat de activitate se remarcă, precum în toți acești ani, Parchetul de pe lângă Tribunalul București, care a înregistrat în perioada de referință un volum de lucrări de 54.635, dintre care 15.539 dosare penale, în creștere față de anul anterior atât la capitolul lucrări, cu 448 de unități, cât și în ceea ce privește numărul de dosare, cu 1174 de cauze. În ordine descrescătoare a volumului de activitate, prin prisma numărului cauzelor penale, Parchetul de pe lângă Tribunalul București a fost urmat de Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța cu 5.215 dosare și de Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași cu 4165 dosare (ultimele două făcând schimb de poziții față de anul 2012).

Din totalul de 398.752 de lucrări de soluționat (dintre care 86.070 de dosare penale) înregistrate la aceste unități de parchet, au fost soluționate un număr de 340.051 de lucrări (din care 36.549 de dosare penale). Procentul de soluționare a lucrărilor a fost determinat la 85%, iar cel al dosarelor la 42%.

Sub aspectul numărului de dosare soluționate, dinamica ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

Activitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru cauze cu minori și de familie Brașov

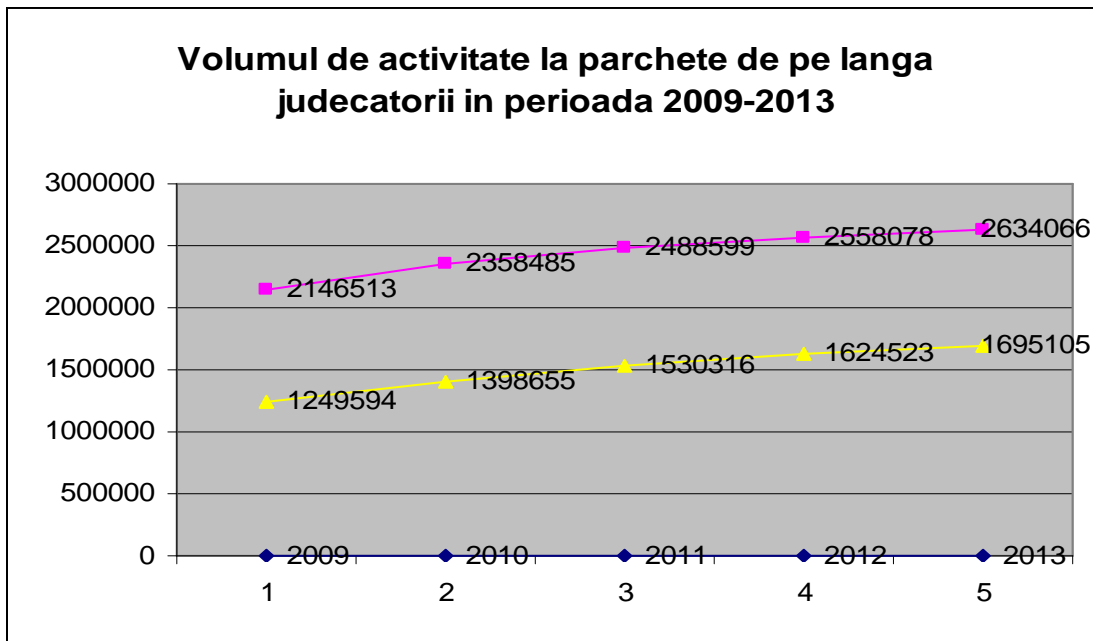
La nivelul unicului parchet specializat existent în prezent în această materie la nivel național, în 2013 s-au înregistrat 2.520 de lucrări de soluționat, din care 197 de dosare, în scădere comparativ cu anul 2012 când au fost înregistrate 2670 de lucrări, din care 324 de dosare penale. În anul 2013 au fost soluționate 2.436 de lucrări, din care 172 dosare penale (7%). În același timp însă, numărul de procurori activi care operează la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul Specializat pentru Minori și Familie Brașov a scăzut la 2 persoane dintr-o schemă totală de 4 posturi (în anul anterior au lucrat 3 procurori).

1.3.1.4 Activitatea la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii

În perioada de referință, la nivelul întregii țări au funcționat un număr de 176 parchete pe lângă judecătorii, care au înregistrat un volum de activitate de 2.634.066 de lucrări de soluționat, din care 1.695.105 dosare, repartizate unui număr de 1.168 de procurori activi, dintr-o schema de 1330 de posturi.

Volumul de activitate al acestor unități a crescut în anul 2013 față de anul precedent cu 75.988 de lucrări (3%) și cu 70.582 de dosare penale (creștere de 4%).

Din punct de vedere grafic, situația din ultimii 5 ani se prezintă astfel:

În funcție de volumul de activitate, parchetele de pe lângă judecătorii se pot clasifica astfel:

- unități cu volum mai mic de 3.000 dosare: **63** (61 în anul 2012);
- unități cu volum cuprins între 3.000 – 5.000 dosare: **34** (39 în 2012);
- unități cu volum cuprins între 5.000 – 10.000 dosare: **34** (32 în anul trecut);
- unități cu volum cuprins între 10.000 – 15.000 dosare: **18** (la fel ca în 2012)
- unități cu volum cuprins între 15.000 – 20.000 dosare: **8** (7 în 2012);
- unități cu volum cuprins între 20.000 – 30.000 dosare: **6** (6 și în 2012);
- unități cu un volum de peste 30.000 dosare: **13** (13 în anul 2012).

Volumul de activitate al parchetelor de pe lângă judecătorii cu privire la dosarele penale se prezintă grafic astfel:

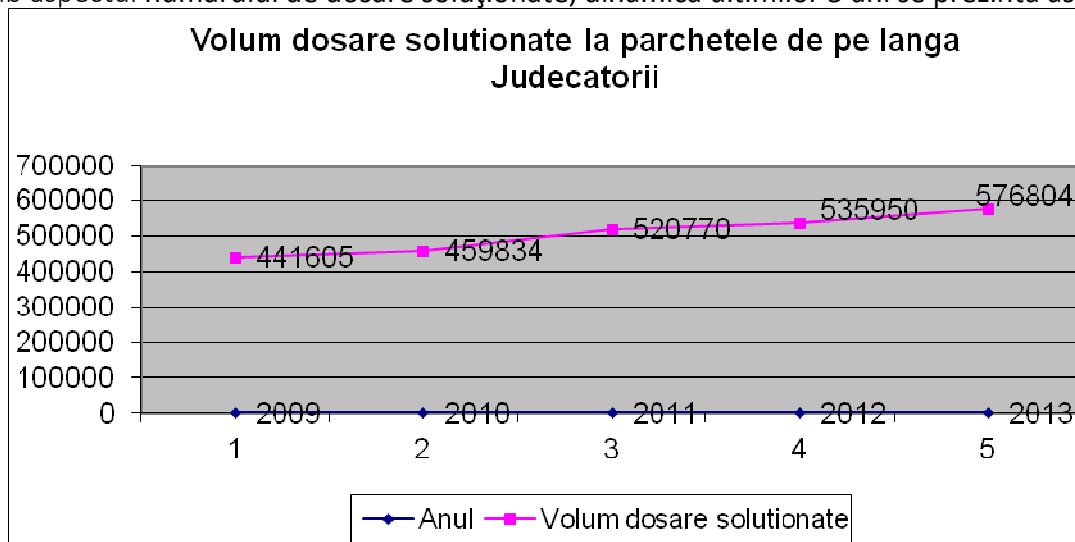
Se constată astfel că, în anul 2013, au existat 13 unități de parchet ce au înregistrat un volum de activitate de peste 30.000 de cauze (13 unități în anii 2012 și 12 în 2011). Totuși, se poate observa că, sub aspectul criteriului volumului de activitate, fluctuațiile de la o categorie la alta au fost în general mici în ultimii 3 ani.

De asemenea, se mai reține faptul că din cele 13 parchete care au avut un volum de activitate mai mare de 30.000 de dosare penale, 10 unități de parchet au depășit numărul de 40.000 de cauze, iar 8 parchete dintre acestea au avut chiar un volum de activitate mai mare de 50.000 de dosare (între ele sunt de remarcat **Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 2 București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța și Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 3 București** care au avut un volum de activitate mai mare de 60.000 dosare) Restul de 4 parchete cu un volum între 50.000 și 60.000 de cauze îl constituie **Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Timișoara, Parchetul de pe lângă Judecătoria Cluj-Napoca și Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 5 București.**

Din totalul de 2.634.066 lucrări de soluționat înregistrate la aceste unități de parchet, au fost soluționate un număr de 1.494.138 de lucrări, reprezentând aproximativ 57%, un procentaj similar celui corespunzător anului 2012.

De asemenea, din cele 1.695.105 dosare penale de soluționat în anul 2013, au fost soluționate 576.804 cauze, reprezentând 34%, superior cu 1% procentajului din anul anterior.

Sub aspectul numărului de dosare soluționate, dinamica ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

În ceea ce privește Parchetele Militare, numărul lucrărilor de soluționat în anul 2013 a fost de 11.697, din care au fost soluționate 10.268 (88%) prin participarea unui număr total de 60 procurori militari. De asemenea, numărul cauzelor de soluționat a fost de 1.810, fiind soluționate 816 dosare (45%) prin participarea unui număr de doar 9 procurori militari care au lucrat efectiv la instrumentarea acestor cauze penale.

1.3.2 Încărcătura pe procuror

Acest indicator statistic reflectă numărul de dosare pe care un procuror le-a avut spre soluționare în intervalul de timp analizat și se determină concret prin raportarea numărului total de dosare de soluționat din perioada de referință la numărul total de procurori. Trebuie precizat faptul că pentru calcularea acestui indicator statistic se au în vedere posturile ocupate, așa cum au fost acestea comunicate de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

1.3.2.1 Încărcătura de dosare pe procuror la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

La nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, exceptând Secția Parchetelor Militare, numărul cauzelor de soluționat pe procuror a fost în perioada de referință de 12 dosare raportat la 126 de posturi ocupate. În schimb, dacă se ia în calcul doar numărul procurorilor

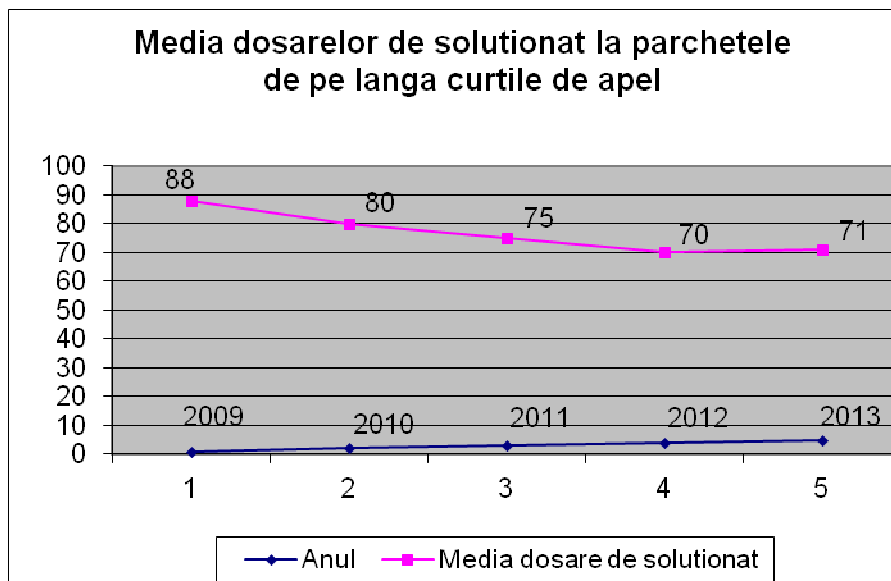
care au participat efectiv la soluționarea dosarelor penale și care a fost de 52, rezultă o încărcătură medie de 29 dosare pe procuror.

La nivelul Direcției Naționale Anticorupție, acest indicator s-a situat la nivelul de 66 dosare pe procuror, iar la nivelul Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism la 71 dosare pe procuror, cifre raportate la numărul posturilor de procuror ocupate în aceste instituții. În mod similar, dacă se ține cont doar de numărul procurorilor care au lucrat efectiv la soluționarea dosarelor penale, va rezulta o încărcătură mai mare, de 75 de dosare pe procuror la D.N.A. (raportată la cei 105 procurori care au instrumentat dosarele penale) și tot de 75 de cauze pe procuror la D.I.I.C.O.T. (raportată, pe același criteriu, la 236 de procurori).

I.3.2.2 Încărcătura la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel

La nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel a fost stabilită o medie națională de 71 de dosare penale pe procuror.

Grafic, evoluția indicatorului pe ultimii ani se prezintă după cum urmează:

În anul 2013, cea mai mare încărcătură de cauze pe procuror a fost înregistrată de **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța**, cu un număr de 117 dosare penale pe procuror, **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Pitești** cu un număr de 111 dosare penale pe procuror și **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova**, cu un număr de 88 de dosare penale pe procuror.

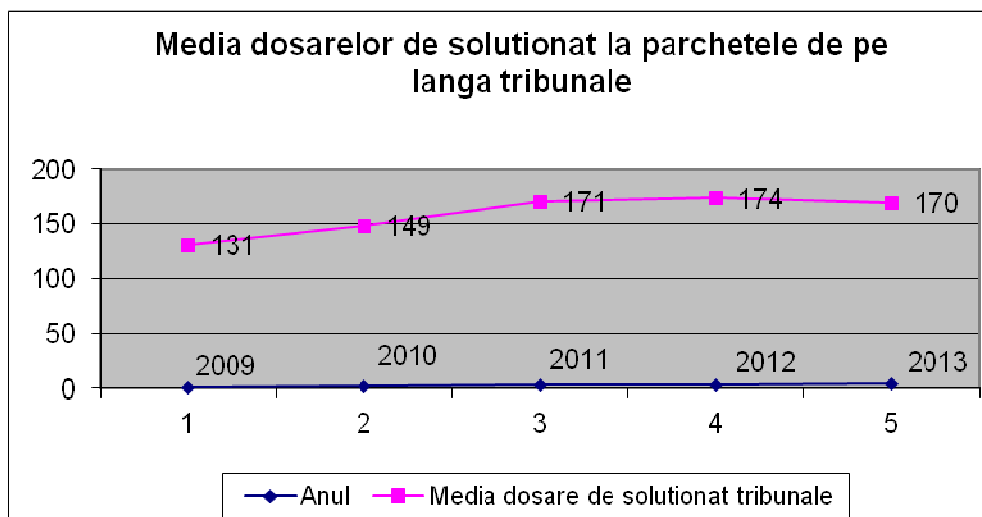
La celălalt pol s-au situat Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș cu numai 37 de dosare penale pe procuror, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj cu 42 de dosare pe procuror și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Orade cu 50 de dosare penale pe procuror.

În ipoteza în care la parchetele de pe lângă curțile de apel ar fi fost ocupate integral posturile vacante de procuror, s-ar fi obținut o încărcătură medie de 66 de dosare pe procuror (așa-numita încărcătură pe schemă).

I.3.2.3 Încărcătura la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale

La nivelul parchetelor de pe lângă tribunale a fost stabilită o medie națională de 170 dosare penale pe procuror.

În ultimii 5 ani, evoluția acestui indicator a fost următoarea:

În anul 2013 s-au remarcat ca având cea mai mare încărcătură de dosare pe procuror, în raport cu media națională, următoarele unități: **Parchetul de pe lângă Tribunalul Brăila** (384 de dosare), **Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța** (290 de dosare) și **Parchetul de pe lângă Tribunalul Ilfov** (284 de dosare).

Încărcătura cea mai mică de dosare pe procuror a fost înregistrată de Parchetul de pe lângă Tribunalul Botoșani (68 de dosare), Parchetul de pe lângă Tribunalul Covasna (76 de dosare) și Parchetul de pe lângă Tribunalul Suceava (79 de dosare pe procuror).

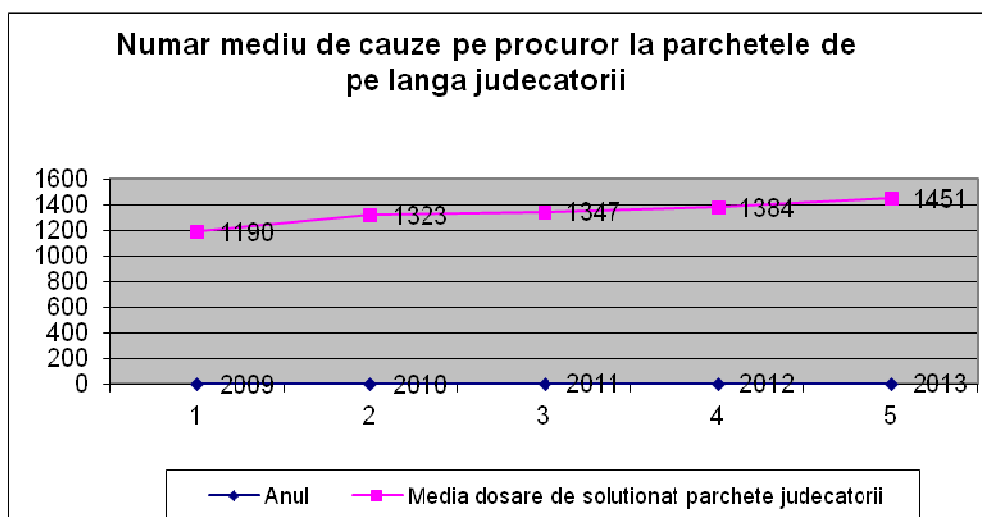
Încărcătura la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul specializat pentru cauze cu minori și de familie Brașov

Activitatea Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov a înregistrat ca medie un număr de 99 de dosare penale pe procuror (108 dosare în anul 2012, repartizate la 3 procurori), acest parchet funcționând cu doar 2 procurori, dintr-o schemă de 4 procurori.

1.3.2.4 Încărcătura la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii

La sfârșitul perioadei de referință, la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii, a fost stabilită o medie națională de dosare penale de soluționat pe procuror de **1.451** de cauze.

Evoluția încărcăturii pe procuror în ultimii ani a fost următoarea:

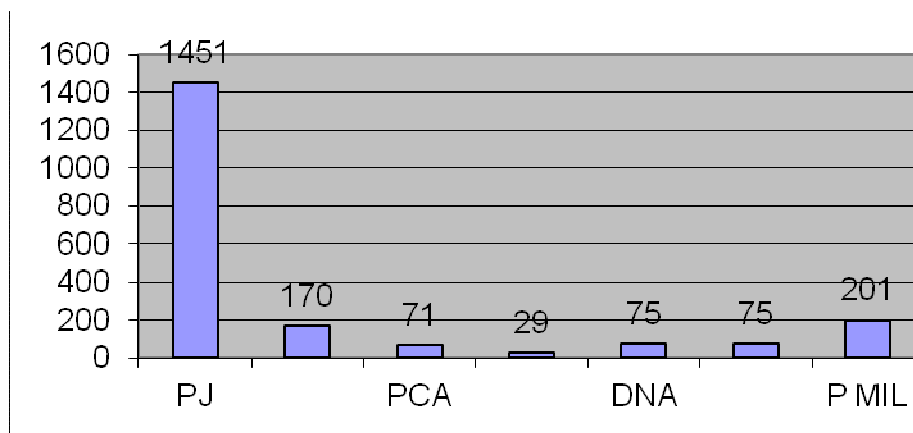
În perioada de referință, cea mai mare încărcătură pe procuror a înregistrat-o **Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța** cu 2.808 cauze pe procuror. Celelalte unități care au depășit nivelul de 2.000 de dosare pe procuror sunt **Parchetele de pe lângă Judecătoriile Sector 1 București, Cluj-Napoca, Sector 3 București, Sector 5 București, Brașov, Costești, Ploiești**, în ordinea enumerării lor.

De asemenea, în perioada de referință, mai multe parchete au înregistrat o încărcătură de dosare de soluționat pe procuror situată cu mult sub media națională de dosare: Parchetul de pe

lângă Judecătoria Baia de Aramă – 366 de dosare, Parchetul de pe lângă Judecătoria Întorsura Buzăului – 368 de dosare, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sălișteea – 380 de dosare, Parchetul de pe lângă Judecătoria Moldova-Nouă – 405 dosare, etc.

Încărcătura pe schemă a Parchetelor militare în raport de numărul cauzelor s-a ridicat în anul 2013 la 19 dosare, iar încărcătura pe procuror la 30 de dosare (201 de dosare este însă încărcătura reală, luând în calcul cifra de doar 9 procurori care au soluționat efectiv dosare penale).

Comparativ, gradul de încărcare cu dosare de soluționat pe procuror la nivel național, se prezintă astfel:

1.3.3 Celeritatea soluționării cauzelor

Numărul lucrărilor soluționate în anul 2013 la nivelul tuturor parchetelor, inclusiv la nivelul parchetelor militare, a fost de 2.144.944, în timp ce numărul dosarelor penale soluționate, inclusiv la nivelul parchetelor militare, a fost de 635.759 de cauze (în creștere cu 7,6% față de anul 2012), din care 47.072 prin rechizitoriu (în creștere cu 11,1% față de anul 2012) ceea ce înseamnă o pondere de 7,4% din totalul cauzelor soluționate.

Legat de numărul dosarelor soluționate merită amintit însă și faptul că volumul cauzelor ce trebuie soluționate a crescut de la un an la altul ajungându-se în situația ca în ultimii 13 ani acest stoc să crească de peste 3 ori (de la 532.986 de cauze în anul 2000 la 1.826.427 de cauze în anul 2013).

În același timp, a scăzut numărul cauzelor rămase nesoluționate (fără cauzele cu autor neidentificat) cu 2,6% (438.890 cauze în anul 2013 față de 450.433 în anul 2012).

În schimb, numărul cauzelor cu autor neidentificat rămase nesoluționate a ajuns la 651.742, în creștere cu 6,3% față de anul 2012 când au rămas nesoluționate 613.374 cauze cu A.N.

În procente, operativitatea înregistrată în anul 2013 a fost de 63% pentru lucrări, respectiv de 35% pentru dosare (fără a lua în considerare dosarele declinate sau suspendate).

În ceea ce privește operativitatea în funcție de durata soluționării unei cauze, numărul de cauze soluționate, între 6 luni și 1 an de la sesizare a crescut cu 29,9%, față de anul precedent (114.269 cauze în anul 2013, față de 87.979 în anul 2012).

71.642 de cauze au fost soluționate între 1 an și 2 ani de la sesizare, în creștere cu 19,5 față de perioada de referință.

În 37.461 cauze s-a depășit termenul de 2 ani de la sesizare, în creștere cu 35,3% față de anul 2012.

Un număr de 1.050 cauze au fost soluționate după împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale, în creștere cu 136,5% față de anul 2012.

Din numărul de cauze rămase nesoluționate (fără cauzele cu A.N.), în 91.962 s-a depășit termenul de 6 luni de la sesizare, ceea ce înseamnă 21% din totalul cauzelor nesoluționate și o creștere cu 6,6% față de anul 2012.

1.3.3.1 Operativitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și

Justiție

În anul 2013, numărul lucrărilor de soluționat la această unitate a fost de 50.936, fiind soluționate 44.109 lucrări, ceea ce reprezintă o operativitate de 87%. Numărul dosarelor de soluționat a fost de 1.510, fiind soluționate 708 dosare dintre acestea, ceea ce se transpune într-o operativitate de 47%.

În același mod, operativitatea D.N.A. este determinată la 70% pentru lucrări, respectiv la 32% pentru dosare. Cele două procente ale operativității pentru D.I.I.C.O.T sunt de 84%, respectiv 45%.

I.3.3.2 Operativitatea la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel

În anul 2013, din totalul de 161.864 de lucrări de soluționat (din care 16.368 de dosare penale), parchetele de pe lângă curțile de apel au soluționat un număr de 150.363 de lucrări (din care 10.447 de dosare penale).

Procentual, operativitatea generală a fost de 93% în ceea ce privește numărul de lucrări și de 64% raportat la numărul de dosare.

Sub aspectul procentului de soluționare a dosarelor, cea mai mare operativitate a înregistrat-o **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova** cu 82%, urmat de **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău** cu 75%. Operativitatea cea mai mică a înregistrat-o **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța** cu un procent de 52%.

Media națională a cauzelor penale soluționate la parchetele de acest rang în anul 2013 a fost de 46 de dosare pe procuror.

I.3.3.3 Operativitatea la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale

Dintre cele 398.752 de lucrări de soluționat în cursul anului 2013, au fost soluționate la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale un număr de 340.051 de lucrări. De asemenea, din totalul de 86.070 de dosare penale înregistrate, au fost soluționate 36.549 de cauze.

În procente, operativitatea generală a fost determinată la 85 % pentru lucrări, respectiv la 42 % pentru dosare penale.

În ceea ce privește operativitatea calculată în raport cu numărul de dosare, cea mai mare operativitate a înregistrat-o **Parchetul de pe lângă Tribunalul Brașov pentru minori și familie** cu 87%, urmat de **Parchetul de pe lângă Tribunalul Vrancea** cu 75%, **Parchetul de pe lângă Tribunalul Covasna** cu 63%, iar cea mai mică operativitate a fost obținută de **Parchetul de pe lângă Tribunalul Ilfov** cu 25% și **Parchetul de pe lângă Tribunalul București** cu 22%.

Media națională a cauzelor penale soluționate pe procuror, înregistrată la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale, a fost de 72 de dosare în anul 2013.

Operativitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru minori și familie Brașov

Din cele 2520 de lucrări aflate pe rol în anul 2013, au fost soluționate 2436 de lucrări, rezultând o operativitate de 97%, iar în ceea ce privește dosarele penale, din cele 197 de cauze aflate în lucru au fost finalizate 172, ceea ce determină o operativitate de 87%. Numărul mediu de cauze soluționate de cei 2 procurori ai parchetului a fost de 86 de dosare pe procuror.

I.3.3.4 Operativitatea la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii

Din cele 2.634.066 lucrări de soluționat, în cursul anului 2013 au fost soluționate un număr de 1.494.138. Din totalul lucrărilor, numărul de dosare de soluționat a fost de 1.695.105, dintre acestea fiind soluționate 576.804 cauze.

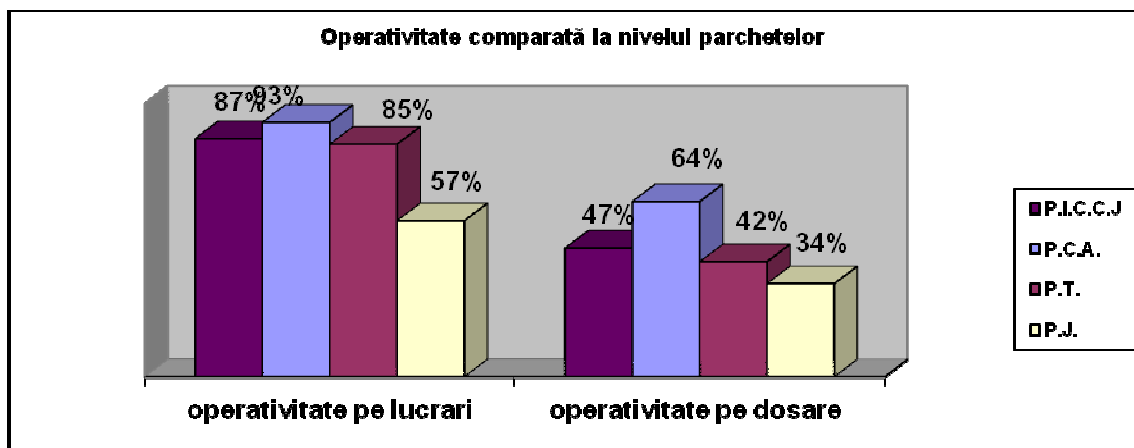
Procentual, operativitatea înregistrată a fost de 57 % raportat la numărul de lucrări, respectiv 34% raportat la numărul de dosare.

Sub aspectul numărului de dosare soluționate raportat la volumul de activitate, se remarcă **Parchetul de pe lângă Judecătoria Panciu** cu operativitatea cea mai mare (de 73%), urmat de **Parchetul de pe lângă Judecătoria Moldova-Nouă** cu 72% și **Parchetul de pe lângă Judecătoria Tecuci**, de asemenea cu 66%. La polul opus se află **Parchetul de pe lângă Judecătoria Cluj Napoca** cu cea mai mică operativitate de 17%, urmat de **Parchetele de pe lângă Judecătoriile Sectoarelor 4 și 2 București**, cu o operativitate de 18%, respectiv 19%.

Media națională înregistrată la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii și referitoare la cauzele penale soluționate pe procuror a fost de 494 de dosare.

Operativitatea la nivelul **Parchetelor Militare** s-a ridicat în anul 2013 la 88%, în ceea ce privește numărul de lucrări și la 45 %, în ceea ce privește numărul de dosare penale.

O privire comparativă asupra operativității pe grade jurisdicționale la parchete se regăsește în graficul de mai jos:

1.3.4 Managementul resurselor umane

A. Măsurile adoptate pentru ocuparea posturilor vacante

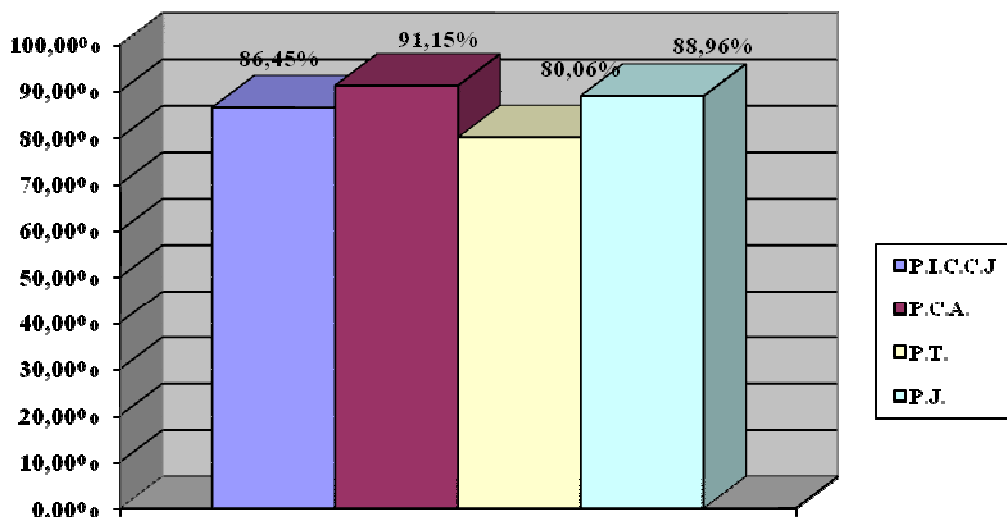
La data de 01.01.2013, la nivelul parchetelor, din totalul de 2902 posturi de procuror, **erau ocupate 2512 posturi de procuror și vacante 390 de posturi**, din care 210 erau corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar 180 funcțiilor de conducere.

Comparativ, la începutul anului 2012, la nivelul parchetelor, din totalul de 2902 posturi de procuror erau vacante 452 de posturi, din care 288 erau corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar 164 funcțiilor de conducere.

Distribuția posturilor vacante, pe grade de jurisdicție, la data de 01.01.2013, se prezenta astfel :

Categorie	Posturi de procuror prevăzute în schemă			Posturi de procuror vacante		
	Total	Execuție	Conducere	Total	Execuție	Conducere
PÎCCJ (inclusiv DNA, DIICOT și Secția parchetelor militare)	598	452	146	81	25	56
Parchetele de pe lângă curțile de apel (inclusiv PCMA)	260	184	76	24	8	16
Parchetele de pe lângă tribunale (inclusiv PTMTB și PTMF)	657	479	178	132	85	47
Parchetele de pe lângă judecătorii (inclusiv parchetele militare)	1387	1153	234	153	92	61
Total	2902	2268	634	390	210	180

**GRADUL DE OCUPARE A POSTURILOR DE PROCUROR LA DATA DE
1 ianuarie 2013**

Ocuparea posturilor de execuție vacante

În cursul anului 2013, ocuparea posturilor de execuție vacante s-a realizat prin următoarele modalități:

➤ **Repartizarea absolvenților Institutului Național al Magistraturii, promoția 2013**

Prin Hotărârea nr. 706/27.06.2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii au fost numiți în funcția de procuror stagiar un număr de **95 de auditori de justiție** – promoția 2013.

➤ **Numirea în magistratură pe bază de concurs, conform dispozițiilor art. 33 al. (1)-(4) din Legea 303/2004**

În anul 2013 a fost organizat, în perioada 27.11.2012 – 04.03.2012 un concurs de admitere în magistratură, finalizat cu ocuparea a **20 de posturi de procuror la parchetele de pe lângă judecătoria**, ce au fost alocate acestui concurs.

De asemenea, 4 posturi de procuror au fost ocupate de către candidații declarați admiși la concursul de admitere în magistratură, organizat la data de 21.11.2010, pentru care s-a dispus punerea în executare a sentinței civile nr.31/F/2012 a Curții de Apel Galați, rămasă irevocabilă prin decizia nr.4354/25.10.2012 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar alte 6 posturi au fost ocupate de către candidații declarați admiși la concursul de admitere în magistratură organizat la data de 26.08.2012.

➤ **Numirea, la cerere, a judecătorilor în funcția de procuror**

În anul 2013 au fost numiți în funcția de procuror 2 judecători.

➤ **Reîncadrarea în funcția de procuror a foștilor procurori**

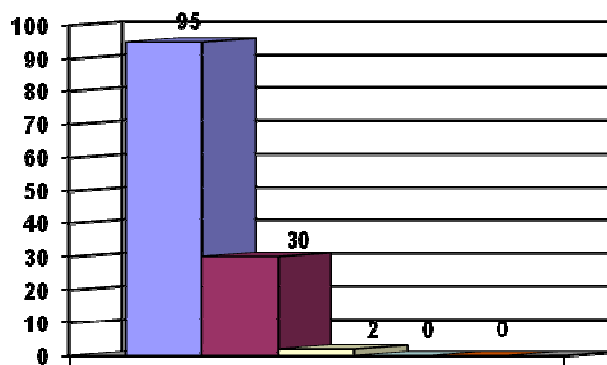
În anul 2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii nu a formulat nici o propunere de reîncadrare în funcția de procuror.

➤ **Numirea în funcția de procuror, după promovarea examenului de capacitate, a judecătorilor care au optat în acest sens**

În anul 2013, niciun judecător nu a fost numit în funcția de procuror, după promovarea examenului de capacitate.

În acord cu datele prezentate mai sus, în anul 2013, au fost numite în funcția de procuror la parchetele de pe lângă judecătoria, un număr de 127 de persoane dinamica ocupării posturilor fiind prezentată în graficul alăturat:

Modalități de ocupare a posturilor de procuror în anul 2013

□ Absolvenți I.N.M. repartizați

■ procurori numiți în urma promovării concursului de admitere în magistratură

□ Judecătorii numiți la cererea procurorilor

□ Reîncaadrare în funcție

■ Judecătorii numiți procurori, după examenul de capacitate

În cursul anului 2013, au fost *eliberate din funcția de procuror 70 de persoane*, după cum urmează:

- 45 procurori, prin pensionare;
- 9 procurori, prin demisie;
- 1 procuror, ca urmare a condamnării definitive pentru săvârșirea unei infracțiuni;
- 1 procuror, ca urmare a aplicării sancțiunii disciplinare a excluderii din magistratură
- 14 procurori, ca urmare a numirii în funcția de judecător;

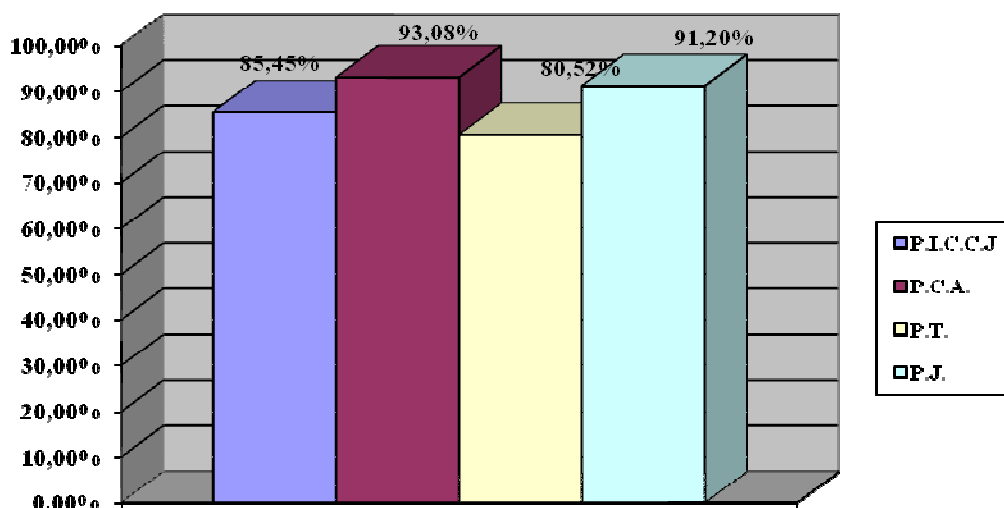
Totodată, în cursul acestui an s-au vacantat 4 posturi, prin deces.

Este de semnalat faptul că, la sfârșitul anului 2013, un număr de 200 de procurori îndeplineau condițiile de pensionare. În mod firesc, aceștia pot solicita oricând eliberarea din funcție, prin pensionare, astfel că numărul posturilor vacante din sistem va putea fi oricând majorat.

Urmare a valorificării tuturor procedurilor de ocupare a posturilor vacante, la data de 31.12.2013, situația posturilor de procuror se prezintă astfel:

Categorie	Posturi de procuror prevăzute în schemă			Posturi de procuror vacante		
	Total	Execuție	Conducere	Total	Execuție	Conducere
PÎCCJ (inclusiv DNA, DIICOT și Secția parchetelor militare)	598	452	146	87	33	54
Parchetele de pe lângă curțile de apel (inclusiv PCMA)	260	186	74	18	4	14
Parchetele de pe lângă tribunale (inclusiv PTMTB și PTMF)	657	481	176	128	93	35
Parchetele de pe lângă judecătorii (inclusiv parchetele militare)	1387	1156	231	122	54	68
Total	2902	2275	627	355	184	171

**GRADUL DE OCUPARE A POSTURILOR DE PROCUROR LA DATA DE
31 decembrie 2013**

B. Echilibrarea schemelor de personal

Precizările din Secțiunea 1 – Activitatea instanțelor judecătorești, Capitolului I – Starea sistemului judiciar în anul 2013, referitoare la finalizarea proiectului privind raționalizarea instanțelor și parchetelor, prin desființarea unor instanțe și parchete cu volum mic de activitate, redistribuirea posturilor de judecător/procuror și personal auxiliar rezultate din desființarea instanțelor și parchetelor, precum și cele referitoare la instanțele/parchetele militare rămân valabile.

În vederea realizării măsurilor stabilite în Planul de măsuri privind punerea în aplicare a noilor coduri, în ședințele grupului de lucru interinstituțional format din reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției și Ministerului Public, din datele de 21.08. 2013 și 28.11. 2013, a fost pus în dezbatere materialul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție denumit „Pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor coduri”, fiind însușită propunerea de suplimentare a schemelor de personal la parchete cu 170 de posturi de procuror și 389 de posturi de grefier. Majorarea numărului de posturi se va realiza pe parcursul a 3 ani de implementare, astfel: în 2014 – suplimentarea cu 58 de posturi de procuror și 143 de grefier; în 2015 – 34 de posturi de procuror și 101 de grefier, iar în 2016 – 78 de posturi de procuror și 145 de grefier.

După adoptarea hotărârii de Guvern cu privire la suplimentarea posturilor la parchete, urmează a fi întreprinse măsurile necesare în vederea distribuirii acestor posturi pe baza unor criterii obiective și ocuparea lor prin toate modalitățile prevăzute de lege.

C. Mobilitatea în sistemul judiciar

Ca și în anii anteriori, în cursul anului 2013, au fost adoptate măsuri privind transferul, detașarea și delegarea procurorilor, având în vedere atât interesul funcționării în condiții optime a parchetelor, cât și cel personal al magistratului.

Astfel, în perioada de referință, Secția pentru procurori a analizat un număr de 165 de cereri de transfer, din care 74 au fost admise și 91 au fost respinse.

Totodată, Secția pentru procurori a dispus un număr de 22 de detașări și 7 prelungiri de detașare și a hotărât încetarea detașării a 15 procurori.

Un element de specificitate în ceea ce privește Ministerul Public îl constituie situația numirilor și încetărilor de activitate la Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și Direcția Națională Anticorupție.

Astfel, în anul 2013, și-au încetat activitatea în cadrul Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism un număr de 14 procurori. În aceeași perioadă, Consiliul Superior al Magistraturii a avizat numirea în cadrul acestei structuri specializate a unui număr de 25 de procurori.

În ceea ce privește Direcția Națională Anticorupție, în cursul anului 2013 și-au încetat activitatea 18 procurori și a fost avizată numirea unui număr de 6 procurori.

La sfârșitul anului 2013, numărul procurorilor detașați la alte instituții decât parchetele era de 50 de procurori, însă posturile a 16 dintre aceștia erau ocupate pe perioadă nedeterminată, în

condițiile art. 134 ind. 1 din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Ponderea numărului procurorilor detașați ale căror posturi nu au fost ocupate, în numărul total al posturilor de procuror, a fost de 1,17 %, procent redus prin comparație cu cel înregistrat în anul precedent (1,24%).

În aplicarea prevederilor art.57 din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus delegarea unui număr de 158 de procurori în funcții de execuție.

D. Dezvoltarea carierei profesionale a procurorilor

Spre deosebire de anul anterior, în anul 2013 au fost organizate două concursuri de promovare a procurorilor în funcții de execuție. Primul concurs a avut loc la data de 3 martie 2013, pentru promovare efectivă, fiindu-i alocate *91 de locuri la parchetele de pe lângă tribunale și 13 locuri la parchetele de pe lângă curțile de apel*. Cel de-al doilea concurs a fost organizat la data de 10 noiembrie 2013, atât pentru promovare efectivă, cât și pentru promovare pe loc, fiindu-i alocate *un număr de 2 locuri la parchetele de pe lângă curțile de apel și 83 de locuri la parchetele de pe lângă tribunale, pentru promovarea efectivă în funcții de execuție, precum și un număr de 30 de locuri la parchetele de pe lângă curțile de apel și de 60 de locuri la parchetele de pe lângă tribunale, pentru promovarea pe loc*.

După finalizarea primului concurs, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a dispus **promovarea efectivă a 40 de procurori la parchetele de pe lângă tribunale și a 12 procurori la parchetele de pe lângă curțile de apel**.

Ulterior, prin valorificarea rezultatelor acestui concurs, s-a dispus promovarea a încă **27 de procurori** (10 la parchetele de pe lângă curțile de apel și 17 la parchetele de pe lângă tribunale).

După finalizarea celui de-al doilea concurs de promovare în funcții de execuție organizat în anul 2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a dispus **promovarea efectivă a 2 procurori la parchetele de pe lângă curțile de apel și a 47 de procurori la parchetele de pe lângă tribunale**.

Urmare a aceluiași concurs, s-a dispus promovarea pe loc a 31 de procurori la parchetele de pe lângă curțile de apel și a 60 de procurori la parchetele de pe lângă tribunale.

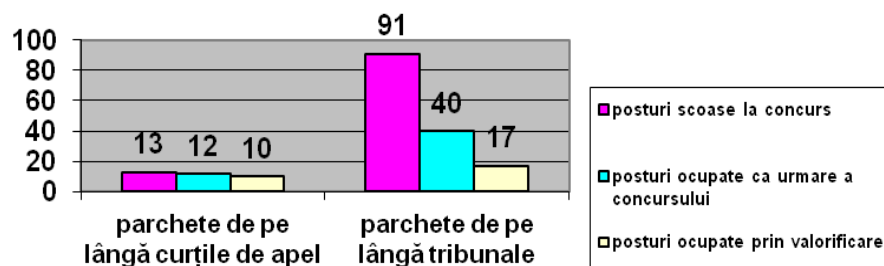
Raportat la datele prezentate, rezultă că, în cazul concursului de promovare din data de 3 martie 2013 gradul de promovabilitate, la momentul validării concursului, **la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel a fost de 92,3%, față de 88%, în cursul anului 2012, iar la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale a fost de 43,9%, comparativ cu 53%, în cursul anului 2012**.

În cazul concursului de promovare din data de 10 noiembrie 2013, gradul de promovabilitate a fost de **100% la parchetele de pe lângă curțile de apel și de 56,6% la parchetele de pe lângă tribunale**.

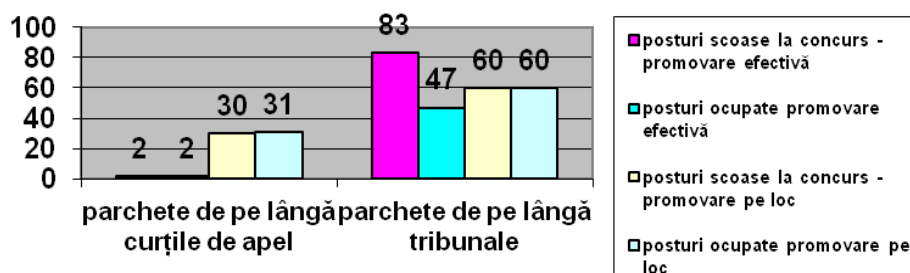
Referitor la concursul de promovare pe loc precizăm că, gradul de promovabilitate a fost de 100%.

Se mai impune menționat faptul că, spre deosebire de anii 2010-2012, în anul 2013, a fost organizat concurs pentru promovarea procurorilor în funcții de execuție pe loc.

Gradul de ocupare a posturilor de procuror, ca urmare a concursului de promovare în funcții de execuție din data de 3 martie 2013

Gradul de ocupare a posturilor de procuror, ca urmare a concursului de promovare în funcții de execuție din data de 10 noiembrie 2013

E. Asigurarea conducerii la nivelul parchetelor

- **Numirea procurorilor în funcția de procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct**

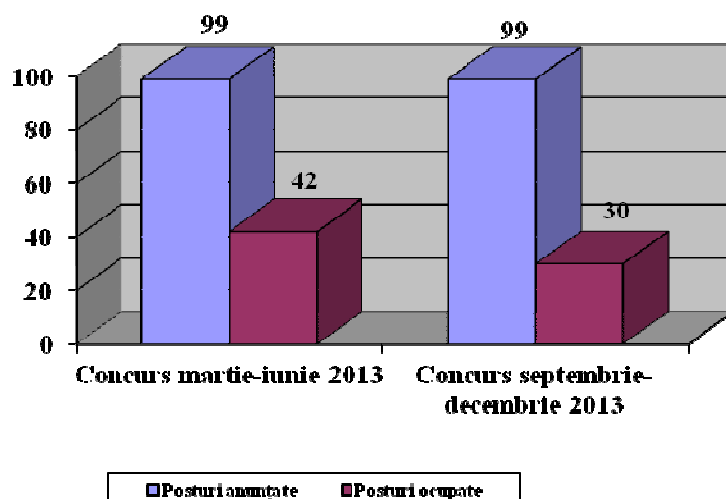
Pentru ocuparea celor 99 de funcții de conducere vacante la parchete (procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct), prin Hotărârea nr. 219/21.03.2012, Plenul a aprobat organizarea unui concurs sau examen în perioada 22 martie–19 iunie 2013.

După finalizarea acestui concurs, s-au ocupat 42 de funcții de conducere dintre cele menționate, începând cu data de 15.07.2013.

Ca urmare a neocupării tuturor funcțiilor de conducere vacante la concursul arătat și a expirării mandatelor în cursul anului 2013, prin Hotărârea 833/20.08.2013, Plenul a aprobat organizarea unui concurs sau examen, în perioada 13 septembrie – 4 decembrie 2013, pentru ocuparea unui număr de 99 funcții vacante de procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct.

După finalizarea acestui concurs/examen, au fost ocupate 30 de funcții de conducere, începând cu data de 01.01.2014.

Gradul de ocupare prin concurs a funcțiilor de conducere urmare concursurilor organizate la nivelul parchetelor în anul 2013

Pe baza datelor anterior prezentate rezultă că la primul concurs organizat în cursul anului 2013 pentru ocuparea funcțiilor de conducere vacante, gradul de ocupare a fost de 42,4%, iar la concursul organizat în cea de a doua parte a anului 2013, gradul de ocupare a fost de 30,3 %.

Se constată astfel că procentul de ocupare a funcțiilor de conducere a rămas în continuare unul redus, fiind comparabil cu cel înregistrat în cursul anului 2012.

- **Numirea și avizarea numirii procurorilor în alte funcții de conducere, în temeiul dispozițiilor art. 49 alin. 9 și art. 54, respectiv art. 55 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare**

În cursul anului 2013, **Secția pentru procurori a numit 33 de procurori** în alte funcții de conducere decât cele de procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct, respectiv în funcții de procurori șefi secție.

Conform procedurii speciale prevăzute de art. 54 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a avizat numirea a 7 procurori** în funcții de conducere în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv în funcțiile de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prim adjunct al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, adjunct al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procuror șef secție și procuror șef adjunct secție, a **9 procurori** în funcții de conducere în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, respectiv în funcțiile de procuror șef direcție, procuror șef adjunct direcție, procuror șef secție și procuror șef adjunct secție și a **2 procurori** în funcțiile de procuror șef direcție și procuror șef adjunct direcție în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Pornind de la importanța deosebită a acestor funcții în cadrul Ministerului Public și pentru a răspunde exigențelor sistemului judiciar, care presupun o procedură transparentă, la emiterea avizului privind numirea procurorilor în condițiile art. 54 alin. 1 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a avut în vedere procedura și criteriile de evaluare, prevăzute în hotărârile nr. 161/07.07.2011 și 105/02.04.2013 ale Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii. Astfel, proiectele de management ale candidaților au fost puse în dezbatere publică, iar interviurile susținute în fața Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii au fost publice.

De asemenea, conform procedurii prevăzute de art. 55 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a numit în funcțiile de procuror șef serviciu și procuror șef birou un număr de 7 procurori la Direcția Națională Anticorupție și un număr de 22 procurori la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

- **Delegarea în funcții de conducere a procurorilor**

În cursul anului 2013, în temeiul art. 57 din Legea nr. 303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus delegarea unui număr de 286 de procurori în funcții de conducere.

F. Aspecte relevante privind personalul auxiliar

Potrivit datelor comunicate de parchetele de pe lângă curțile de apel, la sfârșitul anului 2013, în statele de funcții și de personal ale parchetelor erau prevăzute 1441 posturi de grefier, din care 1369 posturi erau ocupate, iar 72 vacante. Ponderea posturilor ocupate de grefier cu studii superioare, în numărul total al posturilor ocupate de grefier de la nivelul parchetelor, calculată ca medie națională, a fost de 67,375%.

La Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (inclusiv Secția parchetelor militare, Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism) erau prevăzute 348 posturi de grefier, din care 333 erau ocupate și 15 vacante, ponderea posturilor ocupate de grefier cu studii superioare în numărul total al posturilor ocupate de grefier, fiind de 77,232%.

În cursul anului 2013, la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel au fost organizate concursuri pentru ocuparea posturilor vacante de grefier, conform art. 36 din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările ulterioare, toate cele 15 posturi scoase la concurs fiind ocupate.

Datele comunicate de parchetele de pe lângă curțile de apel relevă faptul că, la sfârșitul anului 2013, un număr de 13 grefieri îndeplineau condițiile legale de pensionare, din care 2 grefieri la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel, 4 grefieri la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale și 7 grefieri la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii.

Din datele furnizate de parchete rezultă că, în cursul anului 2013, au fost aplicate personalului auxiliar 4 sancțiuni disciplinare, după cum urmează: 1 sancțiune cu excludere din profesie, 1 sancțiune cu avertisment și 2 sancțiuni vizând reducerea drepturilor salariale.

Totodată, în perioada de referință, în ceea ce privește personalul auxiliar de specialitate din cadrul parchetelor de pe lângă curțile de apel și parchetele din raza teritorială a acestora, nu s-au înregistrat trimiteri în judecată sau condamnări definitive pentru fapte penale aflate în legătură cu exercițiul atribuțiilor de serviciu.

G. Aprecieri ale parchetelor cu privire la managementul resurselor umane în sistemul judiciar

Potrivit datelor comunicate de 11 parchete de pe lângă curțile de apel, comparativ cu anul 2012, în anul 2013, managementul resurselor umane realizat de Consiliul Superior al Magistraturii a fost similar celui din anul precedent

Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Pitești și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș au apreciat că managementul resurselor umane realizat de Consiliul Superior al Magistraturii a fost foarte bun.

Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara a apreciat managementul resurselor umane în anul 2013 ca satisfăcător, iar Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov a apreciat ca a fost mai degrabă nesatisfăcător, fără a afecta însă funcționarea în condiții optime a parchetelor.

Principalele critici aduse de parchetele sus-menționate politicii de resurse umane a Consiliului Superior al Magistraturii constau în schemele de personal insuficiente raportat la volumul de activitate, reducerea listei cu unitățile propuse pentru desființare și nemajorarea duratei mandatelor în funcțiile de conducere, iar principalele propuneri de îmbunătățire a politicii de resurse umane vizează remedierea deficiențelor menționate, o mai bună colaborare cu toate gradele de jurisdicție, precum și formularea de propuneri concrete pentru adaptarea schemelor de personal la realitățile judiciare, cu reanalizarea necesarului de procurori pe judiciar în funcție de noile competențe.

I.4 Infrastructura și capacitatea instituțională a parchetelor

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este ordonator de credite pentru sistemul de parchete. Bugetul alocat acestor structuri relevă o continuă reducere a fondurilor alocate cheltuielilor cu bunuri și servicii, spre deosebire de situația instanțelor.

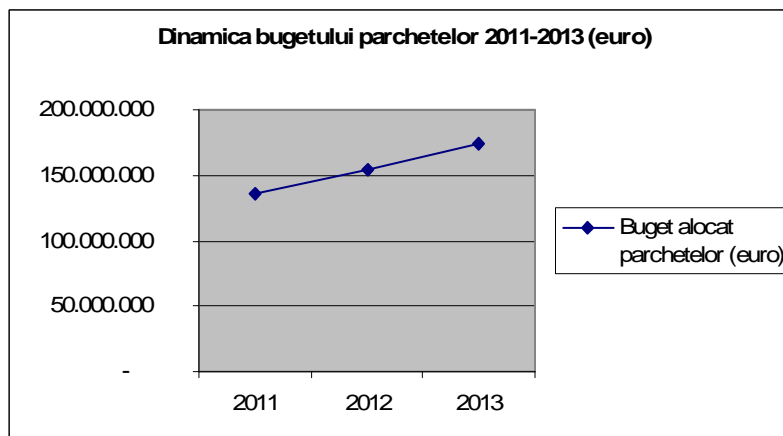
Dinamica bugetului alocat parchetelor 2011-2013 se prezintă în felul următor:

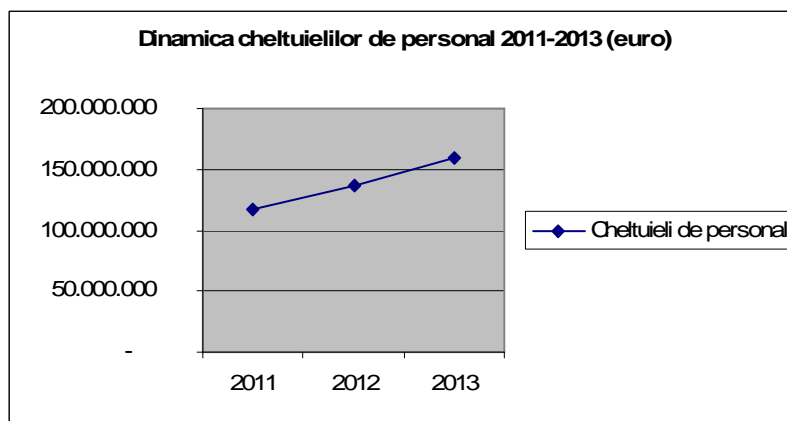
Anul	Buget total (RON)	Buget total (EURO)	Cheltuieli de personal (euro)	Bunuri și servicii (euro)	Transferuri (euro)	Investitii (euro)
2011	572.130.997	135.898.099	117.520.428	12.924.703	168.408	5.284.560
2012	646.476.000	154.659.330	137.313.876	12.867.464	439.474	4.038.517
2013	758.462.000	173.561.098	158.680.320	12.620.137	683.753	1.574.599

O altă sursă de finanțare a bugetului pe anul 2013 a fost finanțarea externă nerambursabilă în sumă de 4.017 mii lei.

Din totalul bugetului aprobat în anul 2013, sumele repartizate pentru DNA și DIICOT sunt: buget final DNA - 85.874 mii lei și buget final DIICOT - 83.517 mii lei.

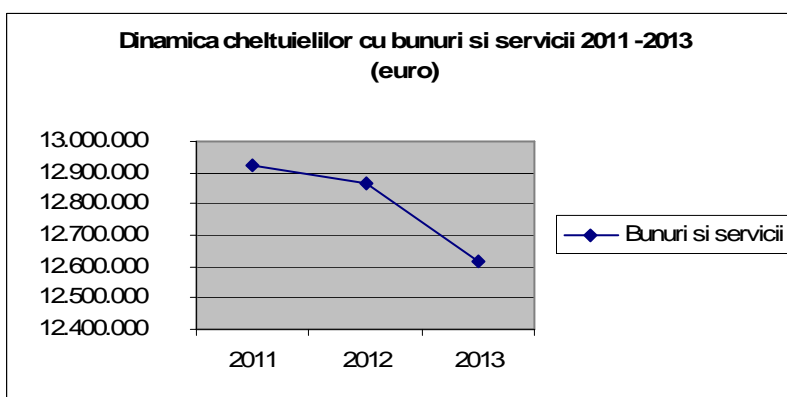
Reprezentarea grafică a fondurilor alocate în perioada de referință, pentru principalele titluri de cheltuieli, se regăsește în tabelele de mai jos:

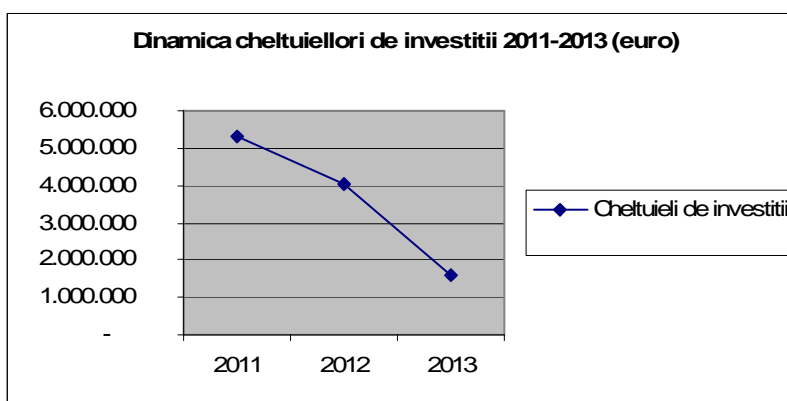

Ca și în cazul instanțelor, cheltuielile de personal au o pondere semnificativă în bugetul parchetelor. Trendul ascendent în alocarea resurselor pentru cheltuielile de personal determină și dinamica bugetelor parchetelor în perioada 2011-2013.

Luând în considerare incompatibilitățile, responsabilitățile și volumul de activitate specifice funcției, majoritatea procurorilor au apreciat că drepturile salariale încasate în anul 2013 au fost au fost adecvate luând în considerare responsabilitățile și volumul de activitate specifice funcției.

Creditele bugetare alocate parchetelor pentru cheltuielile cu bunuri și servicii înregistrează o diminuare de 4,62 % în anul 2012 față de anul 2011, situație care se reflectă și în anul 2013, înregistrându-se o diminuare de 1,95% față de 2012.

În ceea ce privește situația cheltuielilor de investiții alocate în anul 2013, fondurile minime alocate au afectat stadiul implementării programelor de investiții și, în mod direct, politicile și strategiile investiționale ale Ministerului Public.

În cursul anului 2013 nu a fost finalizată nici o lucrare de investiții sau de reparație capitală, față de anul 2012, când s-au finalizat trei lucrări de investiții.

Parchetele dețin în majoritatea cazurilor sedii în proprietate, starea acestora fiind considerată satisfăcătoare, doar câteva dintre acesta fiind apreciate ca fiind total nesatisfăcătoare, total/parțial improprie desfășurării activității, pentru care nu sunt în desfășurare lucrări de reparații capitale.

Stadiul sediilor parchetelor se prezintă astfel:

Numărul total de sedii este de 186, pentru un număr de 246 unități (fără DNA și DIICOT), din care :

- sedii bune - 85;
- sedii foarte bune - 47;
- sedii noi - 23;
- sedii satisfăcătoare - 31.

În condițiile unor alocări de fonduri în perioada de referință în continuă scădere, în anul 2013 au fost repartizate credite bugetare atât pentru reparații capitale, modernizări și investiții, cât și pentru dotări independente.

Pentru reparații capitale și modernizări a fost alocată suma de 2.599 mii lei, pentru un număr de 4 parchete, după cum urmează: Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia, Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța; Parchetul de pe lângă Tribunalul Mureș; Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București.

Fondurile alocate pentru investiții în construcții au fost de 3.925 mii lei și au fost repartizate pentru 6 parchete, și anume: Parchetul de pe lângă Tribunalul Bacău; Parchetul de pe lângă Judecătoria Moinești; Parchetul de pe lângă Tribunalul Brașov; Parchetul de pe lângă Tribunalul Vrancea; Parchetul de pe lângă Judecătoria Curtea de Argeș; Parchetul de pe lângă Tribunalul Vâlcea; Parchetul de pe lângă Tribunalul Mureș.

Pentru dotări independente, bugetul alocat după rectificarea bugetară a fost de 272.000 lei. Din aceste fonduri s-au achiziționat mijloacele fixe de natura utilajelor și echipamentelor necesare derulării activității pentru: Parchetul de pe lângă Înalta curte de Casație și Justiție – 73.490 lei; Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București – 3.510 lei; Direcția Națională Anticorupție – 120.000 lei; DIICOT – 75.000 lei.

În ceea ce privește modul de repartizare a resurselor de către ordonatorii principali de credite, parchetele au concluzionat, în majoritate, că alocarea fondurilor se face după criterii relativ obiective.

Referitor la nivelul de finanțare obținut în cursul anului 2013, parchetele au considerat că acesta a fost mai degrabă nesatisfăcător, decât satisfăcător. Astfel, 4 parchete au considerat că fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 4 parchete au concluzionat că au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică, restul considerând că alocările au fost similare cu cele din anul 2012.

În ceea ce privește modul de repartizare a resurselor de către ordonatorii principali de credite, parchetele au concluzionat, în majoritate, că alocarea fondurilor se face după criterii relativ obiective.

I.5 Calitatea actului de justiție

I.5.1 Accesul la justiție

Similar anilor anteriori, și în anul 2013, principiul liberului acces la justiție a fost respectat grație inserării în legislația națională a unor dispoziții exprese referitoare la diferite drepturi subsumate accesului la justiție.

Așa cum se arată chiar în expunerea de motive, noul Cod de procedură civilă - intrat în vigoare la începutul anului 2013 - urmărește să răspundă unor deziderate actuale, printre care accesul justițiabililor la mijloace și forme procedurale mai simple și accesibile, precum și accelerarea procedurii.

Dreptul de acces la o instanță al unei persoane, prin formularea unei cereri, este consacrat explicit în cuprinsul articolului 192, de posibilitatea exercitării acestui drept depinzând întreaga procedură - echitatea, publicitatea și celeritatea procesului.

Accesul la o instanță, în sensul art. 6 din noul Cod de procedură civilă, presupune stabilirea unui sistem normativ coerent, care cuprinde, printre altele, dreptul de a fi asistat sau reprezentat, recunoașterea asistenței judiciare atât persoanelor fizice (sub forma acordării de scutiri, reduceri, eşalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare, apărare și asistență gratuită printr-un avocat desemnat de barou, alte modalități prevăzute de lege), cât și persoanelor juridice (în privința

reducerilor, eşalonărilor sau amânărilor pentru plata taxelor judiciare de timbru datorate), dreptul de a avea acces la toate dovezile și egalitatea armelor etc.

Din datele comunicate de instanțe, rezultă că, în anul 2013, persoanele fizice au formulat un număr de 22.032 cereri de acordare a ajutorului public judiciar, față de doar 20.008 de cereri în anul 2012, fiind admise un număr de 13.471 dintre acestea (12.158 în anul 2012).

Se observă astfel că procentul cererilor de acordare a ajutorului public judiciar admise în anul 2013, din totalul celor formulate (61%), este similar celui înregistrat în anul 2012 (61%).

În mod preponderent, obiectul acestor cereri a vizat scutiri, reduceri, eşalonări sau amânări de la plata taxelor judiciare prevăzute de lege, inclusiv a celor datorate în faza de executare silită, precum și plata onorariului pentru asigurarea reprezentării, asistenței juridice și, după caz, a apărării, printr-un avocat numit sau ales, pentru realizarea sau ocrotirea unui drept ori interes legitim în justiție sau pentru prevenirea unui litigiu.

În ceea ce privește persoanele juridice, în perioada de referință, au fost formulate un număr de 2984 cereri de acordare a facilităților pentru plata taxelor judiciare de timbru, fiind admise un număr de 1764 dintre acestea (59%).

Majoritatea cererilor de acordare a facilităților pentru plata taxelor judiciare de timbru adresate de persoanele juridice formulate la nivel național s-au referit la reduceri de la plata acestor taxe, numai un număr de trei curți de apel (Curțile de Apel Pitești, Oradea și Iași) arătând că preponderente au fost cererile referitoare la scutiri sau amânări pentru plata acestora.

Este de menționat și faptul că, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, au intrat în vigoare și modificările și completările aduse prin Legea de punere în aplicare a acestui act normativ Ordonanței de Urgență a Guvernului privind ajutorul public judiciar în materie civilă nr. 51/2008, modificări de natură de natură a facilita accesul la justiție.

Astfel, dacă anterior ajutorul public judiciar pentru exercitarea unei căi de atac se putea acorda numai în urma unei noi cereri, indiferent că partea beneficiase sau nu de ajutor public judiciar în etapa procesuală anterioară căii de atac, potrivit noilor dispoziții, în situația în care hotărârea pronunțată în cauza pentru care s-a încuviințat ajutorul public judiciar este supusă recursului, ajutorul public judiciar acordat în etapa procesuală imediat anterioară, în forma asistenței prin avocat, se extinde de drept pentru redactarea cererii și a motivelor de recurs, precum și pentru exercitarea și susținerea acestuia.

Desigur, aceasta nu exclude verificarea, de către instanța de recurs, a menținerii condițiilor pentru ajutorul public acordat, însă procedura instituită este una mult mai fluidă, fiind eliminată etapa formulării unei noi cereri de acordare a ajutorului public judiciar, care nu mai este necesară decât în ipoteza în care, în faza procesuală anterioară, partea nu a beneficiat de un astfel de ajutor.

De asemenea, Noul Cod de procedură civilă își propune și o eficientizare a procedurii de citare și comunicare a actelor procedurale, o adaptare a acesteia la noile realități, în scopul asigurării soluționării într-un termen optim și previzibil a cauzelor, facilitându-se astfel, implicit, și accesul la justiție. Astfel, în afara modalităților „clasice” de comunicare prin agenți procedurali sau alți salariați ai instanței, ori prin poștă, este posibilă, la cererea părții interesate și pe cheltuiala acesteia, și comunicarea prin executori judecătorești sau prin servicii de curierat rapid. De asemenea, citarea și comunicarea altor acte de procedură se pot face de grefa instanței și prin mijloace tehnice moderne de comunicare, precum telefax, poștă electronică sau prin orice alte mijloace care asigură transmiterea textului și confirmarea primirii acestuia.

Întrebate fiind, toate curțile de apel au comunicat faptul că, în cursul anului 2013, au realizat încunoștințarea părților telefonic, prin fax sau poștă electronică în vederea prezentării la termen sau transmiterea actului supus comunicării prin mijloacele anterior enumerate. Curtea de Apel București a precizat că a realizat astfel de încunoștințări într-un număr mare de dosare, Curtea de Apel Craiova în aproximativ jumătate din dosarele aflate pe rol, iar restul curților de apel într-un număr redus de dosare.

Instanțele au comunicat că principalele cauze care au împiedicat folosirea pe scară largă a mijloacelor enumerate anterior au fost, în principal, următoarele: neindicarea de către părți a datelor necesare comunicării actelor de procedură; lipsa accesului la serviciile de internet sau fax pentru justițiabili; dotarea tehnică insuficientă a instanțelor și lipsa personalului cu atribuții exprese în acest sens; nesiguranța legată de confirmarea primirii actului în lipsa confirmării exprese de către parte; neconcordanțele existente între informațiile oferite de Oficiul Registrului Comerțului și Serviciul de

Evidență Informatizată a Persoanelor, pe de o parte, și sediile/domiciliile efective, dar și alte date de identificare ale părților, pe de altă parte.

Respectarea principiului liberului acces la justiție trebuie însă analizată și prin raportare la numărul cererilor anulate pentru neplata taxelor judiciare de timbru, dar, mai ales, la cuantumul taxei care a atras sancțiunea anulării cereri. Sub acest aspect, din datele comunicate de instanțe, rezultă că, în cursul anului 2013, la nivel național au fost anulate pentru neplata taxelor de timbru un număr de 22.600 cereri (29.931 cereri în anul 2012), număr care este în mod evident redus prin raportare la totalul cererilor înregistrate pe rolul instanțelor judecătorești în anul 2013.

Datele statistice comunicate de instanțe relevă că cele mai multe cereri au fost anulate pentru neplata taxelor de timbru la nivelul Curții de Apel Galați (3.212 cereri), spre deosebire de anul anterior când, la nivelul Curții de Apel București au fost anulate 6.140 cereri. În rest, în majoritatea cazurilor, la nivelul curților de apel au fost anulate, pentru motivul menționat anterior, un număr cuprins între 1.500-2.000 cereri.

Este de semnalat că cel mai mare nivel al taxelor de timbru care a atras sancțiunea anulării cererii s-a înregistrat la nivelul curților de apel București (391.371 lei), Târgu Mureș (223.231 lei) și Galați (120.801 lei).

Tot din perspectiva asigurării respectării principiului accesului liber la justiție în anul 2013, se impune a fi evidențiată recurgerea părților la procedura medierii, ca formă alternativă de soluționare a litigiilor.

În cursul anului 2013, la nivelul instanțelor judecătorești, au fost soluționate în materie civilă (în sens larg), ca urmare a recurgerii la procedura medierii, un număr de 1.749 de cauze. Cele mai multe litigii au fost stinse prin aceasta modalitate la nivelul Curților de Apel București (565 cauze), Bacău (308 cauze), Galați (280 cauze) și Pitești (86 cauze). În cea mai mare parte, la nivelul curților de apel, numărul cauzelor soluționate prin procedura medierii se situează între 50 și 100 de cauze (ex. Curtea de Apel Oradea - 83, Târgu Mureș - 79, Alba Iulia -69).

În materie penală, la nivelul întregii țări au fost soluționate ca urmare a recurgerii la procedura medierii 13 cauze (6 pe raza Curții de Apel Constanța).

La nivelul parchetelor, a fost rezolvată prin procedura medierii o singură cauză la nivelul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București (3 cauze în anul 2012).

Se observă astfel că numărul cauzelor soluționate de instanțe prin procedura menționată este superior celui din anul precedent (1728 de medieri în materie civilă la instanțele judecătorești și 1 mediere în materie penală), dar nereprezentativ în raport cu gradul de încărcare al instanțelor judecătorești și al parchetelor.

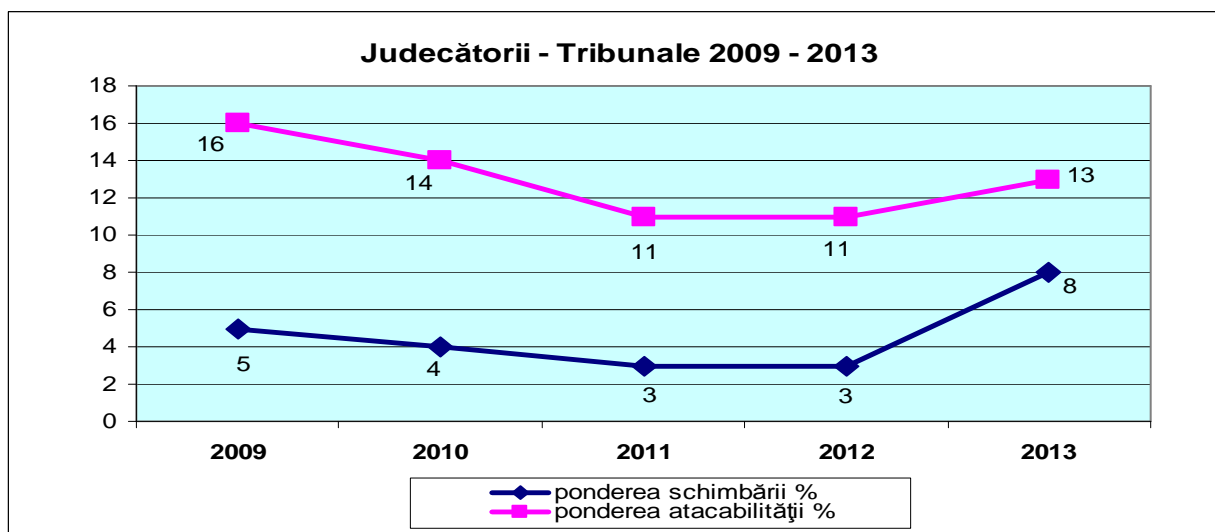
1.5.2 Ponderea hotărârilor atacate din totalul hotărârilor pronunțate. Indicele de desființare. Ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale, din totalul trimiterilor în judecată. Ponderea inculpațiilor achitați din totalul inculpațiilor trimiși în judecată. Ponderea hotărârilor pronunțate de instanță, conform prevederilor art.278 ind.1 C.p.p., defalcat pe soluții de admitere/respingere, din totalul dosarelor penale finalizate cu soluții de netrimiteri în judecată

La nivelul celor 176 judecătorii care funcționează în prezent, s-a înregistrat în cursul anului 2013, un volum total de 1.914.893 cauze (cuprinzând cauzele rulate, adică stocul existent la 31 decembrie 2012 la care se adaugă dosarele nou intrate în cursul anului 2013), din care au fost soluționate un număr de 1.466.088 dosare.

Din totalul dosarelor soluționate de judecătorii, au fost atacate cu apel sau, după caz, cu recurs la tribunal, 185.984 cauze (163.192 cauze în anul 2012). Rezultă astfel că **ponderea atacabilității** hotărârilor pronunțate de judecătorii în fond în anul 2013 a fost de 13% (11% în anul 2012). Se poate observa că procentul justițiabililor nemulțumiți de hotărârile pronunțate de judecătorii este relativ mic, gradul de insatisfacție a acestora reprezentând totuși un aspect de analizat, întrucât conduce la creșterea duratei de soluționare a cauzelor și a întârzierii valorificării drepturilor recunoscute prin hotărâri judecătorești. Această situație are cauze multiple, dintre care are un caracter preponderent lipsa unei practici judiciare unitare la nivelul instanțelor de grade diferite (ceea ce reduce previzibilitatea jurisprudenței, atât pentru părți, cât și pentru avocații lor), precum și schimbările legislative majore din ultima perioadă.

Din totalul de 170.100 hotărâri pronunțate de tribunale în căile de atac, au fost pronunțate soluții de admitere în 13.990 cauze, **ponderea schimbării hotărârilor** fiind în acest fel de **8%**. După cum se poate observa, în cea mai mare măsură nemulțumirile justițiabililor nu au fost confirmate de instanțele care au soluționat căile de atac, chiar dacă procentul a crescut comparativ cu anii precedenți.

Sub aspect grafic, situația ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

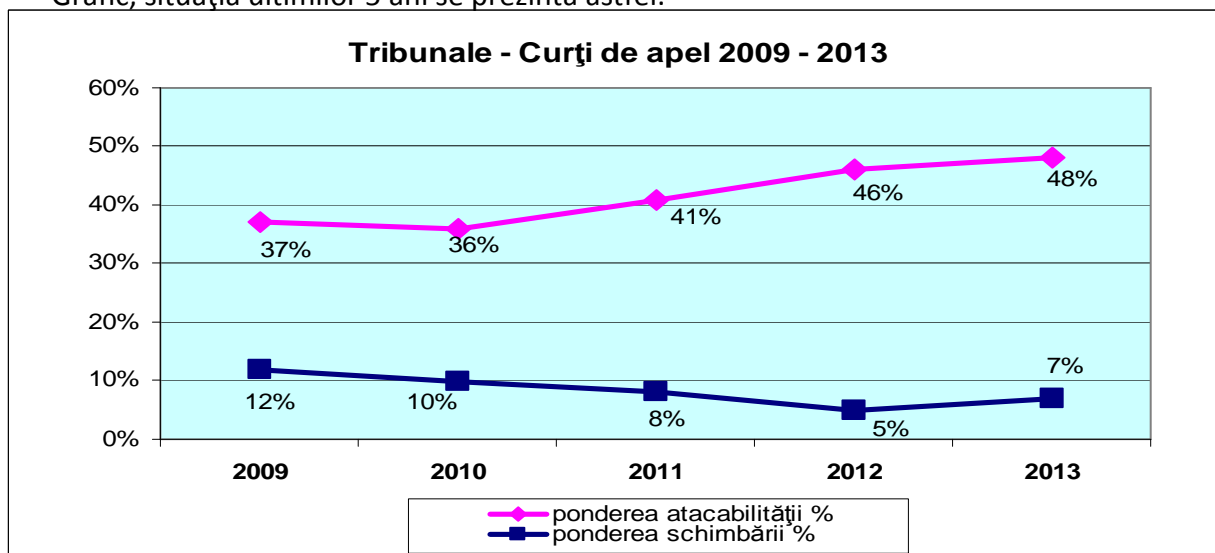
La nivelul tribunalelor care funcționează în România, au fost soluționate în cursul anului 2013, în fond și apel 497.367 cauze.

Dintre aceste cauze, 240.264 dosare au fost atacate cu apel sau, după caz, cu recurs la curțile de apel, **ponderea atacabilității hotărârilor** fiind în acest fel de **48%** (46% în anul anterior).

Din totalul apelurilor și recursurilor soluționate de curțile de apel în anul 2013, respectiv 249.055 cauze, un număr de 17.023 apeluri și recursuri au fost admise în cadrul acestor instanțe.

Raportat la numărul total de cauze soluționate de tribunale, rezultă un **indice de desființare de 7%** (5% în anul anterior).

Grafic, situația ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

La nivelul curților de apel au fost soluționate în anul 2013 în fond și în apel un număr de 28.604 dosare. Dintre acestea un număr de 12.696 au fost atacate cu recurs la Înalta curte de Casație și Justiție ceea ce determină un indice de atacabilitate de 44%.

Din totalul recursurilor soluționate de Înalta Curte de Casație și Justiție în anul 2013, respectiv 18.356 dosare, un număr de 2.074 au fost admise în cadrul acestei instanțe. Rezultă așadar un **indice de desființare de 11%**.

Ponderea achitărilor la nivelul tuturor parchetelor:

Numărul inculpaților trimiși în judecată în anul 2013 a fost de 65.711 persoane (59.739 în anul 2012), înregistrându-se așadar o creștere de 10% față de anul anterior. Dintre aceștia, numărul inculpaților arestați preventiv a fost de 10.431 (în creștere cu 4,4% față de cifra de 9.988 în anul

2012), cu o pondere în totalul inculpațiilor trimiși în judecată de 15,9%. Au existat și 42 de învinuiți arestați preventiv, însă netrimiși în judecată (51 în anul 2012).

Dispozițiile art. 18¹ C.pen. au fost aplicate față de un număr de 111.187 de învinuiți și inculpați (comparativ cu 113.101 în anul 2012, în scădere cu 1,7%).

Numărul inculpațiilor achitați definitiv a scăzut cu 12,51% în anul 2013, la 853 achitați definitiv în comparație cu 975 de achitați în anul 2012, din care ponderea celor achitați în anul 2013 în baza art.18/1 C.pen. este de 31,7% din total (față de 32,5% în 2012).

Ponderea achitărilor din totalul trimerelor în judecată poate fi reprezentată astfel:

ANUL	Numărul inculpatilor achitati definitiv	Ponderea în total trimiși în judecată %	Achitați în baza art. 18 ¹ C.p.	În temeiul art. 10 lit. a)-e) C.p.p.	Nr. achitați definitiv arestați	Nr. achitați minori
2008	1182	2,62	525	657	23	15
2009	818	1,64	319	499	19	0
2010	794	1,39	303	491	17	5
2011	1105	1,81	431	674	38	19
2012	975	1,63	318	657	39	3
2013	853	1,30	271	582	40	9

Ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale

În ceea ce privește ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale, datele statistice se prezintă astfel:

ANUL	Nr. cauze restituite de instanțe pentru refacerea urmăririi penale	Pondere în total cauze soluționate prin rechizitoriu (%), din care:	Cu revocarea arestării preventive
2008	139	0,41	2
2009	93	0,24	3
2010	74	0,18	3
2011	78	0,17	7
2012	77	0,18	4
2013	49	0,10	1

Se poate observa că numărul cauzelor restituite de instanțele de judecată a scăzut semnificativ, cu 36,4% (de la 77 în anul 2012 la 49 în anul 2013). Numărul cauzelor în care s-a dispus infirmarea soluției sau redeschiderea urmăririi penale a crescut cu 8,4% (de la 5.143 în anul 2012 la 5.577 în anul 2013).

Plângerile împotriva măsurilor procurorului de netrimiteră în judecată

Situația plângerilor împotriva măsurilor procurorului de netrimiteră în judecată cu raportare la totalul cauzelor soluționate la parchete prin soluție de netrimiteră în judecată se relevă conform tabelului:

Anul	Total nr. cauze soluționate prin netrimiteră în judecata	Total plingeri împotriva măsurilor procurorului de netrimiteră în judecata art 278 /1 Cpp	Pondere volum	Total soluționate	Pondere soluționate
2008	458238	18437	4.0%	15176	3.3%
2009	459010	19417	4.2%	15116	3.3%
2010	476285	20652	4.3%	16593	3.5%
2011	535496	21345	4.0%	17422	3.3%
2012	548661	20436	3.7%	16720	3.0%
2013	588687	17982	3.0%	16159	2.7%

Date statistice relevante privind starea infracțională prin prisma activității parchetelor

În anul 2013 au fost trimiși în judecată 65.711 inculpați (persoane fizice), cu 10% mai mult decât în anul 2012, ceea ce înseamnă o medie de 308,4 inculpați (persoane fizice) trimiși în judecată la 100.000 locuitori.

Pe categorii de infracțiuni, cele mai semnificative **creșteri** ale numărului de inculpați trimiși în judecată s-au constatat la:

- falsificare de valori străine	+200,00%
- neglijență în serviciu	+ 77,40%
- dare de mită	+ 63,20%
- prostituție	+ 54,50%
- nerespectarea regimului armelor și munițiilor	+ 33,30%
- infracțiuni de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000	+ 29,80%
- trafic de influență	+29,80%
- infracțiuni prevăzute de Codul silvic	+ 27,30%
- evaziune fiscal	+ 26,00%
- delapidare	+ 25,60%
- abuz în serviciu contra intereselor publice	+ 23,60%
- vătămare corporală gravă	+ 18,50%

Atrage atenția faptul că a crescut criminalitatea în materie de falsificare de valori străine, neglijență în serviciu, corupție, prostituție, nerespectarea regimului armelor și munițiilor, evaziune fiscală și Codul silvic.

În aceeași perioadă, **scăderi** semnificative ale numărului inculpaților trimiși în judecată s-au constatat la următoarele infracțiuni:

- proprietate intelectuală	- 52,00%
- infracțiuni la regimul protecției muncii	- 42,10%
- fals privind identitatea	- 34,30%
- infracțiuni privind frontiera de stat	- 30,20%
- falsificare de monede sau alte valori	- 24,40%
- spălarea banilor	- 14,30%
- Contrabandă	-13,10%

1.5.3 Durata de soluționare a cauzelor (inclusiv pe materii)

Aspecte statistice

Precizări prealabile – Conform noii aplicații Ecris – statistică, durata de soluționare a cauzelor nu mai este calculată sub forma unor intervale (ex. număr cauze soluționate în termen de 1 an), ci sub forma unei durate medii calculată în zile, pe fiecare obiect, materie și stadiu procesual în parte.

În numărul zilelor este cuprinsă, pe de o parte, perioada scursă între momentul înregistrării dosarului și primul termen de judecată (care la unele instanțe, pe anumite stadii procesuale și obiecte poate depăși 6 luni), precum și perioada în care hotărârea a fost redactată în mod complet și documentul a fost depus la mapa de hotărâri. Acest lucru semnifică faptul că timpul de judecată a unei cauze (de la primul până la ultimul termen) este considerabil mai redus decât cifrele afișate.

Prezentăm mai jos, o selecție relevantă de obiecte în diferite materii și stadii procesuale:

Înalta Curte de Casație și Justiție

Obiect	Fond	Obiect	Recurs
Penal			
Abuz in serviciu contra intereselor publice	407 zile	Omorul	422 zile
Trafic de influenta	303 zile	Omorul calificat	426 zile
Legea 78/2000	296 zile	Omorul deosebit de grav	407 zile
Inselaciune	263 zile	Viol	446 zile
Conflict de interese	122 zile	Furtul	420 zile
-	-	Furtul calificat	446 zile
-	-	Luare de mita	400 zile
-	-	Dare de mita	420 zile
-	-	Trafic de influenta	362 zile
-	-	Fals intelectual	345 zile
-	-	Trafic de persoane	445 zile
-	-	Trafic de droguri	452 zile

Obiect	Recurs	Obiect	Recurs
Civil		Contencios administrativ	
Abatere disciplinara magistrati	328 zile	Anulare act administrativ	386 zile
Actiune in raspundere contractuala	389 zile	Anulare act de control taxe si impozite	560 zile
Actiune in raspundere delictuala	374 zile	Anulare acte emise de C.N.V.M.	523 zile

Legea 10/2001	429 zile	Anulare act emise de C.N.A.	530 zile
Partaj	403 zile	Constatarea calitatii de colaborator al securitatii	526 zile
Revendicare imobiliara	402 zile	Expropriere	475 zile
Uzucapiune	327 zile	Litigiile privind achizitiile publice	230 zile
Restituire metale pretioase	206 zile	Litigii privind functionarii publici	270 zile

Curți de apel

Obiect	Recurs	Obiect	Recurs
Contencios administrativ		Faliment	
Cetatenie	259 zile	Procedura insolvenței/cooperative de consum	202 zile
Anulare act de control taxe și impozite	218 zile	Procedura insolvenței/ persoane fizice	296 zile
Anulare act emis de autoritatile locale	196 zile	Procedura insolventei/ societati pe actiuni	186 zile
Excepție nelegalitate act administrativ	144 zile	Concordatul preventiv	177 zile
Anulare certificate de atestare a dreptului de proprietate	111 zile	Angajarea răspunderii cf. art. 138	175 zile
Litigii privind achizitiile publice	91 zile	Contestare creanță	112 zile
Legea 189/2000	77 zile	Antrenare raspundere organe de conducere	50 zile

Obiect	Recurs	Obiect	Recurs
Litigii de munca		Asigurari sociale	
Contestare decizie de concediere	156 zile	Nulitate act	206 zile
Contestare decizie de sanctionare	155 zile	Contestatie decizie de pensionare	197 zile
Actiune in raspundere patrimoniala	143 zile	Recalculare pensie	192 zile
Anulare contract de munca	119 zile	Obligatia de a face	190 zile
Completare carnet de munca	109 zile	Actiune in constatare	151 zile
Reconstituire vechime in munca	99 zile	Contestatie la executare	143 zile
Anulare concurs	82 zile	Plata asigurari sociale	138 zile
-	-	Litigii CAS	103 zile

Obiect	Fond	Obiect	Apel
Penal			
Inselaciune	705 zile	Omorul	116 zile
Fals intelectual	576 zile	Omorul calificat	117 zile
Luare de mita	522 zile	Omorul deosebit de grav	118 zile
Legea 78/2000	432 zile	Furtul	189 zile
Uz de fals	321 zile	Furt calificat	245 zile
Conflict de interese	133 zile	Violul	79 zile
Contestatie la executare	90 zile	Luare de mita	179 zile
Liberare sub control judiciar	15 zile	Dare de mita	90 zile
Liberare pe cautiune	9 zile	Trafic de influenta	163 zile
Cerere de interceptare	1 zile	Legea 78/2000	176 zile
Propunere de arestare preventiva	1 zile	Infrațiuni privind circulatia pe drumurile publice	284 zile
-	-	Traficul de persoane	235 zile
-	-	Traficul de droguri	97 zile

Tribunale

Obiect	Fond	Obiect	Fond
Contencios administrativ		Litigii de munca	
Despagubiri	423 zile	Actiune in raspundere patrimoniala	481 zile
Contestatie act administrative fiscal	309 zile	Completare carnet de munca	483 zile
Anulare act de control taxe si impozite	296 zile	Calcul drepturi salariale	310 zile
Obligare emitere act administrativ	280 zile	Contestare decizie de sanctionare	287 zile
Litigii privind achizitiile publice	218 zile	Nulitate contract de munca	243 zile
Litigii privind ajutorul de stat	158 zile	Reconstituire vechime	235 zile

Obiect	Fond	Obiect	Fond
Asigurari sociale		Faliment	
Litigii CAS	543 zile	Procedura insolventei / cooperative consum	643 zile
Recalculare pensie	381 zile	Procedura insolventei/ societati de asigurare	452 zile
Plata asigurari sociale	350 zile	Angajarea raspunderii cf. Art. 138	302 zile
Obligatie de a face	273 zile	Procedura insolventei/ persoane fizice	286 zile
Despagubiri	200 zile	Procedura insolventei/ societati agricole	157 zile
Asigurare dovezi	31 zile	Contestare raport si plan de distribuire	136 zile

Penal	Fond
Evaziune fiscala	292 zile
Infractiuni la regimul vamal	140 zile
Infractiuni privind circulatia pe drumurile publice	121 zile
Omorul deosebit de grav	180 zile
Omorul calificat	161 zile
Omorul	146 zile
Dare de mita	177 zile
Luare de mita	158 zile
Trafic de influenta	122 zile
Legea 78/2000	244 zile
Traficul de droguri	140 zile
Furt calificat	118 zile
Viol	111 zile
Mandat European de arestare	54 zile
Liberare sub control judiciar	9 zile
Liberare pe cautiune	11 zile
Inlocuirea masurii preventive	4 zile

Judecătoria

Obiect	Fond	Obiect	Fond
Civil		Penal	
Fond funciar	366 zile	Ucidere din culpa	303 zile
Evacuare	334 zile	Vatamare corporala	282 zile
Imbogatire fara justa cauza	371 zile	Vatamare corporala grava	354 zile
Obligatie de a face	361 zile	Violul	257 zile
Ordonanta de plata	117 zile	Coruptie sexuala	235 zile
Partaj	382 zile	Furtul	264 zile
Prestatie tabulara	355 zile	Furt calificat	227 zile
Restituire metale pretioase	355 zile	Inselaciunea	323 zile
Revendicare imobiliara	443 zile	Ultrajul	283 zile
Rezolutiune contract	384 zile	Marturie mincinoasa	260 zile
Servitute	394 zile	Fals intelectual	508 zile
Stare civila	282 zile	Deturnare de fonduri	725 zile
Restabilire echilibru contractual	174 zile	Abandon de familie	250 zile
Ordonanta presedintiala	292 zile	Prostitutia	194 zile
-	-	Infractiuni la regimul silvic	181 zile
-	-	Infractiuni privind circulatia pe drumurile publice	214 zile

Opinia instanțelor judecătorești asupra factorilor care au determinat creșterea/reducerea duratei de soluționare în anul 2013:

Factorul cu ponderea predominantă în creșterea duratei de soluționare a cauzelor a fost identificat de instanțe ca fiind dese modificări legislative, mai ales în materie de competență.

De asemenea, supraîncărcarea unora dintre instanțe și lipsa sălilor de judecată care să permită planificare mai multor complete de judecată în același timp, sunt factori care conduc la întârzierea proceselor.

Nu este însă de neglijat și atitudinea în multe cazuri a părților înseși, care nu sunt interesate în administrarea corespunzătoare a probatoriului, formulează cereri nejustificate de recuzare sau lasă dosarele în stare de suspendare o lungă perioadă de timp.

O problemă majoră identificată de majoritatea instanțelor a fost aceea a unui corp de experți supraaglomerat, fapt care conduce la imposibilitatea soluționării la timp a dosarelor.

Ca soluții propuse pentru diminuarea acestor neajunsuri sunt:

- existența unei proceduri administrative de soluționare a cauzelor repetitive
- restituirea pe cale administrativă a taxelor de poluare
- toate cererile persoanelor aflate în penitenciar să fie adresate în prealabil judecătorului delegat, ca un fine de neprimire.
- lărgirea corpului experților.
- obligativitatea avocatului în fața tuturor instanțelor de judecată.
- autofinanțarea sistemului judiciar.

1.5.4 Mecanisme de unificare a practicii judiciare

1.5.4.1 Rolul instanței supreme în unificarea practicii judiciare

În cursul anului 2013, Înalta Curte de Casație și Justiție și-a continuat și intensificat acțiunile menite să asigure îndeplinirea rolului constituțional de unificare a practicii judiciare la nivel național, prin mai multe modalități:

➤ **Recursul în interesul legii**

În cursul anului 2013, mecanismul principal de unificare a jurisprudenței l-a constituit recursul în interesul legii, reglementat, în materie civilă, de dispozițiile art. 514 - 518 C. proc. civ., și, în materie penală, de dispozițiile art. 414² - 414⁵ C. proc. pen., așa cum au fost modificate prin Legea nr. 202 din 25 octombrie 2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor.

În activitatea de unificare a jurisprudenței naționale desfășurată de instanța supremă, în cursul anului 2013, au fost pronunțate un număr de 22 de decizii în interesul legii, din care 21 decizii de admitere și o decizie de respingere a recursului în interesul legii.

Prin deciziile date în interesul legii au fost rezolvate probleme de drept în multiple domenii, instanța supremă reușind să imprime coordonate cu caracter îndrumător în chestiuni de principiu soluționate neunitar de către instanțele judecătorești naționale.

➤ **Soluționarea sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept**

În vederea unificării practicii judiciare, recursului în interesul legii i s-a alăturat în anul 2013, în aplicarea prevederilor art. 97 pct. 3 și art. 519 - 521 din Codul de procedură civilă, un nou instrument de unificare a jurisprudenței, și anume cel referitor la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Venind în întâmpinarea noului mecanism de unificare a jurisprudenței, Înalta Curte de Casație și Justiție a asigurat publicarea pe pagina proprie de internet a unui ghid pentru formularea sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept, precum și a unor modele de adresă și de încheiere pentru înaintarea către instanța supremă a unor astfel de sesizări.

În cursul anului 2013, nou înființatul Complet pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost investit cu soluționarea unui număr de 3 sesizări vizând pronunțarea unei hotărâri prealabile.

➤ **Asigurarea publicării deciziilor relevante ale Înaltei Curți de Casație și Justiție**

Înalta Curte de Casație și Justiție a continuat, în cursul anului 2013, desfășurarea acțiunilor necesare realizării obiectivului de îmbunătățire a asigurării accesului la jurisprudența instanței supreme, în scopul unificării acesteia, atât prin publicarea jurisprudenței în Buletinul Casației - revista oficială a Înaltei Curți de Casație și Justiție și în Buletinul Jurisprudenței - culegerea anuală de hotărâri a instanței supreme, cât și prin publicarea hotărârilor Înaltei Curți de Casație și Justiție pe pagina de internet a acesteia.

Atât Buletinul Casației, cât și Buletinul Jurisprudenței au fost transmise tuturor curților de apel, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție și tuturor parchetelor de pe lângă curțile de apel.

De asemenea, în cursul anului 2013 a fost continuată publicarea hotărârilor instanței supreme pe pagina de internet a acesteia, la rubrica „Jurisprudență”. În cadrul rubricii menționate sunt publicate hotărârile relevante, în rezumat, în Buletinul Casației și în Buletinul Jurisprudenței, textul integral al hotărârilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție (după anonimizarea corespunzătoare) și deciziile în interesul legii, asigurându-se o bază de date publică și accesibilă privind jurisprudența instanței supreme.

La finele anului 2013, pe pagina de internet a instanței supreme erau publicate:

- 313 decizii în interesul legii;

- 4084 hotărâri în rezumat;
 - 93715 hotărâri cu textul integral.
- **Organizarea de ședințe la nivelul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezbaterile problemelor de drept ridicate în jurisprudența acestora**

În cursul anului 2013, secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție au organizat ședințe interne pentru dezbaterile problemelor de drept ridicate în jurisprudența acestora, după cum urmează: Secția penală - 8 ședințe, Secția I civilă - 7 ședințe, Secția a II-a civilă - 8 ședințe, Secția de contencios administrativ și fiscal - 6 ședințe.

- **Continuarea acțiunilor vizând utilizarea sistemului de video-conferință între Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel, Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii**

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a continuat în cursul anului 2013 acțiunile vizând utilizarea sistemului de video-conferință între Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel, Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii, care să faciliteze dialogul direct cu privire la problemele de drept, în scopul unificării jurisprudenței, cu evitarea costurilor generate de deplasarea reprezentanților curților de apel la sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție și a reprezentanților instanței supreme la sediile curților de apel, sistem implementat în anul anterior celui de referință.

1.5.4.2 Preocupări ale Consiliului Superior al Magistraturii și a instituțiilor coordonate în domeniul unificării practicii judiciare

Unificarea practicii judiciare constituie un obiectiv specific al obiectivului general „Creșterea eficienței justiției” din cadrul Planului multianual al Consiliului 2011-2016, printre măsurile de aducere la îndeplinire a acestui obiectiv numărându-se reorganizarea programului JURINDEX sub forma Fundației „Institutul Român pentru Informații Juridice - ROLII”.

În acest sens, prin Hotărârea nr. 884 din 20 august 2013, Plenul Consiliului a autorizat instanțele judecătorești să pună la dispoziția ROLII hotărârile judecătorești pronunțate, în vederea publicării lor, cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 677/2001 privind protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, s-a avut în vedere faptul că publicarea hotărârilor judecătorești, pe lângă faptul că asigură o deplină transparență a actului de justiție, constituie și o pârgie importantă în unificarea jurisprudenței, după cum au apreciat, de altfel, și instanțele și parchetele în răspunsurile date de la chestionare.

De asemenea, se cuvine a fi menționată adoptarea de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a Hotărârii nr. 1081 din 08.10.2013, prin care s-a completat *Regulamentul privind modul de desfășurare a cursurilor de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor și atestare a rezultatelor obținute*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 322/2005, în sensul introducerii unor dispoziții noi, la art. 8 alin. (4), conform cărora „Cursurile de formare profesională continuă includ și seminare de practică neunitară în domeniile drept civil, drept penal, litigii cu profesioniști și contencios administrativ și fiscal, organizate semestrial, cu participarea președinților secțiilor corespunzătoare de la curțile de apel.”

Este consacrată, astfel, importanța ședințelor de unificare a practicii judiciare în formarea profesională și implicarea Institutului Național al Magistraturii în această activitate.

1.5.4.3 Măsuri pentru unificarea practicii judiciare la nivelul instanțelor și parchetelor

Ca și în anul precedent, în anul 2013 *instanțele* au procedat într-o proporție de 81,25% la *analiza practicii de casare* cu o frecvență cel puțin lunară, fiind organizate întâlniri ale colectivelor de judecători în vederea dezbaterii motivelor de casare și a stabilirii măsurilor adecvate care se impun în vederea diminuării numărului de hotărâri judecătorești desființate în căile de atac. Restul de 18,75 % dintre instanțe au arătat că întâlnirile respective au avut loc cu o frecvență cel puțin trimestrială.

Parchetele au arătat că, în cursul anului 2013, au avut loc întâlniri ale colectivelor de procurori cu o frecvență cel puțin lunară în vederea dezbaterii problemelor de practică neunitară într-un procent de 68,75 %, procent mai ridicat față de anul trecut (56,25 %). Alte parchete au menționat o frecvență cel puțin trimestrială a acestor întâlniri (25 %), doar unitățile de parchet de pe raza unei singure curți de apel indicând o frecvență mai redusă a acestor întâlniri decât cea precizată anterior.

Cât privește **existența și caracteristicile practicii judiciare** la nivelul curților de apel și al instanțelor din circumscripția acestora, toate instanțele au estimat că în cursul anului 2013 a existat practică judiciară neunitară, în mod izolat, în anumite domenii.

La rândul lor, *parchetele* au apreciat că a existat practică judiciară neunitară, în mod izolat, în anumite domenii, cu excepția unui singur respondent, care a considerat că a existat practică judiciară unitară în toate domeniile.

Referitor la **dinamica cazurilor de practică neunitară**, instanțele au răspuns, într-un procent similar celui din anul precedent (81,25 %) că acestea s-au diminuat, doar 18,75 % menționând că, sub aspect numeric, acestea au rămas relativ neschimbate.

Parchetele au apreciat în proporție de 56,25% că s-au diminuat cazurile de practică neunitară, restul de 43,75 % considerând că, sub aspect numeric, acestea au rămas relativ neschimbate.

Sub aspectul **măsurilor luate în cursul anului 2013 în vederea stimulării procesului de unificare a practicii judiciare**, instanțele au indicat, în mod constant, următoarele: organizarea întâlnirilor periodice pentru discutarea practicii de casare și pentru dezbaterile problemelor de practică neunitară (incluzând aici și întâlnirile și discuțiile informale în colectivul de judecători); studierea și dezbaterile actelor normative nou apărute, a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unor recursuri în interesul legii și a deciziilor pronunțate în condițiile art. 521 Cod procedură civilă, a deciziilor Curții Constituționale, a jurisprudenței relevante a CEDO și a CJUE; analiza practicii de casare și organizarea de întâlniri profesionale de îndată ce este sesizată o problemă ce ar putea fi interpretată neunitar; studierea practicii altor instanțe și a buletinelor de jurisprudență.

Printre alte măsuri indicate de *instanțe* se numără: inițiativa formulării unor recursuri în interesul legii; actualizarea portalului cu jurisprudența relevantă și asigurarea accesului informatizat direct la site-uri specializate de jurisprudență, legislație și doctrină națională și europeană: Jurindex, juridice.ro și alte link-uri; monitorizarea practicii propriei instanțe; sesizarea instanțelor de control judiciar cu problemele discutate la nivelul secțiilor, participarea judecătorilor la seminarii sau întâlniri organizate de Institutul Național al Magistraturii, delegarea pe materii a unor judecători delegați pentru unificarea practicii cu experiență profesională, respectați și recunoscuți de colegi ca atare, care manifestă disponibilitate pentru verificarea practicii și doctrinei.

Parchetele au organizat, de asemenea, seminarii de formare continuă descentralizată și dezbateri periodice asupra aspectelor de practică neunitară, ședințe de analiză a soluțiilor, precum și alte întâlniri pe aceste aspecte, atât la nivelul parchetelor, cât și împreună cu instanțele de judecată.

Alte măsuri adoptate au fost: cunoașterea, analiza și dezbaterile practicii de casare la nivelul curții de apel, aplicarea constantă a practicii judiciare a curții de apel, studierea jurisprudenței, încurajarea studiului individual în domeniile ce au generat practică neunitară, redactarea unor sinteze de practică judiciară comunicate procurorilor din subordine, solicitarea unui punct de vedere de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, întocmirea unor studii cu privire la problemele de drept pentru care nu există o practică unitară, exercitarea căilor de atac, prelucrarea notelor de îndrumare, verificarea periodică a soluțiilor de netrimiteri în judecată, infirmarea soluțiilor considerate netemeinice, controale tematice vizând probleme de drept controversate în practică și comunicarea rezultatelor verificărilor efectuate.

În afara recursurilor în interesul legii și a deciziilor pronunțate în condițiile art. 521 din noul Cod de procedură civilă, o majoritate importantă a instanțelor a considerat că o mare eficiență în procesul de unificare a practicii judiciare revine organizării de către Institutul Național al Magistraturii, instanțe sau alte instituții a unor seminarii sau întâlniri periodice ale judecătorilor pentru discutarea cazurilor de practică neunitară, precum și reformării și restructurării cadrului legislativ, în sensul simplificării și asigurării coerenței acestuia.

De asemenea, instanțele au apreciat ca având un rol important în procesul de unificare a jurisprudenței, deși într-o mai mică măsură, publicarea hotărârilor în baze de date electronice de jurisprudență și conștientizarea de către judecători a importanței unificării practicii judiciare.

Nu lipsite de relevanță pentru domeniul analizat au fost considerate de către instanțele judecătorești discuțiile informale purtate de judecători cu colegii sau pe forumurile informatice specializate și asigurarea unei dotări corespunzătoare a instanțelor cu lucrări de doctrină sau publicații periodice de specialitate.

Editarea de către curțile de apel și de alte instanțe a unor culegeri de jurisprudență și o mai bună relaționare cu mediul academic, precum și implicarea magistraților în proiecte de cercetare în

domeniul dreptului au fost desemnate doar de câte o instanță ca fiind importante în procesul de unificare a practicii judiciare.

Cât privește creșterea accesului magistraților la jurisprudența relevantă C.E.D.O./C.J.U.E. și a calității programelor de formare inițială ale magistraților, acestea nu au fost menționate de nicio instanță ca având un rol important în procesul de unificare a practicii judiciare.

Parchetele au apreciat în unanimitate că organizarea de către Institutul Național al Magistraturii, instanțe, parchete sau alte instituții a unor seminarii sau întâlniri periodice ale judecătorilor/procurorilor pentru discutarea cazurilor de practică neunitară este cea mai eficientă măsură de unificare a practicii judiciare, urmată de reformarea și restructurarea cadrului legislativ, în sensul simplificării și asigurării coerenței acestuia, și de publicarea hotărârilor în baze de date electronice de jurisprudență.

Alte măsuri considerate eficiente în procesul de unificare a practicii judiciare sunt asigurarea unei dotări corespunzătoare cu lucrări de doctrină sau publicații periodice de specialitate, publicarea culegerilor de jurisprudență editate de curțile de apel și de alte instanțe și creșterea accesului magistraților la jurisprudența relevantă CEDO/CJUE.

Discuțiile informale purtate de judecători/procurori cu colegii sau pe forumurile informatice specializate, conștientizarea de către judecători/procurori a importanței unificării practicii judiciare și creșterea calității programelor de formare inițială ale magistraților au fost desemnate de un număr mic de parchete ca având un rol important în procesul de unificare a practicii, în timp ce buna relaționare cu mediul academic, precum și implicarea magistraților în proiecte de cercetare în domeniul dreptului nu au fost considerate relevante pentru aspectele analizate.

1.5.5 Soluțiile pronunțate în anul 2013 de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție a Uniunii Europene, motivele care au determinat adoptarea acestora și impactul acestora asupra sistemului judiciar

1.5.5.1 Soluțiile pronunțate în anul 2013 de Curtea Europeană a Drepturilor Omului

❖ Informații generale

La finalul anului 2013, statul român figura pe locul 6 în clasamentul statelor furnizoare ale celui mai mare număr de cereri pe rolul Curții, după Federația Rusă, Italia, Ucraina, Serbia și Turcia. Un număr de 6050 cereri îndreptate împotriva României sunt pendinte, reprezentând aprox. 6% din rolul Curții; scăderea este semnificativă față de finalul anului 2012, când un număr de 8700 cereri împotriva României așteptau să fie examinate.

În anul 2013, CEDO a pronunțat în cauze îndreptate împotriva României:

- 83 de hotărâri în care a constatat cel puțin o încălcare a unui drept prevăzut de Convenție;
- 2 hotărâri în care s-a pronunțat exclusiv asupra satisfacției echitabile;
- 3 hotărâri și 96 de decizii (totale sau parțiale) în care a constatat că nu există o încălcare a unui drept prevăzut de Convenție;
- 26 de decizii de radiere, ca urmare a soluționării amiabile;
- 18 decizii de radiere, ca urmare a declarației unilaterale a Guvernului;
- 40 de decizii de radiere, ca urmare a constatării absenței interesului reclamantului de a menține cererea pe rolul Curții.

Este de remarcat faptul că și în 2013, numărul hotărârilor și deciziilor prin care nu s-a constatat nicio încălcare a unui drept prevăzut de Convenție (99) a fost mai mare decât cel al hotărârilor prin care s-a constatat încălcarea Convenției (83).

Trebuie subliniat că dintre deciziile de radiere, urmare a soluționării amiabile sau declarației unilaterale a Guvernului, 13 decizii vizează 31 de cauze conexe, în care se invocă durata nerezonabilă a procedurilor judiciare; astfel, prin aceste decizii, 5 cereri au fost radiate urmare acordului amiabil și 26 de cereri după formularea de către Guvern a declarației de recunoaștere a încălcării art. 6 și de angajament în sensul plății unei sume de bani cu titlu de reparație.

De asemenea, Comitetului Miniștrilor a salutat adoptarea noii legislații în materia restituirii proprietăților naționalizate, apreciind modul în care autoritățile naționale au colaborat cu structurile Consiliului Europei.

❖ Jurisprudența relevantă, motivele care au determinat soluțiile Curții. Aspecte de interes privind aplicarea criteriilor de admisibilitate

În decizia sa parțială asupra admisibilității în cauza *Patriciu împotriva României*, la data de 17 ianuarie 2012, CEDO acceptase că reclamantul își pierduse calitatea de victimă, urmare admiterii unei

acțiuni în despăgubiri introdusă împotriva SRI. Constatarea caracterului ilegal al interceptării și acordarea de daune în quantum superior celui întâlnit în jurisprudența CEDO au reprezentat în accepțiunea Curții de la Strasbourg o reparație adecvată și suficientă, astfel că menținerea capătului de cerere privind art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) nu mai era justificată. În continuarea acestei jurisprudențe, prin decizia sa din 17 decembrie 2013, în cauza *Tender împotriva României*, CEDO a admis excepția neepuizării căii de recurs interne, arătând că reclamantul ar fi putut introduce o acțiune în despăgubiri împotriva SRI, iar faptul că nu a fost furnizată decât o hotărâre internă definitivă (cea din cauza Patriciu) nu înlătură posibilitatea reclamantului de a formula o asemenea acțiune. De asemenea, în decizia sa, Curtea a respins și restul capetelor de cerere pentru neepuizarea căilor de recurs interne, având în vedere că reclamantul invocase nelegalitatea interceptării telefonice în cadrul procedurilor penale care nu erau încă finalizate.

Tot sub aspectul neepuizării căilor de recurs interne, în decizia sa *Costiniu împotriva României* din 19 februarie 2013 (în care reclamantul se plânge de umilința suferită prin faptul că a fost prezentat încătușat în public), CEDO a considerat că atât Legea nr. 275/2006, cât și art. 246 și 247 din Codul penal ofereau posibilitatea reclamantului de a introduce plângere, subliniindu-se în ceea ce privește formularea unei plângeri penale faptul că era încă accesibilă reclamantului, întrucât nu se împlinise termenul de prescripție.

Hotărâri de Mare Cameră, alte hotărâri importante în jurisprudența împotriva României

La data de 9 iulie 2013, Marea Cameră a pronunțat în audiere publică hotărârea sa în cauza *Sindicatul „Păstorul cel Bun” împotriva României*, trimisă la solicitarea Guvernului român în fața acestei formațiuni jurisdicționale.

Cauza are la bază o plângerea prin care se invocă faptul că refuzul Tribunalului Craiova de a înregistra sindicatul reclamant, format în majoritate din preoți din cadrul Bisericii Ortodoxe Române, ar constitui o încălcare a libertății de asociere.

Urmare a admiterii cererii de trimitere a cauzei către Marea Cameră formulată de Guvernul român și după reanalizarea fondului, Marea Cameră a concluzionat că refuzul instanței naționale de a înregistra sindicatul reclamant este justificat, constituind o aplicație a principiului autonomiei cultelor religioase, potrivit căruia comunitățile religioase au dreptul de a se organiza în mod liber, potrivit propriului statut.

În acest sens, s-a pus accentul pe obligația statului de abținere de la implicarea în organizarea și funcționarea cultelor religioase, respectând astfel obligația de neutralitate impusă de articolul 9 din Convenție referitor la libertatea de religie. Un alt argument reținut de Marea Cameră privește faptul că legislația nu interzice în mod absolut formarea unor astfel de asociații de către membrii clerului. Singura condiție pe care acestea trebuie să o respecte este aceea de a-și asuma scopuri compatibile cu Statutul Bisericii Ortodoxe Române și de a nu crea mecanisme alternative față de structurile tradiționale și procedurile decizionale existente.

În concluzie, CEDO a statuat că refuzul de înregistrare a sindicatului se înscrie în marja de apreciere de care se bucură autoritățile naționale în această materie și, în consecință, nu poate fi reținută o încălcare a articolului 11 din Convenție referitor la libertatea de asociere.

La data de 26 noiembrie 2013, Curtea a dat publicității hotărârea sa în cauzele reunite *Vlad, Plața și Bratu împotriva României*, în care se solicitase Guvernului să răspundă la o serie de întrebări cu caracter general referitoare la **existența unei probleme structurale** în domeniul duratei procedurilor judiciare.

Examinând existența în dreptul intern a unui mecanism eficace, suficient de bine conturat în practică și în legislație, care să permită justițiabililor să accelereze procedura pentru a preveni o durată excesivă și să redreseze de o manieră adecvată și suficientă pagubele determinate de o procedură care s-a prelungit pe o perioadă excesiv de lungă, CEDO a constatat că niciunul dintre remediile interne indicate de Guvern, cum ar fi acțiunea în pretenții întemeiată direct pe dispozițiile Convenției sau/și prin raportare la regulile acțiunii în răspundere civilă delictuală prevăzute de dispozițiile din Codul civil, căile procedurale prevăzute de Legea nr. 202/2010 sau cele instituite prin noul Cod de procedură civilă (NCPC), în special procedura prevăzută la articolele 522-526 NCPC, nu reprezintă o cale de recurs intern efectivă, fie pentru că o parte dintre acestea nu erau disponibile reclamantilor pe parcursul procedurilor, fie din cauza faptului că acestea nu respectă exigențele Curții în domeniu sau, în orice caz, nu ar fi avut drept efect accelerarea procedurilor în litigiu.

Referitor la aplicarea articolului 46 din Convenție în această problematică, Curtea a reținut că de la prima hotărâre pronunțată în materie, *Pantea c. României*, au fost date peste 200 de decizii și

hotărâri în cauze care au vizat nerespectarea cerinței de a asigura o durată rezonabilă procedurilor judiciare civile sau penale. De asemenea, s-a reținut că, în prezent, pe rolul Curții, se află peste 500 de cauze similare, cifre care nu pot fi ignorate și care indică existența unei probleme sistemice. Pentru a preveni viitoare încălcări ale dreptului de a beneficia de un proces care să se desfășoare într-un termen rezonabil, Curtea a încurajat statul român **fie să modifice setul de căi de recurs interne existente, fie să introducă noi căi de recurs interne**, cum ar fi o acțiune specifică în despăgubiri, care să fie reglementată prin dispoziții legale clare și coerente, în scopul de a asigura o reparație efectivă în cazul în care deja s-au produs încălcări ale acestor drepturi.

Cauze privind respectarea art.2 (dreptul la viață) și art.3 (interzicerea torturii și a relelor tratamente) din Convenție

În cauza *Patriciu împotriva României* (decizia din 19 martie 2013), CEDO a apreciat că nu se încalcă art. 3 prin audierea reclamantului timp de 16 ore la parchet, atunci când acesta este asistat de avocați aleși care pot solicita întreruperea audierii și pot formula plângeri împotriva modului de desfășurare a audierii, reclamantul beneficiază de apă și hrană, nu sunt folosite tehnici de interogare, presiuni sau violențe. De asemenea, măsura încătușării și escortării reclamantului la sediul instanței este conformă Convenției, întrucât acesta nu a fost expus publicului și nici presei în această ipostază, nefiind identificate niciun fel de imagini cu reclamantul încătușat; reclamantul nu a contestat măsura încătușării și escortării sale în fața instanței, deși era asistat de mai mulți avocați și nici nu a produs dovezi că ar fi suferit fizic sau psihic ca urmare a acestei măsuri.

În același sens, în cauza *Hadade împotriva României* (decizia parțială din 24 septembrie 2013), Curtea a apreciat că, în contextul în care reclamantul nu fusese fotografiat sau filmat cu cătușe, fiind doar prezentat astfel în cadrul audierilor, în absența oricărei solicitări, din partea reclamantului sau a reprezentantului său, formulată direct în fața instanței, de a ordona scoaterea cătușelor, precum și fără vreo expertiză medicală care să ateste efectele asupra psihicului generate de purtarea cătușelor, nu este vorba de supunerea la un tratament interzis de art. 3.

În ceea ce privește problematica dreptului la o anchetă efectivă, în cauzele *Acatrinei și alții* (hotărârea din 26 martie 2013, o cauză tip *Șandru și alții c. României* - referitoare la efectivitatea anchetei referitoare la evenimentele din decembrie 1989 din Timișoara), *Bucureșteanu* (16 aprilie 2013, constatându-se încălcarea art. 3 sub aspect procedural), *Dambean* (23 iulie 2013, constatându-se încălcarea art. 2 sub aspect procedural), Curtea a apreciat ancheta ca fiind inefectivă, reproșând pasivitatea autorităților, care timp îndelungat nu au efectuat cercetări cu nivelul de diligență impus de principiile care reies din jurisprudența Curții, ceea ce a condus în unele cazuri la intervenția prescripției răspunderii penale. În cauzele *Pleşca* (hotărârea din 18 iunie 2013, constatându-se încălcarea art. 2 sub aspect procedural), *Cobzaru* (25 iunie 2013, constatându-se încălcarea art. 2 sub aspect material și procedural) CEDO a reproșat autorităților faptul că nu au acționat pentru a clarifica unele aspecte contradictorii ale anchetei, deși reclamantii solicitaseră acest lucru;

Cauze privind respectarea articolului 5 (dreptul la libertate și siguranță)

În ceea ce privește durata arestării preventive, potrivit jurisprudenței constante a Curții, esențială este indicarea unor motive suficiente și pertinente, aplicate situației din speță, pentru a justifica menținerea acestei măsuri privative de libertate; astfel, s-a considerat că o durată cumulată a arestării preventive de 3 ani, 5 luni și 23 de zile nu este excesivă, având în vedere particularitățile speței - reclamantul era arestat, în același timp, în 4 dosare diferite (unul din acestea vizând un triplu asasinat), dificultatea autorităților în strângerea de probe, existența unui risc provenit din modul organizat, violent și crud în care a fost săvârșită fapta, severitatea pedepsei anticipate (detențiunea pe viață, în acest caz), riscul obstrucționării justiției, având în vedere că reclamantul intimidase martori și ascunsese nu numai dovezi, ci și corpurile victimelor (*Shyti împotriva României*, decizia din 19 noiembrie 2013). Similar, s-a considerat conformă exigențelor convenționale o durată a arestării preventive de aproximativ 1 an, până la data condamnării în primă instanță, în condițiile în care instanțele au examinat din oficiu și la intervale regulate legalitatea și oportunitatea măsurii menținerii arestării preventive, analizând în concret circumstanțele de fapt și cele personale care caracterizau reclamantul, impactul asupra ordinii publice și buna desfășurare a procesului penal (*Bucureșteanu împotriva României*, hotărârea din 16 aprilie 2013).

Însă, menținerea stării de arest pentru o perioadă de peste 2 ani, în baza unor motive stereotipe, fără examinarea situației de fapt, oferirea de explicații cu privire la impactul negativ pe care l-ar putea avea punerea în libertate a reclamantului ori analiza posibilității luării unei alte măsuri preventive încalcă dreptul persoanei de a fi judecat într-un termen rezonabil sau eliberat pe parcursul

procedurii (*Leontin Pop împotriva României*, hotărârea din 1 octombrie 2013, *Hamvas împotriva României*, hotărârea din data de 9 iulie 2013, *Gonța împotriva României*, hotărârea din 1 octombrie 2013, *Anderco împotriva României*, hotărârea din 29 octombrie 2013 – în acest ultim caz, durata arestării preventive a fost de 1 an și 3 luni).

O durată a examinării recursurilor împotriva încheierilor de prelungire/menținere a arestării preventive ce variază între 2 și 15 zile nu a fost considerată ca fiind excesivă (*Hadade împotriva României*, decizia din 24 septembrie 2013).

Respingerea cererii avocatului reclamantului de a lua cunoștință de procesele-verbale de transcriere a convorbirilor telefonice interceptate, cu ocazia soluționării propunerii de prelungire a arestării preventive, cu motivarea că procesele-verbale respective au relevanță doar pe fondul cauzei, deși instanța s-a referit la interceptările convorbirilor telefonice pentru a dispune prelungirea măsurii preventive a afectat respectarea egalității de arme, care trebuie să caracterizeze și recursul împotriva legalității privării de libertate (*Emilian-George Igna împotriva României*, hotărârea din 26 noiembrie 2013).

Cauze privind dreptul la un proces echitabil

Caracterul excesiv de formalist al conduitei instanțelor naționale în aplicarea prevederilor legale referitoare la obligația de citare a reclamantei, acestea nefăcând niciun demers suplimentar pentru a se asigura că reclamanta a luat act de termenul de judecată, în condițiile în care reclamanta notificase schimbarea sediului social menționat în citație, a adus o atingere nejustificată dreptului de acces la un tribunal al societății reclamante (*SC Raisa Shipping SRL împotriva României*, hotărârea din 8 ianuarie 2013).

Recalificarea căii de atac a apelului în recurs, deși reprezintă o ingerință în dreptul de acces la o instanță, nu încalcă acest drept, întrucât este prevăzută de lege și previzibilă, iar reclamantii, dacă au fost în fiecare moment reprezentați de avocați aleși, ar fi putut cere și obține sfaturi juridice detaliate cu privire la calea de atac ce ar fi trebuit aleasă, inclusiv în cadrul ședinței publice în care s-a pus în discuția părților recalificarea căii de atac; de asemenea, s-a subliniat că evaluarea pe care reclamantii au făcut-o cu privire la bunurile supuse judecării a determinat automat calea de atac ca fiind cea a recursului (*Negreanu împotriva României*, decizia din 14 mai 2013, *Trif împotriva României*, decizia din 12 noiembrie 2013). Însă soluționarea unei căi de atac, inițial considerate apel și recalificate ulterior drept recurs, în complet de doi judecători, în ciuda faptului că dispozițiile procedurale interne prevedeau soluționarea recursului în complet de trei judecători, reprezintă o încălcare a exigențelor Convenției privind soluționarea unei cauze de o instanță „instituită în conformitate cu legea” (*Jenița Mocanu împotriva României*, hotărârea din 17 decembrie 2013).

În materie penală, Curtea a confirmat obligația instanțelor de control judiciar de a proceda din oficiu la reaudierea acuzațiilor și a martorilor, astfel încât o eventuală soluție de condamnare a reclamantului, după achitarea sa de către instanțele de fond sau de apel, să nu reducă semnificativ dreptul la apărare (*Flueraș împotriva României*, hotărârea din 9 aprilie 2013, *Niculescu-Dellakeza împotriva României*, hotărârea din 26 martie 2013, *Manolachi împotriva României*, hotărârea din 5 martie 2013, *Hanu împotriva României*, hotărârea din 4 iunie 2013, *Hogea împotriva României*, hotărârea din 29 octombrie 2013, *Ion Tudor împotriva României*, hotărârea din 17 decembrie 2013). Trebuie subliniat faptul că în cauza *Ion Tudor* a fost constatată încălcarea articolului 6 par. 1 în condițiile în care inculpatul fusese condamnat în primă instanță, achitat în apel după administrarea de probe, și condamnat din nou în recurs fără ca instanța de recurs să procedeze la o administrare directă a probatoriului. O audiere a inculpatului de către instanța de recurs, chiar scurtă (două întrebări), răspunde exigențelor Convenției (*Ursu împotriva României*, decizia din 4 iunie 2013).

Întemeierea de o manieră determinantă a unei soluții de condamnare a reclamantului pe procesele verbale de redare a interceptărilor, în condițiile în care acesta invocase caracterul nelegal al înregistrărilor, iar un raport de expertiză tehnică ridica dubii asupra autenticității, aspecte care nu au determinat o reluare a cercetării judecătorești în cadrul căreia să analizeze acest mijloc de probă, au afectat caracterul echitabil al procedurii (*Botea împotriva României*, hotărârea din 10 decembrie 2013).

Întrucât probele administrate în cadrul unui proces penal nu au o valoare probatorie absolută într-o procedură civilă ulterioară, iar instanțele au motivat necesitatea de a proceda la efectuarea unei noi expertize medico-legale, respingerea acțiunii față de refuzul repetat și neechivoc al reclamantei de a se prezenta în vederea realizării expertizei nu indică niciun element de arbitrarie (*Jordan împotriva României*, decizia din 17 septembrie 2013).

Încălcarea dreptului la un proces echitabil datorită duratei procedurilor penale sau civile a fost constatată în cauzele *Apahideanu împotriva României* (hotărârea din 5 februarie 2013 - Curtea a criticat în mod expres sistemul casărilor cu trimitere spre rejudecare, dar și durata exagerată necesară pentru efectuarea unor rapoarte de expertiză), *Borobar și alții împotriva României* (hotărârea din 29 ianuarie 2013), *Florin Macovei împotriva României* (hotărârea din 2 aprilie 2013), *Șercaru împotriva României* (hotărârea din 2 aprilie 2013), *Sereny împotriva României* (hotărârea din 18 iunie 2013), *Schuller împotriva României* (hotărârea din 25 iunie 2013), *Asociația victimelor sistemului S.C ROMPETROL S.A. împotriva României* (hotărârea din 25 iunie 2013), *Pauli împotriva României* (hotărârea din 8 octombrie 2013). În același timp, o procedură penală de 6 ani și 6 luni, cu trei grade de jurisdicție și două cicluri procesuale, în cursul căreia reclamantul a avut calitate de inculpat, dată fiind complexitatea cauzei și administrarea unui volum semnificativ de probe (s-au audiat 12 martori și s-a efectuat o expertiză tehnică în domeniul radiocomunicațiilor), nu este una nerezonabilă (*Prichici împotriva României*, decizia din 15 ianuarie 2013).

Hotărârea singulară și arbitrară a instanței de a refuza accesul fără examen în Barou pentru un jurist care a practicat dreptul mai mult de 10 ani, în contra practicii sale constante de conferire a dreptului de acces fără examen în barou indică o incoerență jurisprudențială care încalcă principiul securității raporturilor juridice (*Stănciulescu împotriva României*, hotărârea din 9 iulie 2013).

Declarația făcută de Primul ministru în cadrul unei conferințe și publicată într-un ziar, prin care acesta reproșă faptul că un criminal dovedit era pus în libertate, nu a încălcat dreptul la prezumția de nevinovăție; deși cazul reclamantului a fost extrem de mediatizat, simpla menționare a orașului, fără indicarea numelui său nu era suficient pentru ca declarația făcută să poată duce la identificarea sa (*Shyti împotriva României*, decizia din 19 noiembrie 2013). Referirea în cuprinsul unei hotărâri civile la conținutul unui rechizitoriu, în contextul în care procedura civilă și cea penală sunt înrudite, poate intra în sfera de aplicare a articolului 6 alin. 2; dacă instanța civilă a făcut trimitere în hotărârea sa la rechizitoriu, fără însă a emite vreo apreciere cu privire la vinovăția reclamantei, nu a contravenit prezumției de nevinovăție (*Mardale împotriva României*, decizia din 7 mai 2013).

În condițiile în care declarațiile date de reclamant în absența unui apărător în fața organelor de poliție nu au fost folosite împotriva sa în procedura penală declanșată ulterior, iar reclamantul a fost informat cu privire la acuzațiile aduse și nu a invocat nici în fața Curții și nici în fața instanțelor naționale că ar fi fost constrâns să facă vreo declarație, dreptul său la asistență judiciară nu a fost afectat (*Argintaru împotriva României*, decizia din 8 ianuarie 2013, *Ursu împotriva României*, decizia din 4 iunie 2013); în același sens, dacă reclamantul a fost informat de autorități asupra dreptului său de a fi asistat de un avocat, dar a indicat că nu dorește o asemenea asistență, reiterând apoi, în prezența unui avocat din oficiu, aceleași aspecte, și nici nu a justificat retractarea ulterioară a declarațiilor făcute inițial, principiul echității nu a fost încălcat în substanță (*Chioc împotriva României*, decizia din 11 iunie 2013). Dacă însă declarațiile date inițial în fața organelor de poliție în absența unui apărător ales (declarații menținute în fața procurorului și în prezența unui apărător desemnat din oficiu) au fost avute în vedere la pronunțarea unei hotărâri de condamnare, deși reclamantul revenise asupra acestora în etapele ulterioare ale procedurii, asistența ulterioară oferită de apărătorul din oficiu nu a fost suficientă pentru a acoperi viciile ce au marcat audierea de către organele de poliție a reclamantului în lipsa unui apărător (*Potcoavă împotriva României*, hotărârea din 17 decembrie 2013).

Citirea în fața instanței a declarațiilor date de martori sau partea vătămată în faza de urmărire penală, care nu mai pot fi audiați în ședință publică, fără a se indica imposibilitatea pentru instanță de a proceda la audierea acestora chiar fără a fi prezenți în sala de judecată, încalcă dreptul acuzatului de a interoga martorii acuzării (*Bobesș împotriva României*, hotărârea din 9 iulie 2013, *Șandru împotriva României*, hotărârea din 15 octombrie 2013); chiar dacă autoritățile și-au respectat obligația pozitivă de a depune eforturi rezonabile pentru a depista și aduce martorii în fața instanței, în măsura în care mărturiile acestora constituie probe determinante, iar reclamantii nu au avut suficiente garanții pentru a contrabalansa inconvenientele legate de admiterea acestor declarații, s-a constatat încălcarea dreptului apărării de a interoga martorii acuzării (*Sică Auraș împotriva României*, hotărârea din 9 iulie 2013, *Văraru împotriva României*, hotărârea din 3 decembrie 2013).

Cauze privind respectarea art. 8 (Dreptul la respectarea vieții private și de familie)

„Scurgerea” către presă a unor informații din dosarul ce îl privea pe reclamant în timpul urmăririi penale, o fază nepublică a procesului penal, constituie o ingerință în dreptul acestuia la respectarea vieții sale private, în contextul în care înregistrările ofereau detalii despre activitățile

reclamantului și îl puneau într-o lumină defavorabilă, creând impresia că acesta săvârșise fapte penale. În plus, statul nu și-a îndeplinit obligația de a asigura păstrarea în siguranță a informațiilor aflate în posesia sa și nici nu a pus la dispoziția reclamantului vreun remediu pentru a obține redresarea încălcării drepturilor sale (*Cășuneanu împotriva României*, hotărârea din 16 aprilie 2013). Absența unei juste aprecieri a interesului public pe care un articol referitor la o pretinsă implicare a reclamantilor într-un scandal sexual îl putea suscita, și concentrarea analizei instanțelor doar pe stabilirea veridicității afirmațiilor din articol, în condițiile în care aceștia nu erau persoane publice, iar detaliile vieții lor private nu erau de natură a contribui la o dezbatere într-o societate democratică, unicul scop fiind acela de a satisface curiozitatea publicului, a adus atingere integrității psihice și vieții private ale reclamantilor; instanțele nu au făcut o justă punere în balanță a libertății de exprimare a jurnalistului și a dreptului reclamantilor la respectarea vieții lor private (*Someșan și Butiuc împotriva României*, hotărârea din 19 noiembrie 2013).

Cauze privind respectarea art. 9 (Libertatea de gândire, conștiință și religie)

În circumstanțele în care nu există niciun element care să creeze dubii cu privire la credința religioasă a unei persoane private de libertate, solicitarea acesteia de oferire a unui anumit regim alimentar nu impune o sarcină prea grea autorităților penitenciare, iar refuzul punerii la dispoziție a acelui meniu îl pune pe respectivul individ în imposibilitatea de a-și manifesta credința religioasă (*Vartic (nr. 2) împotriva României*, hotărârea din 17 decembrie 2013).

Cauze privind respectarea art. 10 (Libertatea de exprimare)

Nu a fost considerată o încălcare a libertății de exprimare aplicarea amenzii judiciare avocatului pentru nerespectarea unor obligații procedurale, întrucât nu a vizat exprimarea unor idei sau opinii personale (*Andreiescu împotriva României*, decizia din 9 aprilie 2013) ori condamnarea reclamantului pentru aprecierile sale, fără a avertiza publicul asupra caracterului subiectiv al afirmațiilor sale și fără a manifesta niciun moment dubiul cu privire la cele afirmate, în termeni care nu erau indispensabili pentru transmiterea mesajului său, din a căror folosire rezultă intenția sa de a ofensa, justifică ingerința în exercițiul libertății sale de exprimare, (*Ciuvică împotriva României*, decizia din 15 ianuarie 2013).

I.5.5.2 Soluțiile pronunțate în anul 2013 de Curtea de Justiție a Uniunii Europene

❖ Informații generale

Procedurile în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) pot avea ca obiect fie acțiuni directe (mai ales acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru și acțiuni în anularea unui act de drept UE), fie cereri formulate de instanțe de judecată din statele membre UE de pronunțare a unei decizii preliminare.

În ceea ce privește acțiunile directe, în anul 2013, Curtea nu s-a pronunțat asupra niciunei cauze în care România să fie parte.

În privința deciziilor preliminare, în anul 2013, CJUE a pronunțat 8 decizii în soluționarea pe fond a unor cereri preliminare formulate de instanțe din România. Trebuie subliniat însă faptul că toate hotărârile pronunțate de Curte în temeiul art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene au opozabilitate *erga omnes* și, prin urmare, se impun cu forță juridică obligatorie atât autorităților publice, cât și instanțelor de judecată din toate statele membre UE.

❖ Deciziile pronunțate de CJUE în anul 2013 și motivele care au determinat soluțiile Curții

1. Cauza C-565/11, Irimie, pronunțată la data de 18 aprilie 2013

În speță, Tribunalul Sibiu a adresat CJUE o întrebare preliminară privind interpretarea principiilor echivalenței, efectivității și proporționalității remediilor pentru prejudiciile cauzate de stat particularilor prin perceperea unei taxe neconforme cu dreptul UE. Litigiul principal are ca obiect recuperarea taxei pe poluare achitată de reclamantă pentru înmatricularea unui autoturism cumpărat din Germania. Cu titlu accesoriu, reclamanta a solicitat acordarea dobânzii legale de la data plății taxei, în timp ce legislația fiscală română prevede acordarea dobânzii de la data formulării cererii de restituire.

Principala problemă juridică din prezenta cerere preliminară a fost de la ce dată statul are obligația de a acorda dobândă pentru taxele percepute în mod nelegal care trebuie restituite de la bugetul de stat, respectiv data percepției sumelor respective sau data cererii de restituire.

Curtea a arătat că dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unui regim național, precum cel în discuție în litigiul principal, care limitează dobânzile acordate cu ocazia

restituirii unei taxe percepute cu încălcarea dreptului Uniunii la cele care curg începând din ziua care urmează datei formulării cererii de restituire a acestei taxe.

În motivarea hotărârii, Curtea a precizat că principiul efectivității impune ca, într-o situație de restituire a unei taxe percepute de un stat membru cu încălcarea dreptului Uniunii, normele naționale care privesc în special calculul dobânzilor eventual datorate să nu aibă ca efect privarea persoanei impozabile de o despăgubire adecvată pentru pierderea suferită prin plata nedatorată a taxei.

2. Cauza C-430/12, Luca, pronunțată la data de 11 iulie 2013

C-430/12, Luca, este o cerere de pronunțare de pronunțare a unei hotărâri preliminare adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) de către Curtea de Apel Bacău, care privește interpretarea art. 56 TFUE și a art. 22 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității.

Luca Elena, reclamanta din litigiul principal, a fost diagnosticată de o clinică din Viena. Deși au fost făcute demersuri pentru a obține o autorizație prealabilă, datorită agravării stării de sănătate, reclamanta a efectuat, în cele din urmă, pe cheltuiala proprie, tratamentul medical prescris. În urma solicitării privind rambursarea contravalorii tratamentului achitat clinicii din Viena, CAS Bacău a decontat costul tratamentului efectuat la nivelul tarifului prevăzut de legislația internă pentru serviciile medicale respective.

În acest context, Luca Elena a chemat în judecată CAS Bacău înaintea Tribunalului Bacău și a solicitat obligarea pârâtei la plata integrală a cheltuielilor suportate cu tratamentul efectuat în Viena. Cererea sa a fost respinsă, iar reclamanta a formulat recurs în fața Curții de Apel Bacău care a decis suspendarea cauzei și sesizarea CJUE cu o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare.

Problema juridică pe care instanța de trimitere o supune atenției Curții este dacă dreptul UE permite ca un stat membru să condiționeze rambursarea totală a cheltuielilor efectuate cu îngrijirile spitalicești acordate în alt stat membru de obținerea unei autorizații prealabile.

Curtea a arătat că articolul 49 CE și articolul 22 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 nu se opun în principiu unei reglementări a unui stat membru care condiționează rambursarea integrală a cheltuielilor aferente îngrijirilor spitalicești acordate în alt stat membru de obținerea unei autorizații prealabile. În schimb, aceste articole se opun unei astfel de reglementări interpretate în sensul că exclude, în toate cazurile, rambursarea integrală de către instituția competentă a cheltuielilor aferente unor astfel de îngrijiri acordate fără autorizație prealabilă. Atunci când un refuz al rambursării, motivat numai de absența autorizației prealabile, a cheltuielilor aferente îngrijirilor spitalicești acordate în alt stat membru și achitate de persoana asigurată nu este, ținând seama de împrejurările specifice, întemeiat, cheltuielile aferente îngrijirilor menționate trebuie rambursate de instituția competentă persoanei asigurate în cauză în limita cuantumului stabilit de legislația acestui stat membru. În situația în care cuantumului respectiv este inferior celui care ar fi rezultat din aplicarea legislației în vigoare în statul membru al cărui rezident este asiguratul în cazul spitalizării sale în acest din urmă stat, instituția competentă trebuie să acorde în plus o rambursare suplimentară corespunzătoare diferenței dintre aceste două valori, în limita cheltuielilor efectuate în realitate. Atunci când un astfel de refuz este întemeiat, persoana asigurată poate solicita, în temeiul articolului 49 CE, rambursarea cheltuielilor aferente îngrijirilor spitalicești numai în limita acoperirii garantate de regimul de asigurări de sănătate la care este afiliată.

3. Cauza C-431/12, Rafinăria Steaua Română pronunțată la data de 24 octombrie 2013

Cauza C-431/12 are ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) cu privire la interpretarea art. 183 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.

În cadrul litigiului de pe rolul ÎCCJ, un contribuabil a solicitat plata de dobânzi pentru rambursarea cu întârziere a decontului de TVA. Inițial, organele fiscale au compensat sumele care ar fi trebuit să fie rambursate în urma soluționării decontului, compensare care a fost ulterior anulată în instanța de judecată (astfel, întârzierea în rambursarea TVA a fost cauzată de anularea ulterioară a actelor de compensare).

Curtea a arătat că directiva trebuie interpretată în sensul în care se opune ca o persoană impozabilă care a solicitat rambursarea excedentului de taxă pe valoarea adăugată achitată în amonte din taxa pe valoarea adăugată pe care o datorează să nu poată obține din partea administrației fiscale a unui stat membru dobânzi de întârziere aferente rambursării efectuate tardiv

de această administrație pentru o perioadă în care erau în vigoare acte administrative care excludeau rambursarea și care au fost anulate ulterior printr-o decizie judecătorească. În susținerea acestei interpretări, CJUE a subliniat faptul că, din punctul de vedere al persoanei impozabile, motivul pentru care rambursarea excedentului de TVA a intervenit cu întârziere este lipsit de importanță. Astfel, în accepțiunea Curții, nu există nicio diferență între o rambursare târzie intervenită din cauza unei soluționări administrative cu depășirea termenelor prevăzute și cea intervenită din cauza unor acte administrative care au exclus în mod nelegal rambursarea și care au fost anulate ulterior printr-o decizie judecătorească.

4. C-663/11, Scandic Distilleries SA, pronunțată la data de 30 mai 2013

În speță, Curtea de Apel Oradea – Secția a II-a Civilă, a sesizat Curtea cu trei cereri de pronunțare a unor hotărâri preliminare, în vederea interpretării legislației fiscale europene și a compatibilității legislației fiscale române cu aceasta.

Prin întrebările preliminare s-a solicitat Curții să interpreteze art. 7 și 22 din Directiva 92/12/CE și să statueze dacă dreptul european se opune refuzului autorităților române de a da curs unei cereri de restituire a accizelor, în condițiile în care :

- comerciantul care solicită restituirea accizelor a făcut dovada îndeplinirii tuturor condițiilor tehnice prevăzute de legislația națională pentru admisibilitatea cererii de restituire ;
- potrivit legislației naționale, unele documente ce trebuiau să însoțească cererea de restituire, puteau fi furnizate doar după livrarea produselor accizabile într-un alt stat membru ;
- legislația fiscală română prevede un termen general de 5 ani pentru orice cerere de rambursare.

Curtea a statuat că, art. 22 alineatele (1)-(3) din Directiva 92/12/CEE a Consiliului din 25 februarie 1992 privind regimul general al produselor supuse accizelor și privind deținerea, circulația și monitorizarea acestor produse, astfel cum a fost modificată prin Directiva 92/108/CEE a Consiliului din 14 decembrie 1992, trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care produse supuse accizelor și puse în consum într-un stat membru, în care accizele au fost plătite, au fost transportate într-un alt stat membru în care produsele respective sunt supuse accizelor și în care acestea au fost de asemenea plătite, o cerere de rambursare a accizelor plătite în statul membru de plecare nu poate fi respinsă numai pentru motivul că cererea amintită nu a fost formulată înaintea expedierii produselor menționate, ci trebuie analizată în temeiul alineatului (3) al articolului respectiv. În schimb, în cazul în care accizele nu au fost plătite în statul membru de destinație, o astfel de cerere poate fi refuzată în temeiul alineatelor (1) și (2) ale articolului menționat.

5. Cauzele conexate C-249/12 și C-250/12, Tulică și alții, pronunțată la data de 11 iulie 2013

Cauzele conexate Tulică și alții au ca obiect două cereri de decizie preliminară adresate CJUE de către Înalta Curte de Casație și Justiție, în contextul unor litigii între un contribuabil - persoană fizică și autoritățile publice fiscale.

În speță, reclamantii din litigiile de pe rolul ÎCCJ au încheiat mai multe contracte de vânzare-cumpărare de terenuri, respectiv construcții, fără să se fi înregistrat ca plătitori de TVA. În contractele astfel încheiate nu se face nicio mențiune cu privire la TVA.

În urma unor controale ulterioare, organele fiscale au constatat că operațiunile respective sunt supuse TVA și au solicitat reclamantilor - vânzători plata TVA, calculată la valoarea prețului înscris în contracte.

În litigiile principale a fost solicitată anularea unor rapoarte de inspecție fiscală și a unor decizii de impunere prin care organele de control fiscal au solicitat plata TVA și a penalităților aferente, pentru diferite tranzacții imobiliare realizate, care nu au fost considerate de reclamantii ca fiind operațiuni supuse TVA. Reclamantii au susținut, printre altele, că ar trebui să se considere că TVA a fost inclusă în preț și să nu se aplice TVA la întreaga sumă.

Problema juridică pe care instanța națională a supus-o atenției CJUE privește modul de stabilire a bazei de calcul a TVA în situația în care statutul de persoană impozabilă în scopuri de TVA al vânzătorului a fost stabilit ulterior încheierii tranzacției impozabile, prețul tranzacției fiind stabilit de părți fără nicio mențiune cu privire la plata TVA.

Curtea a statuat că Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în special articolele 73 și 78 din aceasta, trebuie interpretată în sensul că, atunci când prețul unui bun a fost stabilit de părți fără nicio mențiune cu privire la taxa pe valoarea adăugată, iar furnizorul bunului respectiv este persoana obligată la plata taxei pe valoarea adăugată datorate pentru operațiunea supusă taxei, prețul convenit trebuie considerat, în cazul în

care furnizorul nu are posibilitatea de a recupera de la dobânditor taxa pe valoarea adăugată solicitată de administrația fiscală, ca incluzând deja taxa pe valoarea adăugată.

În motivare, Curtea a arătat că, atunci când un contract de vânzare a fost încheiat fără a se menționa TVA, în ipoteza în care furnizorul, potrivit dreptului național, nu poate recupera de la dobânditor TVA solicitată ulterior de administrația fiscală, luarea în considerare a totalității prețului, fără deducerea TVA, drept bază asupra căreia se aplică taxa ar avea drept consecință aplicarea sa cu privire la acest furnizor și, așadar, ar intra în contradicție cu principiul potrivit căruia TVA este o taxă pe consum, care trebuie suportată de consumatorul final.

6. Cauza C-79/12, Mora IPR, pronunțată la data de 21 februarie 2013

Cauza C-79/12, Mora IPR are ca obiect o cererea preliminară adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene de Curtea de Apel Alba Iulia, în contextul unui litigiu între SC Mora IPR SRL și, respectiv, autorități publice vamale și fiscale. În litigiul principal se solicită anularea unei decizii de regularizare prin care se stabilesc sume suplimentare de plată în sarcina societății, cu titlu de TVA și accesorii.

Mora IPR a importat în RO anumite bunuri în regim de admitere temporară cu scutire la garantarea drepturilor de import și a TVA, limitat la o perioadă de 24 de luni. Până la expirarea acestui termen, Mora IPR trebuia fie să re-exporte bunurile, fie să le pună în liberă circulație. Întrucât nu a realizat niciuna dintre aceste operațiuni, organul vamal, din oficiu, a pus bunurile în liberă circulație și a stabilit prin decizia atacată TVA și accesorii în sarcina societății.

Potrivit dreptului național aplicabil în speță, operatorii economici care importă bunuri în RO trebuie să plătească TVA în vamă, dacă nu obțin un certificat de amânare de la plată, situație în care doar evidențiază TVA în acte, fără a face o plată efectivă. Pentru obținerea unui astfel de certificat, este necesară îndeplinirea unor condiții, printre care și realizarea în anul anterior a unor importuri în valoare de 150 de milioane de lei.

Prin întrebările adresate de instanța națională, s-a ridicat problema dacă dreptul Uniunii se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia unii operatori economici sunt obligați să plătească TVA în vamă, în timp ce alții, care îndeplinesc anumite condiții, pot beneficia de o amânare de la plata TVA în vamă.

Curtea a statuat că art. 211 din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul că nu se opune aplicării unei reglementări a unui stat membru, precum cea în discuție în litigiul principal, care condiționează amânarea de la plata TVA-ului datorat pentru bunurile importate de obținerea unui certificat pe care dispozițiile acestei directive nu îl prevăd în mod obligatoriu, în măsura în care condițiile de obținere a unui asemenea certificat respectă principiul neutralității fiscale, aspect ce trebuie verificat de instanța de trimitere.

În ceea ce privește cea de-a doua întrebare adresată de Curtea de Apel Alba-Iulia, CJUE a apreciat că din cererea preliminară nu rezultă suficiente informații încât să se poată pronunța asupra problemei concrete de interpretare în raport cu dispozițiile de drept al Uniunii a căror interpretare a fost solicitată, motiv pentru care Curtea a respins cea de-a doua întrebare preliminară.

7. Cauza C-81/12, Asociația Accept, pronunțată la data de 25 aprilie 2013

În data de 25.04.2013, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) s-a pronunțat în cauza C-81/12, Asociația Accept, având ca obiect o cerere preliminară referitoare la interpretarea mai multor prevederi ale Directivei 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă.

În acțiunea principală, Asociația Accept a solicitat anularea unei hotărâri a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Potrivit acestei hotărâri, declarații discriminatorii în legătură cu orientarea sexuală, realizate de o persoană „care se prezintă și este percepută în mass media și în societate ca principal conducător („patron”) al unui club de fotbal”, în cadrul unui interviu televizat privind un posibil transfer al unui jucător de fotbal se plasează în afara încadrării în muncă și ocupării forței de muncă.

Asociația Accept a susținut că, prin respectivele declarații, a fost încălcat principiul egalității de tratament în materie de recrutare și s-a adus atingere demnității persoanelor de orientare homosexuală.

Noutatea prezentei spețe în raport cu jurisprudența anterioară a CJUE este dată de faptul că declarațiile discriminatorii provin de la o persoană care, din punct de vedere juridic, nu ar putea să angajeze clubul de fotbal, dar care se prezintă și este percepută ca o persoană care poate influența politica de recrutare a acestuia.

Prin hotărârea pronunțată, Curtea a statuat că:

- Fapte de natura celor aflate la originea litigiului principal pot fi calificate drept „fapte care permit prezumția existenței unei discriminări” în ceea ce privește clubul de fotbal, în cazul în care declarațiile vizate sunt făcute de o persoană care se prezintă și este percepută în mass media și în societate ca fiind principalul conducător al acestui club, fără să aibă totuși capacitatea juridică de a angaja clubul sau de a-l reprezenta în materie de recrutare.

Prin urmare, clubul de fotbal nu poate combate existența respectivelor fapte limitându-se la a susține că declarațiile provin de la o persoană care nu are capacitatea juridică de a-l angaja în materie de recrutare. Potrivit Curții, împrejurarea potrivit căreia clubul de fotbal nu s-a distanțat în mod clar de declarațiile discriminatorii poate fi luată în considerare cu ocazia aprecierii politicii sale de recrutare.

- Sarcina probei, astfel cum este concepută la articolul 10 alineatul (1) din Directiva 2000/78/CE, nu conduce la impunerea unei probe care este imposibil de realizat fără a se aduce atingere dreptului la respectarea vieții private. Aparența unei discriminări ar putea fi combătută pe baza unor indicii concordante (distanțarea clara de declarațiile discriminatorii, dispoziții exprese privind respectarea principiului egalității de tratament în contextul recrutării etc), fără să fie necesar să se demonstreze că, în trecut, clubul a angajat persoane de o anumită orientare sexuală.
- Articolul 17 din Directiva 2000/78/CE se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia, în cazul constatării unei discriminări pe motive de orientare sexuală, nu este posibil să se aplice decât un avertisment, după expirarea unui termen de prescripție de șase luni de la data săvârșirii faptei, dacă această sancțiune nu este efectivă, proporțională și disuasivă. Instanța de trimitere are sarcina să aprecieze dacă aceasta este situația în speță.

8. Cauza C-396/11, Radu, pronunțată la data de 29 ianuarie 2013

Această speță reprezintă o cerere având ca obiect pronunțarea unei hotărâri preliminare, formulată în temeiul articolului 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) de către Curtea de Apel Constanța. Cererea se referă la interpretarea dispozițiilor Deciziei-cadru 2002/584/JAI privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, în raport cu obligația statelor membre ale Uniunii Europene de a respecta drepturile fundamentale prevăzute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

În temeiul art. 267 TFUE, instanța de trimitere română a adresat Curții de Justiție o cerere având ca obiect pronunțarea unei hotărâri preliminare, formulând șase întrebări care vizează, în principal, următoarele aspecte:

- Problema statutului juridic al Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale în dreptul UE și raporturile care se stabilesc între aceste două instrumente juridice și prevederile Deciziei-cadru 2002/584/JAI (întrebările 1, 2 și 3).

- Faptul de a ști dacă un stat membru poate refuza executarea unui mandat european de arestare pentru motive, altele decât cele prevăzute expres de art. 3 și 4 din Decizia-cadru 2002/584/JAI, izvorâte din necesitatea de a asigura protecția adecvată a drepturilor fundamentale (întrebarea 4).

- Faptul de a ști dacă statul membru emitent al unui mandat european de arestare, respectiv statul membru de executare a mandatului au transpus în mod corect în legislația internă prevederile deciziei-cadru și dacă legile interne de transpunere sunt conforme cu dreptul UE (întrebările 5 și 6).

Curtea a statuat că Decizia cadru 2002/584 trebuie interpretată în sensul că autoritățile judiciare de executare nu pot refuza executarea unui mandat european de arestare emis în scopul efectuării urmăririi penale pentru motivul că persoana căutată nu a fost audiată în statul membru emitent anterior emiterii acestui mandat de arestare.

1.5.6 Situația pregătirii profesionale a viitorilor magistrați, a magistraților și personalului auxiliar

A. Formarea inițială a viitorilor judecători și procurori

• Programele de formare inițială

Pe parcursul anului 2013, formarea profesională a auditorilor de justiție din anii I și II admiși în sesiunile concursurilor de admitere la INM din 2012 și 2013 s-a desfășurat conform programelor de

formare inițială aprobate de CSM, astfel: Programul de formare inițială pentru anul I și Programul de stagiu pentru anul II 2012 – 2013 (aprobate prin Hotărârea Plenului CSM nr.729/5.09.2012 și Hotărârea Plenului CSM nr.895/8.10.2012); Programul de formare inițială pentru anul I și Programul de stagiu pentru anul II 2013-2014 (aprobate prin Hotărârea Plenului CSM nr. 706/27.06.2013).

Programul de formare inițială aferent anului 2012 – 2013 a avut în vedere particularitățile noului concept de formare elaborat și implementat începând cu anul de formare 2011-2012 și s-a bazat pe următoarele elemente: abordarea pluridisciplinară a formării și aplicarea unui program de formare inițială de tip modular, integrat; aspectele de drept substanțial și cele de drept procesual au fost abordate în cadrul aceluiasi seminar pentru asigurarea caracterului unitar al formării; respectarea celor două module mari – civil și penal – și abordarea, ca discipline transversale în cadrul acestora, a unor materii cum ar fi CEDO, dreptul UE, drept comercial. Pe lângă cele două module mari (civil și penal), au fost puse în practică alte două, pe unități concentrate de timp, unul având ca scop studiul aspectelor specifice dreptului familiei, iar celălalt regrupând sesiunile de formare alocate dreptului administrativ (regimul juridic al contravențiilor) și dreptului constituțional; accentuarea caracterului practic al formării și prin reproducerea, în condiții cât mai fidele, în cadrul seminariilor, a activității din instanță/parchet, prin conținutul propriu-zis al temelor, al materialelor didactice, precum și al metodelor de formare utilizate; ca metode de formare au fost utilizate, cu preponderență, tehnica asaltului de idei, grupuri de lucru, discuții, ateliere, mese rotunde, etc.; consolidarea colaborării cu Școala Națională de Grefieri, în scopul cunoașterii profesiilor partenere și al dezvoltării unei comunicări eficiente cu reprezentanții acestora, prin organizarea unor activități de formare comune; organizarea unor vizite de studiu în cadrul serviciilor de probațiune; organizarea la finalul anului I a unor stagii practice în cadrul unor cabinete/societăți de avocatură.

Programul de formare inițială aferent anului 2013 – 2014 a fost elaborat astfel încât să corespundă obiectivelor Strategiei Institutului pentru perioada 2013-2016, care se subsumează obiectivelor Consiliului Superior al Magistraturii în acest domeniu, prevăzându-se următoarele: anul de formare și-a consolidat structura modulară, fiind concepute trei module în cadrul cărora sunt abordate disciplinele transversale (drept comercial, CEDO, dreptul Uniunii Europene, criminalistică, psihologie judiciară - discipline ale căror noțiuni se regăsesc în mai multe domenii de formare), menținându-se caracterul integrat al acestora; modulele 2 și 3 au fost plasate la sfârșitul anului de formare; s-a procedat la continuarea și accentuarea abordării eminentemente practice a procesului de formare prin intermediul studiului dosarelor, a întocmirii diferitelor tipuri de acte de procedură, a proceselor simulate; s-a avut în vedere asigurarea unei formări complexe și complete, care să îi ajute pe auditorii de justiție să-și conștientizeze rolul profesional și social, precum și rolul și modul de organizare și funcționare ale altor profesii cu ai căror reprezentanți vor intra în contact în activitatea zilnică; a fost consolidată formarea pe noile coduri, fiind majorat față de anul anterior numărul de ore alocate formării în domeniul Codului de procedură civilă, cât și Noului Cod penal și Noului Cod de procedură penală; a fost accentuată componenta formării în ceea ce privește dezvoltarea abilităților non-juridice; au fost introduse trei săptămâni de stagiu la instanțe și parchete; au fost organizate stagii extracurriculare atât pentru auditorii de justiție de anul I, cât și pentru cei de anul II, în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție, Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Institutului Național de Criminalistică.

În ceea ce privește **Programul de stagiu al auditorilor de justiție din anul II (2013 – 2014)**, acesta a menținut structura programului de stagiu din anul 2012-2013, accentul fiind pus pe formarea în domeniul codurilor legislative, prin alocarea unui număr corespunzător de ore.

Totodată, în cadrul componentei de formare inițială, au fost organizate o serie de activități extracurriculare la nivel intern și extern (concursuri și competiții, stagii și vizite de studiu), la care au participat un număr însemnat de auditori de justiție.

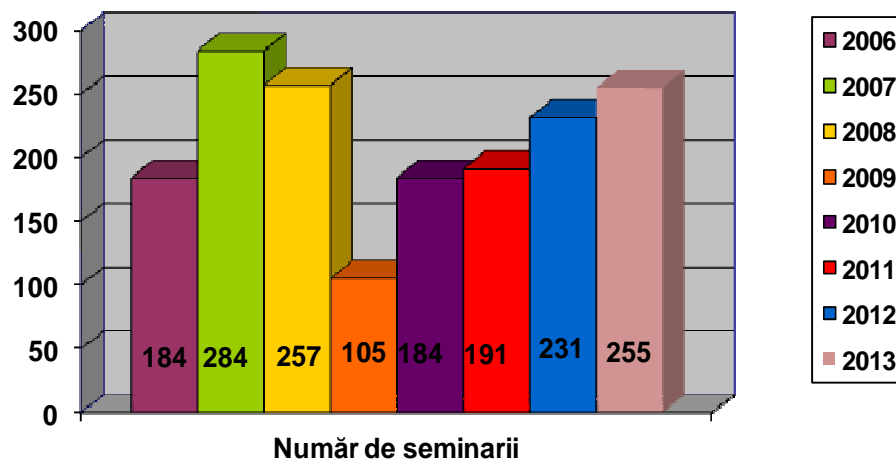
B. Formarea continuă a judecătorilor și procurorilor în funcție

• Activitatea de formare continuă la nivel intern

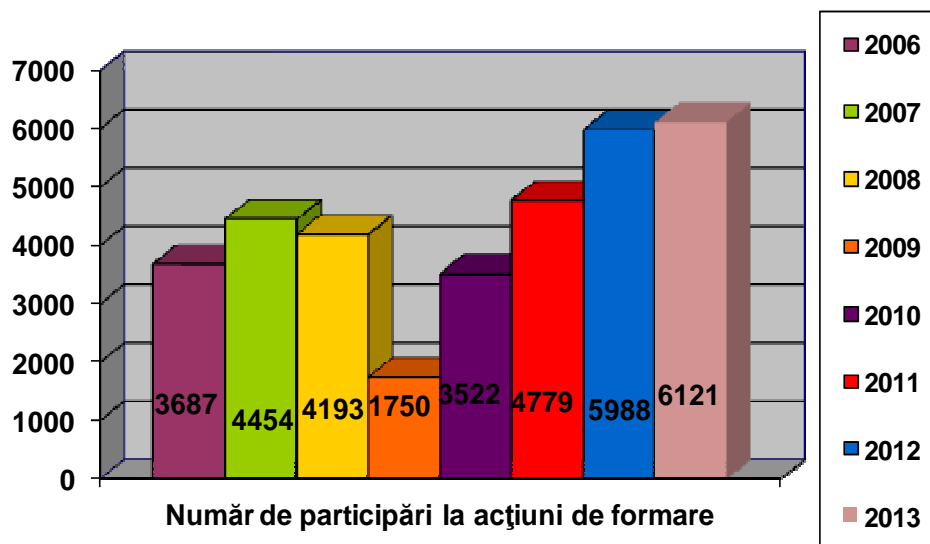
Obiectivele *Programului de formare continuă pentru anul 2013* sunt identice cu cele aferente anului 2012, elementul de noutate constând în formarea judecătorilor în vederea dobândirii celei de a doua specializări.

În anul 2013, INM a organizat un număr de 255 seminarii, la care au participat 6.121 judecători, procurori, personal de specialitate juridică asimilat magistraților și magistrați asistenți (participări efective). 4.522 de magistrați au participat la seminarii (diferența între numărul de

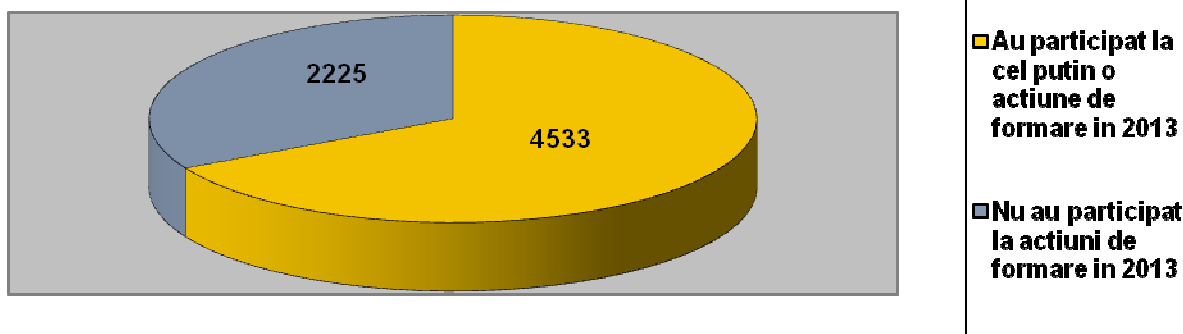
participanți și numărul de participări efective se datorează faptului că unii magistrați au participat la acțiuni de formare de mai multe ori în cursul anului 2013).

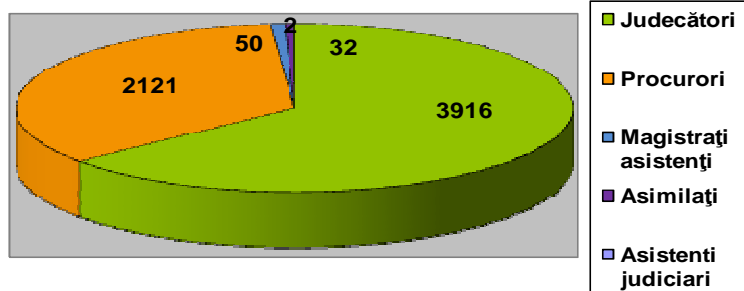
În ceea ce privește numărul participărilor la acțiunile de formare continuă, evoluția în timp a acestora poate fi ilustrată astfel:

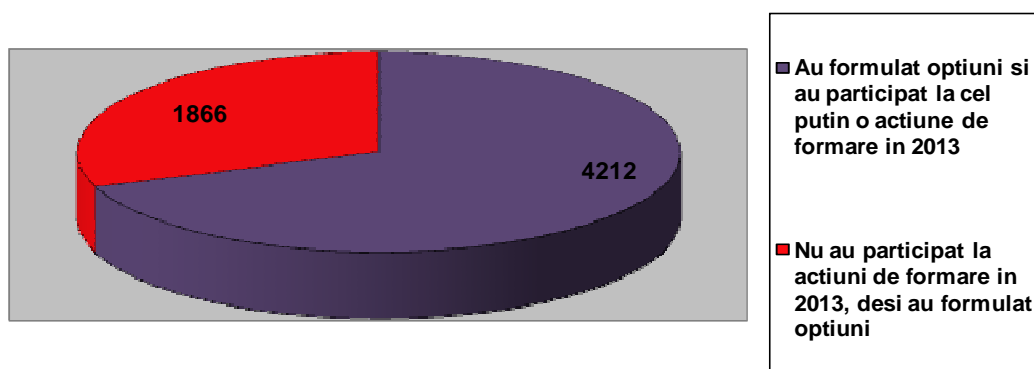
Așadar, în 2013, INM a format 63 % din numărul magistraților din sistem (7126 judecători și procurori).

Din cei 6.121 magistrați și personal din sistemul judiciar formați 3.916 au fost judecători, 2.121 procurori, 50 magistrați-asistenți din cadrul ÎCCJ, 32 experți asimilați magistraților din cadrul MJ, CSM și PÎCCJ și 2 asistenți judiciari.

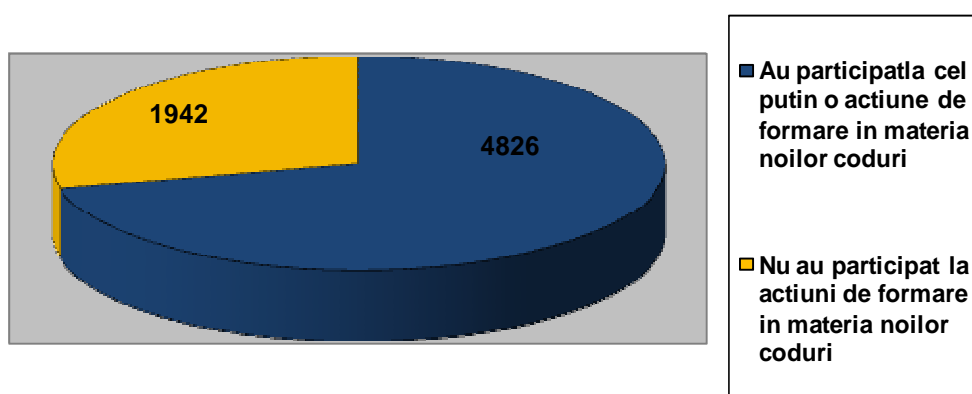

În ceea ce privește numărul opțiunilor formulate de magistrați la momentul transmiterii listelor de semnării la începutul anului 2013, 6.078 dintre aceștia au formulat opțiuni de a participa la una dintre acțiunile organizate de INM, iar 4.212 (70%) dintre magistrații care au formulat opțiuni au participat la seminariile de formare continuă. Este de semnalat însă că mulți din cei care nu au participat la acțiunile de formare organizate de INM au fost selectați și invitați să participe, fiind însă, din diferite motive, în imposibilitate de a se prezenta.

În ceea ce privește domeniile în care INM a asigurat formare, este de menționat că accentul a fost pus în 2013 pe formarea în materia noilor coduri: 114 seminarii și 4 conferințe au fost dedicate acestui obiectiv, rezultatul fiind un număr de 2.901 de magistrați care au participat la acțiuni de formare (1.837 judecători și 1.034 procurori, 19 magistrați asistenți și 11 experți asimilați magistraților) – 3.746 participări (2.421 judecători și 1.287 procurori, 25 magistrați asistenți și 13 experți asimilați magistraților).

4.826 din judecătorii și procurorii din sistem (72%) au participat până în prezent la cel puțin o acțiune de formare în materia noilor coduri.

Inspirat de succesul conferințelor transmise on-line în 2011 și în 2012 în materia noului Cod Civil și noului Cod de Procedură Civilă, INM a organizat în 2013 2 conferințe naționale și 2 conferințe internaționale dedicate noilor coduri civil și de procedură civilă.

Cele 4 conferințe au fost transmise on-line, prin sistem e-streaming, putând fi urmărite în direct de către toți magistrații interesați.

Pentru magistrații care, din diferite motive, nu au avut posibilitatea de a le vizualiza în direct, conferințele au fost înregistrate video și au fost postate pe pagina de internet a INM dedicată

conferințelor. Prelegerile au fost transcrise de experții INM, fiind postate și ele pe pagina de internet a INM sub forma unor broșuri.

Avantajul major al acestor conferințe l-a constituit accesul tuturor magistraților la dezbateri susținute de cei mai buni specialiști din domeniu, cu discuții al căror nivel a fost garantat atât prin calitatea și ținuta profesională a formatorilor, cât și prin înalta specializare a participanților.

În ceea ce privește numărul de accesări prin sistemul e-streaming, acest număr a fost de 6.428 - 8.415 de conexiuni pentru fiecare zi de conferință, cu un nivel maxim de 1.855 utilizatori simultani. Înregistrările video plasate pe site au avut și ele până în prezent un număr de 20.237 de utilizatori unici la secțiunea dedicată Noului Cod de Procedură Civilă, respectiv 49.213 utilizatori unici pentru secțiunea dedicată Noului Cod Civil.

În cadrul Programului de formare continuă au fost însă realizate și seminarii dedicate infracțiunilor de corupție și infracțiunilor economico-financiare, combaterii criminalității în achizițiile publice, seminarii care au avut ca temă executarea pedepselor, confiscarea extinsă, infracțiunile de proprietate intelectuală, cele la regimul circulației pe drumurile publice, seminarii dedicate modalităților alternative de realizare a scopului și funcțiilor pedepsei, o conferință de criminalitate informatică, seminarii în domeniul jutiției pentru minori, seminarii de management, de comunicare, referitor la relația cu mass-media, în domeniul limbilor străine (engleză și franceză juridică), etc.

O preocupare importantă a programului de formare din 2013 l-a reprezentat formarea magistraților recrutați în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004 (158 de magistrați au urmat cursurile cu o durată de două luni organizate de INM în vederea pregătirii profesionale a acestora).

În concluzie, raportat la principalele obiective ale Programului de formare continuă pentru anul 2013, numărul seminariilor realizate se exprimă astfel:

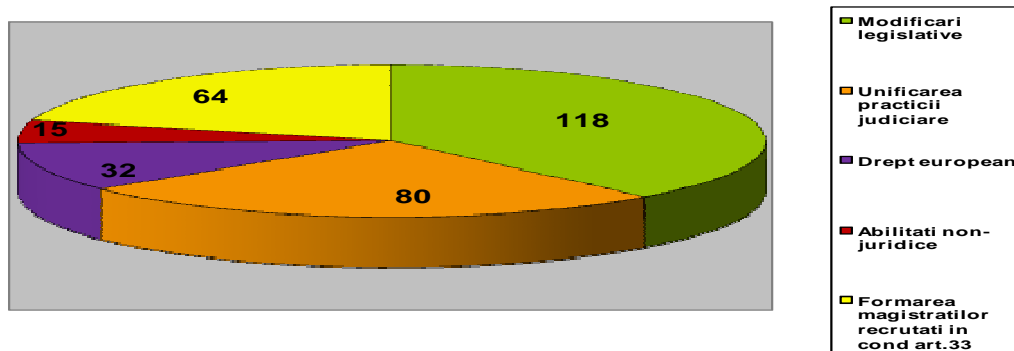
Modificări legislative: 118 seminarii și conferințe;

Unificarea practicii judiciare în cadrul formării specializate a magistraților: 80 seminarii;

Drept european: 32 de seminarii;

Formarea magistraților recrutați în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004: 8 grupe, care au urmat cursuri cu o durată de 2 luni (din punct de vedere financiar, aceste cursuri reprezintă echivalentul a 64 de seminarii cu o durată de 5 zile)

Abilitați non-juridice: 15 seminarii.

În anul 2013, Institutul Național al Magistraturii a organizat o serie de activități la nivel extern, ocazie cu care **251 de judecători și procurori români au participat în străinătate la diverse forme de pregătire profesională, iar 244 de judecători și procurori străini au venit în România prin intermediul programelor în care Institutul este partener.**

Totodată, în ceea ce privește formarea formatorilor, în anul 2013, Institutul Național al Magistraturii a organizat șase seminarii cu tema Abilitați non-juridice - Aptitudini didactice, adresate formatorilor din cadrul activității de formare inițială, fiind pregătiți un număr de 57 formatori.

De asemenea, în cadrul proiectului finanțat cu fonduri ale Confederației Elvețiene „Îmbunătățirea capacității judecătorilor și procurorilor români în lupta împotriva corupției și a criminalității economico-financiare”, INM a organizat 2 sesiuni de formare de formatori pentru un grup de 24 persoane - 18 formatori INM specializați în domeniul luptei împotriva corupției și a criminalității economico-financiare și 6 experți ai DNA în același domeniu.

C. Realizarea atribuțiilor instituționale ale **Școlii Naționale de Grefieri** privind pregătirea profesională a viitorilor grefieri la standarde de calitate a reprezentat și în anul 2013 una dintre principalele priorități ale Școlii, mai ales în contextul necesității creșterii calității și a multiplicării acțiunilor de formare, în special odată cu intrarea în vigoare a noilor Coduri.

Creșterea calității acțiunilor de formare a reprezentat, de altfel, unul dintre obiectivele generale ale **Strategiei Școlii Naționale de Grefieri (2013-2016)**, document aprobat prin Hotărârea Consiliului de conducere nr. 50/26.11.2013.

Formarea profesională inițială organizată de Școala Națională de Grefieri în temeiul Legii nr. 567/2004 a continuat să aibă în vedere *exclusiv pregătirea grefierilor cu studii superioare juridice*, activitatea de formare inițială a Școlii răspunzând necesității ocupării posturilor vacante de grefier cu studii superioare juridice cu personal calificat (de altfel, regula instituită prin art. 5 din Legea nr. 567/2004).

În primul semestru al anului 2013, au continuat cursurile de formare inițială pentru *promoția 2012-2013*, durata de școlarizare fiind de 6 luni (15.10.2012-15.04.2013), la sfârșitul căreia au fost *repartizați* pe posturi de grefier cu studii superioare juridice în instanțe și parchete din întreaga țară un număr de 121 grefieri, din care 91 grefieri pentru instanțe și 30 grefieri pentru parchete.

Pentru viitoarea promoție 2013-2014, au fost aprobate 120 locuri, din care 90 grefieri pentru instanțe și 30 grefieri pentru parchete.

La propunerea Școlii Naționale de Grefieri au fost aprobate, prin hotărâri ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, *Structura anului școlar 2013-2014*, *Planul de învățământ pentru anul școlar 2013-2014 – specializarea grefieri pentru instanțe* și *Planul de învățământ pentru anul școlar 2013-2014 – specializarea grefieri pentru parchete*, precum și *Rețeaua de formatori (personalul de instruire) a Școlii Naționale de Grefieri pentru formarea inițială* în anul școlar menționat. Planul de învățământ este conceput în mod distinct, în funcție de specializarea grefierilor (pentru instanțe, respectiv parchete), la stabilirea disciplinelor și a numărului de ore alocat acestora fiind avute în vedere importanțele modificări legislative adoptate prin noile Coduri, prin raportare însă și la durata redusă de școlarizare (6 luni, din care 17 săptămâni efective de școală).

Școala a păstrat și dezvoltat experiența didactică dobândită împreună cu formatorii Școlii, punând în mod deosebit accentul pe *caracterul practic al activității de învățământ*. Cursurile s-au concretizat în dezbateri și/sau aplicații practice, care au intenționat să acopere palierele activității grefierilor din instanțele judecătorești și parchete și s-a urmărit dobândirea de către cursanți a deprinderilor profesionale întemeiate pe solide cunoștințe juridice la un standard ridicat, deschiderea și responsabilizarea lor pentru noi atribuții, fără a fi neglijate aspectele legate de deontologie sau dobândirea unor abilități non juridice.

Având în vedere intrarea în vigoare a noilor Coduri, a fost suplimentat numărul de ore destinat disciplinelor procedură civilă și procedură penală. Astfel, pentru promoția 2012-2013, au fost efectuate 124 ore în cadrul seminariilor de formare profesională inițială privind procesul civil, la care se adaugă efectuarea unor prelegeri dedicate noului Cod de procedură civilă (10 ore). Pentru promoția 2013-2014, în planul de învățământ au fost incluse seminariile de formare profesională inițială privind procesul civil, care totalizează un număr de 142 ore. În ceea ce privește noul Cod de procedură penală, pentru promoția 2012-2013, au fost organizate prelegeri privind Noul Cod de procedură penală: 10 ore la modulul grefieri - instanțe, precum și 10 ore la modulul grefieri - parchete. Pentru promoția 2013-2014 au fost prevăzute seminariile de formare privind procesul penal potrivit vechiului Cod de procedură penală și, comparativ, conform noului Cod de procedură penală, cu accent pe dispozițiile noului cod. Pentru grefierii - instanțe au fost astfel alocate un număr total de 130 ore (seminariile), la care se adaugă și organizarea de prelegeri privind noul Cod de procedură penală (10 ore la modulul grefieri - instanțe, precum și 10 ore la modulul grefieri - parchete). Pentru grefierii - parchete au fost alocate 116 ore (seminariile), precum și 10 ore de prelegeri privind noul Cod de procedură penală. De asemenea, au fost alocate prelegeri noului Cod penal și noului Cod civil.

Stagiul practic, efectuat în cadrul judecătoriilor și parchetelor de pe lângă judecătoriile din București, sub coordonarea și supravegherea îndrumătorilor de stagi, s-a desfășurat potrivit unui program stabilit și comunicat instanțelor judecătorești și parchetelor. Atât în instanțe, cât și la parchete, cursanților li s-a oferit posibilitatea să cunoască activitatea compartimentelor instanțelor judecătorești, respectiv parchetelor, atribuțiile specifice grefierilor și chiar să lucreze efectiv, îndeplinind toate sarcinile ce le revin în exercitarea acestei profesii.

Școala Națională de Grefieri a realizat și *formarea inițială a grefierilor arhivari și grefierilor registratori* prevăzută la art. 10 coroborat cu art. 28 din Legea nr. 567/2004. Această formă de pregătire inițială s-a desfășurat în temeiul programului de stagi adoptat de Școală și aprobat de către Consiliul Superior al Magistraturii, în funcție de concursurile de ocupare a respectivelor posturi,

organizate de curțile de apel și parchetele de pe lângă acestea, în anul 2013 fiind realizat stagiul de specializare pentru un număr de 15 grefieri arhivari și registratori.

În urma propunerii inițiate de Școala Națională de Grefieri, la începutul anului 2013 s-a încheiat un *parteneriat cu British Council Romania*, prin care Centrul Cultural Britanic a pus la dispoziția Școlii materiale didactice dedicate disciplinei *Engleză juridică*, pentru dezvoltarea unui curs online destinat cursanților Școlii. În cadrul Departamentului de formare profesională inițială, în partea a doua a acestui an, a fost susținut cursul de engleză juridică conform parteneriatului menționat.

D. Referitor la **formarea profesională continuă**, în exercitarea atribuției de coordonator al Școlii Naționale de Grefieri, Consiliul Superior al Magistraturii a aprobat prin Hotărârea Plenului nr.1173/13.12.2012 **Programul de formare continuă a grefierilor din cadrul instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea pentru anul 2013**, modificat ulterior prin Hotărârile Plenului nr. 271/21.03.2013 și nr. 927/19.09.2013.

Calendarul de formare continuă a grefierilor pentru anul 2013 a cuprins inițial 112 acțiuni de formare continuă organizate de Școala Națională de Grefieri în cadrul celor 5 centre de pregătire, acțiuni desfășurate în forma învățământului la distanță (eLearning) în domeniile drept procesual civil și dreptului procesual penal, adresate grefierilor recrutați în mod direct, completate cu acțiuni în centrele de formare. Datorită fondurilor bugetare insuficiente, au fost inițial amânate o serie de acțiuni, fiind înlocuite cu acțiuni desfășurate în forma învățământului la distanță (eLearning) în domeniul *Dreptului procesual penal* (două pentru grefierii din cadrul instanțelor și una pentru grefierii din cadrul parchetelor) și *Cooperare judiciară internațională în materie civilă*.

O parte din acțiunile amânate au fost reluate în a doua parte a anului, în urma rectificării bugetare, în final Școala derulând în cursul anului 2013 în centrele de formare un număr de 89 de acțiuni.

De asemenea, Școala a organizat 30 acțiuni la nivelul curților de apel destinate *noului Cod de procedură civilă*.

Școala a organizat, în colaborare cu Tribunalul București, o acțiune în materia *noului Cod de procedură civilă, ECRIS și Comunicare și Deontologie*, o acțiune în colaborare cu Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Oradea în materia *Statistică-ECRIS* și o acțiune în colaborare cu Curtea de Apel Craiova, în materia *Management*.

În continuarea seminariilor desfășurate cu succes în perioada 2011-2012, în scopul dezvoltării relației magistrat – grefier, Școala Națională de Grefieri a organizat, în cursul anului 2013, trei acțiuni comune cu Institutul Național al Magistraturii la disciplinele *Drept procesual civil, Drept procesual penal – executări penale și Informații clasificate*.

În cadrul programului de formare continuă pentru anul 2013 au fost păstrate disciplinele abordate și în anul anterior, cu unele modificări în ceea ce privește temele propuse, avându-se în vedere intrarea în vigoare la data de 15.02.2013 a noului Cod de procedură civilă și iminenta intrare în vigoare a noului Cod de procedură penală. Astfel, seminariile dedicate dreptului procesual civil, inclusiv cele pentru grefierii debutanți, au abordat exclusiv noile dispoziții, iar în materia dreptului procesual penal, au fost tratate tematicile din perspectiva comparativă a actualelor dispoziții cu dispozițiile cuprinse în noile Coduri.

În ceea ce privește grefierii formați de către Școală în anul 2013, numărul acestora este foarte ridicat, în raport cu resursele umane și materiale alocate activității de formare continuă în anul 2013, respectiv 3677 persoane (2716 grefieri din instanțe, dintre care 123 de grefieri debutanți), 510 grefieri din parchete și 451 de grefieri prin intermediul învățământului la distanță (eLearning).

În cursul anului 2013, pregătirea profesională a personalului auxiliar a făcut și obiectul unor **programe internaționale**.

E. Aprecieri ale instanțelor și parchetelor cu privire la activitatea de formare profesională continuă

Consiliul Superior al Magistraturii a transmis instanțelor și parchetelor o serie de chestionare în vederea evaluării calității activităților de formare continuă desfășurate de Institutul Național al Magistraturii și Școala Națională de Grefieri.

Chestionarele au avut ca obiectiv conturarea unor concluzii cu privire la formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor, precum și a personalului auxiliar de specialitate, prin identificarea aspectelor pozitive, dar și a celor negative ale activității acestor instituții, dar și formularea de propuneri pentru îmbunătățirea programelor de formare continuă.

În marea majoritate a răspunsurilor transmise de către instanțe și parchete, activitățile de formare continuă desfășurate de către Institutul Național al Magistraturii și Școala Națională de Grefieri au fost foarte apreciate, fiind privite ca principale modalități de perfecționare profesională, precum și de dobândire de noi cunoștințe necesare desfășurării activităților, atât de natură juridică, cât și non-juridică (IT, comunicare etc.).

Sub aspectul participării personalului auxiliar de specialitate la programe de formare profesională continuă organizate de Școala Națională de Grefieri, precum și la nivelul instanței/parchetului sau la nivelul instanțelor/parchetelor superioare din circumscripția curții de apel/parchetului de pe lângă curtea de apel s-a constatat că aproape toate instanțele și parchetele au răspuns afirmativ.

Referitor la domeniile și principalele teme dezbătute în cadrul seminariilor, analiza răspunsurilor la chestionare evidențiază următoarele domenii ca având cea mai mare pondere de participare : Noile coduri de drept substanțial și procesual (atât în materie civilă, cât și în materie penală), analiză comparativă între dispozițiile din vechile reglementări și dispozițiile din noile coduri, noi responsabilități ale grefierului în derularea procesului civil din perspectiva noului Cod de procedură civilă, cooperarea judiciară internațională în materie civilă și penală, arhivare și registratură, arhivare electronică, gestionarea informațiilor clasificate, a datelor cu caracter personal și a informațiilor de interes public, comunicare, statistică judiciară, etică și deontologie, utilizare ECRIS, management, modificarea regulamentului de organizare interioară a instanțelor judecătorești.

În ceea ce privește caracterizarea programelor de formare profesională derulate prin Institutul Național al Magistraturii și Școala Națională de Grefieri, cu referire la asigurarea unei pregătiri corespunzătoare a magistraților și a personalului auxiliar de specialitate, răspunsurile primite au avut un anumit grad de diversitate, opinia majoritară fiind de apreciere a programelor dedicate noilor coduri, existând însă unele instanțe și parchete care au apreciat doar parțial sau în mică măsură această activitate.

Dintre aspectele negative sesizate, cea mai mare proporție de răspunsuri a întrunit-o cea privind numărul de seminarii organizate, durata prea scurtă a acestora, precum și insuficienta folosire a formei de învățământ la distanță e-learning, având în vedere că nu a fost posibilă participarea tuturor magistraților interesați.

Capitolul II Principalele modificări legislative cu impact asupra activității sistemului judiciar în anul 2013

II.1 Impactul noilor Coduri în materie civilă

La data de 15 februarie 2013 a intrat în vigoare **noul Cod de procedură civilă**, după două prorogări succesive ale termenului stabilit inițial, ultima realizată prin O.U.G. nr. 4 din 30 ianuarie 2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe.

S-a urmărit ca dispozițiile noului Cod să intre în vigoare concomitent cu măsurile legislative ce fac obiectul Legii nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, prin care erau promovate o serie de soluții legislative care vizau, în principal, prorogarea aplicării unor dispoziții din noul Cod de procedură civilă pentru a căror punere în aplicare nu au fost luate măsurile de ordin legislativ și logistic necesare, cum sunt cele privitoare la cercetarea procesului și, după caz, dezbateră fondului în camera de consiliu.

În egală măsură, prin Legea nr. 2/2013 au fost instituite unele măsuri vizând degrevarea unor instanțe judecătorești, pentru echilibrarea volumului de cauze și activități aflate în sarcina instanțelor, astfel încât efortul acestora să se concentreze asupra aplicării standardelor procesuale consacrate de noile norme de procedură civilă.

În virtutea atribuțiilor ce îi revin, în cursul anului 2013, *Consiliul Superior al Magistraturii* a monitorizat constant măsurile necesare pentru pregătirea sistemului judiciar în vederea implementării corespunzătoare a noilor dispoziții legale, stabilite prin Planul de măsuri privind punerea în aplicare a Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului penal și Codului de procedură penală, adoptat de Plenul Consiliului prin Hotărârea nr. 1091 din data de 28 noiembrie 2012.

O astfel de măsură a constat în realizarea demersurilor pentru punerea în acord a dispozițiilor **Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești** cu prevederile Legii nr. 2/2013 referitoare la măsurile tranzitorii pentru punerea în aplicare a Codului de procedură civilă, măsură îndeplinită la data de 13.02.2013, când Plenul Consiliului a adoptat Hotărârea nr. 160/2013 pentru completarea Regulamentului menționat.

De asemenea, la data de 7 februarie 2013, Consiliul Superior al Magistraturii a organizat o videoconferință având ca obiect măsurile necesare a fi întreprinse de instanțele judecătorești, ca urmare a intrării în vigoare la data de 15 februarie 2013, a noului Cod de procedură civilă, analiza dificultăților pe care instanțele le întâmpină în acest demers și, în măsura în care este posibil, identificarea soluțiilor optime pentru rezolvarea acestora.

La aceste discuții au participat membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, reprezentanți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, ai Ministerului Justiției și conducerile tuturor curților de apel din țară, legătura cu acestea fiind realizată prin sistemul de video-conferință. Concluziile desprinse în urma aspectelor discutate au fost comunicate instituțiilor cu atribuții în domeniu, în vederea luării măsurilor corespunzătoare.

Problemele generate de intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă au fost analizate și la nivelul *Grupului de lucru interinstituțional pentru pregătirea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noilor coduri*. Astfel, în ședința din data de 27 iunie 2013, luând în dezbateră rezultatele analizei referitoare la unele aspecte privind estimarea duratei cercetării procesului civil în condițiile art. 238 din noul Cod de procedură civilă, analiză efectuată în cadrul Grupului de lucru, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că se impune adoptarea unei hotărâri de principiu, cu referire la problematica analizată. În acest sens, a fost adoptată Hotărârea nr. 714, care vine să stabilească anumite repere cu referire la estimarea „duratei necesare pentru cercetarea procesului”, hotărâre ce a fost comunicată tuturor instanțelor judecătorești.

În contextul menționat, majoritatea instanțelor judecătorești (62,5 %) au precizat că nu au întâmpinat dificultăți în implementarea noului Cod de procedură civilă, restul de 37,5 % arătând că au înregistrat astfel de dificultăți.

Astfel, numeroase instanțe - inclusiv Înalta Curte de Casație și Justiție - au sesizat dificultăți în implementarea noului Cod de procedură civilă din perspectiva aplicației ECRIS, subliniindu-se că acesta prezintă disfuncționalități în privința mai multor aspecte, printre care: activarea alertelor;

efectuarea procedurii prealabile (cu referire la efectuarea comunicărilor în etapa prealabilă a regularizării cererilor de recurs și la situația dosarelor cu multe părți/cereri); calificarea anumitor categorii de cauze drept urgente de dezvoltatorii aplicației ECRIS (care nu au corespuns cu cele apreciate ca fiind urgente de judecătorii specializați în materie comercială, fapt care a generat dificultăți în repartizarea acestor cauze pe perioada vacanței judecătorești); lipsa unei configurații în raport cu specificul recursului de competența Înaltei Curți de Casație și Justiție, care presupune parcurgerea unei proceduri – filtru.

Măsurile luate de instanțe pentru remedierea acestor probleme au constat în sesizarea Ministerului Justiției, pentru găsirea soluțiilor tehnice adecvate.

Alte dificultăți constatate de instanțe (inclusiv instanța supremă) în aplicarea noilor coduri au fost determinate, în egală măsură, de lipsa spațiului adecvat pentru desfășurarea activității, de lipsa dotărilor necesare (mobilier, tehnică de calcul) și, mai ales, de lipsa personalului auxiliar. Astfel, fiind confruntat cu lipsa spațiilor adecvate pentru păstrarea dosarelor pe complete, Tribunalul Iași a stabilit zone de păstrare a dosarelor care să permită accesul rapid al grefierilor și securitatea acestora, scop pentru care au fost comandate și amplasate dulapuri cu cheie. La rândul său, Curtea de Apel Suceava a adoptat soluții de compromis, față de lipsa dotărilor pentru personalul nou încadrat, prin amenajarea unor spații pentru birouri prin închiderea unor capete de holuri, prin recondiționarea mobilierului vechi păstrat în podul instanței și prin folosirea de tehnică de calcul uzată moral.

Și implementarea procedurii etapei scrise a regularizării cererii de chemare în judecată a prezentat unele dificultăți, măsurile luate de instanțe constând în instruirea judecătorilor și a grefierilor, luarea de măsuri organizatorice privind circuitul dosarelor și a înscrisurilor în etapa scrisă, prelucrarea noilor dispoziții cu grefierii debutanți, monitorizarea și verificarea permanentă a procedurilor, stabilizarea planificării personalului auxiliar responsabil cu procedura prealabilă.

Probleme a generat și interpretarea unora dintre noile dispoziții, sens în care instanțele au organizat întâlniri și discuții în cadrul ședințelor de învățământ profesional, iar judecătorii și personalul auxiliar a participat la seminarii organizate de Institutul Național al Magistraturii și Școala Națională de Grefieri.

Alte dificultăți semnalate țin de: organizarea activității instanței specializate pe perioada vacanței judecătorești, dat fiind faptul că, în viziunea noului Cod, activitatea completelor de judecată trebuie să se desfășoare cu deplină continuitate, aspect incompatibil cu vacanța judecătorească (Curtea de Apel Cluj); aplicarea greoaie de către Poșta Română a dispozițiilor privind citarea și greutăți în stabilirea tipului și numărului de plicuri cu fereastră necesare pentru expedierea corespondenței (Curtea de Apel Constanța) – sens în care s-a procedat la discuții informale cu reprezentanții Poștei Române; comunicarea actelor de procedură de către agenții procedurali (factorii poștali și funcționarii desemnați de primărie); stabilirea și plata curatorilor speciali; creșterea volumului de activitate datorată gestionării în aceeași unitate de timp și cu aceleași resurse umane atât a dosarelor pe vechiul cod de procedură civilă (care erau repartizate aleatoriu până în luna martie 2015), cât și a dosarelor pe noul cod, ca urmare a modificărilor aduse prin Legea nr. 2/2013 cu privire la procedura de regularizare și filtrare a dosarelor (Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție).

Cât privește **necesitatea efectuării unor modificări ale noului Cod de procedură civilă ca urmare a inadvertențelor constatate în practică sau a normelor susceptibile a genera practică neunitară**, având în vedere perioada relativ scurtă de timp de la intrarea în vigoare a noilor codificări, impactul lor asupra activității instanțelor nu a fost resimțit pe deplin, la acest moment neputând fi identificate, în consecință, toate inadvertențele de aplicare.

În proporție de 56,25 %, curțile de apel au apreciat că nu sunt necesare modificări în acest sens, restul instanțelor, în procent de 43,75 %, apreciind în sens invers.

Astfel, s-a apreciat că aceste modificări sunt necesare în special în legătură cu procedura de regularizare a cererii de chemare în judecată, cu privire la care mai multe instanțe au solicitat chiar eliminarea ei, eventual corelativ cu introducerea unui sistem sancționator adecvat în cazul cererilor informale de investire a instanței (Tribunalul Iași). Alte instanțe au propus reducerea termenelor în procedura prealabilă; simplificarea sau eliminarea procedurii prealabile în calea de atac a apelului, cu atât mai mult cu cât nu pot fi aplicate sancțiuni pentru necompletarea lipsurilor în procedura verificării prealabile; indicarea clară a motivelor de anulare a cererii de chemare în judecată în procedura scrisă (Curtea de Apel Cluj, Judecătoria Răducăneni); compatibilizarea procedurii de

regularizare și comunicare cu procedura insolvenței (Curtea de Apel Craiova); indicarea cazurilor în care procedura prealabilă prevăzută de art. 200 din noul Cod de procedură civilă nu este aplicabilă.

De asemenea, instanțele au învederat că este necesară regândirea competenței materiale a tribunalelor (Tribunalul Constanța); reglementarea coerentă a competenței materiale în cauzele cu profesioniști sau care privesc profesioniștii (OUG nr. 116/2009), precum și regimul căilor de atac, inclusiv raportat la alte acte normative cu aplicabilitate în alte materii - litigiile de muncă și asigurări sociale, în materie contravențională, în materia achizițiilor publice, în materia funcționarilor publici etc. (Tribunalul Iași); reglementarea clară a competenței teritoriale în materia executării silite imobiliare (Curtea de Apel Iași).

În legătură cu acest din urmă aspect, Curtea de Apel Suceava a arătat că modificările aduse cu privire la instanța de executare au condus la creșterea volumului de activitate la judecătorii din municipiile reședință de județ, în ceea ce privește cererile având ca obiect încuviințarea executării silite și contestație la executare, motiv pentru care s-a apreciat că se impune modificarea dispozițiilor art. 650 referitoare la instanța de executare, în sensul ca aceasta să fie judecătoria în circumscripția căreia se va face executarea, în locul judecătoriei în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea (ca în prezent).

De asemenea, a fost sesizată necesitatea compatibilizării dispozițiilor Legii nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ, în ceea ce privește calea de atac, cu normele noului Cod de procedură civilă. În acest sens, Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție a propus introducerea în cuprinsul Codului de procedură civilă a unor dispoziții care să prevadă expres faptul că, în materia contenciosului administrativ, împotriva hotărârilor pronunțate de prima instanță poate fi exercitată numai calea de atac a recursului.

Alte propuneri formulate de curțile de apel privesc: obligativitatea asistenței juridice, indiferent de gradul instanței sau obligativitatea redactării cererii de investire a instanței de către avocat/consilier juridic; necesitatea armonizării unor dispoziții din noul Cod cu anumite legi speciale; eliminarea apelului în cazul plângerilor contravenționale, întrucât nu este necesar; eliminarea necesității desemnării curatorului pentru persoana juridică; clarificarea dispozițiilor referitoare la numirea și remunerarea curatorului special; abrogarea prevederilor privind efectuarea cercetării procesului în camera de consiliu; eliminarea inadvertențelor legate de compunerea completului de judecată în cazul cererii de suspendare provizorie a executării sentinței, în privința președintelui de complet și de calea de atac (altfel, poate da naștere la cereri de recuzare pentru suspendarea din calea de atac); clarificarea dispozițiilor referitoare la uzucapiunea căreia i se aplică procedura specială prevăzută de art. 1049 și urm.

Cu titlu particular, Secția a II-a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție a semnalat o necorelare la nivelul dispozițiilor noului Cod de procedură civilă în cazul cererilor de **suspendare provizorie formulate ca urmare a promovării apelului împotriva sentinței de fond, cereri soluționate potrivit procedurii ordonanței de urgență**. Situația semnalată vizează exclusiv pronunțarea asupra cererii de suspendare provizorie de către curțile de apel. Astfel, potrivit reglementării cuprinse în art. 996 – 1001 din noul Cod de procedură civilă, ordonanța președințială este supusă apelului, ca regulă generală.

Secțiunea a 5-a din noul Cod de procedură civilă, ce reglementează executarea provizorie, face trimitere expresă în ce privește procedura de soluționare a cererii de suspendare a executării provizorii (cerere ce se formulează în situația declarării apelului împotriva sentinței instanței de fond) la regulile aplicabile ordonanței președințiale, fără a face mențiuni cu privire la calea de atac a încheierii pronunțate în condițiile art. 450 din noul Cod de procedură civilă.

În consecință, curțile de apel ce soluționează cererile de suspendare a executării provizorii, în raport de dispozițiile art. 450 alin. (5) noul Cod de procedură civilă, care fac trimitere la reglementarea ordonanței președințiale, stabilesc calea de atac ca fiind apelul, acesta fiind înaintat instanței supreme. Or, potrivit art. 97 din noul Cod de procedură civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție soluționează doar recursuri declarate împotriva hotărârilor curților de apel.

Cât privește noul Cod civil, aprobat prin Legea nr. 287/2009, intrat în vigoare la data de 1 octombrie 2011, instanțele au estimat că acesta nu a determinat, în cursul anului 2013, nici **creșterea** numărului de cauze (având în vedere noile instituții juridice introduse de acesta), dar nici **diminuarea** numărului de cauze (din perspectiva acelor tipuri de litigii ce pot fi soluționate prin proceduri care nu presupun intervenția instanței de judecată).

Excepție face Curtea de Apel Suceava, care a apreciat că a existat atât o creștere, cât și o diminuare a volumului de cauze, datorată intrării în vigoare a noului Cod. Astfel, Judecătoria Suceava a estimat un procent al creșterii numărului de cauze de 100%, în materia executării silite, iar Judecătoria Fălticeni de 15%, în materie de minori și familie. În egală măsură, Curtea de Apel Suceava a estimat însă și un procent al diminuării anumitor tipuri de cauze (minori și familie, imobiliare, partaje succesoriale), de aproximativ 10 - 15 %.

La rândul său, Curtea Apel Galați, care a estimat *per ansamblu* că nu s-a înregistrat o creștere a numărului de cauze, a precizat că 4 dintre cele 14 instanțe au apreciat, totuși, că a existat o creștere a numărului de cauze, după cum urmează: Judecătoria Galați – 20%; Judecătoria Brăila – 25%, Judecătoria Tg. Bujor – 10%, Judecătoria Panciu – 10%.

Pe de altă parte, niciuna dintre instanțe nu a răspuns în sensul că ar fi înregistrat dificultăți în implementarea noului Cod civil și doar o singură instanță (Curtea de Apel Iași) a considerat necesară efectuarea unor modificări ale noului Cod civil ca urmare a inadvertențelor constatate în practică sau a normelor susceptibile a genera practică neunitară.

Exemple oferite în acest sens de Tribunalul Iași se referă la: neconcordanța dintre art. 379 din noul Cod civil și art. 617 Cod procedură civilă, în ceea ce privește pronunțarea divorțului din culpa reclamantului, în lipsa unei cereri reconvenționale formulată de către pârât; stabilirea prin hotărârea de divorț a locuinței minorului, cu arătarea adresei exacte sau doar cu indicarea persoanei cu care minorul va locui, față de dispozițiile art. 400 coroborate cu art. 497 Cod civil; înțelegerea părinților în litigiile în care sunt implicați minori.

De asemenea, s-a arătat că, în ceea ce privește efectuarea anchetei psiho-sociale în cauzele civile cu minori de familie, prevăzută de art. 396 din noul Cod civil, judecătorii desemnați în componența completelor specializate în soluționarea acestor cauze s-au confruntat cu o imposibilitate de aplicare întocmai a textului de lege menționat, ca urmare a lipsei personalului cu pregătire în psihologie din cadrul instituțiilor cu atribuții în realizarea acestei anchete (direcții de asistență comunitară, primăriei).

II.2 Organizarea și pregătirea sistemului judiciar pentru punerea în aplicare a noilor Coduri în materie penală

La data de 14 august 2013 a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 515, Partea I, Legea nr. 255 din 19 iulie 2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale. Această lege stabilește ca dată de intrare în vigoare a noului Cod de procedură penală data de 1 februarie 2014, aceasta fiind și data prevăzută pentru intrarea în vigoare a noului Codul penal, aprobat prin Legea nr. 286/2009.

Legea nr. 255/2013 conține dispoziții generale privind aplicarea legii procesual penale și stabilește reguli procedurale pentru rezolvarea situațiilor tranzitorii generate de intrarea în vigoare a noului Cod. De asemenea, sunt modificate și completate o serie de acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, în vederea punerii lor de acord cu noul Cod de procedură penală, precum și unele texte din noul Cod de procedură penală, urmărindu-se fie înlăturarea unor erori materiale sau a unor necorelări, fie completarea unor omisiuni.

Tot la 1 februarie 2014 vor intra în vigoare și celelalte trei legi care completează reforma în materie penală și procesual penală, adoptate în cursul anului 2013, respectiv Legea nr. 252 din 19 iulie 2013 privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune (cu excepția Titlului II - Organizarea sistemului de probațiune, care a intrat în vigoare la data de 23 septembrie 2013), Legea nr. 253 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

În vederea pregătirii intrării în vigoare a acestor legi, **Ministerul Justiției** a elaborat, în colaborare cu celelalte instituții cu atribuții în domeniu (Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Administrației și Internelor și Administrația Națională a Penitenciarelor), o serie de acte normative cuprinzând modificări legislative necesare, astfel încât să se asigure coerența deplină a sistemului legislativ și care să ofere practicienilor dreptului mijloacele valorificării noii legislații.

În acest sens, a fost adoptată **Hotărârea Guvernului nr. 836/2013** privind constituirea și atribuțiile comisiilor de evaluare a incidenței aplicării legii penale mai favorabile în cazul persoanelor aflate în executarea pedepselor și măsurilor educative privative de libertate din perspectiva noilor reglementări penale și procesual penale, publicată în Monitorul Oficial nr. 669 din 31 octombrie 2013.

Prin acest act normativ, s-au constituit la nivelul fiecărui penitenciar și al fiecărui centru de detenție în care se execută pedepse cu închisoarea sau măsuri educative aplicate prin hotărâri definitive, comisii mixte, formate din judecători, procurori și persoane din administrația penitenciarului, având ca scop evaluarea situației fiecărei persoane aflate în executarea acestor sancțiuni, pentru a identifica toate situațiile în care se impune aplicarea legii penale mai favorabile și mai ales a acelor în care se va impune luarea unor măsuri urgente imediat după intrarea în vigoare a Noului Cod penal.

Comisiile funcționează din luna noiembrie 2013.

De asemenea, a fost adoptată **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2013** privind măsurile necesare pentru funcționarea comisiilor de evaluare din penitenciare, din centrele de reeducare și din centrele de reținere și arestare preventivă, precum și pentru stabilirea unor măsuri în vederea bunei funcționări a instanțelor pe durata desfășurării activității acestor comisii, publicată în Monitorul Oficial nr. 837 din 24 decembrie 2013

Prin acest act normativ, se instituie cadrul legal care permite acestor Comisii să deducă instanțelor de judecată cauzele în care se va impune luarea unor măsuri urgente și se reglementează cu caracter excepțional posibilitatea ca aceste sesizări să fie înaintate instanțelor competente cu 15 zile anterior intrării în vigoare a legii noi, astfel încât instanțele, dispunând de timpul necesar pentru repartizarea și studierea cauzelor, să se poată pronunța în cel mai scurt termen de la intrarea în vigoare a legii noi. Totodată, se instituie o procedură de judecare cu caracter derogatoriu de la dreptul comun, care permite soluționarea cu maximă celeritate a acestor cauze.

Pentru ca desfășurarea acestor proceduri să nu perturbe activitatea curentă a instanțelor și a parchetelor în raza cărora se află penitenciare sau centre de detenție, s-a instituit, prin aceeași ordonanță de urgență, și temeiul legal în baza căruia, prin delegare, să se asigure, în perioada imediat următoare și până la finalizarea activității Comisiilor, numărul de magistrați necesar desfășurării tuturor acestor activități.

De asemenea, în cadrul Ministerului Justiției a fost elaborat și *un proiect de act normativ pentru luarea unor măsuri de implementare necesare aplicării Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*, proiect cu privire la care Consiliul Superior al Magistraturii a exprimat un punct de vedere (ședința Plenului din 19 noiembrie 2013).

Pintre măsurile organizatorice luate de Ministerul Justiției se numără și constituirea de grupuri de lucru comune împreună cu Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Public, pentru modificarea și actualizarea aplicației ECRIS, în baza specificațiilor primite din partea instanțelor.

Demersurile întreprinse de Ministerul Justiției pentru organizarea și pregătirea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noilor coduri în materie penală, au fost apreciate diferit **la nivelul instanțelor de judecată**, opiniile fiind împărțite.

Astfel, un număr de 6 curți de apel au calificat demersurile Ministerului Justiției ca fiind pozitive, bune sau corespunzătoare, alte două curți apreciindu-le ca fiind satisfăcătoare.

În schimb, la nivelul a 4 curți de apel s-a exprimat părerea că aceste demersuri au fost insuficiente sau modeste, învederându-se că era necesară mărirea și ocuparea schemei de personal din instanțe și editarea de coduri penale și coduri de procedură penală anterior datei intrării în vigoare a noilor coduri în materie penală.

S-au exprimat și opinii nuanțate (două curți de apel), în sensul că, deși demersurile întreprinse de Ministerul Justiției au fost apreciate favorabil, s-a considerat totuși că ele sunt insuficiente sau nearticulate.

În două cazuri, demersurile întreprinse de Ministerul Justiției au fost apreciate în mod diferit chiar de către instanțele din circumscripția aceleiași curți de apel, unele instanțe considerându-le bune sau satisfăcătoare, altele apreciindu-le ca fiind insuficiente sau nesemnificative pentru pregătirea sistemului ECRIS, în sensul adaptării sale noilor prevederi legale în materie penală.

Tot astfel, deși a fost criticat faptul că nu s-a realizat suplimentarea posturilor de judecători și personal auxiliar de specialitate prevăzută pentru anul 2014, a fost, totuși, apreciată deschiderea spre

dialog avută de Ministerul Justiției în ceea ce privește actele normative adoptate în ultima parte a anului în legătură cu măsurile necesare în vederea aplicării noilor coduri în materie penală.

Ca și în cazul instanțelor judecătorești, parchetele au perceput diferit demersurile efectuate în anul 2013 de Ministerul Justiției pentru organizarea și pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor coduri în materie penală.

Astfel, un număr de 8 parchete de pe lângă curțile de apel (adică jumătate) au exprimat opinii favorabile cu privire la aceste demersuri, pe care le-au considerat dacă nu bune sau corespunzătoare, cel puțin satisfăcătoare (3 parchete). Alți doi respondenți au apreciat eficiența măsurilor luate de Ministerul Justiției, pe care nu le-au considerat însă suficiente.

Au existat însă și opinii negative (patru dintre parchete), demersurile ministerului fiind apreciate ca ineficiente, insuficiente (sub aspectul asigurării resurselor materiale și umane necesare) sau inexistente.

La nivelul unui parchet de pe lângă o curte de apel nu s-a putut formula un răspuns majoritar, jumătate dintre parchete considerând eficiente măsurile luate, pe când cealaltă jumătate exprimând opinia că acestea sunt insuficiente, iar într-un caz singular, nu a fost formulată nicio opinie cu privire la aspectele analizate.

Conștient de rolul ce îi revine în organizarea și pregătirea sistemului judiciar pentru punerea în aplicare a noilor Coduri în materie penală, Consiliul Superior al Magistraturii s-a implicat activ în acest proces, demersurile sale concretizându-se pe mai multe planuri.

Astfel, din perspectiva atribuțiilor normative ale Consiliului, au fost inițiate măsuri în vederea punerii în acord a legislației secundare existente cu noile reglementări primare în materie penală și procesual penală. În acest sens, au fost elaborate propuneri pentru modificarea și completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului nr. 387/2005, ce au fost înaintate instanțelor și Ministerului Justiției, spre consultare. De asemenea, au fost propuse modificări și completări corespunzătoare ale Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 327/2005.

Consiliul Superior al Magistraturii a realizat demersuri și pentru elaborarea actelor normative secundare prevăzute cu caracter de noutate de pachetul legislativ în materie penală. Astfel, în ședința din data de 10 decembrie 2013, Plenul Consiliului și-a însușit proiectul de Regulament comun privind numirea ca judecător sau procuror militar, transferul de la instanțele sau parchetele civile la instanțele ori parchetele militare, precum și acordarea gradelor militare și înaintarea în grad a judecătorilor și procurorilor militari - elaborat împreună cu Ministerul Apărării Naționale, cu Direcția Instanțelor Militare din cadrul Ministerului Apărării Naționale și cu Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație de Casație și Justiție - acest proiect urmând a fi aprobat ulterior intrării în vigoare a Legii de aplicare a noului Cod de procedură penală.

De asemenea, s-au formulat propuneri privind Regulamentul de organizare a activității judecătorului de supraveghere a privării de libertate (cu privire la care au fost consultate instanțele judecătorești), precum și privind Regulamentul privind procedura internă de acces la documente clasificate pentru judecători, procurori și magistrații-asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Un reprezentant al Consiliului Superior al Magistraturii a participat și la discuțiile Grupului de lucru constituit la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor în vederea elaborării proiectului de Regulament privind executarea pedepselor și măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Necesitatea pregătirii sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noului Cod de Procedură Penală a constituit o preocupare constantă a *Grupului de lucru interinstituțional pentru pregătirea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noilor coduri*.

Din această perspectivă, în urma discuțiilor purtate în cadrul Grupului de lucru s-a realizat identificarea problemelor ce pot fi generate de dispozițiile cu impact imediat după intrarea în vigoare a noului Cod Penal și noului Cod de Procedură Penală și s-au stabilit demersurile pentru o implementare care să nu producă blocaje în activitatea instanțelor și parchetelor.

Aceste demersuri privesc aspecte precum asigurarea resurselor umane necesare pentru implementarea noului Cod de procedură penală, identificarea instituțiilor responsabile în aplicarea legii penale mai favorabile și a atribuțiilor acestora, formarea profesională continuă a judecătorilor, procurorilor și a personalului auxiliar de specialitate, cu referire la noile coduri în materie penală, republicarea noilor coduri în materie penală ș.a.

De asemenea, în perioada 3 - 4 octombrie 2013 s-a desfășurat la Centrul de formare profesională din Orșova, întâlnirea reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor penale de la curțile de apel, în vederea discutării unora dintre problemele pe care le implică intrarea în vigoare a noilor reglementări în materie penală și procesual – penală. Soluțiile propuse cu această ocazie au fost înaintate Ministerului Justiției, pentru luarea măsurilor corespunzătoare, din perspectiva atribuțiilor ce îi revin.

Demersurile întreprinse în anul 2013 de Consiliul Superior al Magistraturii din perspectiva intrării în vigoare a noilor coduri în materie penală au fost apreciate favorabil de către majoritatea instanțelor (12 curți de apel din 16). Astfel, 10 curți de apel au considerat măsurile luate de către Consiliu ca fiind pozitive, bune, corespunzătoare, necesare, oportune și de calitate, iar alte două curți le-au considerat satisfăcătoare. Doar trei dintre curțile de apel au apreciat ca insuficiente demersurile Consiliului, subliniindu-se că s-ar fi impus organizarea mai multor întâlniri de lucru pentru stabilirea unor măsuri clare și unitare la nivel național, dar și că trebuia depus un efort mai mare pentru respectarea Memorandumului, adoptat în septembrie 2012, care stabilește, pentru anul 2014, suplimentarea numărului de posturi de judecători și de personal auxiliar de specialitate.

În fine, într-un caz singular, demersurile Consiliului Superior al Magistraturii au fost apreciat diferit chiar de către instanțele judecătorești din cadrul unei curți de apel.

La nivelul parchetelor, demersurile Consiliului Superior al Magistraturii pentru organizarea și pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor coduri în materie penală au fost apreciate, în majoritate, în mod favorabil. Astfel, în 3 dintre opiniile exprimate s-a considerat că aceste demersuri sunt foarte bune, în alte 5 opinii ele fiind apreciate ca bune, pozitive sau corespunzătoare, în timp ce două opinii au fost în sensul considerării lor ca satisfăcătoare.

Au existat doar 3 respondenți care au apreciat că demersurile Consiliului au fost insuficiente sau ineficiente, formulându-se și o opinie nuanțată, în sensul că, deși eficiente, măsurile luate sunt insuficiente sub aspect numeric.

Într-o opinie singulară, s-a considerat că aceste demersuri sunt inexistente, iar la nivelul altui parchet de pe lângă o curte de apel s-au conturat, în proporție egală, două opinii diferite, unele unități de parchet apreciind ca utile demersurile menționate, altele ca total insuficiente.

La rândul său, Înalta Curte de Casație și Justiție și-a concentrat eforturile asupra măsurilor de care depinde succesul reformei de modernizare a sistemului judiciar.

Astfel, instanța supremă a formulat propuneri pentru modificarea noului Cod de procedură penală cu ocazia dezbaterilor Legii nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale.

La inițiativa președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și a ministrului justiției, prin Hotărârea Guvernului nr. 791 din 9 octombrie 2013, a fost stabilit numărul maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, în conformitate cu articolul 134 alineat (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară. Fundamentată pe necesitatea asigurării condițiilor pentru punerea în aplicare a dispozițiilor noului Cod de procedură penală vizând judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară și recursul în casație, hotărârea de guvern menționată a privit suplimentarea numărului de posturi de magistrat-asistent pentru Secția penală a instanței supreme, astfel încât la nivelul acestei secții să fie asigurat un număr egal de posturi de judecător și de magistrat-asistent.

În același scop - al pregătirii implementării noului Cod de procedură penală - instanța supremă a inițiat demersuri pentru modificarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Totodată, ca urmare a demersurilor întreprinse atât în perioada anterioară, cât și în decursul anului de referință - din perspectiva faptului că actualul sediu nu mai corespunde schemei de personal și competențelor instanței supreme, atât prezente, cât și, mai ales, viitoare, supuse modificărilor determinate de impactul implementării noilor Coduri de procedură civilă și de procedură penală - în anul 2013 Înalta Curte de Casație și Justiție a obținut un sediu nou.

Și la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție au fost luate măsuri în vederea intrării în vigoare a noilor Coduri, măsuri constând în: constituirea unui colectiv de procurori care să actualizeze Ordinele cu caracter normativ ale Procurorului General, în aplicarea noilor Coduri; elaborarea noilor formulare statistice, a ghidului de completare și a nomenclatorului unic de infracțiuni; inițierea demersurilor de elaborare a propunerilor de modificare a Nomenclatorului

arhivistic al Ministerului Public, precum și a propunerilor de modificare și completare a Regulamentului de ordine interioară al parchetelor, în raport de noile Coduri.

De asemenea, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a constituit un grup de lucru, format din procurori cu specializări diferite, în scopul elaborării unor comentarii la noile coduri, care să evidențieze elementele de noutate și interes practic, în vederea diseminării către unitățile subordonate.

Astfel, la noul Cod penal comentariile au fost finalizate și transmise, iar la noul Cod de procedură penală se așteaptă adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind modificarea și completarea Legii pentru punerea în aplicare a acestui Cod, pentru finalizarea comentariilor.

Tot astfel, au fost desemnați procurorii care participă la comisiile mixte constituite în vederea analizării incidenței legii penale mai favorabile, în baza art. 2 alin. (1) din H.G. nr. 836/2013 privind constituirea și atribuțiile comisiilor de evaluare a incidenței aplicării legii penale mai favorabile în cazul persoanelor aflate în executarea pedepselor și măsurilor educative privative de libertate din perspectiva noilor reglementări penale și procesual penale.

II.3 Alte modificări legislative cu impact asupra sistemului judiciar în anul 2013

Odată cu noul Cod de procedură civilă a intrat în vigoare și Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru **degrevarea instanțelor judecătorești**, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

Legea a urmărit o echilibrare a volumului de cauze și activități aflate în sarcina instanțelor judecătorești, astfel încât efortul acestora să se concentreze asupra aplicării standardelor procesuale consacrate de noile norme de procedură civilă, sens în care a instituit unele măsuri vizând, pe de o parte, pregătirea punerii în aplicare a noului Cod de procedură civilă, iar, pe de altă parte, degrevarea unor instanțe judecătorești.

În ceea ce privește Înalta Curte de Casație și Justiție, dispozițiile de degrevare a acestei instanțe în materie penală au intervenit pentru asigurarea rolului său de unificare a practicii judiciare și pentru transformarea sa într-o veritabilă instanță de casație, ținându-se seama și de deficitul de personal de la Secția penală a instanței supreme.

În concret, Legea nr. 2/2013 prevede modificări în materia strămutării, în sensul reducerii competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție numai în privința cererilor de strămutare de la o curte de apel la altă curte de apel, iar nu și de la un tribunal/judecătorie la alt tribunal/judecătorie, aceste din urmă cereri urmând a fi soluționate de curțile de apel.

S-a prevăzut, totodată, eliminarea anumitor motive de casare în recurs, având în vedere că aceste motive sunt analizate în cadrul căii de atac a apelului (cale de atac integral devolutivă), mergându-se, așadar, pe filozofia noului Cod de procedură penală.

Au fost amendate și unele reglementări în materia contenciosului administrativ și fiscal, în special în scopul degrevării rolului Înaltei Curți de Casație și Justiție, după cum urmează: Legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici; Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004; Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap; Legea cetățeniei române nr. 21/1991; Legea nr. 184/2001 privind organizarea și exercitarea profesiei de arhitect; Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.

În materie contravențională, în vederea evitării aglomerării excesive a unora dintre instanțe, au fost modificate dispozițiile referitoare la competența teritorială de soluționare a plângerilor contravenționale având ca obiect plata rovinietei, în sensul stabilirii acestei competențe în funcție de domiciliul/sediul contravenientului.

Un alt eveniment legislativ notabil, survenit în cursul anului 2013, îl constituie adoptarea **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80 din 26 iunie** privind **taxele judiciare de timbru**, prin care a fost abrogată Legea nr. 146/1997 ce reglementa această materie, dar și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/1995 privind timbrul judiciar.

Așa cum se arată chiar în preambulul noului act normativ, revizuirea legislației taxelor judiciare de timbru a fost determinată de modificarea cadrului legal de desfășurare a procesului civil, din perspectiva noilor codificări în materie civilă, urmărindu-se ca sistemul de taxare să reflecte noua

structură și dinamică a procesului civil, noile garanții procedurale acordate părților pentru asigurarea unui proces echitabil, precum și acoperirea costurilor suplimentare pentru dezvoltarea infrastructurii și pentru asigurarea logisticii necesare punerii în aplicare a noilor prevederi legale.

Actualizarea și modernizarea sistemului de taxare, de natură să reflecte costurile reale ale procesului judiciar (în condițiile în care taxele judiciare de timbru rămăseseră la nivelul stabilit în anul 1997, actualizat în anul 2010 prin aplicarea indicelui de inflație) și să răspundă, astfel, nevoilor sistemului, dar și ale cetățenilor, a presupus în fapt asanarea și sistematizarea legislației în materia taxelor de timbru, prin abrogarea expresă a dispozițiilor legale căzute în desuetudine sau care înregistrează aspecte de contradictorialitate cu cadrul legal în vigoare (de exemplu, prevederile în care se face trimitere la Codul familiei).

BUG nr. 80/2013 a reconsiderat pe fond și a resistemizat întreaga legislație aplicabilă în materia taxelor de timbru, printre principalele aspecte de noutate numărându-se:

- simplificarea formalităților premergătoare depunerii cererii de chemare în judecată, prin eliminarea timbrului judiciar, accesoriu taxei judiciare de timbru, care presupunea un efort suplimentar pentru achiziționare, din partea justițiabililor și a avocaților;

- actualizarea taxelor judiciare fixe și corelarea lor cu costurile reale ale procesului judiciar, fiind menținute principiile de calcul progresiv pentru cererile evaluabile în bani, astfel încât să se descurajeze promovarea acțiunilor cu miză economică redusă;

- reducerea numărului de categorii de taxe fixe;

- regândirea sistemului de taxare a căilor de atac extraordinare, în conformitate cu configurația dată prin noua reglementare procesual-civilă, precum și pentru responsabilizarea justițiabilului față de folosirea corectă a căilor de atac extraordinare, în limitele stricte și scopul acestora

- reevaluarea acțiunilor și cererilor scutite în prezent de la plata taxei judiciare de timbru;

- modificarea procentuală, începând cu 1 ianuarie 2014, a destinației sumelor provenite din taxele judiciare de timbru, astfel încât sumele încasate să aibă ca destinație, în proporție de 45% bugetul statului și 55% bugetele locale.

- simplificarea și modernizarea sistemului de încasare a taxelor judiciare de timbru, inclusiv prin modificarea modului de virare a sumelor provenind din taxele judiciare de timbru (astfel, la finele fiecărei zile lucrătoare, unitățile teritoriale ale trezoreriei statului virează cota corespunzătoare din suma colectată în contul de venituri al bugetului local în ziua respectivă, în contul de venituri al bugetului de stat "Taxe judiciare de timbru și alte taxe de timbru", deschis la unitățile trezoreriei statului).

Insolvența

La data de 2 octombrie 2013, Guvernul a adoptat **Ordonanța de urgență nr. 91/2013 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 620 din 4 octombrie 2013, actul normativ intrând în vigoare la data de 25 octombrie 2013.

Prin Decizia nr. 447 din 29.10.2013, Curtea Constituțională a constatat însă că acest act normativ este neconstituțional, subliniind că acest lucru nu conduce la un vid legislativ, ci determină reintrarea în fondul activ al legislației a actelor abrogate de ordonanța de urgență, după publicarea deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I.

În motivarea Deciziei, Curtea Constituțională a reținut, în esență, că dispozițiile art. 348 alin. (2) din ordonanța de urgență, care prevăd aplicarea imediată a acestor dispoziții și pentru procedurile de insolvență aflate în derulare la data intrării sale în vigoare, nu doar că lipsesc norma legală de claritate și previzibilitate, dar încalcă și prevederile constituționale conform cărora legea dispune numai pentru viitor, căci afectează efectele juridice deja produse sub imperiul vechii legi. Mai mult, aceste dispoziții nu respectă nici cerințele impuse de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, cu referire la scopul dispozițiilor tranzitorii, această nerespectare determinând apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

De asemenea, Curtea a reținut că ordonanța de urgență afectează direct dreptul de proprietate și libertatea economică ale debitorilor vizați de ipoteza textului de lege și indirect dreptul cetățenilor la informație și la liberă exprimare, contrar dispozițiilor art.115 alin. (6) din Constituție care prevăd că o ordonanță de urgență nu poate afecta regimul drepturilor, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție.

În plus, din preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.91/2013 nu reies cu claritate, într-o manieră cuantificabilă, elementele de fapt ale situației extraordinare ce a justificat adoptarea acestui act normativ.

Ulterior Deciziei Curții Constituționale, Guvernul a înaintat Senatului Proiectul de lege privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență (L678/2013), care se află în prezent în lucru la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului.

Date fiind implicațiile implementării noilor norme din domeniul insolvenței, Consiliul Superior al Magistraturii a realizat demersuri pentru consultarea instanțelor judecătorești, anterior adoptării OUG nr. 91/2013, și a organizat la Brașov, în perioada 7, 8 noiembrie 2013, întâlniri cu președinții secțiilor civile de la nivelul curților de apel care au în competență soluționarea de litigii al căror obiect intră în sfera de incidență a actului normativ mai sus amintit, cu președinții Tribunalelor Specializate Cluj, Argeș și Mureș, precum și cu președintele secției din cadrul Tribunalului București în a cărei competență intră litigiile din materia insolvenței, din perspectiva intrării în vigoare, la 25 octombrie 2013, a actului normativ menționat.

Ca urmare a declarării ca neconstituționale a OUG nr. 91/2013 și a promovării unui nou proiect de act normativ privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, Consiliul Superior al Magistraturii a hotărât transmiterea propunerilor și observațiilor instanțelor judecătorești cu privire la acest proiect către Parlament, spre a fi luate în considerare în procedura legislativă. De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii împuternicit un judecător de la Tribunalul București, în vederea participării la dezbaterile ce vor avea loc în comisia de specialitate a Senatului cu privire la acest nou proiect (începând cu data de 17.12.2013), în calitate de expert din partea Consiliului.

Capitolul III Independență și răspundere, integritate și transparență

III.1 Independența judecătorilor și procurorilor în anul 2013

În anul 2013, în calitate sa de garant al independenței justiției, Consiliul Superior al Magistraturii a acordat o atenție deosebită demersurilor realizate pentru **revizuirea Constituției României**, formulând mai multe observații cu referire la acele amendamente rezultate în cadrul dezbaterilor ce au avut loc în ședințele Comisiei comune a Camerei Deputaților și Senatului ce s-ar putea concretiza într-un risc pentru independența sistemului judiciar.

Una dintre observații se referă la propunerea de completare a articolului 64 cu un nou alineat, ce instituie obligația oricărei persoane de drept public și a oricărei persoane fizice sau juridice private de a se prezenta, direct sau prin reprezentant legal, după caz, în fața unei comisii parlamentare, în urma invitației scrise primită din partea acesteia. Astfel, Consiliul Superior al Magistraturii a apreciat că amendamentul propus poate stârni confuzii, în sensul că ar putea fi chemați procurorii și judecătorii de caz sau reprezentanții Ministerului Public sau ai instanțelor, în legătură cu cauze aflate pe rolul parchetelor sau instanțelor.

Or, nici judecătorii și nici procurorii nu pot fi citați și obligați să se prezinte în calitate de martori în fața Comisiilor parlamentare, deoarece, conform normelor constituționale, fac parte din autoritatea judecătorească; în mod excepțional, procurorii pot participa în calitate de invitați la Comisiile parlamentare, atunci când este necesară lămurirea unor aspecte de natură tehnică sau pentru clarificarea unor informații de interes public. Ca atare, s-a apreciat că se impune completarea amendamentului cu dispoziții care să prevadă în mod expres exceptarea judecătorilor și procurorilor de la obligația instituită, în ceea ce privește activitățile judiciare desfășurate.

Tot astfel, în ceea ce privește **răspunderea materială a magistraților**, în situația în care statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare, Consiliul Superior al Magistraturii a apreciat că exercitarea dreptului la acțiunea în regres trebuie să fie lăsată, în continuare, la latitudinea titularului acțiunii - statul și nu să devină o obligație, aceasta fiind regula generală de drept în ceea ce privește exercitarea drepturilor de către titularii acestora.

Consiliul a apreciat că este deosebit de important ca textul privind revizuirea art. 52 alin. (3) din Constituția României să întrunească standardele europene în materie, să respecte opiniile și avizele date constant de Comisia pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția). Or, în Raportul Comisiei asupra independenței sistemului judiciar, nr. CDL-AD (2010)004, în Partea I, se arată că judecătorii ar trebui să poată fi trași la răspundere doar în cazul săvârșirii unor infracțiuni; în ceea ce privește însă „acțiunile civile îndreptate împotriva lor pentru acțiuni săvârșite cu bună-credință în exercitarea funcției lor”, ei trebuie să se bucure de protecție, în acord cu standardele generale.

De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii a susținut **necesitatea întăririi actualului statut al procurorului**, prin consacrarea constituțională a independenței sale, corespunzător statutului său de magistrat.

S-a apreciat că statutul procurorilor trebuie să fie garantat de lege la cel mai înalt nivel posibil, într-o manieră similară celui al judecătorilor. Astfel, Legea nr. 303/2004 consacră principiul unității corpului de magistrați, care este guvernat, cel mai adesea, de dispoziții comune. Apropierea și natura complementară a misiunilor judecătorilor și procurorilor creează cerințe și garanții similare, în termeni de statut și condiții ale serviciului, în special cu privire la recrutare, pregătire profesională, dezvoltare a carierei, disciplină, mobilitate doar în condițiile legii sau sub consimțământ, remunerare, revocare din funcție și libertatea de a crea asociații profesionale.

În ceea ce privește modul în care a fost percepută la nivelul *instanțelor* **starea de independență a sistemului judiciar prin raportare la factorul politic**, cele mai multe dintre instanțe (43,75 %) au apreciat că factorul politic nu a încercat să influențeze sistemul judiciar, un alt procent semnificativ (37,5 %) considerând că nu se poate aprecia dacă, față de anul precedent, factorul politic a încercat mai mult sau mai puțin să influențeze sistemul judiciar ori dacă a existat o astfel de amenințare. În procent de 12,5 %, au fost instanțe care au apreciat că factorul politic a încercat mai puțin să influențeze sistemul judiciar, doar un procent de 6,25 % apreciind în sens invers.

Percepția magistraților *procurori* a fost, însă, diferită, la nivelul parchetelor arătându-se, în proporție de 43,75 %, că, față de anul precedent, în anul 2013, factorul politic a încercat mai mult să

influențeze sistemul judiciar, în timp ce un procent de 31,25 % a apreciat că factorul politic nu a încercat să influențeze sistemul judiciar. 18,75 % dintre parchete au considerat că factorul politic a încercat mai puțin să influențeze sistemul judiciar, iar restul de 6,25 % a arătat că nu se poate aprecia.

Referitor la **principala modalitate prin care factorul politic a încercat să influențeze sistemul judiciar**, instanțele au indicat ca fiind principalul factor de risc în acest sens, ca și în anul precedent, luările de poziție publice cu privire la activitatea instanțelor, atât față de cauzele aflate în curs de soluționare, cât și față de hotărârile definitive. În acest sens, a fost sesizată înmulțirea cazurilor în care reprezentanții puterii politice au făcut aprecieri, în virtutea funcțiilor oficiale deținute, asupra unor cauze aflate pe rol, dar mai ales asupra hotărârilor judecătorești definitive pe care, fie nu le recunoșteau, fie le contestau ori le puneau sub semnul întrebării.

Schimbările legislative, adoptarea unor acte normative care ulterior sunt frecvent modificate sau declarate neconstituționale au constituit următorul factor de risc cu o pondere mare în ansamblul răspunsurilor instanțelor.

Au mai fost indicate de către instanțe drept modalități prin care factorul politic încearcă să influențeze sistemul judiciar: posibilitatea ca Ministrul Justiției, numit politic, să înceapă/continue acțiunea disciplinară a magistraților; tendința declarată a puterii politice de modificare a statutului magistraților și a rolului organismelor reprezentative ale acestora, în sensul diluării și, respectiv, diminuării atribuțiilor acestora, coroborate cu poziționările publice constante ce vizează decredibilizarea întregului corp de magistrați; refuzul constant al executivului și legislativului de a recunoaște hotărârile judecătorești, de a le respecta și, mai ales, de a le pune în executare (prin amânări repetate, unilaterale); modalitatea de numire a procurorilor.

Similar instanțelor, *parchetele* au arătat că principalele **modalități prin care factorul politic a încercat să influențeze sistemul judiciar** au constat în luările de poziție publice cu privire la activitatea parchetelor, precum și în dese modificări și schimbări legislative, fiind menționată aici și schimbarea intempestivă a legislației penale.

Au mai fost indicate drept astfel de modalități implicarea instituțiilor politice în derularea procedurilor judiciare și administrative, inclusiv în desemnarea sau alegerea funcțiilor de conducere din cadrul Ministerului Public și a Consiliului Superior al Magistraturii, subfinanțarea sistemului judiciar, dar și blocarea dosarelor penale ale deputaților sau senatorilor în Parlament, din perspectiva imunității de care se bucură aceștia.

Principalele **vulnerabilități** privind independența sistemului judiciar au fost percepute de *instanțe* ca provenind, în principal, din lipsa de resurse umane și materiale cu care se confruntă sistemul judiciar (un număr de 14 curți de apel pronunțându-se în acest sens), urmată de insuficiența autonomie financiară a sistemului judiciar (12 curți de apel) și lipsa de coerență și multitudinea actelor normative în toate/majoritatea domeniilor de reglementare (9 curți de apel). Într-o măsură mai mică au fost indicate de către instanțe drept vulnerabilități: cadrul legislativ care reglementează modul de organizare și funcționare a sistemului judiciar (6 curți de apel) și modul de multe ori negativ în care instituțiile media relatează aspectele ținând de funcționarea sistemului judiciar (3 curți de apel). Gradul de cunoaștere al cetățenilor cu privire la rolul, organizarea și funcționarea justiției, influențele de natură politică, economică etc. exercitate individual asupra magistraților și lipsa de previzibilitate a diferitelor aspecte privind statutul magistraților, în condițiile contestării în mod public a unora dintre acestea au fost menționate, fiecare, ca vulnerabilități privind independența sistemului judiciar, numai de câte o curte de apel.

În afara vulnerabilităților menționate au mai fost indicați de către *instanțe* ca posibili factori de risc pentru independența sistemului judiciar: lipsa stabilității legislative, subfinanțarea sistemului, împrăjura că modificările legislative masive nu sunt precedate de organizare corespunzătoare a instanțelor, lipsa încrederii publice, lipsa de implicare a instituțiilor sistemului judiciar cu privire la asigurarea independenței acestuia, imaginea uneori negativă pe care și-o face însuși sistemul, lipsa de unitate și coerență a jurisprudenței, imixtiunea sub orice formă în actul de justiție; insuficiența reglementare a modului de apărare a reputației sistemului judiciar în ansamblu sau individual al magistratului ș.a.

Într-un număr semnificativ (12 respondenți), *parchetele* au învederat că principala vulnerabilitate privind independența sistemului judiciar provine din lipsa de coerență și multitudinea actelor normative în toate/majoritatea domeniilor de reglementare, urmată îndeaproape de lipsa de

resurse umane/materiale și lipsa de previzibilitate a diferitelor aspecte privind statutul magistraților, în condițiile contestării în mod public a unora dintre acestea.

Alte surse importante ale unor asemenea vulnerabilități au fost identificate în cadrul legislativ care reglementează modul de organizare și funcționare a sistemului judiciar, în insuficienta autonomie financiară a sistemului, dar și în modul de multe ori negativ în care instituțiile media relatează aspectele ținând de funcționarea sistemului judiciar.

Gradul de cunoaștere al cetățenilor cu privire la rolul, organizarea și funcționarea justiției, degradarea prestigiului justiției și a statutului social al magistraților, lipsa de implicare a instituțiilor sistemului judiciar cu privire la asigurarea independenței acestuia și cazurile de corupție înregistrate în interiorul sistemului judiciar au fost menționate doar de câte o singură unitate de parchet.

Alți posibili factori de risc pentru independența sistemului judiciar identificați de către parchete sunt: lipsa unor asigurări profesionale, reglementările privind răspunderea materială, subfinanțarea sistemului judiciar, sporirea imunităților unor categorii de persoane prin modificări legislative, neimplicarea magistraților în avizarea legilor care afectează sistemul judiciar.

În concret, *instanțele* au considerat că, pe parcursul anului judiciar 2013, independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale mass-media (37,5 %), și, într-o mai mică măsură, prin acțiuni ale Executivului și ale Legislativului - în proporție egală (25 %). Doar un procent de 12,5 % a menționat în acest sens aspecte ținând de activitatea proprie a instituțiilor sistemului judiciar.

Parchetele au considerat în mod similar instanțelor, dar într-un procent superior (56,25 %) că, în cursul anului 2013, independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale mass-media. De asemenea, 31,25 % dintre parchete au apreciat că factorul de risc l-au constituit acțiuni ale Executivului.

Restul parchetelor a considerat, în proporții egale (6,25 %) că, în cursul anului 2013, independența justiției a fost amenințată prin acțiuni ale Legislativului, dar și prin aspecte ținând de activitatea proprie a instituțiilor sistemului judiciar.

III.1.1 Apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor

În cadrul **Direcției de inspecție judiciară pentru judecători**, în anul 2013, au fost înregistrate **12 solicitări de apărare a reputației profesionale, independenței și imparțialității formulate de judecători**. Dintre acestea, 4 cereri au fost admise de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, 2 au fost respinse, 3 cereri au fost retrase, 2 cereri au fost înaintate Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, urmând a fi analizate în perioada imediat următoare, iar o cerere se află în curs de soluționare.

Situația acestora se prezintă astfel:

- la data de 14.01.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un judecător față de expresiile folosite în conținutul unei hotărâri pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, apreciate ca fiind defăimătoare la adresa judecătorului. Prin Hotărârea nr. 201 din 21.03.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât respingerea cererii.

- la data de 24.01.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un judecător față de aprecierile jignitoare referitoare la pregătirea sa profesională, exprimate de un alt magistrat, care au fost preluate într-un interviu acordat unui post de televiziune și reluate într-un ziar local. Prin Hotărârea nr. 204 din 21.03.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a luat act de renunțarea la cererea formulată de magistrat.

- la data de 14.02.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un judecător față de afirmațiile vexatorii ale unui judecător din cadrul Tribunalului Vâlcea, susținute cu ocazia prezentării unui raport de activitate. Prin Hotărârea nr. 834 din 20.08.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat efectuarea de verificări și de către Direcția de inspecție judiciară pentru judecători în vederea soluționării cererii de apărare a independenței sau imparțialității procurorilor din cadrul Direcției Naționale Anticorupție. Prin Hotărârea nr. 1173 din 22.10.2013 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât respingere cererii.

- la data de 11.06.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un judecător în raport cu imixtiunea de natură politică a parlamentului german și de conducerea administrativă a Înaltei Curți

de Casație și Justiție. La data de 20.08.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât amânarea discutării raportului Inspecției Judiciare.

- la data de 19.07.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, în raport cu afirmațiile făcute în cuprinsul unui articol de presă. Prin Hotărârea nr. 836 din 20.08.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 23.08.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un judecător ca urmare a articolelor apărute în presă ce fac referire la implicarea în activitatea infracțională reținută în sarcina unui alt judecător. Prin Hotărârea nr.1231 din 19.11.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 30.09.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un judecător ca urmare a articolelor apărute în presă și care făceau referire la implicarea în activitatea infracțională reținută în sarcina unui alt judecător. Prin Hotărârea nr. 1127 din 22.10.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a luat act de renunțarea la cererea formulată de magistrat.

- la data de 30.09.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un judecător ca urmare a articolelor apărute în presă și care făceau referire la implicarea în activitatea infracțională reținută în sarcina unui alt judecător. Prin Hotărârea nr. 1126 din 22.10.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a luat act de renunțarea la cererea formulată de magistrat.

- la data de 31.10.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un judecător ca urmare a afirmațiilor primarului municipiului Craiova, nemulțumit de soluția pronunțată într-un dosar al Tribunalului Dolj exprimate în cadrul unei conferințe. La data de 13.12.2013 cererea și raportul Inspecției Judiciare au fost înaintate Plenului Consiliului Superior al Magistraturii în vederea analizării, la finele anului 2013 cererea fiind în curs de soluționare.

- la data de 28.11.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un judecător ca urmare emisiunilor și articolelor apărute în presă în care a fost invocată calitatea de judecător și a fost comentată modalitatea în care a fost luată măsura de ocrotire a punerii sub interdicție a mamei judecătorului. La finele anului 2013, cererea se află în curs de soluționare.

- la data de 29.11.2013 a fost înregistrată cererea a patru judecători, ca urmare a sesizării vicepreședintelui AMR, înaintată Consiliului Superior al Magistraturii și preluată în mass-media, în raport cu afirmațiile și mențiunile legate de activitatea desfășurată de judecătorii vizați, în cadrul unei comisii de examinare privind concursul pentru ocuparea funcțiilor de conducere în instanțe. Prin Hotărârea nr.1385/10.12.2013 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

În cursul anului 2013, la **Direcția de inspecție judiciară pentru judecători** au fost înregistrate **6 cereri având ca obiect apărarea independenței și imparțialității sistemului judiciar**, dintre care **4 cereri** au fost admise de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, o cerere a fost respinsă, iar una se află în curs de soluționare.

Situația acestora se prezintă astfel:

- la data de 28.01.2013, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției judiciare efectuarea de verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, ca urmare a unei serii de afirmații cuprinse într-un articolul de presă. Prin Hotărârea nr. 200 din 21.03.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 12.03.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției judiciare efectuarea de verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar în raport de aspectele prezentate recent de o parte a presei scrise și audiovizuale, referitor la judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție. Prin Hotărârea nr. 723 din 27.06.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 06.06.2013, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare efectuarea de verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, ca urmare a sesizării formulate de către Active Watch - Agenția de Monitorizare a Presei, raportat la discursul făcut în spațiul public de către primul ministru. Prin Hotărârea nr.835 din 20.08.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât respingerea raportului.

- la data de 07.06.2013, Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare, efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, ca urmare a declanșării de către Trustul INTACT, în special prin intermediul unor emisiunii televizate, a unei campanii susținute împotriva unor instituții ale sistemului judiciar, cu referire la activitățile

desfășurate în cadrul procedurii penale. Prin Hotărârea nr. 724 din 27.06.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 02.10.2013, prin Hotărârea nr. 1034 din 19.09.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar în urma unor afirmații ale unui membru în Parlamentul European, susținute la data de 09.09.2013 în Parlamentul European. La data de 19.11.2013, prin Hotărârea nr. 1233, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și-a însușit conținutul raportului Inspecției Judiciare și a hotărât admiterea cererii.

- la data de 18.12.2013, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare, efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, ca urmare a unui articol de presă unde sunt invocate declarațiile unor procurori și judecători, care ar fi pus la îndoială, din punct de vedere legal și corect, soluția pronunțată în recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție. În prezent, cererea se află în curs de soluționare.

În cadrul **Direcției de inspecție judiciară pentru procurori** au fost înregistrate **16 cereri de apărare a reputației profesionale, independenței și imparțialității formulate de procurori**, dintre care 7 cereri au fost admise de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, 2 au fost respinse, 3 cereri au fost retrase, iar alte 4 cereri se află în curs de soluționare.

Situația acestora se prezintă astfel:

- la data de 07.01.2013, a fost înregistrată cererea de apărare a reputației profesionale și morale formulată de procurorul T.C.D din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria B. ca urmare a unor afirmații nereale apărute la mai multe posturi de televiziune și într-un ziar central. Prin Hotărârea nr. 203 din 21.03.2013 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a luat act de renunțarea la cererea formulată de magistrat.

- la data de 05.02.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, ca urmare a afirmațiilor tendențioase făcute în cadrul unei emisiuni televizate despre activitatea sa de procuror. Prin Hotărârea nr. 197 din 21.03.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 21.02.2013 a fost înregistrată cererea formulată de procurorul M.N din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul A, ca urmare a criticilor formulate în presă (ediție electronică), reluate și în cadrul unei emisiuni televizate, cu privire la modul în care a fost instrumentat un dosar. Prin Hotărârea nr. 620 din 04.06.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 27.02.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un procuror din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, față de declarațiile făcute în spațiul public de unii membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, referitoare la activitatea direcției. Prin Hotărârea nr. 1173 din 19.10.2013 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât respingerea cererii.

- la data de 27.02.2013 a fost înregistrată cererea formulată de procurorul X.P. din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul C. în raport cu afirmațiile și mențiunile făcute în cuprinsul unei emisiunii televizate și într-un ziar local despre anumite dosare penale în care ar fi fost trimise în judecată, și ulterior condamnate, persoane nevinovate. Prin Hotărârea nr. 631 din 10.06.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 07.03.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un procuror din cadrul Direcției Naționale Anticorupție în urma afirmațiilor dintr-un cotidian local. Prin Hotărârea nr. 619 din 04.06.2013 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a luat act de renunțarea la cerere.

- la data de 09.05.2013 a fost înregistrată cerere formulată de procuror militar V.I. referitor la modul, apreciat ca neprincipial și contrar legii, în care un șef din cadrul Parchetului de pe lângă instanța X a înțeles să-l determine să adopte o anume modalitate de soluționare a unei lucrări. Prin Hotărârea nr. 896 din 19.09.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât respingerea cererii.

- la data de 26.06.2013 a fost înregistrată cererea formulată de procuror M.G.E. din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalului G., ca urmare a unor critici cu caracter insultător și calomnios formulate în presă și în cadrul unei emisiuni televizate, cu privire la modul de soluționare a unor dosare penale. Prin Hotărârea nr. 1037 din 08.10.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a luat act de renunțarea la cererea formulată de magistrat.

- la data de 26.07.2013 a fost înregistrată cererea formulată de un membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii ca urmare a afirmațiilor denigratoare formulate în presă, reluate și în cadrul

unei emisiuni televizate. Articolul invocă o interceptare ambientală. Prin Hotărârea nr. 1125 din 22.10.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 23.08.2013 a fost înregistrată cererea formulată de procuror E.B.S. din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria S în raport cu afirmațiile făcute în cuprinsul unei emisiunii televizate despre modul în care își desfășoară activitatea. Prin Hotărârea nr. 1232 din 19.11.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 03.10.2013, a fost înregistrată cererea formulată de un procuror din cadrul Direcției Naționale Anticorupție față de declarațiile făcute în spațiul public de către primul ministru al României. Prin Hotărârea nr. 1114 din 08.10.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 10.10.2013, a fost înregistrată cererea formulată de procurorul B.L. din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria C. față de, în opinia sa, modul în care se exercită, în mod direct și indirect presiuni, în contextul soluționării unor dosare de corupție de către conducerea parchetului ierarhic superior. La finele anului 2013, cererea se află în curs de soluționare.

- la data de 01.11.2013, a fost înregistrată cererea formulată de procurorul I.M. în raport de afirmațiile făcute în cuprinsul unor emisiunii televizate despre modul de derulare a procedurilor penale într-o cauză penală, precum și comentarii denigratoare cu privire la pregătirea și profesionalismul procurorului. Prin Hotărârea nr. 1235/19.11.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 28.11.2013, a fost înregistrată cererea formulată de procurorul P.N. în urma afirmațiilor dintr-un cotidian local. Procurorul a precizat în cuprinsul cererii că autorul articolului aduce un atac injust și nelegitim la adresa întregului corp al magistraților procurori din cadrul DIICOT. La finele anului 2013, cererea se află în curs de soluționare.

- la data de 11.12.2013, a fost înregistrată cererea formulată de procurorul D.M.L.G. din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria B. în urma declarațiilor făcute de către o doamnă procuror într-un articol de presă. Procurorul a precizat în cuprinsul cererii că acuzațiile aduse sunt nefondate. La finele anului 2013, cererea se află în curs de soluționare.

- la data de 18.12.2013, a fost înregistrată cererea formulată de procurorul A.I.A. din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul B. față de, în opinia sa, modul în care se exercită, în mod direct și indirect presiuni, în contextul soluționării unui dosar, precum și față de încălcarea independenței în soluționarea dosarelor. La finele anului 2013, cererea se află în curs de soluționare.

La Direcția de inspecție judiciară pentru procurori au fost înregistrate **11 cereri având ca obiect apărarea independenței și imparțialității sistemului judiciar**, dintre care 4 au fost admise de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, 3 au fost respinse, iar alte 4 cereri se află în curs de soluționare.

Situația acestora se prezintă astfel:

- la data de 12.03.2013, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr. 140/07.03.2013, a solicitat Inspecției Judiciare efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar ca urmare a afirmațiilor prim - adjunctului procurorului general în interviul publicat într-o revistă. La data de 19.11.2013, prin Hotărârea nr. 1296, a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-a hotărât că nu s-a adus atingere independenței sistemului de justiție.

- la data de 06.06.2013, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare efectuarea de verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, ca urmare a sesizării formulate de către Active Watch - Agenția de Monitorizare a Presei. În cuprinsul cererii se face referire la discursul făcut în spațiul public de către primul ministru. La data de 20.08.2013, prin Hotărârea nr. 835, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât respingerea cererii.

- la data de 07.06.2013, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare, efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, ca urmare a declanșării de către Trustul INTACT, în special prin intermediul unor emisiunii televizate, a unei campanii susținute și agresive împotriva unor instituții ale sistemului judiciar, cu referire la activitățile desfășurate în cadrul procedurii penale. La data de 27.06.2013, prin Hotărârea nr. 724, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data 26.06.2013, Procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate sa de garant al independenței justiției, să apere independența și prestigiul justiției, raportat la afirmațiile defăimătoare la adresa procurorilor care își desfășoară

activitatea în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, făcute de viceprimarul municipiului Ploiești, în cadrul unui interviu acordat unei publicații on-line. La data de 20.08.2013, prin Hotărârea nr. 837, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 12.07.2013, mai multe persoane publice au solicitat Consiliului Superior al Magistraturii să exprime o poziție cu privire la declarațiile primului ministru, făcute în cursul anchetei desfășurate în dosarul privind posibile cazuri de corupție și fraudă la bacalaureat, precum și analizarea impactului acestor declarații asupra independenței justiției, care, în opinia acestuia, pot determina modificări ale strategiei în ancheta penală. La data de 22.10.2013, prin Hotărârea nr. 1124, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și-a însușit conținutul raportului Inspecției Justiției, reținând că nu a fost afectată independența magistraților.

- la data de 29.07.2013, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, prin hotărârea nr. 341 din 29.07.2013, a solicitat Inspecției Judiciare efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, ca urmare a promovării în spațiul public, prin intermediul unui post de televiziune și a unor publicații on-line, a unor afirmații la adresa unui procuror din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, a instituției și a sistemului judiciar în ansamblul său, în contextul instrumentării unei cauze. La data de 19.11.2013, prin Hotărârea nr. 1234, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât admiterea cererii.

- la data de 02.10.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin hotărârea nr. 1034 din 19.09.2013, a solicitat Inspecției Judiciare efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar în urma unor afirmații ale unui membru în Parlamentul European, susținute la data de 09.09.2013 în Parlamentul European. La data de 19.11.2013, prin Hotărârea nr. 1233, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și-a însușit conținutul raportului Inspecției Judiciare și a hotărât admiterea cererii.

- la data de 03.10.2013, Freedom House Romania a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii să ia poziție față de imixtiunea primului ministru și să apere independența procurorilor Direcției Naționale Anticorupție. La finele anului 2013, cererea se află în curs de soluționare.

- la data de 14.10.2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin hotărârea nr. 1115 din 08.10.2013, a solicitat Inspecției Judiciare efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar în urma unor afirmații vehiculate în spațiul public de către diverși actori politici. La finele anului 2013, cererea se află în curs de soluționare.

- la data de 11.12.2013, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare, efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, ca urmare a unui articol de presă, unde au fost furnizate materiale ce aduc grave prejudicii de imagine a justiției în ansamblu. La finele anului 2013, cererea se află în curs de soluționare.

- la data de 18.12.2013, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare, efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, ca urmare a unui articol de presă unde sunt invocate declarațiile unor procurori și judecători, care ar fi pus la îndoială, din punct de vedere legal și corect, soluția pronunțată în recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție. La finele anului 2013, cererea se află în curs de soluționare.

III.2 Răspunderea magistraților

III.2.1 Răspunderea disciplinară a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți

În anul 2013, la ***Direcția de inspecție judiciară pentru judecători*** au fost înregistrate 3634 de lucrări referitoare la activitatea sau conduita judecătorilor, la care s-au adăugat și 571 de reveniri cu privire la memoriile anterioare (unele dintre acestea conținând și aspecte noi care au presupus verificări suplimentare față de lucrarea inițială).

Așadar, în perioada de referință, s-a înregistrat ***un număr total de 4205 de lucrări*** repartizate și care au necesitat verificări din partea inspectorilor din cadrul Direcției de inspecție judiciară pentru judecători.

Raportând numărul de sesizări formulate la obiectul acestora, se constată că în anul 2013 petițiile formulate au vizat în mod preponderent *nerespectarea normelor de procedură, modul de instrumentare a cauzei și soluția pronunțată*. Într-un număr mai redus de situații, petiționarii au sesizat *temporizarea procedurilor, redactarea cu întârziere a hotărârilor, atitudinea nedemnă, nerespectarea normelor privind repartizarea aleatorie, imixtiunea în actul de justiție, practica neunitară, refuzul de a îndeplini o îndatorire de serviciu etc.*

Soluționarea sesizărilor din oficiu

În anul 2013 au fost înregistrate la Direcția de inspecție judiciară pentru judecători, 77 de sesizări din oficiu, determinate de aspecte sesizate în mass-media referitoare la activitatea judecătorilor sau de constatări ale inspectorilor judiciari, ca urmare a derulării controalelor desfășurate la instanțe sau a diferitelor activități de monitorizare.

În 3 din aceste situații s-a dispus exercitarea acțiunii disciplinare față de judecătorii vizați, în 58 de cazuri s-a constatat faptul că aspectele în privința cărora Inspecția Judiciară s-a sesizat din oficiu nu se confirmă, iar alte 16 situații se află în faza verificărilor prealabile.

Cu privire la activitatea instanțelor, Direcția de Inspecție Judiciară pentru judecători a acordat o atenție sporită identificării cauzelor care duc la redactarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești, dispunând măsuri stricte de verificare a duratelor în care se realizează această activitate.

În perioada 01.01.2013-31.12.2013, **cercetarea disciplinară** a fost dispusă de către *inspectorii judiciari*, **în situațiile în care s-a apreciat că sunt indicii cu privire la săvârșirea vreunei abateri disciplinare**, într-un număr de 56 de cazuri, dintre care: în 29 de situații s-au emis rezoluții de clasare, în 18 lucrări s-a exercitat acțiunea disciplinară, 7 cercetări se află în curs de derulare, iar 2 au fost conexe la alte lucrări.

Precizăm că în trei lucrări, Inspecția Judiciară a înaintat către titularul acțiunii disciplinare - în ambele cazuri Ministerul Justiției - rezoluții cu propunere de începere a cercetării disciplinare, una nefiind însușită, în al doilea caz dispunându-se începerea cercetării disciplinare, care se află în derulare, iar în cea de-a treia urmând a se comunica Inspecției Judiciare soluția dispusă în cauză de către Ministerul Justiției.

În perioada de referință, s-a dispus *sesizarea Secției pentru judecători cu soluționarea acțiunilor disciplinare* într-un număr de 19 cazuri, una rezultând din cercetările disciplinare dispuse înainte de 01.01.2013, după cum urmează:

1. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 19.02.2013 împotriva judecătorului N.G.A. - Curtea de Apel Cluj, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a), h) și m) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, (în forma în vigoare anterior adoptării Legii nr. 24/2012), respectiv art. 99 lit. i) din Legea 303/2004 în forma ulterioară intrării în vigoare a Legii nr. 24/2012.

Prin Hotărârea nr. 12 J/19.06.2013, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a admis acțiunea disciplinară și a aplicat sancțiunea excluderii din magistratură pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. m), a) și i) teza I din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor. La finele anului 2013, dosarul se află în calea de atac a recursului, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

2. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 01.03.2013 împotriva judecătorului C.M.L. de la Curtea de Apel București, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. k) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Prin Hotărârea nr. 6 J/22.05.2013, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a respins acțiunea disciplinară, ca neîntemeiată – *irevocabilă prin nerecurare*.

3. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 25.03.2013 împotriva judecătorului P.M de la Curtea de Apel Oradea, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a), b), j) și l) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin Hotărârea nr. 17J/25.11.2013, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a admis în parte acțiunea disciplinară și a aplicat sancțiunea suspendării din funcție pentru o perioadă de 6 luni, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și b) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor - *în curs de redactare*.

4. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 01.04.2013 împotriva judecătorului V.S.C. de la Judecătoria Bacău, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și b) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată.

La finele anului 2013, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, fiind *suspendat prin încheierea din 19.06.2013 – în baza art. 49 alin. 5 raportat la art. 46 alin. 3 din Legea nr. 317/2004, până la soluționarea dosarului penal nr. 458/32/2013 al Curții de Apel Bacău*.

5. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 10.04.2013 împotriva judecătorului S.M. de la Tribunalul București, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. t) raportat la art.

99¹ alin. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, modificată. Prin Hotărârea nr. 13 J/19.06.2013, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis acțiunea disciplinară și a aplicat sancțiunea diminuării indemnizației de încadrare lunare brute cu 20% pe o perioadă de 2 luni – *irevocabilă prin nerecurare*.

6. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 15.04.2013 împotriva judecătorului C.D. de la Judecătoria Giurgiu, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. h) teza a II-a din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 24/2012. Prin Hotărârea nr. 9 J/29.05.2013 Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a respins acțiunea disciplinară ca neîntemeiată – *irevocabilă prin nerecurare*.

7. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 23.04.2013 împotriva magistratului asistent B.A. de la Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. h) teza a II-a din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată cu modificările și completările ulterioare.

Prin Hotărârea nr. 10 J/29.05.2013 Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a respins acțiunea disciplinară ca rămasă fără obiect, ca urmare a demisiei magistratului asistent din funcție – *irevocabilă prin nerecurare*.

8. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 23.04.2013 împotriva judecătorului B.V. de la Curtea de Apel Pitești, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. l) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, modificată prin Legea nr. 24/2012.

Prin Hotărârea nr. 14 J/18.09.2013 Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis acțiunea disciplinară și a aplicat sancțiunea excluderii din magistratură. La finele anului 2013, dosarul se află în calea de atac a recursului, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

9. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 09.05.2013 împotriva judecătorului S.M. de la Judecătoria Satu Mare, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. t) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată. Prin Hotărârea nr. 8 J/29.05.2013, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis acțiunea disciplinară și a aplicat sancțiunea avertisment – *irevocabilă prin nerecurare*.

10. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 13.05.2013 împotriva judecătorului M.S. de la Tribunalul București, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. t) raportat la art. 99¹ alin. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Prin Hotărârea nr. 11 J/19.06.2013, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis acțiunea disciplinară și a aplicat sancțiunea avertisment – *irevocabilă prin nerecurare*.

11. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 10.07.2013 împotriva judecătorului C.M.L. de la Curtea de Apel București, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. h) teza a II-a din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată,

Prin Hotărârea nr. 15 J/18.09.2013, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis acțiunea disciplinară și a aplicat sancțiunea diminuării indemnizației de încadrare lunare brute cu 20% pe o perioadă de 6 luni. La finele anului 2013, dosarul se află în curs de soluționare a recursului, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

12. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 26.07.2013 împotriva judecătorului J.C. de la Tribunalul București, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și c) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin Hotărârea nr. 16 J/16.10.2013, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis în parte acțiunea și a aplicat sancțiunea avertisment pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. a). La finele anului 2013, dosarul se află în curs de soluționare a recursului, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

13. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 01.08.2013 împotriva judecătorului S.B. de la Tribunalul București, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. h) teza a II-a din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Prin Hotărârea nr. 18 J/11.12.2013 Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis acțiunea și a aplicat sancțiunea avertisment – *în curs de redactare*.

14. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 01.10.2013 împotriva judecătorului M.S. de la Tribunalul București, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și c) din

Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare. La finele anului 2013, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii.

15. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 10.10.2013 împotriva judecătorilor E.V., C.A.C., și T.A. de la Tribunalul Bihor, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. o) teza a II-a, art. 99 lit. i), m) teza a II-a și t) cu aplicarea art. 99¹ alin.2, respectiv art. 99 lit. m) teza a II-a și t) cu aplicarea art. 99¹ alin.2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată. La finele anului 2013, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii.

16. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 21.10.2013 împotriva judecătorului T.Ș.O. de la Judecătoria Alba Iulia, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. b) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii.

17. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 28.11.2013 împotriva judecătorului C.M.L. de la Curtea de Apel București, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și c) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 24/2012. La finele anului 2013, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii.

18. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 28.11.2013 împotriva judecătorului L.E. de la Judecătoria Horezu pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 24/2012. Dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii.

19. *acțiunea disciplinară* exercitată la data de 28.11.2013 împotriva judecătorului A.G. de la Judecătoria Pitești pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 24/2012. La finele anului 2013, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii.

În anul 2013, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a pronunțat 18 hotărâri în materie disciplinară, dintre care 6 au vizat acțiuni disciplinare exercitate în anul 2012 (2 acțiuni au fost conexe de Secție), iar 12 hotărâri, acțiuni exercitate în anul 2013. Dintre acestea, 13 acțiuni disciplinare au fost admise, iar 5 acțiuni disciplinare au fost respinse.

Sesizări cu privire la încălcarea Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor.

În anul 2013, Inspekția Judiciară prin inspectorii judiciari, a sesizat, într-un singur caz, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii pentru a se stabili dacă au existat încălcări ale normelor de conduită prevăzute de Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, respectiv ale dispozițiilor art. 9, art. 10 și art. 23 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

Prin Hotărârea nr. 1036 din data de 20.11.2013, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a constatat prescrierea faptei, în raport de data la care Inspekția Judiciară a fost sesizată de către petent.

În anul 2013, la **Direkția de inspekție judiciară pentru procurori** au fost **înregistrate 1455 de lucrări** referitoare la activitatea sau conduita procurorilor. La numărul de lucrări înregistrat s-au adăugat și **398 de reveniri cu privire la memoriile anterioare**.

Așadar, numărul total de **lucrări repartizate și care au necesitat verificări din partea inspekțiilor** din cadrul Direcției de inspekție judiciară pentru procurori a fost, în perioada de referință, de **1853**.

Raportând numărul de sesizări formulate la obiectul acestora, se constată că în anul 2013 petițiile formulate au vizat în mod preponderent *modul de instrumentare și soluționare a cauzei, tergiversarea cercetărilor, nerespectarea normelor de procedură și atitudinea nedemnă*. Într-un număr mai redus de situații petiționarii au sesizat *intervențiile pentru soluționarea unor cereri, nerespectarea principiului continuității, nerespectare îndatoririi de a se abține, utilizarea unor expresii neadecvate în cuprinsul actelor judiciare etc.*

Soluționarea sesizărilor din oficiu

În cadrul **Direcției de inspecție judiciară pentru procurori** au fost înregistrate 32 de sesizări din oficiu, determinate, de aspecte sesizate în mass-media referitoare la activitatea procurorilor ori de constatări ale inspectorilor judiciari cu prilejul controalelor desfășurate la unitățile de parchet.

Astfel că, în două situații s-a dispus exercitarea acțiunii disciplinare față de procurorul vizat, în 22 cazuri s-a constatat faptul că aspectele în privința cărora Inspecția Judiciară s-a sesizat din oficiu nu au fost confirmate, iar în 8 situații se efectuează verificări prealabile.

În perioada 01.01.2013-31.12.2013, la **Direcția de Inspecție judiciară pentru procurori** au fost înregistrate 17 cercetări disciplinare, dintre care 5 au fost respinse, în 7 cazuri s-au exercitat acțiuni disciplinare, iar 5 sunt în curs de soluționare.

În legătură cu exercitarea prerogativelor prevăzute de lege în materie disciplinară de către ceilalți titulari ai acțiunii disciplinare, este de subliniat că una dintre acțiunile disciplinare a fost promovată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, fiind respinsă de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

Astfel, până la data de 31.12.2013 au fost exercitate 7 acțiuni disciplinare, după cum urmează:

1. *acțiune disciplinară* exercitată la data de 18.06.2013 împotriva procurorului **A.M. de la Parchetul de pe lângă Tribunalul Brăila**, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a), i) teza a II-a, n) și t) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, constând în aceea că procurorul a solicitat în mod repetat de a fi prezentat inculpatul la unitatea de parchet, deși aceste prezențe nu erau necesare, existând zile în care nu s-au efectuat acte procedurale, a rămas singură în birou cu inculpatul ore în șir, pentru a scrie un denunț de câte o pagină, a purtat corespondență cu inculpatul aflat în penitenciar prin intermediul s.m.s., aspecte ce au ajuns și la cunoștința opiniei publice prin intermediul presei; a intervenit în favoarea inculpatului la conducerile organelor de cercetare penală și penitenciarului, a întreprins demersuri pentru ca inculpatul să beneficieze de sprijinul unor cadre universitare în vederea redactării unor lucrări științifice, a solicitat unei martore să-l sprijine pe inculpat, iar natura mesajelor adresate inculpatului și conținutul discuțiilor cu fratele acestuia, denotă un interes special pentru inculpat, dincolo de orice preocupare normală față de situația oricărui inculpat, caz în care era obligată să se abțină în toate dosarele în care inculpatul avea calitate de parte; a dispus ca inculpatul să nu fie transferat la penitenciar după sesizarea instanței de judecată, a citat inculpatul sediul unității de parchet și a acceptat să rămână în biroul acesteia, uneori 5-6 ore, contribuind la sustragerea inculpatului de la regimul de detenție, a intervenit la Centrul de Rețineri și Arestare Preventivă pentru a-l repartiza pe inculpat la camera destinată „veselarilor”, pentru a beneficia de o libertate mai mare de mișcare, a contactat telefonic un profesor universitar, declinându-și calitatea de magistrat procuror, în condițiile în care era de notorietate că inculpatul era arestat; a înregistrat un dosar penal urmat de efectuarea unor acte premergătoare vizând o infracțiune care nu există, fapt ce rezulta chiar din plângerea inculpatului petiționar și, care, dacă ar fi existat, nu era de competența unității respective de parchet, urmărind vătămarea intereselor legale ale procurorilor reclamați, fapt ce rezultă din conținutul mesajelor trimise inculpatului.

Prin Hotărârea nr. 3 P/03.09.2013, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis acțiunea disciplinară și a aplicat sancțiunea excluderii din magistratură. În prezent, dosarul se află în calea de atac a recursului, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

2. *acțiune disciplinară* exercitată la data de 18.07.2013 împotriva procurorului **A.V.A. de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Dej**, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. a) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, constând în manifestări care pot aduce atingere onoarei ori prestigiului justiției, săvârșite în afara atribuțiilor de serviciu, respectiv existența între procuror și un ofițer de poliție a unui conflict deschis, despre care se cunoștea în opinia publică, având originea în întreținerea unor relații extraconjugale de către soția polițistului cu procurorul, anterior pronunțării hotărârii de divorț, sesizările anonime formulate de procuror la adresa polițistului, angajarea unei firme de detectivi pentru a-l urmări pe polițist, precum și servirea cu bere a unor clienți la restaurantul deținut de concubina sa, solicitările repetate adresate unor lucrători de poliție de a-i furniza relații despre ofițerul de poliție, vizita la Școala Specială Dej și încercarea de realizare a unei constatări a unei infracțiuni flagrante în prezența unor angajați ai mass-media, pe care i-a solicitat special să-l însoțească.

Prin Hotărârea nr. 4 P/17.09.2013, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis acțiunea disciplinară și a aplicat sancțiunea excluderii din magistratură. La finele anului 2013, dosarul se află în calea de atac a recursului, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. *acțiune disciplinară* exercitată la data de 07.08.2013 împotriva procurorului **B.L. de la DIICOT-ST Craiova**, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. g) și t) din Legea 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, constând în aceea că la data de 26 decembrie 2012, după ce a primit plângerea, cu încălcarea pct. 2 lit. e din dispoziția nr. 1600/D/I/5/1.10.2012, a prezentat procurorului șef serviciu o situație nereală (respectiv că se afla la serviciu, în exercitarea unor atribuții specifice și 2 persoane au venit la Craiova, de la Slatina, pentru a reclama o faptă de competența DIICOT - exploatare sexuală în care sunt implicați polițiști), cu scopul vădit de a eluda dispoziția menționată și în același timp, de a-și repartiza sieși plângerea, cu intenția procurorului de a manipula legea în mod conștient, urmată de o vătămare a intereselor uneia din părțile implicate în proces.

Prin Hotărârea nr. 7 P/16.12.2013, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis în parte acțiunea disciplinară și a aplicat sancțiunea avertisment pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. g) – *în curs de redactare*.

4. *acțiune disciplinară* exercitată la data de 27.08.2013 împotriva procurorului **T.M. de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. h) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, constând în aceea că, în perioada 01.01.2012 – 07.08.2013, în mod repetat și din motive imputabile, nu a respectat dispozițiile legale referitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor și, totodată, din motive imputabile a efectuat cu întârziere lucrările ce i-au fost repartizate.

Prin Hotărârea nr. 6 P/20.11.2013 Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a admis acțiunea și a aplicat sancțiunea avertisment. În prezent, dosarul se află în calea de atac a recursului, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

5. *acțiune disciplinară* exercitată la data de 30.09.2013 împotriva procurorului **P.A. de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Iași**, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și h) din Legea 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, constând în consumul de băuturi alcoolice în timpul programului de lucru, precum și nesoluționarea în termenul prevăzut de lege a dosarelor și depășirea duratei acestui termen cu o perioadă semnificativă de timp. La finele anului 2013, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

6. *acțiune disciplinară* exercitată la data de 11.10.2013 împotriva procurorului **B.M.V. de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Bicaz**, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. m) și t) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată cu modificările și completările ulterioare, constând în faptul că, printr-o altă ordonanță, a infirmat măsura luată de prim procurorul unității, care a dispus ca într-un dosar cercetarea penală să fie efectuată de către Inspectoratul de Poliție Județean Neamț - Serviciul Poliției Rutiere și, fără cunoștința acestuia, a dispus ca dosarul cauzei să fie soluționat de către Poliția oraș Bicaz, organele de cercetare penală fiind în imposibilitate a pune în aplicare cele două măsuri contradictorii. La finele anului 2013, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

7. *acțiune disciplinară* exercitată la data de 20.06.2013 de către **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** împotriva procurorului **G.C. de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov**, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. i) teza I din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată cu modificările ulterioare, constând în aceea că procurorul a consiliat partea vătămată cu privire la cauza în care este parte, ulterior fiindu-i repartizată spre soluționare prin preluare de la altă unitate de parchet și nu s-a abținut, fiind în relații apropiate cu partea vătămată.

Prin Hotărârea nr. 5 P/29.10.2013, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a respins acțiunea disciplinară ca neîntemeiată – *în termenul de exercitare a recursului*. La finele anului 2013, pe rolul Secției pentru procurori în materie disciplinară, se află 2 dosare.

Secția pentru procurori în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii a pronunțat 7 hotărâri, din care 2 au vizat acțiuni exercitate în anul 2012 și 5 hotărâri în acțiuni exercitate în anul 2013. Dintre acestea 3 acțiuni disciplinare au fost respinse, iar 4 acțiuni disciplinare au fost admise.

La **Direcția de Inspecție judiciară pentru procurori** au fost înregistrate **2 sesizări privind posibila încălcare a Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor**.

Astfel, în urma verificărilor efectuate, la data de 30.05.2013, Inspecția Judiciară a înaintat raportul Secției pentru procurori a Consiliul Superior al Magistraturii pentru a se stabili dacă susținerile unui procuror cu ocazia unui interviu ce a fost publicat într-o revistă, constituie încălcări ale dispozițiilor art. 18 alin. 2 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

În ședința din data 26.06.2013, Secția pentru procurori a Consiliul Superior al Magistraturii a apreciat că susținerile procurorului nu reprezintă o încălcare a normelor deontologice.

Cu privire la cea de-a doua sesizare, în urma verificărilor efectuate, la data de 06.08.2013, Inspecția Judiciară a înaintat raportul Secției pentru procurori a Consiliul Superior al Magistraturii pentru a se stabili dacă un procuror a încălcat norma de conduita înscrisă în art. 12 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

Prin Hotărârea nr. 354 din data de 03.09.2013, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a constatat că nu există indicii privind încălcarea de către procuror a dispozițiilor art. 12 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

III.2.2 Răspunderea penală a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți

În cursul anului 2013, 3 judecători și 5 procurori au fost condamnați definitiv pentru infracțiuni de corupție ori infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție.

În cursul aceluiași an, Consiliul Superior al Magistraturii a dispus suspendarea din funcție a 12 judecători și a 11 procurori, ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora.

În perioada de referință, Secția pentru judecători a admis 4 cereri pentru încuviințarea percheziției domiciliare, 4 cereri pentru încuviințarea percheziției informatice (din care una admisă în parte, cu privire la echipamentele IT, fiind respins capătul de cerere referitor la e-mailul personal), o cerere pentru încuviințarea percheziției corporale, 6 cereri pentru încuviințarea reținerii și 7 cereri pentru încuviințarea arestării preventive. Totodată, Secția pentru judecători a hotărât respingerea a 2 cereri pentru încuviințarea reținerii și a unei cereri pentru încuviințarea arestării preventive.

De asemenea, Secția pentru procurori a admis 5 cereri pentru încuviințarea percheziției domiciliare și 2 cereri pentru încuviințarea percheziției informatice, fiind sesizată cu 6 cereri pentru încuviințarea reținerii și cu 7 cereri pentru încuviințarea arestării preventive, care, de asemenea, au fost admise.

III.2.3 Eficiența controalelor realizate de Inspecția Judiciară în anul 2013

Activitatea de control efectuată de Direcția de inspecție judiciară pentru judecători

Raportat la competențele Inspecției Judiciare și atribuțiile inspectorilor, astfel cum sunt reglementate de prevederile art. 74 și art. 75 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată și modificată, Direcția de Inspecție Judiciară pentru judecători a urmărit și realizat în cursul anului 2013 activitățile prevăzute de legi și regulamente, în conformitate cu măsurile dispuse de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii sau de Secția pentru judecători în realizarea atribuțiilor specifice.

Detaliind modalitatea de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Secția pentru judecători, precum și activitatea de soluționare a sesizărilor ori de realizare a celorlalte atribuții, distingem:

Verificările (controalele) la instanțele de judecată au fost dispuse de către Inspectorul-șef prin ordin, ori de Secția pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii din oficiu sau la propunerea Inspecției Judiciare.

Controalele privind eficiența managerială sau cele tematice propuse de Direcția de inspecție judiciară pentru judecători a se desfășura în anul 2013 au urmărit oferirea unei baze reale de analiză, de natură a contribui, printre altele, la luarea deciziilor necesare optimizării activității instanțelor, la aplicarea unitară a normelor regulamentare, la formularea propunerilor adecvate de modificare a dispozițiilor legale și regulamentare sau la asigurarea transparenței actului de justiție.

Controalele incluse în planul de activități al Inspecției Judiciare pentru anul 2013 au privit următoarele aspecte:

1. *Modul de respectare a dispozițiilor legale referitoare la soluționarea cu celeritate a dosarelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect: infracțiuni în legătură cu achizițiile publice; infracțiunea de spălare de bani, prevăzută de art. 23 din Legea nr. 656/2002*

pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism; infracțiunea de conflict de interese, prevăzută de art. 253¹ Cod penal.

Controlul a avut ca scop verificarea managementului de caz, respectiv a modului în care este asigurată celeritatea soluționării acestui gen de cauze și s-a concretizat în Raportul întocmit de Inspekția Judiciară nr. 1666/IJ/1082/DIJ/2013, aprobat prin Hotărârea nr. 504 din 28.05.2013 a Secției pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii.

2. Respectarea dispozițiilor legale și regulamentare de către judecători, pe parcursul desfășurării ședințelor de judecată, cu referire la conduita și comportamentul adoptate față de colegi, celălalt personal al instanței, inspectori judiciari, avocați, experți, martori, justițiabili ori reprezentanții altor instituții.

Acest control a avut caracter inopinat și a constatat, în principal, în asistarea la ședințele de judecată. În urma acestor verificări inopinate nu au rezultat situații de natură să impună sesizarea din oficiu a Inspekției Judiciare.

3. Respectarea dispozițiilor legale de către judecătorii delegați cu executarea pedepselor, în conformitate cu prevederile Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Verificările au vizat activitatea desfășurată de judecătorii delegați pentru executarea pedepselor privative de libertate în cadrul tuturor penitenciarelor și a centrelor de reținere și arestare preventivă din țară, iar Raportul de control nr. 1806/IJ/1179/DIJ/2013 a fost aprobat prin Hotărârea nr. 806/19.09.2013 a Secției pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii.

Pe lângă verificările și controalele stabilite prin ordin de către Inspectorul-șef al Inspekției Judiciare, Consiliul Superior al Magistraturii a dispus efectuarea următoarelor activități:

1) Prin Hotărârea nr. 98/05.02.2013 a Secției pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii s-a dispus efectuarea de către Inspekția Judiciară a unor verificări privind stadiul procesual al cauzelor penale aflate pe rolul instanțelor judecătorești, în care sunt implicați magistrați, cu privire la care Secția pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii și-a exercitat atribuțiile prevăzute de art. 42 alin. 1 din Legea nr. 317/2004, republicată, în perioada 2008 - 5 februarie 2013.

Verificările au fost finalizate prin raportul nr. 638/IJ/410/DIJ/2013, aprobat prin Hotărârea nr. 315 din 11 aprilie 2013 a Secției pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii.

2) Prin Hotărârea nr. 162 /21 martie 2013, Secția pentru judecătoria a dispus efectuarea de verificări privind respectarea dispozițiilor referitoare la primirea și repartizarea aleatorie a actelor de sesizare la Tribunalul București, în perioada 1 ianuarie 2012 – 15 februarie 2013, în urma sesizării președintelui și vicepreședintelui Consiliului Superior al Magistraturii.

Controlul a fost finalizat prin raportul nr. 1191/IJ/842/DIJ/2013, aprobat prin Hotărârea nr. 805/19.09.2013 a Secției pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii.

3) Prin Hotărârea nr.162/21 martie 2013, Secția pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii a dispus efectuarea de către președinții curților de apel a unor verificări cu privire la respectarea dispozițiilor referitoare la primirea și repartizarea aleatorie a actelor de sesizare, la instanțele pe care le conduc, precum și la instanțele din circumscripția acestora.

Rezultatul verificărilor efectuate a fost analizat de către Inspekția Judiciară, iar raportul nr. 1696/IJ/1128/DIJ/2013 urmează a fi discutat de Secția pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii.

Totodată, prin ordin al inspectorului șef, în cursul anului 2013, s-a dispus efectuarea următoarelor controale, suplimentar față de calendarul inițial:

1. Control tematic la Judecătoria Lehliu-Gară în vederea verificării respectării dispozițiilor din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, referitoare la primirea și repartizarea actelor de sesizare a instanței și a identificării eventualelor modalități sau mijloace de viciere a repartizării aleatorii și a vulnerabilităților programului informatic sub acest aspect.

La finele anului 2013, raportul de control se află în curs de redactare.

2. Control la Judecătoria Pitești având ca obiectiv verificarea modului de îndeplinire de către judecătorii cu funcții de conducere a atribuțiilor manageriale de planificare, organizare, coordonare, control-reglare și comunicare, precum și respectarea obligațiilor prevăzute de legi și regulamente, pentru a asigura buna funcționare a instanței și calitatea corespunzătoare a serviciului public.

La finele anului 2013, raportul de control se află în curs de redactare.

Activitatea de control reprezintă un mijloc de identificare a deficiențelor și de stabilire a măsurilor necesare pentru înlăturarea acestora.

În realizarea acestei activități, pe parcursul controalelor au fost identificate **disfuncționalități**, care au fost remediate, atunci când a fost posibil, **încă din timpul controalelor**, iar în situațiile în care remediarea disfuncțiilor nu a fost posibilă de îndată, inspectorii au propus stabilirea unui **termen de remediere a disfuncțiilor** și implicarea în acest sens a conducerilor administrativ-judiciare a instanțelor judecătorești.

Așadar, având în vedere specificul fiecărei categorii de verificări, dar cu luarea în considerare și a naturii constatărilor, Direcția de inspecție judiciară pentru judecători a formulat *propuneri adecvate*, de natură a înlătura eventualele disfuncționalități constatate sau pentru a îmbunătăți activitatea domeniilor de activitate verificate.

Rapoartele de control înaintate Secției pentru judecători au fost aprobate, dispunându-se aducerea la îndeplinire a propunerilor Inspecției Judiciare, precum și a altor măsuri care au fost considerate necesare de Secția pentru judecători și care au reieșit din constatările efectuate.

Activitatea Inspecției Judiciare a cuprins și **monitorizarea măsurilor dispuse de Secția pentru judecători**, fiind întocmite, la nivelul Direcției de inspecție judiciară pentru judecători, constatări și propuneri, în ceea ce privește:

- *dosarele de mare corupție*, în raport de criteriile menționate în cuprinsul referatului privind monitorizarea măsurilor adoptate ca urmare a aprobării Raportului de control al Inspecției Judiciare nr. 2788/1J/224/S1J/2011 privind analiza dosarelor de mare corupție din perspectiva managementului de caz.

Prin Hotărârea nr. 804/25.10.2011, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat efectuarea de verificări directe, sub aspectul respectării dispozițiilor referitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor, cu privire la dosarele de mare corupție aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

Verificarea datelor comunicate de instanțe se efectuează semestrial, iar inspectorii judiciari formulează propuneri corespunzătoare, în raport de constatări.

- *actualizarea de către curțile de apel și comunicarea către Inspecția Judiciară a situațiilor necesare realizării unui sistem de evidență permanentă a dosarelor vechi, în care să se evidențieze cauzele mai vechi de un an în sistemul judiciar prin raportare la data primului act de sesizare a instanței de fond - măsură cu caracter permanent, dispusă prin Hotărârea Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii nr. 788/18.10.2011.*

Monitorizarea se realizează prin comunicarea datelor centralizate de către curțile de apel, semestrial.

- *monitorizarea situației dosarelor cu vechime între 5 și 10 ani cu privire la modul de respectare a dispozițiilor legale ce privesc soluționarea cu celeritate a cauzelor - prin comunicarea datelor centralizate de către curțile de apel, semestrial.*

- *monitorizarea situației dosarelor mai vechi de 10 ani aflate pe rolul înaltei Curți de Casație și Justiție și al instanțelor judecătorești - prin comunicarea datelor centralizate de către curțile de apel, semestrial.*

- *monitorizarea respectării dispozițiilor legale privind termenele de redactare a hotărârilor judecătorești - prin comunicarea de către curțile de apel, trimestrial, a situațiilor referitoare la hotărârile neredactate în termen.*

Monitorizarea situației hotărârilor judecătorești neredactate în termenele legale constituie o preocupare constantă a Inspecției Judiciare, iar verificarea situației sus-menționate se realizează de către inspectorii judiciari, în funcție de repartizarea acestora pe curți de apel, pe baza datelor furnizate de conducerile instanțelor trimestrial, în urma solicitării de către Inspecția Judiciară, la intervale regulate de timp și se consemnează în referate motivate prin care sunt formulate propuneri adecvate.

- *monitorizarea situațiilor în care instanțele judecătorești au constatat încetarea de drept a măsurii arestării preventive, astfel cum s-a dispus prin Hotărârea nr.117/12.02.2013, a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii prin care a fost însușit Raportul Inspecției Judiciare nr.3467/IJ/2573/DIJ/2012 privind „Respectarea termenelor procedurale reglementate în Titlul IV Capitolul I din Codul de procedură penală, pe parcursul soluționării dosarelor ce au ca obiect măsura arestării preventive, pe perioada ianuarie 2011-septembrie 2012”.*

În vederea punerii în aplicare a hotărârii sus-menționate, la solicitarea Inspecției Judiciare conducerile curților de apel și a instanței supreme, comunică semestrial, modul de implementare a propunerilor și recomandărilor din cuprinsul raportului de control, precum și rezultatul monitorizării situațiilor în care instanțele judecătorești au constatat încetarea de drept a arestării preventive.

Activitatea de control efectuată de Direcția de inspecție judiciară pentru procurori

1) *Verificări privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către conducerea Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Oradea și parchetele din subordine - martie 2013, dispus prin Ordinul inspectorului șef nr. 11/2013 din data de 11.02.2013.*

Acest control a fost finalizat prin raportul nr. 639/IJ/144/DIP/2013 și aprobat prin Hotărârea nr. 397/17.09.2013 pronunțată de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii. Totodată, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii și-a însușit conținutul răspunsului Inspecției Judiciare la obiecțiunile formulate către conducerea Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Oradea și parchetele din subordine.

2) *Verificări privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către conducerea Parchetului de pe lângă Tribunalul Gorj și parchetele din subordine, având ca obiect desfășurarea activității în cursul anului 2012 și primul semestru al anului 2013.*

Controlul s-a finalizat prin raportul nr. 3703/IJ/958/DIP/2013, urmând a fi discutat în proxima ședință a Secției pentru procurori a Consiliului Superior.

3) *Verificarea măsurilor luate de procurori și conducerea Parchetului de pe lângă Judecătoria Sector 4 București, în vederea soluționării dosarelor mai vechi de 1 an de la data sesizării și de 6 luni de la începerea urmăririi penale - conform dispozițiilor Hotărârii Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 419 din 20 noiembrie 2012.*

Acest control a fost efectuat în luna mai 2013, finalizat prin raportul de control nr. 1619/IJ/380/DIP/2013 și aprobat prin Hotărârea nr. 250/26.06.2013 pronunțată de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

4) *Verificarea măsurilor luate de procurori și conducerile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, parchetelor de pe lângă curți de apel, tribunale și judecătorii, în vederea soluționării dosarelor mai vechi de 1 an de la data sesizării, având ca obiect săvârșirea următoarele categorii de infracțiuni, precum și a măsurilor dispuse pentru recuperarea prejudiciilor:*

- infracțiunea de spălare de bani, prevăzută de art. 23 din Legea nr. 565/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor;
- infracțiunile de corupție prevăzute de art. 254-257 Cod penal și din Legea nr. 78/2000;
- infracțiunile prevăzute de Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale;
- infracțiunea de conflict de interese prevăzută de art. 253 ind.1 Cod penal;
- infracțiunile săvârșite în legătură cu procedurile privind achizițiile publice.

Controlul a fost efectuat în perioada aprilie - iunie 2013, partea având ca obiect infracțiunile săvârșite în legătură cu procedurile privind achizițiile publice fiind tratată separat, datorită complexității și volumului verificărilor necesare.

Astfel, s-a dispus efectuarea controlului tematic privind verificarea măsurilor luate de procurori și conducerile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, parchetelor de pe lângă curți de apel, tribunale și judecătorii, în vederea soluționării dosarelor mai vechi de 1 an de la data sesizării, având ca obiect săvârșirea următoarele categorii de infracțiuni, precum și a măsurilor dispuse pentru recuperarea prejudiciilor: infracțiunea de spălare de bani, prevăzută de art. 23 din Legea nr. 565/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor; infracțiunile de corupție prevăzute de art. 254-257 Cod penal și din Legea nr. 78/2000; infracțiunile prevăzute de Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale; infracțiunea de conflict de interese prevăzută de art. 253 ind.1 Cod penal.

Controlul s-a finalizat prin raportul nr. 1355/IJ/313/DIP/2013 și aprobat prin Hotărârea nr. 425/28.10.2013 pronunțată de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin aceeași hotărâre, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nu și-a însușit răspunsul Inspecției Judiciare la obiecțiunile formulate de către Parchetul de pe lângă Tribunalul Argeș la raportul de control sus-menționat.

Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii și-a însușit parțial răspunsul Inspecției Judiciare la obiecțiunile formulate de către Parchetul de pe lângă Tribunalul București la raportul de control sus-menționat.

Prin Ordinul nr. 54/2013 al inspectorului șef, s-a dispus efectuarea controlului tematic privind verificarea măsurilor luate de procurori și conducerile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, parchetelor de pe lângă curți de apel, tribunale și judecătorii, în vederea soluționării dosarelor mai vechi de 1 an de la data sesizării, având ca obiect săvârșirea de infracțiuni în legătură cu desfășurarea procedurilor achizițiilor publice, precum și a măsurilor dispuse pentru recuperarea prejudiciilor.

Acest control a fost finalizat prin raportul nr. 2313/IJ/582/DIP/2013 și aprobat prin Hotărârea nr. 426/28.10.2013 pronunțată de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

5) Verificarea dosarelor penale în care au fost dispuse soluții de netrimiteră în judecată, urmare a intervenției prescripției răspunderii penale

Controlul s-a efectuat în perioada septembrie-octombrie 2013 și a vizat verificări privind:

- toate dosarele penale în care au fost dispuse soluții de netrimiteră în judecată în anul 2012 și semestrul I al anului 2013, urmare a împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale;
- identificarea cauzelor care au determinat intervenția prescripției răspunderii penale;
- verificarea măsurilor dispuse de conducerea parchetului pentru identificarea și monitorizarea acestui tip de cauze, precum și pentru soluționarea acestora până la împlinirea termenului de prescripție.

Controlul a vizat verificarea dosarelor penale la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Iași, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța în care au fost dispuse soluții de netrimiteră în judecată în cursul anului 2012 și semestrul I al anului 2013, urmare a împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale.

Acest control s-a finalizat prin raportul nr. 3616/IJ/933/DIP/2013 și urmează a fi analizat de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

6) Verificarea măsurilor luate de procurori și conducerile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, parchetelor de pe lângă curți de apel, tribunale și judecătorii, în vederea soluționării dosarelor mai vechi de 2 ani de la data sesizării.

Prin ordin al inspectorului șef s-a dispus efectuarea acestui control în perioada octombrie-noiembrie 2013.

La finele anului 2013, raportul de control se află în curs de redactare.

În plus, față de Calendarul de verificări și controale stabilit prin Ordinul inspectorului-șef nr. 39/14.12.2012, au mai fost dispuse și efectuate următoarele controale:

1. *Verificări privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către conducerea Parchetului de pe lângă Judecătoria Iași.*

Prin ordin al inspectorului șef s-a dispus efectuarea acestui control în luna noiembrie 2013. La finele anului 2013, raportul de control se află în curs de redactare.

2. *Verificări privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către conducerea Serviciului Teritorial Galați din cadrul Direcției Naționale Anticorupție.*

Controlul a fost efectuat în perioada 01 octombrie - 09 octombrie 2013 și finalizat prin raportul nr. 4088/IJ/1032/DIP/2013 și a fost înaintat Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

3. *Verificarea măsurilor luate de procurori și conducerile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, parchetelor de pe lângă curți de apel, tribunale și judecătorii, în vederea redactării în termen a motivelor de apel și recurs în cauzele penale și civile.*

Controlul a fost efectuat în perioada octombrie-noiembrie 2013, stabilindu-se următoarele obiective:

- respectarea termenului de redactare a motivelor de apel și recurs;
- activitatea de organizare, îndrumare și control a procurorilor cu funcții de conducere, în privința termenelor de redactare.

La finele anului 2013, raportul de control se află în curs de redactare.

4. *Verificarea modalității de remediere de către Parchetul de pe lângă Tribunalul Ilfov a deficiențelor constatate în urma raportului de control nr. 3485/IJ/1071/DIP/2012 al Inspecției*

Judiciare, aprobat prin Hotărârea nr. 492/19.12.2012 de către Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

Controlul a fost efectuat în luna noiembrie 2013 și s-a finalizat prin raportul nr. 4500/IJ/1164/DIP/2013 și a fost înaintat Secției pentru procurori a Consiliului Superior.

III.3 Integritate și Transparență

Potrivit datelor comunicate de către **Ministerul Justiției**, în cursul anului 2013, Secretariatul tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) 2012-2015, constituit în cadrul acestui minister, a continuat demersurile de sprijinire a procesului de monitorizare a implementării strategiei. În acest sens, acesta a centralizat și actualizat periodic stadiul implementării SNA, în baza rapoartelor de autoevaluare transmise de instituțiile și autoritățile publice.

Consiliul Superior al Magistraturii a transmis Ministerului Justiției informațiile aferente semestrului I 2013, cuprinse atât în Raportul de progres al implementării SNA, cât și în raportul privind implementarea indicatorilor preventivi anticorupție. Informațiile furnizate relevă detaliat activitatea Consiliului Superior al Magistraturii, oferind elemente utile pentru orientarea strategică a activității Consiliului de întărire a integrității sistemului judiciar.

Planul de control al Inspecției Judiciare a cuprins teme circumscrise domeniului integrității sistemului judiciar, precum respectarea principiului distribuirii aleatorii a cauzelor la Tribunalul București, managementul de caz al dosarelor de mare corupție la nivelul tuturor instanțelor de judecată competente și stadiul procesual al cauzelor în care Consiliul Superior al Magistraturii a încuviințat percheziția, reținerea sau arestarea preventivă a judecătorilor și magistraților asistenți.

Reprezentanții Consiliului Superior al Magistraturii au fost implicați activ în desfășurarea misiunilor de evaluare a indicatorilor anticorupție în instituțiile publice, atât prin sprijinirea misiunii realizate la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cât și prin desemnarea unui expert evaluator pentru misiunile desfășurate în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) și instituțiilor subordonate acestui minister.

Între demersurile Consiliului Superior al Magistraturii de întărire a integrității sistemului judiciar se cuvine a fi menționată și avizarea favorabilă de către Plen a proiectului de lege pentru completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește pensiile de serviciu în cazul condamnărilor penale.

Consecvent poziției sale anterioare, în sensul necesității clarificării legislative a regimului pensiilor de serviciu, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că intervenirea condamnării definitive pentru anumite infracțiuni, săvârșite cu intenție anterior eliberării din funcție, trebuie să conducă la pierderea pensiei de serviciu.

În ceea ce privește **transparența** actului de justiție, un aspect semnificativ îl constituie adoptarea de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a Hotărârii nr. 884 din 20 august 2013, prin care au fost autorizate instanțele judecătorești să pună la dispoziția Fundației „Institutul Român pentru Informații Juridice - ROLII” hotărârile judecătorești pronunțate, în vederea publicării lor, cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 677/2001 privind protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, publicarea hotărârilor judecătorești pe internet constituie la acest moment o obligație asumată de statul român în contextul Mecanismului de cooperare și verificare a progreselor înregistrate după aderare în domeniul reformei justiției și al luptei împotriva corupției. Potrivit principiului accesului liber, general și gratuit la hotărârile judecătorești, cetățenii au dreptul să cunoască orice hotărâre judecătorească pronunțată de instanțele din România, indiferent de gradul lor, cu excepția acelor care, prin obiectul lor, presupun confidențialitate, iar autoritățile au obligația să garanteze exercitarea acestui drept prin publicarea în mod gratuit și integral a tuturor hotărârilor judecătorești pronunțate, în forma lor originală, fără vreo altă intervenție decât eliminarea datelor cu caracter personal.

În acest scop, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că este necesară reorganizarea programului existent JURINDEX sub forma unui Institut Național de Informare Juridică, extinderea programului la toate instanțele judecătorești și diversificarea surselor de documentare publicate. Ca urmare, în anul 2012 a fost înființată Fundația „Institutul Român pentru Informații

Juridice - ROLII”, printre membrii fondatori figurând Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii.

Unul dintre scopurile acestei fundații îl constituie susținerea, dezvoltarea și promovarea liberului acces la informația juridică publică, prin crearea cadrului corespunzător necesar pentru ca informațiile juridice rezultate din activitatea autorităților și instituțiilor publice să poată fi puse la dispoziția oricărui cetățean în mod gratuit, în format electronic, în special prin intermediul internetului.

În realizarea scopurilor propuse, printre activitățile ce urmează a fi desfășurate de către fundație se numără și administrarea și dezvoltarea programului JURINDEX – Portalul jurisprudenței naționale, care, începând cu data înființării Fundației, face parte din patrimoniul acesteia, având drept obiect de activitate publicarea pe internet a hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele judecătorești, cu acces liber, general, gratuit, fără taxe și anonim.

Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 884/2013, mai sus menționată, a fost adoptată tocmai în vederea sprijinirii activității Institutului Român pentru Informații Juridice – ROLII, în sensul publicării hotărârilor pronunțate de instanțele judecătorești.

De o deplină transparență s-au bucurat și **numirile în cele mai importante funcții de conducere din sistemul judiciar**. Astfel, în perioada septembrie-noiembrie 2013, în urma propunerilor făcute de Consiliul Superior al Magistraturii pe baza unei selecții transparente, prin publicarea proiectelor de candidatură și prin transmiterea în direct a interviurilor, Președintele României a reînnoit mandatul președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și au fost numiți vice-președinții aceleiași instanțe. Totodată, Consiliul a analizat, printr-o procedură care a asigurat aceeași transparență, și a emis avizele pentru numirea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a adjuncților săi, precum și pentru posturile de conducere din Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Fiind chestionate cu privire la nivelul de integritate și transparență în cadrul sistemului judiciar în anul 2013, *instanțele* au apreciat, într-o importantă majoritate, că acest nivel este bun sau foarte bun, existând însă și situații izolate în care s-a considerat că acest nivel este unul satisfăcător (Curtea de Apel Timișoara, Judecătoria Babadag) sau chiar redus (Judecătoria Hârșova).

Cât privește nivelul de integritate al personalului propriu, instanțele judecătorești au considerat că acesta este unul foarte bun, cu excepția Curții de Apel Timișoara, care l-a apreciat ca fiind bun.

În ceea ce privește *parchetele*, acestea au apreciat în unanimitate că nivelul de integritate al personalului propriu este unul foarte bun.

Capitolul IV Contribuția sistemului judiciar românesc la dezvoltarea spațiului european și cooperarea internațională

Și în anul 2013, sistemul judiciar din România a participat activ la dezvoltarea spațiului de libertate, securitate și de justiție al Uniunii Europene, atât în contextul cooperării judiciare în materie penală și civilă, cât și prin participarea la activități de formare profesională în domeniul dreptului Uniunii Europene. În același timp, cooperarea cu statele terțe de Uniunea Europeană s-a amplificat.

IV.1 Cooperarea judiciară în materie penală sub aspect operațional

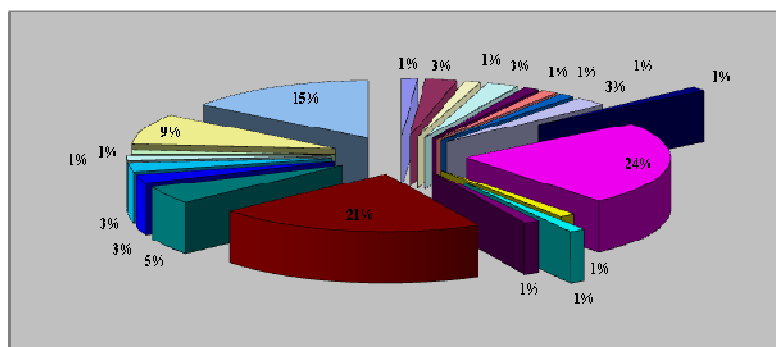
IV.1.1 Extradarea

IV.1.1.1 Solicitarea extradării de către România (extradare activă)

În anul 2013, Ministerul Justiției a solicitat, la propunerea instanțelor judecătorești, extradarea unui număr de 82 de persoane localizate pe teritoriile mai multor state. În aceeași perioadă, Ministerul Justiției a solicitat arestarea provizorie în caz de urgență a două persoane localizate pe teritoriile altor state, dintre acestea una fiind admisă.

Din numărul total al persoanelor pentru care s-a solicitat extradarea, 7 cereri au fost formulate în faza de urmărire penală, 3 în fază de judecată și 72 în faza de executare a pedepsei închisorii. Din perspectiva tipologiei infracționale, extradarea a fost solicitată pentru infracțiuni grave, precum traficul de droguri, traficul de persoane, trafic de minori, criminalitatea informatică, spălarea de bani, infracțiuni de corupție, infracțiuni de fals, infracțiuni contra vieții persoanei, infracțiuni contra libertății persoanei (lipsire de libertate în mod ilegal și violare de domiciliu), dar și pentru infracțiuni economice, inclusiv fiscale).

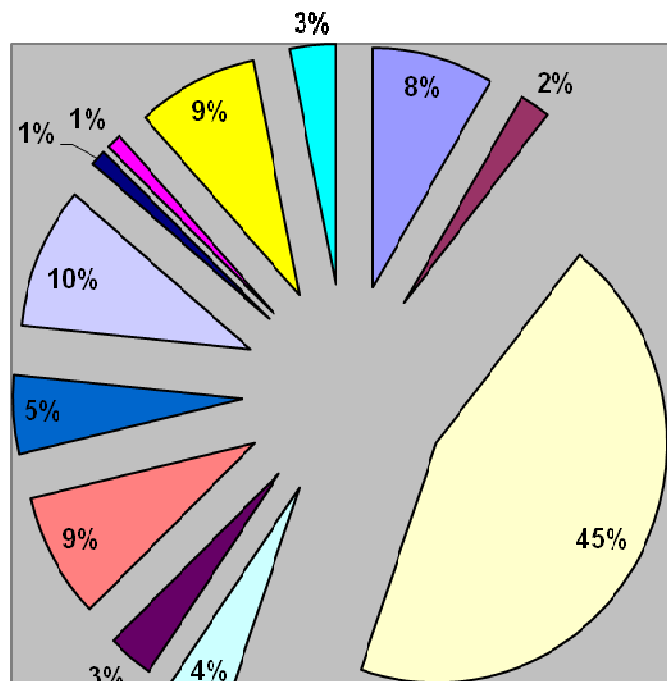
Figura 1 - Statistica cererilor de extradare în funcție de statele solicitate

Albania	Argentina	Armenia	Bosnia si Hertegovina
Canada	Cambogia	Chile	Costa Rica
Croatia	Elveția	EAU	Filipine
Iordania	Italia	Monaco	Peru
Republica Dominicana	Republica Moldova	Rusia	Serbia
SUA			

Figura 2 - Statistica cererilor de extrădare în funcție de natura infracțiunilor

Infracțiuni contra vieții	Infracțiuni contra libertății	Infracțiuni contra patrimoniului
Evaziune fiscală	Trafic de droguri	Infracțiuni rutiere
Trafic de persoane	Criminalitate organizată	Infracțiuni contra vieții sexuale
Criminalitate informatică	Fals	Proxenetism

IV.1.1.2 Extrădare din România (extrădare pasivă)

În anul 2013, Ministerul Justiției a verificat un număr de 21 de cereri de extrădare și un număr de 17 cereri de arestare provizorie în vederea extrădării. S-a stabilit că, în ceea ce privește cererile de arestare provizorie în vederea extrădării, într-un număr de 7 cazuri nu au fost îndeplinite condițiile legale (lipsa unui tratat, absența reciprocității, nerespectarea prevederilor tratatului aplicabil).

Din totalul de 21 de cereri de extrădare, 11 au vizat cetățeni români. Din perspectiva tipologiei infracționale, extrădarea și arestarea provizorie în vederea extrădării au fost solicitate pentru infracțiuni de criminalitate informatică, înșelăciune, fraudă bancară, spălare de bani, infracțiuni de fals, trafic de droguri.

Figura 3 - Statistica cererilor de extrădare în funcție de statele solicitante

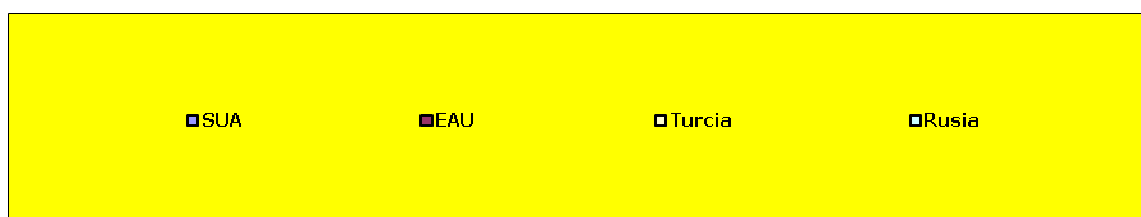
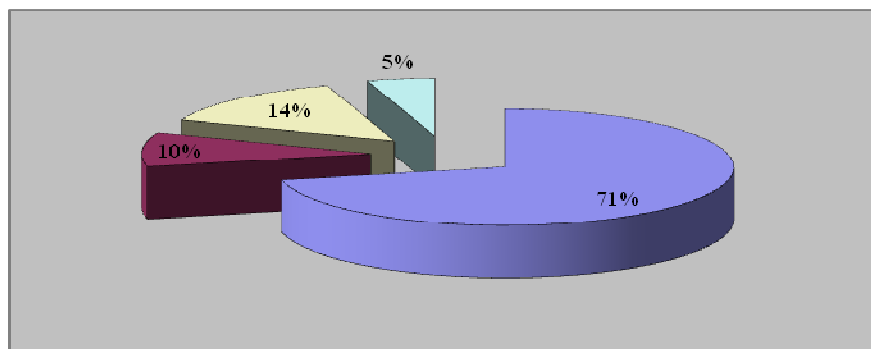
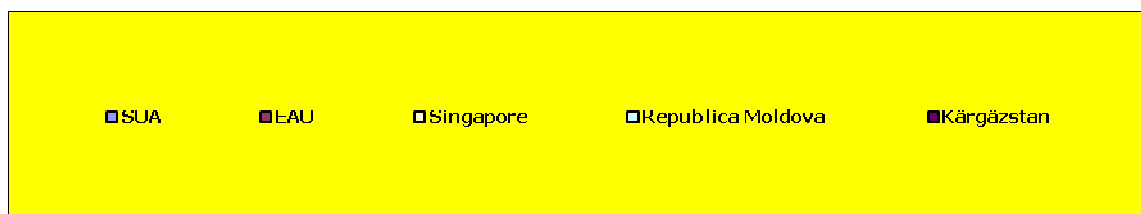
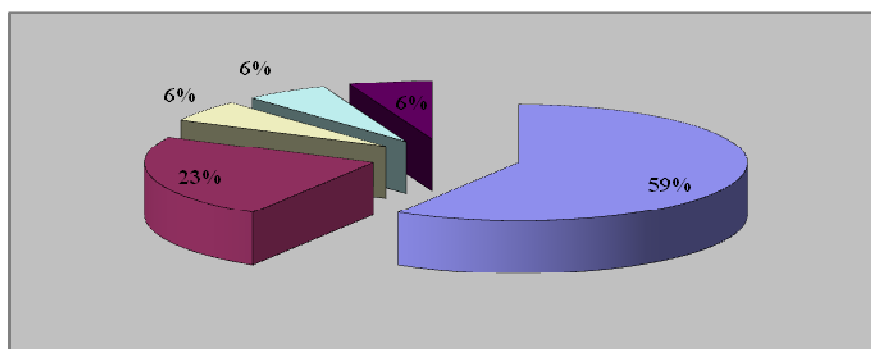

Figura 4 - Statistica cererilor de arestare provizorie în funcție de statele solicitante

IV.1.2 Procedura de predare în baza unor mandate europene de arestare

În anul 2013, instanțele judecătorești din România au emis un număr de 2.238 de mandate europene de arestare, din care 422 au fost executate cu predare imediată (aducere în țară și încarcerare).

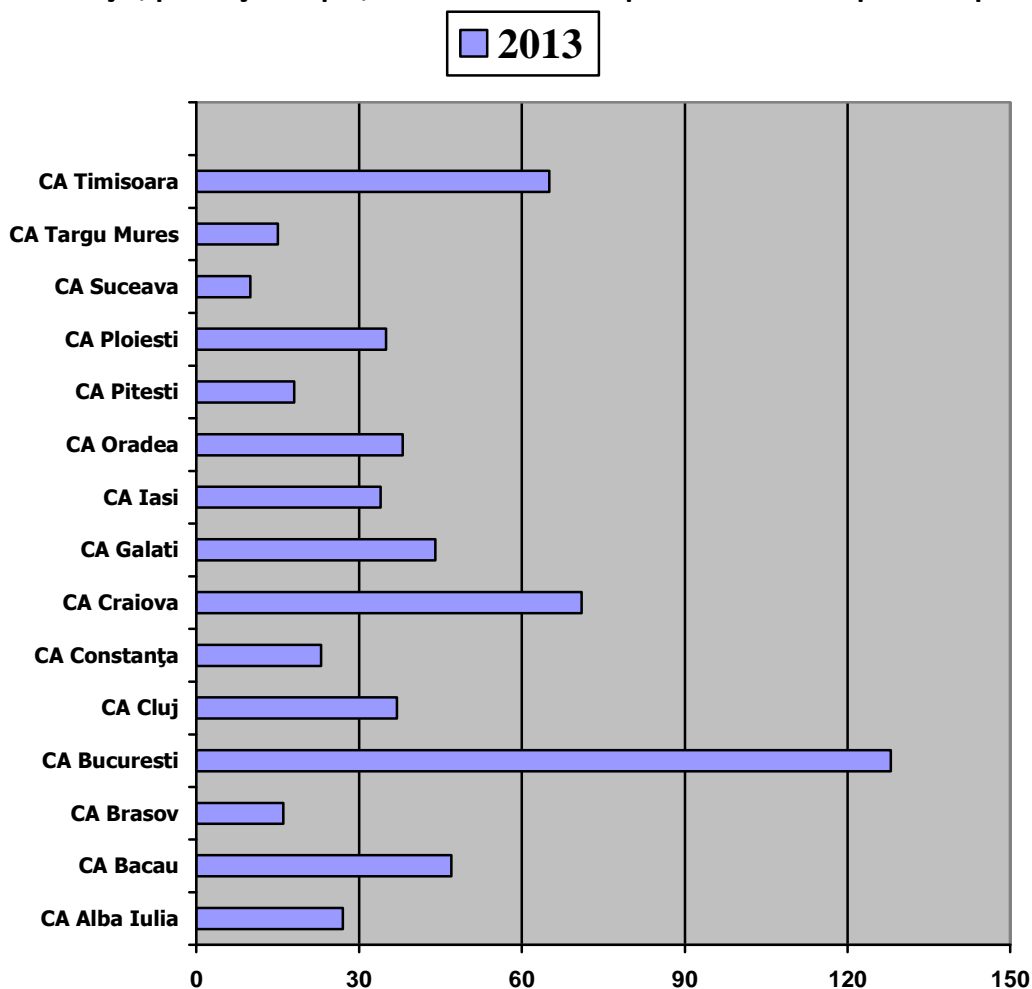
În anul 2013, curțile de apel din România au primit spre executare 608 de mandate europene de arestare. Au fost arestate un număr de 780 de persoane (diferența până la 780 rezultând din numărul de mandate primite și înregistrate în anul 2012). Dintre acestea 692 au fost efectiv predate (632 de persoane au fost de acord cu predarea, în timp ce 60 au refuzat predarea). A fost refuzată predarea în 57 de cazuri.

Atunci când persoana a fost de acord cu predarea sa, durata medie de soluționare a fost de 10 de zile (minimul este de 5 zile de la data înregistrării dosarului pe rolul instanței, iar maximul este de 6 luni). În cazul în care persoana nu a fost de acord cu predarea sa, durata medie de soluționare

definitivă (primă instanță și recurs) a fost de 30 de zile (minimul, în primă instanță, este de 5 zile de la data înregistrării dosarului pe rolul instanței, iar maximul, în primă instanță și recurs, este de 12 luni). În 67 de cazuri durata procedurii a depășit 90 de zile.

Din numărul total de 692 de persoane predate, 223 au fost cetățeni români.

Figura 5 - Situația, pe curți de apel, a mandatelor europene de arestare primite spre executare

IV.1.3 Transferarea în România a cetățenilor români condamnați în străinătate

În anul 2013, s-au aflat în curs de soluționare 701 dosare privind transferarea persoanelor condamnate în străinătate. 465 dosare s-au înregistrat în anul 2013, restul de 154 fiind înregistrate în 2012 și 2011. În 2013 au fost aduși în România și încarcerați în unitățile penitenciare ale ANP, în baza mandatelor de executare a pedepsei închisorii emise de Curtea de Apel București, 154 de cetățeni români.

IV.1.4 Efectuarea, pe cale de comisie rogatorie internațională, de acte procedurale în cauze instrumentate de autoritățile române

a. În fază de urmărire penală

În 2013, SCJIMP a gestionat (primire, analiză, transmitere, coordonare) un număr de 48 de cereri formulate de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (Structurile Centrală și Teritoriale), Direcția Națională Anticorupție și parchetatele de pe lângă judecătorii și tribunale. Cererile au fost înregistrate în anul 2013.

Situația statistică pe categorii de autorități române solicitante: Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (31), Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești (1), Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (12), Parchetul de pe lângă Tribunalul Brăila (2), Parchetul de pe lângă Tribunalul București (1), Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța (1)

Situația statistică pe state solicitate: Statele Unite ale Americii, Canada, Turcia, Republica Moldova, Azerbaidjan, Namibia, Andorra, Muntenegru, Belgia, Emiratele Arabe Unite, Serbia, Italia, Malaiezia, Belarus, Republica Dominicană, Palestina, China.

Din perspectiva tipologiei infracționale, cererile au fost formulate în cauze având ca obiect cercetarea unor persoane sub aspectul săvârșirii de infracțiuni grave: criminalitate informatică (inclusiv fraudă informatică), spălare de bani, trafic de persoane, trafic de minori, trafic de droguri, infracțiuni economice, infracțiuni contra vieții.

Activitățile solicitate pe cale de comisie rogatorie internațională sunt: **obținerea de informații și documente, identificare/localizare persoane, ridicarea de obiecte, interceptarea convorbirilor și comunicărilor, luarea de declarații în calitate de inculpat, martor și parte vătămată, identificare titulari carduri și adresa IP.**

La acestea se adaugă cele transmise direct autorităților judiciare din statele membre UE.

b. În fază de judecată

În 2013, SCJIMP a gestionat (primire, analiză, transmitere, coordonare) un număr de 52 de cereri formulate de instanțele judecătorești române.

Cererile au fost înregistrate în anul 2013 și au avut ca obiect în principal, **audierea, în calitate de inculpat, martor, parte vătămată, a unor persoane domiciliat sau deținute pe teritoriile altor state, obținerea de documente și informații, transferul temporar al persoanelor deținute în străinătate în vederea participării la judecată în calitate de inculpat, obținerea de informații cu privire la situația juridică a inculpaților deținuți în străinătate, comunicarea de citații, hotărâri judecătorești și rechizitorii persoanelor aflate pe teritoriile altor state.**

Cererile au fost formulate în **cauze aflate, după caz, în primă instanță, apel sau recurs, pe rolul judecătorilor** (Judecătoriile Sectoarelor 1,3,4,5,6 București, Judecătoria Piatra Neamț, Miercurea Ciuc, Târgu Bujor, Constanța, Reșița, Oradea, Iași, Arad, Pașcani, Baia Mare, Târgu Jiu, Urziceni) tribunalelor (Tribunalul Bacău, Mureș, Iași, Satu Mare), **curților de apel** (Curtea de Apel București, Ploiești, Constanța, Timișoara, Suceava) și **Înalta Curte de Casație și Justiție.**

Situația statistică pe state solicitate: Spania, Grecia, Australia, Franța, Republica Moldova, Suedia, Slovenia, Italia, Norvegia, Belgia, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, SUA

La acestea se adaugă cele transmise direct autorităților judiciare din statele membre UE.

IV.1.5 Efectuarea, pe cale de comisie rogatorie internațională, de acte procedurale în cauze instrumentate de autoritățile străine

a. În fază de urmărire penală

În anul 2013, Ministerul Justiției a gestionat (primire, analiză, transmitere, coordonare) un număr de 114 cereri formulate de autoritățile străine din: Austria, Belgia, Albania, Andorra, Bulgaria, Elveția, Argentina, Slovacia, Principatul Liechtenstein, Suedia, Cipru, Italia, Grecia, Irlanda, Germania, SUA.

Cererile au avut ca obiect: **investigații sub acoperire, efectuarea de percheziții, inclusiv a sistemelor informatice, obținerea de documente și informații, interceptări de convorbiri și comunicații, audierea în calitate de inculpat, martor sau parte vătămată a persoanelor aflate în România, ridicarea de obiecte și înscrisuri.**

Din perspectiva tipologiei infracționale, cererile au vizat infracțiuni de: trafic de arme, **trafic de droguri, trafic de persoane, criminalitate informatică, spălare de bani, terorism, fraudă, evaziune fiscală, migrațiune ilegală, înșelăciune, infracțiuni contra patrimoniului, prostituție, proxenetism, exploatare sexuală**

Cererile au fost transmise și executate de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (Structurile Centrală și Teritoriale) și parchetele de pe lângă judecătorii și tribunale.

La acestea se adaugă cele transmise direct autorităților judiciare române de autoritățile judiciare din alte state membre UE.

b. În fază de judecată

În anul 2013, Ministerul Justiției a gestionat (primire, analiză, transmitere, coordonare) un număr de 87 de cereri formulate de instanțele străine.

Cererile au fost înregistrate în anul 2013 și au avut ca obiect **audierea, în calitate de inculpat, martor, parte vătămată, a unor persoane domiciliat sau deținute în România, efectuarea de expertize și comunicarea de citații, hotărâri judecătorești și rechizitorii persoanelor domiciliat în România.**

Cererile au fost transmise și executate de **judecătorii** (Judecătoria Iași, Găiești, Cluj Napoca, Botoșani, Caracal, Timișoara, Măcin. Constanța,, Sibiu, Timișoara, Judecătoriile Sectoarelor 2, 4 și 6

București, Brașov, Arad, Buzău, Giurgiu, Târgu Mureș, Oradea, Horezu, Calafat, Vaslui, Mediaș, Galați) și tribunale (Tribunalul București, Prahova, Bihor, Constanța, Galați, Arad, Sibiu).

Situația statistică pe state solicitate: Austria, Belgia, Olanda, Spania, Principatul Liechtenstein, Argentina, Germania, Republica Moldova, Croația, Slovenia, Ungaria.

Din perspectiva tipologiei infracționale, cererile au fost formulate în cauze privind infracțiuni de contrabandă, trafic de droguri, trafic de persoane, criminalitate informatică, înșelăciune, lovituri cauzatoare de moarte, transport ilegal de călători, prostituție, furt calificat.

La acestea se adaugă cele transmise direct autorităților judiciare române de autoritățile judiciare din alte state membre UE.

IV.1.6 Audieri prin video-conferință

În anul 2013, Ministerul Justiției a gestionat (primire, analiză, transmitere, coordonare) un număr de 25 de cereri de audieri prin video-conferință formulate de instanțele judecătorești române (judecătorii, tribunale, curți de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție).

Din perspectiva tipologiei infracționale, cererile au vizat audierea în cauze penale având ca obiect cercetarea unor persoane sub aspectul săvârșirii infracțiunilor: trafic de stupefiante, trafic de persoane, trafic de minori, spălare de bani și evaziune fiscală (4 cauze), criminalitate informatică (5 cauze).

Tot în anul 2013, Ministerul Justiției a gestionat (primire, analiză, transmitere, coordonare) un număr de **37 de cereri de audieri prin video-conferință** formulate de autoritățile străine.

IV.1.7 Transferul de proceduri penale în și din România

În anul 2013, Ministerul Justiției a gestionat (primire, analiză, transmitere, coordonare) 40 dosare având ca obiect preluarea procedurii penale formulate de alte state în cauze având ca obiect săvârșirea de către cetățeni români de infracțiuni pe teritoriile următoarelor state: Elveția, Polonia, Estonia, Slovenia (10), Bulgaria, Muntenegru, Croația, Franța, Cehia, Austria (6), Italia, Slovacia, Serbia, Ungaria, Germania. Dintre acestea, 33 cereri au fost formulate în vederea preluării cercetării penale și 7 cereri în vederea preluării judecății.

Din perspectiva tipologiei infracționale, infracțiunile săvârșite fac parte din categoria infracțiunilor contra patrimoniului, contra persoanei, ori sunt infracțiuni la regimul circulației pe drumurile publice și contrabanda, trafic de droguri, fraudă bancară.

În anul 2013, Ministerul Justiției a primit, verificat și transmis 3 cereri de transfer a trei proceduri judiciare aflate pe rolul instanțelor judecătorești: Olanda (1), Ungaria (1) și Rusia (1).

Motivele care au stat la baza transferului judecății: inculpatul este deținut în statul solicitat în executarea unei pedepse privative de libertate, inculpatul este cetățean al statului solicitat, inculpatul locuiește pe teritoriul statului solicitat.

IV.1.8 Măsuri asigurătorii (ordine de indisponibilizare emise în baza DC 2003/577/JAI din 22 iulie 2003/cereri de asistență) ; Confiscare ; Sancțiuni pecuniare

IV.1.8.1 Indisponibilizare

În anul 2013, Ministerul Justiției nu a gestionat niciun ordin de indisponibilizare emis de autoritățile altor state membre în baza DC 2003/577/JAI. În schimb, a primit un număr de 8 cereri de asistență judiciară, având ca obiect luarea măsurii asigurătorii a sechestrului prin indisponibilizare emise de Ungaria (2), Italia (1), Spania (1), Germania (1), SUA (1) și UK (1) pentru infracțiuni de înșelăciune, spălare de bani, grup criminal organizat, trafic de droguri, delapidare, infracțiuni informatice, evaziune fiscală, furnizarea ilegală de forță de muncă, complicitate la reținere de remunerație pentru muncă.

În anul 2013, Ministerul Justiției a gestionat 1 cerere în relația cu Republica Moldova (sechestrul de bunuri mobile și imobile pentru recuperarea unui prejudiciu de 23.713,32 RON).

IV.1.8.2 Confiscarea (ordine de confiscare emise în baza DC 2006/783/JAI din 6 octombrie 2006/cereri de asistență)

În anul 2013, Ministerul Justiției a gestionat 3 ordine de confiscare emise de Olanda. Suma totală de confiscat (prin echivalent) este de 28.360 euro. Două ordine de confiscare au fost executate, iar unul este pendinte.

IV.1.8.3 Sanctiuni pecuniare (DC 2005/214/JAI din 24 februarie 2005)

În anul 2013, Ministerul Justiției a gestionat (primire, analiză, transmitere, coordonare) **237 de hotărâri definitive** prin care persoanele aflate pe teritoriul României au fost pedepsite cu sancțiuni pecuniare. Hotărârile au fost date fie de organele de urmărire penală, fie de instanțe, fie de autorități administrative. Hotărârile au fost luate ca urmare a săvârșirii unei fapte, care potrivit legislației statului emitent, este infracțiune sau în legătură cu fapte, care potrivit legislației statului emitent, sunt infracțiuni (infracțiuni administrative) sau în legătură cu o faptă, care potrivit legislației statului emitent, constituie o încălcare a normelor legale (contravenții).

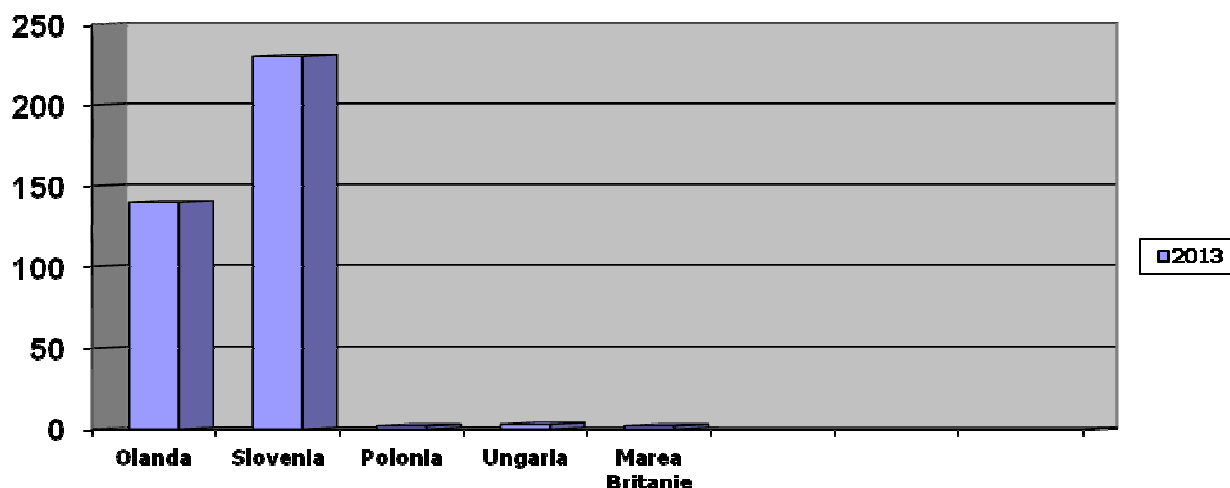
Suma totală este de **27.019 Euro și 2.250 Lire sterline**. Valoarea medie a unei sancțiuni pecuniare este de 300 euro. Cea mai mică sancțiune aplicată este de 19 de euro, iar cea mai mare este de 4.500 euro.

Cererile au fost transmise și executate de **judcătorii** (Arad, Aiud, Bacău, Băilești, Baia Mare, Botoșani, Brașov, Buzău, Buftea, Carei, Cluj Napoca, Constanța, Craiova, Curtea de Argeș, Drobeta Turnu Severin, Făgăraș, Focșani, Galați, Marghita, Onești, Ploiești, Reșița, Judecătoriile Sectoarelor 1, 3, 4, 5, 6, Sibiu, Suceava, Timișoara, Vânju Mare, Oradea, Tulcea, Mediaș, Topoloveni, Turnu Măgurele, Măcin, Rădăuți, Roșiori de Vede, Turda, Piatra Neamț, Sălaj, Zalău, Câmpulung Moldovenesc, Rădăuți, Onești, Calafat, Birlad, Reghin, Vaslui, Adjud, Ordoheiu Secuiesc, Roman, Slobozia, Dorohoi, Buhuși, Tirgu Lăpuș, Deva, Panciu, Șimleul Silvaniei, Hunedoara, Huedin, Caransebeș).

Numărul cel mai mare de cereri s-a înregistrat la Judecătoria Bacău: 45

Situația statistică pe state emitente: Olanda (140), Slovenia (230), Polonia (2), Ungaria (3), Marea Britanie (2). Majoritatea sancțiunilor pecuniare au fost aplicate pentru săvârșirea de **infracțiuni la regimul circulației pe drumurile publice**.

Figura 6 - Situația pe state emitente

În anul 2013, Ministerul Justiției a gestionat (primire, analiză, transmitere, coordonare) 15 hotărâri definitive prin care persoanele aflate pe teritoriul altor state membre ale Uniunii Europene au fost obligate la plata unor sancțiuni pecuniare constând în *cheltuieli judiciare avansate de stat*, aplicate prin hotărâri judecătorești definitive date în cauze în care au fost cercetate persoane sub aspectul săvârșirii de infracțiuni de evaziune fiscală, trafic de droguri, trafic de persoane și infracțiuni contra persoanei.

Cererile au fost transmise următoarelor state: Austria, Bulgaria, Cehia, Ungaria, Slovacia, Marea Britanie, Franța, Spania, Polonia.

În această secțiune au fost prezentate doar cele mai semnificative date privind cooperare judiciară în materie penală, astfel cum au fost furnizate de Ministerul Justiției, numărul total al cererilor de cooperare, inclusiv privind alte forme de cooperare în materie penală fiind mult mai mare, având în vedere că în relația cu statele membre UE instanțele și parchetele din România pot comunica direct cu autoritățile judiciare omoloage.

IV.2 Cooperare judiciară în materie civilă sub aspect operațional

În îndeplinirea atribuțiilor specifice de autoritate centrală în domeniul cooperării judiciare europene și internaționale în materie civilă și comercială, la Ministerul Justiției³ au fost înregistrate⁴:

- 693 cereri de asistență judiciară având ca obiect comunicări de acte, formulate de instanțele judecătorești române, în baza Regulamentului nr.1393/2007 privind comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă;

- 273 cereri de asistență judiciară având ca obiect comunicări de acte către persoane fizice/juridice cu domiciliul/sediul în România, formulate de instanțele judecătorești din Statele Membre ale Uniunii Europene, în baza Regulamentului nr.1393/2007 privind comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă;

- 511 cereri de comisie rogatorie formulate de instanțele române în baza Regulamentului nr. 1206/2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială.

De asemenea, la Ministerul Justiției au fost înregistrate și transmise, în străinătate (state nemembre ale Uniunii Europene):

- 360 cereri de asistență judiciară având ca obiect comunicări de acte, formulate de instanțele judecătorești române, în baza Convenției privind notificarea și comunicarea de acte judiciare și extrajudiciare, Haga, 1965, precum și a tratatelor/convențiilor bilaterale/curtoaziei internaționale;

- 90 cereri de asistență judiciară internațională având ca obiect obținerea de probe, formulate de instanțele judecătorești, în baza Convenției privind obținerea de probe în străinătate, Haga, 1970, precum și a tratatelor/convențiilor bilaterale/ curtoaziei internaționale.

În domeniul obligațiilor de întreținere, aferent anului 2013, se află în curs de soluționare aproximativ 140 de dosare în/din străinătate, în aplicarea Regulamentului privind obligațiilor de întreținere, în relația cu următoarele state membre ale Uniunii Europene: Belgia, Cehia, Germania, Danemarca, Finlanda, Franța, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Olanda, Austria, Polonia, Portugalia, Suedia, Slovacia, Spania, Marea Britanie. În plus, au fost soluționate aproximativ 130 de cereri de localizare a adresei debitorilor, la solicitarea instanțelor. În domeniul obligațiilor de întreținere, aferent anului 2013, sunt în curs de soluționare aproximativ 300 de dosare în/din străinătate, în aplicarea Convenției de la New York din 1956 privind obligațiilor de întreținere, în relația cu state membre și nemembre ale Uniunii Europene (Belgia, Cehia, Cipru, Germania, Danemarca, Elveția, Finlanda, Franța, Grecia, Israel, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Maroc, Moldova, Noua Zeelandă, Olanda, Austria, Polonia, Portugalia, Suedia, Slovacia, Spania, Marea Britanie, Turcia, Ucraina).

IV.3 Participarea la rețele judiciare europene în domeniul cooperării judiciare și la Eurojust. Activitățile rețelelor judiciare române

a. Eurojust

La 17 ianuarie 2013, a început mandatul de 4 ani al noului membru național la Eurojust și al adjunctului acestuia.

b. Rețeaua Judiciară Europeană (în materie penală)

În anul 2013, corespondentul național la Rețeaua Judiciară Europeană în materie penală a acordat asistență (consultări, puncte de vedere, obținere de documente și informații cu privire la situația juridică a unor persoane aflate în detenție ori din cazierul judiciar sau deblocarea unor cereri de cooperare judiciară transmise anterior) la cererea autorităților din: Germania, Ungaria, Slovenia și Olanda (45 de cereri de asistență), precum și la cererea instanțelor române – judecătorii și tribunale (9 cereri de asistență).

Punctele naționale de contact au asigurat participarea la cea de-a 34 Reuniune a Ordinară a RJE (26 februarie 2013), cea de-a 40-a Reuniune Plenară a RJE (19 iunie 2013), Reuniunea Regională a RJE (30 octombrie – 1 noiembrie 2013), cea de-a 41-a Reuniune Plenară a RJE (19-21 noiembrie 2013).

³ Ministerul Justiției nu poate furniza date statistice privind numărul total de cereri de asistență judiciară internațională, formulate de instanțele judecătorești române, având ca obiect comunicarea/notificarea de acte judiciare întrucât, potrivit dispozițiilor Regulamentului nr.1393/2007 privind comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă, comunicarea de acte într-un alt Stat Membru al Uniunii Europene se poate efectua și prin poștă, cu confirmare de primire

⁴ În conformitate cu dispozițiile art.34 din Legea nr.189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială, instanțele judecătorești române au obligația de a transmite o copie a cererilor de asistență judiciară internațională, spre evidență, Ministerului Justiției

c. Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială

În cursul anului 2013, Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială a organizat 6 reuniuni (5 reuniuni la Bruxelles și o reuniune la Dublin). România a fost reprezentată la toate aceste reuniuni, în funcție de temele discutate, de către punctele naționale de contact, de reprezentanți ai autorității centrale desemnate în baza Regulamentului Bruxelles II bis, precum și magistrați, membri ai Rețelei Judiciare Române în materie civilă și comercială din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curții de Apel Timișoara, Curții de Apel Galați, Tribunalului București, precum și reprezentanți ai Uniunii Notarilor Publici din România.

d. Rețeaua Judiciară Română în materie penală

O primă reuniune a Rețelei judiciare române în materie penală a fost organizată în data de 22 februarie 2013 la sediul Ministerului Justiției și a avut drept temă de dezbatere proiectul de modificare a Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală.

Cea de-a doua reuniune a fost organizată în perioada 20 - 21 mai 2013 la Alba Iulia. Pe parcursul celor două zile de dezbateri, au fost prezentate, pe scurt, *activitățile desfășurate în anul 2012* de membrii rețelei în domeniul cooperării judiciare internaționale, s-au discutat posibile soluții pentru problemele semnalate în practică, identificate la nivel local în domeniul mandatului european de arestare, al comisiilor rogatorii, al transferului de proceduri în materie penală, al sancțiunilor pecuniare.

e. Rețeaua Judiciară Română în materie civilă și comercială – activități desfășurate în cursul anului 2013

În anul 2013, Reuniunea Rețelei judiciare române în materie civilă a fost organizată la București, la data de 14.06.2013, la sediul Ministerului Justiției. Agenda reuniunii a vizat propunerile de instrumente ale UE aflate în curs de negociere în materia:

- **dreptului civil și comercial** (propunerile de Regulament de modificare a Regulamentului privind procedurile de insolvență și ordonanța asiguratorie europeană de indisponibilizare a conturilor bancare; Regulamentul Bruxelles I revizuit);
- **dreptului familiei** (propunerile de Regulamente privind regimurile matrimoniale și efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate; Regulamentele privind succesiunile și recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă).

Au fost distribuite și prezentate Ghidul Practic de Drept Internațional Privat; broșurile somația europeană de plată, precum și Culegerile actualizate de Legislație UE în domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă și comercială. În plus, s-a hotărât elaborarea unui *Buletin al Rețelei Judiciare române în materie civilă și comercială, care să conțină hotărârile comentate de membri Rețelei ale CJUE în aplicarea Regulamentului Bruxelles I.*

IV.4 Activități de formare profesională în domeniul dreptului Uniunii Europene organizate în cadrul unor proiecte cu finanțare europeană

Consiliului Superior al Magistraturii, Institutul Național al Magistraturii, Ministerul Public și Ministerul Justiției au continuat și în anul 2013 să acorde o atenție prioritară atragerii unor fonduri europene pentru formarea magistraților și a altor profesioniști ai dreptului pentru aplicarea instrumentelor juridice ale Uniunii Europene.

Astfel, în cadrul liniilor bugetare deschise în anul 2012 de Comisia Europeană pentru proiecte în domeniul justiției civile și penale, CSM a obținut granturi de finanțare pentru implementarea a 3 proiecte cu durata de doi ani (ianuarie 2013 – ianuarie 2015), după cum urmează:

- i) **JUST/2011/JPEN/AG/2956 - Îmbunătățirea înțelegerii reciproce cu scopul consolidării încrederii între autoritățile judiciare din statele membre ale Uniunii Europene (Fostering mutual understanding in order to strenghten mutual trust between the judicial authorities of Member States)**, cu un buget total în valoare de 410.012,28 euro, finanțarea Comisiei Europene reprezentând 322.792,28 euro și cofinanțarea CSM 87.220 euro;
- ii) **JUST/2011-2012/JCIV/AG/3381 - Exerciții practice pentru implementarea instrumentelor de cooperare judiciară în materie civilă și comercială (Practical exercises in implementing the judicial cooperation instruments in civil and commercial matters)**, cu un buget total în valoare de 399.971 euro, finanțarea Comisiei Europene reprezentând 319.977 euro și cofinanțarea CSM 79.994 euro;

- iii) **JUST/2012/JPEN/AG/2949 - Întărirea cooperării judiciare pentru protejarea victimelor infracțiunilor (Strengthening judicial cooperation to protect victims of crimes)**, cu un buget total în valoare de 249.220,45 euro, finanțarea Comisiei Europene reprezentând 199.376,36 euro și cofinanțarea CSM 49.844,09 euro;

În cadrul proiectelor sus-menționate, CSM și INM au organizat în anul 2013 o școală de vară și seminarii dedicate magistraților și altor profesii juridice din România, Bulgaria, Republica Cehă, Franța, Italia, Olanda, Polonia, Spania.

Prin decizia C (2013) 7970 final din 12 noiembrie 2013, Comisia Europeană a aprobat acordarea a două granturi pentru noi proiecte depuse de Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) în cadrul Programului specific „Justiție penală” („Criminal Justice”) 2013 al Uniunii Europene (call for proposals JUST/2013/JPEN/AG).

Pe de altă parte, Ministerul Justiției, în calitate de coordonator de proiect, în parteneriat cu Instanța de District din Amsterdam (Olanda), Procuratura Generală din Spania, Școala Națională de Formare a Judecătorilor și Procurorilor din Polonia și Academia de Drept European (ERA) a organizat în perioada 28 - 29 noiembrie 2013, la București, „*Seminarul european pentru practicieni în drept în domeniul drepturilor omului și a strănerii transnaționale a materialului probator. Dezvoltarea unei culturi judiciare europene*”, finanțat de Comisia Europeană în cadrul Programului „Justiție Penală” 2011. La această acțiune majoră de cooperare judiciară internațională în materie penală au participat 120 de judecători și procurori din toate Statele Membre ale Uniunii Europene, evenimentul bucurându-se și de participarea specialiștilor români cu competențe în domeniu : reprezentanți ai direcției de specialitate din Ministerul Justiției cu atribuții în domeniul cooperării judiciare, judecători de la nivelul curților de apel și al tribunalelor, procurori din cadrul structurilor DIICOT, reprezentanți ai CSM.

Prin decizia C (2013) 8097 final din 14 noiembrie 2013, Comisia Europeană a aprobat acordarea unui grant pentru unul dintre proiectele depuse de Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) în cadrul Programului specific „Justiție civilă” („Civil Justice”) 2013 al Uniunii Europene (call for proposals JUST/2013/JCIV/AG).

Totodată, Consiliul Superior al Magistraturii are calitate de partener în cadrul următoarelor proiecte:

- HOME/2011/ISEC/AG/4000002578 - *“Combaterea criminalității în achizițiile publice. O abordare operațională/Fighting public procurement. An operational approach”*, coordonat de Freedom House România;
- *“Susținerea confiscării extinse și recuperării prejudiciului în România/Supporting the confiscation and recovery of proceeds of crime in Romania”*, coordonat de Freedom House România;
- *“Conducting research on mixed exploitation related to THB and contributing to the improvement of victims` treatment and to the enhancement of EU cross-border cooperation in the field”*, coordonat de Freedom House România (declarația de parteneriat a fost semnată în luna octombrie 2013);
- JUST/2012/FRAC/AG/2755 – *“Cooperare judiciară europeană în practica instanțelor naționale în domeniul drepturilor fundamentale – potențialul neexplorat al metodologiei dialogului judiciar”*, coordonat de Institutul European din Florența.

Capitolul V Raporturile dintre sistemul justiției și celelalte instituții și organisme, precum și cu societatea civilă

V.1 Raporturile puterii judecătorești cu puterea legislativă și executivă

În cadrul **raporturilor puterii judecătorești cu puterea legislativă**, raporturile Consiliului Superior al Magistraturii cu Parlamentul României, s-au concretizat, în principal, în participarea unor reprezentanți ai Consiliului la ședințele comisiilor de specialitate ale celor două camere ale Parlamentului, în care s-au discutat acte normative care vizau sistemul judiciar.

În acest sens, este de menționat participarea reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii la una dintre ședințele Comisiei comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea propunerii legislative de revizuire a Constituției României, în care a fost expusă poziția Consiliului cu privire la unele dintre modificările ce pot fi aduse Legii fundamentale vizând, în principal, activitatea sistemului judiciar.

Alte proiecte de acte normative referitoare la activitatea instanțelor judecătorești și a parchetelor de pe lângă acestea, la a căror dezbatere Consiliul Superior al Magistraturii a fost reprezentat, sunt: proiectul de Lege pentru punerea în aplicare a Codului de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, proiectul de Lege privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, proiectul de Lege privind executarea pedepselor, măsurilor educative și a altor măsuri dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, neprivative de libertate și proiectul de Lege privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune.

De asemenea, raporturile Consiliului Superior al Magistraturii cu puterea legislativă s-au manifestat și prin exprimarea unor avize și puncte de vedere asupra unor propuneri legislative sau proiecte de acte normative, la solicitarea Camerelor Parlamentului. Cu titlu de exemplu, sunt de menționat punctul de vedere cu privire la modificarea și completarea actelor normative în materie electorală, elaborat la solicitarea Comisiei comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea propunerilor legislative privind legile electorale (ședința Plenului din 20 august 2013) sau amendamentul transmis Comisiei juridice, de disciplină, imunități și validări a Camerei Deputaților cu privire la proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 46/2008 pentru modificarea art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, referitor la numirea, fără concurs, în funcția de judecător sau procuror a persoanelor care au îndeplinit minim 10 ani funcția de judecător sau procuror și care au fost eliberate din funcție din motive neimputabile (ședința Plenului din 20 august 2013).

În conformitate cu prevederile art. 18 alin. (4) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare, și ale art. 31 alin. (1) din Regulamentul privind procedura alegerii membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 327/2005, s-a transmis Senatului României propunerea de validare a unui nou membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii – doamna procuror Luminița Palade. În urma acestui demers, prin Hotărârea nr. 47 din 25 iunie 2013 a Senatului României, publicată în Monitorul Oficial nr. 387 din 28 iunie 2013, a fost validată doamna procuror Luminița Palade, în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

Consiliul Superior al Magistraturii a sesizat Curtea Constituțională cu privire la existența unui **conflict juridic de natură constituțională între puterea judecătorească și cea legislativă**. Prin decizia nr. 460 din 13 septembrie 2013, Curtea Constituțională a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, prin omisiunea acestuia din urmă de a finaliza procedura parlamentară cu privire la sesizarea Agenției Naționale de Integritate ca urmare a constatării stării de incompatibilitate a unui senator.

Tot în cadrul raporturilor puterii judecătorești cu puterea legislativă se înscrie **sesizarea Curții Constituționale de către Înalta Curte de Casație și Justiție**, constituită în Secții Unite, în vederea exercitării controlului de constituționalitate anterior promulgării unor legi, sesizare legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată. Prin Hotărârea nr. 1 din data de 12 decembrie 2013, instanța supremă a solicitat Curții Constituționale să se pronunțe asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea pentru modificarea și completarea unor

acte normative (PL-x nr. 680/2011) și în Legea pentru modificarea art. 253¹ din Codul penal (PL-x nr. 467/2012), cele două proiecte de acte normative care vizau modificarea Codului penal în vigoare și a noului Cod penal.

Astfel, s-a arătat că dispozițiile art. I pct. 5 și ale art. II pct. 3 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative exceptează de la dispozițiile art. 147 din Codul penal, care definesc noțiunile de "funcționar public" și "funcționar", precum și de la dispozițiile art. 175 din noul Cod penal, care definesc noțiunea de "funcționar public", o serie de categorii de persoane, și anume "Președintele României, deputații și senatorii, precum și persoanele care își desfășoară activitatea în cadrul unei profesii liberale, în baza unei legi speciale și care nu sunt finanțați de la bugetul de stat", efectul acestor dispoziții constând, în principal, în restrângerea sferei de aplicare a tuturor normelor de incriminare care prevăd, ca subiect activ, persoana care are calitatea de "funcționar public" și "funcționar".

Dispozițiile articolului unic al celui de-al doilea act normativ restrâng sfera de aplicare a normei de incriminare a conflictului de interese, excluzând incidența normei de incriminare în cazul tuturor persoanelor care exercită funcții alese sau numite, funcții care nu implică încheierea unui contract de muncă cu una dintre instituțiile prevăzute în art. 145 din Codul penal și nu presupun exercitarea atribuțiilor de serviciu pe baza unei fișe a postului.

La data de 15 ianuarie 2014, **Curtea Constituțională a admis obiecțiile formulate** și a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor criticate.

În ceea ce privește raporturile puterii judecătorești cu puterea executivă, se evidențiază colaborarea Consiliului Superior al Magistraturii cu Ministerul Justiției din perspectiva procesului legislativ, colaborare în cadrul căreia Consiliul și-a exercitat atribuțiile referitoare la avizarea actelor normative care privesc activitatea autorității judecătorești, prevăzute de art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare.

Unele dintre aceste acte sunt de o importanță deosebită pentru sistemul judiciar, cum ar fi: proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului privind taxele judiciare de timbru; proiectul de Lege pentru completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor; proiectul de Hotărâre a Guvernului privind constituirea și atribuțiile comisiilor de evaluare a incidenței aplicării legii penale mai favorabile în cazul persoanelor aflate în executarea pedepselor și măsurilor educative privative de libertate din perspectiva noilor reglementări penale și procesual penale; proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru luarea unor măsuri de implementare necesare aplicării Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală.

La rândul său, Consiliul Superior al Magistraturii a procedat la consultarea Ministerului Justiției cu ocazia elaborării modificărilor și completărilor Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești impuse de iminenta intrare în vigoare a noului Cod de procedură penală.

De asemenea, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a analizat și avizat favorabil mai multe proiecte de acte normative prin care se urmărește asigurarea unui cadru optim desfășurării activității judecătorilor și procurorilor, cum ar fi proiectul de Hotărâre a Guvernului privind stabilirea numărului maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție (Hotărârea Plenului nr. 1082 din 8 octombrie 2013), proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției (Hotărârea Plenului nr. 893 din 19 septembrie 2013) sau proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru suplimentarea numărului maxim de posturi al Direcției Naționale Anticorupție (Hotărârea Plenului nr. 1083 din 8 octombrie 2013), elaborate în scopul suplimentării schemelor de personal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, celorlalte instanțe judecătorești și, respectiv, Direcției Naționale Anticorupție.

O altă componentă importantă a acestor raporturi o constituie **sesizările transmise de către Consiliul Superior al Magistraturii**, în cursul anului 2013, **Ministerului Justiției**, în temeiul art. 38 alin. (5) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare, pentru inițierea sau modificarea unor acte normative în domeniul justiției, dintre care menționăm: sesizarea referitoare la necesitatea modificării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, cu modificările și completările ulterioare, în sensul eliminării competenței de efectuare a urmăririi penale de către această Direcție în cazul infracțiunilor de înșelăciune, de evaziune fiscală și a celor prevăzute în Codul Vamal al României (ședința Plenului din 21 martie 2013), sesizarea referitoare la necesitatea modificării competenței teritoriale în materia contenciosului administrativ, urmând ca această competență să aparțină instanței de la domiciliul reclamantului (ședința Plenului

din 4 iunie 2013) și sesizarea referitoare la reglementarea restituirii pe cale administrativă a taxelor privind emisiile poluante provenite de la autovehicule (ședința Plenului din 27 iunie 2013).

În același context se înscrie și exprimarea unor puncte de vedere, la solicitarea Ministerului Justiției, cu privire la diverse proiecte de acte normative, sens în care exemplificăm: punctul de vedere referitor la proiectul de Ordonanță a Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală (ședința Plenului din 26 februarie 2013), punctul de vedere referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru luarea unor măsuri de implementare necesare aplicării Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (ședința Plenului din 19 noiembrie 2013).

Nu în ultimul rând, trebuie menționată **participarea reprezentanților Consiliului, alături de cei ai Ministerului Justiției, la lucrările diverselor grupuri de lucru interinstituționale, constituite la nivelul Ministerului Justiției**, pe teme privind sistemul judiciar, cum sunt comisia de actualizare a nomenclatoarelor aferente aplicației ECRIS (care are atribuția de a analiza și actualiza, din perspectiva noilor reglementări în materie penală și procesual-penală, informațiile cuprinse în nomenclatoarele aferente aplicației ECRIS) sau grupul de lucru referitor la aplicarea dispozițiilor din noul Cod penal referitoare la legea penală mai favorabilă.

În ceea ce privește **relația puterii judecătorești cu Președintele României**, unul dintre aspectele relevante pentru anul 2013 îl constituie reînvestirea în funcție a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și numirea în funcțiile de vicepreședinți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție și de președinte al Secției I Civile de către Președintele României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

În același sens, menționăm și numirile făcute de Președintele României, la propunerea ministrului justiției, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, în unele funcții de conducere din Ministerul Public, după cum urmează: procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prim adjunctul și adjunctul acestuia, procurorul șef al Secției de urmărire penală și criminalistică, procurorul șef al Secției judiciare și adjunctul acestuia, procurorul șef al Secției de resurse umane și organizare și procurorul șef al Secției Parchetelor Militare; procurorul șef al Direcției de Combatere a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și adjunctul acestuia; procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, adjunctii acestuia, procurorii șefi secție și adjunctii acestora de la Secția de combatere a corupției și Secția de combatere a infracțiunilor conexe infracțiunilor de corupție, procurorul șef al Secției judiciare penale și adjunctul acestuia, precum și procurorul șef al Secției de combatere a infracțiunilor de corupție săvârșite de militari.

V.2 Raporturile cu societatea civilă și mass-media

Activitatea de comunicare publică desfășurată de instituțiile sistemului judiciar pe parcursul anului 2013 a avut un caracter predominant predictibil și unitar determinat de raportarea acesteia la prevederile Ghidului pentru relația cu mass-media și a manualului purtătorilor de cuvânt adoptat prin HCSM nr. 484/2012. Astfel, majoritatea instanțelor au apreciat că cele două documente „au contribuit în mod substanțial la îmbunătățirea activităților specifice comunicării instituționale”. Curtea de Apel Alba Iulia a precizat că cele două documente sunt „un instrument util în relația cu mass-media, favorizând o mai bună cunoaștere a sistemului judiciar, iar prin consemnarea explicită a unor reguli și modalități de lucru concrete, permit înlăturarea practicilor neunitare în comunicarea instanțelor cu mass-media”. În mod excepțional, două instanțe din circumscripția Curții de Apel Constanța (Judecătoria Hârșova și Tribunalul Tulcea) au apreciat că „cele două îndrumare nu au produs efecte notabile în relația cu mass-media, contribuția acestora fiind nesemnificativă”.

Reprezentanții parchetelor au apreciat în unanimitate că „adoptarea și aplicarea celor două documente a condus la îmbunătățirea substanțială în comunicarea publică”.

În vederea diseminării „Ghidului pentru relația cu mass-media” și a „Manualului pentru purtătorii de cuvânt și structurile de informare publică și relații cu mass-media” la nivelul instanțelor și a reprezentanților mass media acreditați, pe parcursul anului 2013, instanțele au continuat să adopte o serie de măsuri pentru aplicarea celor două documente. **Pentru a imprima eficiență dialogului justiție – societate**, reprezentanții instanțelor au adoptat, preponderent, următoarele măsuri: postarea ghidului pe portalul și pe site-ul instanțelor, transmiterea acestuia către reprezentanții mass media și prelucrarea cu personalul instanțelor, afișarea la avizier, comunicarea

către redacțiile publicațiilor și ale posturilor TV; Ghidul a fost prelucrat cu jurnaliștii acreditați în cadrul unor conferințe de presă - în sensul informării acestora cu privire la coordonatele în care urmează să se desfășoare relația cu presa. Curtea de Apel Alba Iulia a discutat prevederile Ghidului și ale Manualului și în cadrul cursurilor și seminarilor de pregătire profesională.

În același sens, la nivelul parchetelor au fost adoptate măsuri menite să asigure o cât mai bună informare și diseminare a celor două documente de reglementare, precum și posibilitatea de consultare a acestora: informarea persoanelor interesate (jurnaliști) prin organizarea unor conferințe de presă, postarea pe intranet, prelucrarea în ședințele de lucru, publicarea pe site-ul parchetului, seminarii și întâlniri periodice, precum și informarea procurorului cu atribuții în domeniu și a procurorilor desemnați din subordinea acestuia. În mod singular, parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a apreciat ca suficientă - în vederea aducerii la cunoștința personalului și a reprezentanților media - doar „distribuirea materialelor către purtătorii de cuvânt din circumscripție”.

Referitor la eficiența „Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media” și la dificultățile întâmpinate în aplicarea prevederilor acestuia, conform chestionarelor, instanțele judecătorești au apreciat că „*Ghidul a contribuit la o mai bună cunoaștere a sistemului judiciar*” (CA Alba Iulia). De asemenea, Curtea de Apel București a subliniat utilitatea și eficiența acestuia, considerând că „stabilește un cadru instituționalizat de consultare a dosarelor de către reprezentanții mass-media, punându-se accent pe dreptul la respectarea vieții private și de familie, constatându-se o limitare importantă a accesului reprezentanților mass-media la aceste informații”.

Curtea de Apel Galați a constatat „unele deficiențe în asumarea de către reprezentanții mass media a prevederilor Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media”, fără a preciza, însă, natura acestor deficiențe.

De asemenea, unele instanțe au semnalat dificultăți rezultate în urma aplicării în practică a prevederilor Ghidului, acestea fiind legate de „necesitatea avizului judecătorului investit cu soluționarea cauzei pentru studiul dosarului de către reprezentanții mass-media acreditați, care îngreunează soluționarea cererii și faptul că nu există dispoziții care să reglementeze situația unui aviz negativ al judecătorului cauzei în conflict cu un aviz pozitiv al purtătorului de cuvânt sau invers (CA Galați). Curtea de Apel Brașov a „întâmpinat deficiențe în gestionarea cererilor de copii de pe rechizitorii, care sunt foarte mari și necesită atenție pentru eliminarea datelor cu caracter personal și a probatoriilor”. Curtea Militară de Apel a arătat că „documentul (n.n. Ghidul) putea fi mai bine adaptat la protecția părților și participanților față de posibilitățile de acces ale mass-mediei la problemele lor confidentiale”. Curtea de Apel București a constatat „aparitia unor dificultăți atunci când trebuie consultați judecătorii pentru studierea dosarelor de către jurnaliști datorita numărului mare de judecători și al numeroaselor cereri formulate de către jurnaliști”.

Marea majoritate a parchetelor consideră că „prevederile Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media reglementează corespunzător relația cu mass-media, mai ales în ceea ce privește activitatea de urmărire penală, care este fază nepublică a procesului penal”. Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel a precizat că „după modelul acestui ghid Consiliul Superior al Magistraturii ar trebui să elaboreze și un ghid privind relațiile publice ale instanțelor și parchetelor (nu numai cu mass – media)”. Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Iași consideră că „Ghidul a contribuit la o abordare unitară de către parchete a relației cu mass-media”.

Cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, raportat la activitatea desfășurată în anul 2013, marea majoritate a instanțelor a adoptat următoarele măsuri organizatorice: clarificarea noțiunii de informații publice; identificarea tipurilor de petiții având ca obiect informații publice (Curtea de Apel Ploiești); au fost purtate discuții cu privire la modalitatea de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 544/2001, au fost puse la dispoziția justițiabililor ghidul, spre consultare și a fost înființată structura de comunicare la nivelul instanțelor (Curtea de Apel Bacău). Curtea de Apel Târgu Mureș a menționat ca măsură publicarea informațiilor într-un limbaj clar și accesibil. Curtea de Apel Cluj a precizat că „aplicarea dispozițiilor Legii nr.544/2001 intră în competența Biroului de Informare și Relații Publice, iar asigurarea unei interpretări și aplicări unitare la nivelul instanței a acestei legi a fost posibilă datorită exercitării atribuțiilor specifice doar de acest birou, prin reprezentanții săi, sub coordonarea conducerii instanței, existând o practică constantă în acest domeniu”. În mod singular, Curtea de Apel București „a adoptat măsuri privind întocmirea și publicarea listei cu documentele de interes public pe site-ul instanței”.

Cu privire la acest aspect, Curtea de Apel Constanța a precizat că „modificările aduse Legii nr. 544/2001 au fost transmise tuturor judecătorilor și grefierilor de la curtea de apel, precum și celor de la instanțele din circumscripție”.

Pe aceeași problematică, măsurile adoptate la nivelul parchetelor au vizat: analize, discuții, dezbateri la nivelul colectivelor de procurori, studiarea și cunoașterea dispozițiilor legale în materie, desemnarea purtătorilor de cuvânt, publicarea pe site-urile parchetelor a principalelor informații de interes public (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj), utilizarea de formulare tipizate și Registrul special pentru informații de interes special (PCA Pitești), uniformizarea modului de a întocmi răspunsurile pentru solicitări similare (PCA Ploiești). La Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați a fost desemnată o singură persoană cu atribuții în legătură cu aplicarea Legii nr. 544/2001 și a Legii nr. 677/2001 și a fost constituită o mapă la nivelul parchetului cuprinzând practica și actele normative adoptate la nivel național în domeniul accesului la informații de interes public. Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel a considerat necesară discutarea problemelor apărute și consultarea structurilor specializate când a fost necesar și studiarea practicii în această materie. În cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Timișoara s-a procedat la consultarea permanentă a Biroului de informare publică și relații cu presa din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și întâlniri directe cu reprezentanții parchetelor subordonate.

Este de remarcat, în ansamblu, efortul de standardizare și uniformizare a activităților structurilor de informare publică și relații cu mass media, atât pe componenta logistică, cât și pe cele organizatorică și de gestiune efectivă a solicitărilor.

Cu referire la deficiențele constatate în cursul anului 2013 în legătură cu derularea activităților specifice privind aplicarea Legii nr. 544/2001, Curtea de Apel Pitești subliniază inexistența unor reglementări clare privind suportarea costului serviciilor de copiere și comunicare precum și privind documentele și informațiile de interes public specifice instanțelor judecătorești, **deficiență generală, care s-a perpetuat de-a lungul timpului de la intrarea în vigoare a Legii nr. 544/2001.** Tribunalul Călărași identifică ca deficiență „faptul că pentru informațiile statistice solicitate trebuie verificate registrele manual sau evidențele contabile deoarece, conform legii, acestea nu pot fi scoase din modulul ECRIS”. Curtea de Apel București a semnalat deficiențele apărute la nivelul personalului din cadrul biroului (intrarea consilierului în concediu prelungit pentru creșterea copilului). Se impune a fi subliniată situația existentă la nivelul unor instanțe (CA Ploiești, CA Pitești, CA Cluj și CA Suceava) care nu dispun de mijloace logistice independente, precizându-se faptul că activitățile specifice au fost asigurate prin utilizarea logisticii din dotarea instituției.

La nivelul parchetelor au fost identificate ca deficiențe: înregistrarea eronată a lucrărilor specifice legii 544/2001, a cererilor de eliberare copii din dosar (o unitate de parchet din circumscripția Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Iași), lipsa unui informatician la nivelul parchetului și faptul că nu au fost alocate fondurile necesare (Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel), personal insuficient (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia).

În ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public răspunsurile comunicate au evidențiat că nu au fost identificate deficiențe majore, iar acolo unde a fost necesar, au fost adoptate măsuri precum: înființarea unui departament IT propriu (Curtea de Apel Cluj), colaborarea dintre BIRP și celelalte compartimente auxiliare; organizarea și funcționarea punctului de informare și documentare în cadrul BIRP; acordarea de acreditări fără discriminare și cu celeritate (Curtea de Apel Pitești).

În circumscripția Curții de Apel București, la Tribunalul Călărași, a fost redus timpul de răspuns la solicitările primite, urmare a consultării conducătorului biroului cu președintele instanței la întocmirea unora dintre răspunsuri. Curtea de Apel București a amenajat un Centru de presă, iar Curtea de Apel Alba Iulia a menționat următoarele: personalul instanței îndrumă orice solicitant de informații de interes public la biroul de informare și relații publice pentru informarea corespunzătoare, completă și unitară; afișarea pe site și la sediul instanței a informațiilor de interes public de maxim interes; comunicarea promptă cu reprezentanții mass-media.

La nivelul parchetelor, din șaisprezece parchete de pe lângă curțile de apel, opt au apreciat că nu se impun măsuri pentru înlăturarea deficiențelor, iar cinci nu au comunicat răspuns la această întrebare.

Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Iași a menționat ca măsură adoptată prelucrarea cu personalul unității a legislației, pentru înlăturarea practicilor greșite, iar Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel a precizat că s-a solicitat crearea unui post de informatician și fonduri necesare.

Referitor la obligația instituită prin dispozițiile art. 5 alin (4) lit. a din Legea nr. 544/2001, majoritatea instanțelor au implementat aceste prevederi și au publicat pe paginile de internet informațiile prevăzute.

În mod excepțional, în circumscripția Curții de Apel Târgu Mureș, din 14 instanțe, opt nu au implementat prevederile menționate, două au implementat parțial și numai două instanțe au implementat prevederile legale. De asemenea, la nivelul Curții de Apel Constanța două instanțe (Tribunalul Constanța și Judecătoria Hârșova) nu au implementat dispozițiile legale. Situația este absolut regretabilă, având în vedere faptul că legea este în vigoare din anul 2001, iar implementarea acestor prevederi nu presupune o activitate solicitantă sau imposibil de realizat.

În ceea ce privește implementate prevederilor art. 5 alin (4) lit. a din Legea nr. 544/2001 (inclusiv cele referitoare la obligația publicării pe pagina de internet proprie), la nivelul parchetelor dispoziția legală a fost implementată la toate unitățile de parchet. Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel a precizat că datele sunt în general publicate, dar, din cauza lipsei unui informatician, nu pot fi întotdeauna actualizate.

În aceeași măsură au fost actualizate, la nivelul tuturor curților de apel, paginile de internet ale instanței cu categoria de documente prevăzute de HCSM nr. 515/2012.

Un număr de cinci instanțe din circumscripția Curții de Apel Târgu Mureș înregistrează deficiențe la acest capitol, în sensul că nu au postat informațiile regulamentare, iar alte cinci instanțe au actualizat parțial aceste informații. La nivelul Curții de Apel Constanța - Judecătoria Babadag nu a efectuat actualizarea, iar Curtea de Apel Ploiești a precizat că aceste date se află în curs de actualizare.

În linii mari, exigențele legii au fost realizate și la nivelul instanțelor militare prin asigurarea logisticii de către Ministerul Apărării Naționale.

Pe parcursul anului 2013, majoritatea instanțelor au asigurat diseminarea datelor de interes public prin: oferirea de informații accesibile, corecte și complete prin intermediul B.I.R.P., a portalului instanței sau prin afișare la avizier; distribuirea ghidurilor pentru justițiabili cu ocazia manifestării Zilei ușilor deschise, discuții cu reprezentanții mass-media, conferințe de presă; afișarea de materiale informative la sediul instanței; comunicarea din oficiu la începutul anului către reprezentanții mass-media acreditați a raportului privind activitatea instanței pe anul anterior – Curtea de Apel Iași, publicarea și actualizarea pe pagina de internet a datelor de interes public general cu caracter judiciar; distribuirea de ghiduri de îndrumare pentru justițiabili și de alte materiale informative la Biroul de informare și relații publice, dar și la celelalte compartimente ale instanței care desfășoară activitate cu publicul; furnizarea de informații de interes public, prin intermediul Biroului de informare și relații publice, ca urmare a cererilor formulate în acest sens de cetățeni; funcționarea info-chioșcurilor.

Reprezentanții Curții de Apel Cluj au creat o pagină web destinată informării publicului, denumită „Info Centrul Curții de Apel Cluj”, au organizat Ziua Justiției civile, interviuri, au distribuit materiale informative privind sistemul judiciar, inclusiv anunțarea intrării în vigoare a modificărilor importante la nivel legislativ intervenite în anul 2013 care privesc sistemul judiciar și activitatea instanței cum ar fi Noul Cod de Procedură Civilă sau modificările aduse în materia taxelor judiciare de timbru prin OUG nr.80/2013 și au menținut o bună relație cu reprezentanții mass-media, bazată pe transparență și disponibilitate.

Cu privire la demersurile întreprinse pe parcursul anului 2013 pentru a asigura diseminarea datelor de interes public privind sistemul judiciar, unitățile de parchet au menționat: publicarea rapoartelor de activitate, afișarea la intrarea în instituție a listei cu informații de interes public ce pot fi solicitate; publicarea comunicatelor de presă privind cauzele mai importante constatate/instrumentate, pe pagina de internet proprie a parchetelor; comunicarea principalele ordine emise de conducerea parchetului unităților din subordine; organizarea de conferințe de presă; afișarea informațiilor relevante în locul special amenajat, accesibil publicului.

Relația instituțională dintre instanțele de judecată și mass media a fost apreciată de către majoritatea curților de apel ca fiind „foarte bună” (nouă curți de apel) și „bună” (șapte curți de apel).

Aceeași apreciere asupra relației instituționale dintre parchete și mass media, ca „foarte bună” a fost făcută de marea majoritate a parchetelor (zece parchete de pe lângă curțile de apel) și „bună” (șase parchete de pe lângă curțile de apel).

Ca factori de natură să contribuie la **îmbunătățirea relației instituționale cu mass media**, instanțele de judecată au identificat: promptitudinea în furnizarea relațiilor solicitate de către reprezentanții mijloacelor de informare în masă; participarea la interviuri; disponibilitate pentru asigurarea unei informări prompte a reprezentanților mass-media; emiterea de comunicate de presă; specializarea jurnaliștilor; atitudinea proactivă, transparență și dialog deschis; participarea la seminarii a purtătorilor de cuvânt; elaborarea de materiale informative destinate presei. Curtea de Apel Brașov a evidențiat necesitatea activităților privind educația juridică necesară reprezentanților mass media pentru înțelegerea sistemului și a procedurii judiciare, iar Curtea de Apel București a menționat cunoașterea de către jurnaliști a unor noțiuni minime de drept; redarea în mod obiectiv a informațiilor primite, organizarea de seminarii la care să participe purtătorii de cuvânt ai instanțelor și reprezentanții mass-media, respectarea de către reprezentanții mass media a regulilor deontologice, în sensul de a se informa corespunzător și de a solicita punctul de vedere al instanței anterior publicării informației, organizarea unor întâlniri periodice între reprezentanții autorității judecătorești și reprezentanții mass-media în care să se discute deficiențele în colaborarea dintre instanțe și presă și identificarea soluțiilor pentru problemele semnalate.

O enumerare extrem de pertinentă și completă a factorilor de natură să contribuie la îmbunătățirea relațiilor cu mass media a fost efectuată de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj, care a indicat: asigurarea transparenței; seriozitate, onestitate, respect și bună-credință din partea ambelor părți; organizarea de conferințe de presă de către conducătorii parchetelor; respectarea termenelor legale de soluționare a cererilor de informații.

De asemenea, au fost evidențiați factori de natură să contribuie la îmbunătățirea relațiilor cu mass media și de către Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova - comunicarea de date din dosare cu respectarea principiului confidențialității urmăririi penale și a prezumției de nevinovăție, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Suceava - disponibilitate mai mare în comunicare din partea ambelor părți, profesionalismul, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați - continuarea adoptării unei atitudini proactive în relația cu mass-media.

Este de menționat faptul că unele parchete au apreciat ca negativă sau neconstructivă maniera de abordare a reprezentanților mass media, aceștia substituindu-se „rolului magistratului în cadrul procesului penal” (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești).

Totodată, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Pitești și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța au apreciat că nu este cazul să menționeze sau nu sunt în măsură să identifice astfel de factori.

V.3 Raporturi interne

În cadrul amplului proces de reformă a sistemului judiciar românesc, un loc aparte îl deține preocuparea în vederea aprofundării comunicării între toți factorii implicați în realizarea actului de justiție. Bunele relații în cadrul sistemului judiciar, dar și cu celelalte instituții și organisme, reprezintă temelia desfășurării eficiente a activității judiciare și influențează percepția opiniei publice asupra actului de justiție.

Marea majoritate a curților de apel, ca și instanțele din subordine, au apreciat că au o relație de colaborare **foarte bună** cu parchetele corespunzătoare, cu excepția a două curți de apel (Curtea de Apel Brașov și Curtea de Apel Iași), care au apreciat-o **drept bună**.

Factorii care pot contribui la îmbunătățirea în continuare a relației instituționale dintre instanțe și unitățile de parchet, potrivit opiniilor exprimate de curțile de apel, au fost: respectarea termenelor prevăzute de lege pentru sesizarea instanței în cazul măsurilor preventive, realizarea unor întâlniri care să aibă drept scop discutarea problemelor de ordin profesional (în special cele de practică neunitară) și administrativ, asigurarea numărului de procurori pentru ședințele de judecată, asigurarea respectului reciproc, a colegialității și o mai multă receptivitate și promptitudine.

Unitățile de parchet au caracterizat, la rândul lor, relația cu instanțele corespunzătoare ca fiind **foarte bună**, doar Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Oradea apreciind-o ca fiind **bună**.

În vederea întăririi conlucrării instituționale cu instanțele, parchetele au indicat printre factorii favorizanți: asigurarea interoperativității între bazele de date și realizarea unor corelări între Regulamentele de organizare și funcționare ale instanțelor și parchetelor ; organizarea de întâlniri și seminarii profesionale comune la nivel descentralizat ; dezbateri comune asupra unor probleme de drept controversate.

În ceea ce privește relația cu Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești și parchetele au apreciat-o ca fiind **bună și foarte bună**, numărul de parchete care au caracterizat relația cu Consiliul ca fiind bună (8) fiind mai mare decât în cazul curților de apel (4).

Referitor la modalitățile prin care poate fi îmbunătățită relația instituțională a Consiliului Superior al Magistraturii cu instanțele și unitățile de parchet de pe lângă acestea, au fost formulate o serie de sugestii, printre care: Consiliul să consulte mai des instanțele și parchetele în procesul decizional; să dezvolte comunicarea cu întreg corpul magistraților prin întâlniri periodice, revista Consiliului Superior al Magistraturii, forumul magistraților ; să acorde în mai mare măsură sprijin magistraților pentru apărarea drepturilor și statutului acestora.

Instanțele judecătorești și parchetele au apreciat relația instituțională cu barourile de avocați ca fiind **foarte bună**, între factorii care pot contribui la îmbunătățirea acesteia fiind evocați: colaborarea în vederea eradicării cazurilor de îndeplinire cu rea-credință a atribuțiilor de serviciu și tergiversării cauzelor; creșterea nivelului de pregătire profesională; organizarea de întâlniri profesionale la nivel instituțional privind noutăți legislative; alocarea promptă de resurse financiare pentru achitarea onorariilor apărătorilor desemnați din oficiu în cauzele penale.

În ceea ce privește relațiile instituționale ale instanțelor cu Biroul local de expertize judiciare și cu consilierii juridici, concluzia care a reieșit din răspunsurile curților de apel a fost că aceste relații pot fi definite ca fiind, în majoritate, **bune**.

La rândul lor, unitățile de parchet au caracterizat relațiile instituționale cu Institutul Național de Medicină Legală, cu experții judiciari și cu organele de cercetare penală, ca fiind **bune**.

Relația dintre judecătorii care soluționează în primă instanță cauze privind conflictele de muncă și asigurări sociale și asistenții judiciari a fost apreciată ca fiind **foarte bună**.

Printre factorii care ar putea îmbunătăți relația instituțională dintre judecătorii care soluționează în primă instanță cauze privind conflictele de muncă și asigurări sociale și asistenții judiciari au fost enumerați: elaborarea unui cadru legislativ care să reglementeze responsabilitățile privind activitatea de judecată a asistenților judiciari; modificarea statutului acestora din factori consultativi, în factori decizionali și împărțirea responsabilității decizionale; instituirea obligației pentru asistenții judiciari de a motiva hotărârile judecătorești, fapt ce ar conduce la îmbunătățirea relației judecător-asistent judiciar; stabilirea unui mecanism de angajare a răspunderii disciplinare a asistenților judiciari; solicitarea opiniei judecătorului care a lucrat cu asistentul judiciar, la prelungirea mandatului acestuia din urmă; asigurarea unui număr mai mare de asistenți judiciari, având în vedere volumul de activitate în această materie și numărul completelor existente.

Capitolul VI Concluzii privind progresele înregistrate, vulnerabilitățile identificate și măsurile luate sau propuse pentru remedierea acestora

Anul 2013 a fost un an al marilor provocări pentru justiția română, fiind marcat de intrarea în vigoare, la 15 februarie, a Noului Cod de procedură civilă și de eforturile susținute pentru pregătirea intrării în vigoare, la 1 februarie 2014, a Noului Cod penal și a Noului Cod de procedură penală.

Progresele făcute în acest an, grație eforturilor tuturor judecătorilor și procurorilor, dar și al celorlalte categorii de personal din sistemul judiciar, precum și măsurile luate de factorii de decizie în domeniul justiției vor reprezenta temelia unei construcții solide a sistemului judiciar român. Aceste progrese s-au reflectat pozitiv în Raportul Comisiei Europene privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare, dat publicității la 22 ianuarie 2014.

Pe baza datelor prezentate în cuprinsul prezentului raport și având în vedere percepția corpului magistraților, dar și a societății civile și a celorlalți vectori de opinie asupra stării justiției, au fost identificate aspecte pozitive, dar și vulnerabilități în funcționarea sistemului judiciar în anul 2013.

A) Astfel, anul 2013 este anul cu cel mai mare volum de activitate din istoria justiției românești. Volumul total de activitate înregistrat la nivelul instanțelor judecătorești, exceptând instanțele militare (3.337.426 dosare), precum și numărul dosarelor soluționate (2.408.240 dosare) au înregistrat un record absolut.

Creșterea volumului total de activitate s-a repercutat asupra încărcăturii pe judecător, astfel că, în cursul anului 2013, **la majoritatea instanțelor, indiferent de gradul de jurisdicție, încărcătura pe post de judecător a fost de peste 1.000 de cauze.** La nivelul instanței supreme și al judecătoriilor, încărcătura pe judecător a înregistrat diminuări ne semnificative, în timp ce la nivelul tribunalelor și al curților de apel, încărcătura pe judecător a cunoscut o ușoară creștere.

Similar situației înregistrate la instanțele judecătorești, la nivelul parchetelor, volumul total de dosare penale (1.826.427 dosare) a crescut comparativ cu anul anterior și, în corelație cu această creștere, s-a majorat și numărul dosarelor penale soluționate de procurori (635.085 dosare, față de 590.505 dosare soluționate în anul 2012). Se constată că volumul de dosare penale a scăzut la parchetul de pe lângă instanța supremă și parchetele de pe lângă tribunale, prin comparație cu anul anterior, însă s-a majorat la DNA, DIICOT, parchetele de pe lângă curțile de apel și cele de pe lângă judecătorii.

În ceea ce privește încărcătura de dosare pe procuror, exceptând parchetele de pe lângă tribunale, unde a fost înregistrată o diminuare ne semnificativă (de la 174 de dosare în anul 2012, la 170 de dosare în anul 2013) și DIICOT, unde încărcătura de dosare pe procuror este identică celei din anul precedent (75 de dosare), **încărcătura de dosare penale pe procuror a crescut la nivelul parchetului de pe lângă instanța supremă, DNA, parchetele de pe lângă curțile de apel și cele de pe lângă judecătorii.**

Creșterea volumului de activitate a fost resimțită de către instanțele de judecată și parchetele de pe lângă acestea în condițiile în care schemele de personal ale parchetelor nu au fost suplimentate, iar cele ale instanțelor judecătorești au cunoscut suplimentări ne semnificative (150 de posturi de judecător, corespunzător unei majorări cu 3,3% a schemelor de personal).

În contextul creșterii volumului de activitate, Consiliul Superior al Magistraturii împreună cu Ministerul Justiției au continuat demersurile în vederea finalizării procedurilor de redistribuire aprobate în anii anteriori. Astfel, în anul de referință au fost redistribuite 3 din cele 4 posturi de judecător rămase indisponibilizate în baza Hotărârii nr. 469/12.07.2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii și a fost reanalizată situația celor 3 posturi rămase indisponibilizate în temeiul Hotărârii nr. 798/2009 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, hotărându-se menținerea indisponibilizării posturilor respective și transmiterea lucrării Grupului de lucru privind raționalizarea instanțelor și parchetelor, pentru a fi avută în vedere în cadrul noii proceduri de redistribuire a posturilor.

Distinct de această măsură, în vederea pregătirii sistemului judiciar pentru implementare noilor coduri, în anul 2013 a fost s-a finalizat procedura de distribuție pe instanțe a celor 150 de posturi de judecător și 250 de posturi de personal auxiliar de specialitate, alocate suplimentar

pentru anul 2013 prin H.G. nr.1056/2012 pentru modificarea Anexei nr. 2 la H.G. nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției.

În același scop, respectiv pregătirea sistemului judiciar pentru implementarea noilor coduri, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că se impune efectuarea, în timp util a demersurilor necesare în vederea adoptării hotărârii de guvern pentru suplimentarea schemelor de personal ale instanțelor judecătorești cu posturile prevăzute pentru anul 2014, astfel că a fost sesizat Ministerul Justiției în acest sens. În continuarea acestui demers, Plenul Consiliului a avizat favorabil proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, în sensul suplimentării numărului maxim de posturi pentru curțile de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii cu 350 de posturi (150 posturi de judecător și 200 posturi de personal auxiliar de specialitate).

Totodată, în scopul atingerii obiectivelor propuse în Planul de măsuri privind punerea în aplicare a Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului penal și Codului de procedură penală, aprobat prin Hotărârea nr. 1091/28.11.2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, grupul de lucru interinstituțional format din reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției și Ministerului Public a sesizat Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, care a acordat aviz conform pentru desființarea a 30 de instanțe/parchete cu rearondarea localităților acestora altor instanțe/parchete, menținerea în funcțiune a 25 de instanțe/parchete, concomitent cu mărirea circumscripțiilor teritoriale ale acestora, precum și menținerea în funcțiune a 15 instanțe/parchete cu păstrarea actualelor circumscripții; prin aceeași hotărâre, Plenul a decis prezentarea raportului Ministerului Justiției în vederea modificării corespunzătoare a anexei din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a introducerii a unui ansamblu de norme tranzitorii, care să facă posibil un calendar de implementare a măsurilor menite să ducă efectiv la încetarea activității instanțelor și parchetelor vizate și la transferul activității la noile instanțe și parchete competente teritorial.

De asemenea, același grup de lucru interinstituțional a fost pus în dezbatere materialul parchetului de pe lângă instanța supremă denumit „Pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor coduri”, fiind însușită propunerea de suplimentare a schemelor de personal la parchete cu 170 de posturi de procuror și 389 de posturi de grefier. Majorarea numărului de posturi se va realiza pe parcursul a 3 ani de implementare, astfel: în 2014 – suplimentarea cu 58 de posturi de procuror și 143 de grefier; în 2015 – 34 de posturi de procuror și 101 de grefier, iar în 2016 – 78 de posturi de procuror și 145 de grefier.

În fine, în cursul anului 2013, prin dinamizarea procedurilor de ocupare a posturilor, au fost numite în funcția de judecător 241 de persoane, iar în funcția de procuror 127 de persoane.

În acest context, printre aspectele pozitive, este de menționat gradul ridicat de ocupare a posturilor de judecător la toate nivelurile de jurisdicție, de peste 95% (cu excepția tribunalelor unde procentul a fost de 91,80%), fapt datorat, în principal, organizării a două concursuri de admitere în magistratură, dar și a celor două concursuri de promovare în funcții superioare de execuție și a concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție.

B) În ceea ce privește durata de soluționare a cauzelor, se impune a preciza că, potrivit noii aplicații Ecris – statistică, în anul 2013, la nivelul instanțelor judecătorești, aceasta nu mai este calculată sub forma unor intervale (ex. număr cauze soluționate în termen de 1 an), ci sub forma unei durate medii, calculată în zile, pe fiecare obiect, materie și stadiu procesual în parte.

În numărul zilelor este cuprinsă, pe de o parte, perioada scursă între momentul înregistrării dosarului și primul termen de judecată (care la unele instanțe, pe anumite stadii procesuale și obiecte poate depăși 6 luni), precum și perioada în care hotărârea a fost redactată în mod complet și documentul a fost depus la mapa de hotărâri. Acest lucru semnifică faptul că timpul efectiv de judecată a unei cauze (de la primul până la ultimul termen) este considerabil mai redus decât cifrele afișate de aplicație.

La nivelul parchetelor, modul de calcul al duratei de soluționare a cauzelor nu a cunoscut modificări prin comparație cu anul precedent. Se remarcă faptul că numărul cauzelor soluționate între 6 luni și 1 an de la sesizare a crescut cu 29,9% față de anul precedent, situație care se regăsește și în cazul dosarelor soluționate între 1 an și 2 ani de la sesizare, care s-a majorat cu 19,5% față de anul 2012.

C) Referitor la intrarea în vigoare a noilor coduri în materie civilă, un aspect pozitiv îl reprezintă faptul că instanțele, în majoritate, nu au înregistrat dificultăți în implementare,

necesitatea efectuării unor modificări ale acestor coduri ca urmare a inadvertențelor constate în practică sau a normelor susceptibile de a genera practică neunitară fiind învederată de un număr redus de instanțe. Cât privește **pregătirea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noilor coduri în materie penală**, demersuri în acest sens au fost efectuate de toți factorii implicați, respectiv Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, instanța supremă și parchetul de pe lângă aceasta.

Distinct de noile coduri, pe parcursul anului 2013 au fost adoptate o serie de modificări legislative cu impact pozitiv asupra sistemului judiciar, printre acestea numărându-se Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80 din 26 iunie privind taxele judiciare de timbru, prin care a fost abrogată Legea nr. 146/1997 ce reglementa această materie, dar și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/1995 privind timbrul judiciar.

D) Institutul Național al Magistraturii împreună cu Școala Națională de Grefieri au asigurat și în cursul anului 2013 pregătirea profesională a viitorilor magistrați, a magistraților, dar și a personalului auxiliar de specialitate în privința modificărilor legislative majore din sistemul legal românesc aduse de intrarea în vigoare a noilor coduri și a altor modificări legislative importante.

Astfel, în anul 2013, Institutul Național al Magistraturii a format 63% din numărul magistraților din sistem (7126 judecători și procurori) și a organizat 114 seminarii și 4 conferințe dedicate exclusiv noilor coduri. Până la sfârșitul anului 2013, 4826 de judecători și procurori au participat la cel puțin o acțiune de formare în materia noilor coduri.

În ceea ce privește grefierii formați de către Școală în anul 2013, numărul acestora a fost foarte ridicat, în raport cu resursele umane și materiale alocate activității de formare continuă în anul 2013, respectiv 3677 persoane (2109 în anul 2012) - 2716 grefieri din instanțe, dintre care 123 de grefieri debutanți, 510 grefieri din parchete și 451 de grefieri prin intermediul învățământului la distanță.

Din această perspectivă, un aspect pozitiv îl reprezintă creșterea numărului de magistrați și de grefieri care au fost formați profesional în cursul anului 2013, de la 6758 magistrați în anul 2012 la 7126 magistrați în anul 2013, și de la 2109 grefieri în anul 2012, la 3677 de grefieri în anul 2013.

E) În ceea ce privește componenta de integritate a corpului judiciar, este de semnalat că Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a fost sesizată cu soluționarea acțiunii disciplinare într-un număr de 19 cazuri, iar Secția pentru procurori într-un număr de 7 cazuri.

În ceea ce-i privește pe **judecători**, la finele anului 2013, un număr de 7 cauze se aflau în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, într-un număr de **3 cauze a fost respinsă** acțiunea disciplinară de către Secția pentru judecători, într-un număr de **2 cauze a fost aplicată sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură**, în **2 cauze a fost aplicată sancțiunea diminuării indemnizației de încadrare lunară brută**, într-o cauză a fost aplicată sancțiunea disciplinară a suspendării din funcție, iar **în alte 4 cauze a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în avertisment**.

Referitor la **procurori**, la finele anului 2013, un număr de 2 cauze se aflau în curs de soluționare pe rolul Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, într-o cauză a fost respinsă acțiunea disciplinară de către Secția pentru procurori, într-un număr de **2 cauze a fost aplicată sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură**, în **2 cauze fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în avertisment**, iar **în alte 2 cauze a fost aplicată sancțiunea excluderii din magistratură**.

În anul 2013, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a soluționat **o singură sesizare**, prin care au fost invocate încălcări ale normelor de conduită prevăzute de Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, constatându-se prescrierea faptei. În ceea ce privește Secția pentru procurori, aceasta a fost **sesizată de 2 ori** cu astfel de cereri, în ambele situații constatându-se că nu există indicii privind încălcarea normelor de conduită înscrise în Codul deontologic.

În cursul anului 2013, **3 judecători și 5 procurori au fost condamnați definitiv** pentru infracțiuni de corupție ori infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție (3 judecători și 2 procurori în cursul anului 2012).

De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii a dispus **suspendarea din funcție a 12 judecători și a 11 procurori**, ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora. (4 judecători și 6 procurori în anul 2012).

În perioada de referință, Secția pentru judecători a admis **4 cereri pentru încuviințarea percheziției domiciliare, 4 cereri pentru încuviințarea percheziției informatice** (din care una admisă în parte, cu privire la echipamentele IT, fiind respins capătul de cerere referitor la e-mailul personal), **o cerere pentru încuviințarea percheziției corporale, 6 cereri pentru încuviințarea reținerii și 7 cereri pentru încuviințarea arestării preventive**. Totodată, Secția pentru judecători a hotărât respingerea a 2 cereri pentru încuviințarea reținerii și a unei cereri pentru încuviințarea arestării preventive.

De asemenea, Secția pentru procurori a admis **5 cereri pentru încuviințarea percheziției domiciliare și 2 cereri pentru încuviințarea percheziției informatice**, fiind sesizată cu **6 cereri pentru încuviințarea reținerii și cu 7 cereri pentru încuviințarea arestării preventive**, care, de asemenea, au fost admise.

În cursul anului 2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a analizat un număr de **28 de solicitări de apărare a reputației profesionale, independenței și imparțialității formulate de judecători și procurori**. Dintre acestea, 11 cereri au fost admise de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, 4 au fost respinse, 6 cereri au fost retrase, iar 7 cereri au fost înaintate Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, urmând a fi analizate în perioada imediat următoare. Totodată, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a analizat un număr de **17 cereri de apărare a independenței și imparțialității sistemului judiciar**, din care 8 au fost admise de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, 4 au fost respinse, iar 5 cereri se află în curs de soluționare.

Referitor la componenta de integritate a personalului auxiliar de specialitate, este de semnalat faptul că **numărul sancțiunilor disciplinare aplicate acestei categorii de personal de la nivelul instanțelor judecătorești s-a redus** comparativ cu anul anterior, de la 52 de sancțiuni disciplinare la 49 de astfel de sancțiuni. În cazul personalului auxiliar de specialitate de la nivelul parchetelor, numărul sancțiunilor disciplinare aplicate este identic cu cel din anul precedent (4 sancțiuni). Totodată, 3 persoane aparținând categoriei personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești au fost trimise în judecată pentru fapte aflate în legătură cu exercițiul atribuțiilor de serviciu.

F) Anul 2013 s-a caracterizat și prin **diminuarea numărului total de cereri împotriva Statului roman aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului**, de la 8.712 în anul 2012, la 6.050 în anul 2013.

Este de remarcat faptul că și în anul 2013, numărul hotărârilor și deciziilor prin care nu s-a constatat nicio încălcare a unui drept prevăzut de Convenție (99) a fost mai mare decât cel al hotărârilor prin care s-a constatat încălcarea Convenției (83).

Principalele domenii în care Curtea de la Strasbourg a pronunțat hotărâri de condamnare a României, relevante pentru sistemul judiciar, sunt: durata excesivă a procedurilor judiciare, dreptul la libertate și siguranță, dreptul la un proces echitabil, dreptul la libertate de gândire, conștiință și religie.

În ceea ce privește procedurile în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, din perspectiva acțiunilor directe, în anul 2013, Curtea nu s-a pronunțat asupra niciunei cauze în care România să fie parte.

În privința deciziilor preliminare, în anul 2013, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a pronunțat 8 decizii în soluționarea pe fond a unor cereri preliminare formulate de instanțe din România. Trebuie subliniat însă faptul că toate hotărârile pronunțate de Curte în temeiul art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene au opozabilitate *erga omnes* și, prin urmare, se impun cu forță juridică obligatorie atât autorităților publice, cât și instanțelor de judecată din toate statele membre UE.

Și în cursul anului 2013, sistemul judiciar a continuat să se confrunte cu o serie de vulnerabilități:

a) sporirea în continuare a volumului total de activitate al instanțelor cu 0,05% și al parchetelor cu 1,10%, comparativ cu anul anterior;

b) creșterea stocului de dosare la instanțe, cu 21, 67 % față de anul anterior, în condițiile în care numărul cauzelor nou intrate s-a diminuat cu 7,7%, iar procentul dosarelor soluționate s-a

majorat cu 1,16%, prin comparație cu anul precedent; se observă așadar o acumulare mult mai importantă a stocurilor de dosare, comparativ cu trendul cauzelor nou intrate;

c) creșterea stocului de dosare la parchete de peste 3 ori, în ultimii 13 ani (de la 532.986 cauze în anul 2000, la 1.826.427 cauze în anul 2013), dar și a numărului cauzelor cu autor neidentificat rămase nesoluționate (de la 613.374 cauze în anul 2012, la 651.742 cauze în anul 2013);

d) majorarea cu 136,5% față de anul 2012 a numărului cauzelor soluționate după împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale;

e) numărul însemnat de judecători și procurori care, la sfârșitul anului 2013, îndeplineau condițiile legale de pensionare (401 judecători de la curțile de apel și instanțele aflate în circumscripția teritorială a acestora, cu excepția Curții Militare de Apel și a instanțelor din subordine, la care se adaugă 31 de judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și 200 de procurori.

În mod firesc, aceștia pot solicita oricând eliberarea din funcție, astfel că numărul posturilor vacante din sistem va putea fi oricând majorat.

f) gradul redus de ocupare, la finele anului 2013, a posturilor de procuror de la parchetele de pe lângă tribunale (80,52%) și la parchetul de pe lângă instanța supremă (85,45%);

g) gradul redus de ocupare, prin concurs, a funcțiilor de conducere de la nivelul instanțelor (aprox. 50%) și parchetelor (aprox. 36,2%);

h) gradul redus de ocupare a posturilor de judecător la tribunale (70%) și de procuror la parchetele de pe lângă tribunale (50,25%), ca urmare a celor două concursuri de promovare a judecătorilor și procurorilor în funcții superioare de execuție;

i) ponderea redusă a posturilor de greșier cu studii superioare, în numărul total al posturilor de greșier existent în statele de funcții și de personal ale instanțelor, calculată ca medie națională (60, 87%, similară celei din anul precedent);

j) ponderea redusă a posturilor ocupate de greșier cu studii superioare, în numărul total al posturilor ocupate de greșier de la nivelul parchetelor, calculată ca medie națională (67%).

k) numărul semnificativ al funcțiilor de conducere de la nivelul parchetelor exercitate prin delegare (286 de funcții), comparabil cu cel din anul anterior (291 de funcții);

l) numărul cauzelor rezolvate de instanțele judecătorești prin procedura medierii a fost de 1762 de medieri în tipul proceselor, superior celui din anul precedent (1729 medieri), dar nereprezentativ în raport cu gradul de încărcare al instanțelor judecătorești; la nivelul parchetelor o singură cauză a fost soluționată prin această procedură (4 cauze în anul precedent).

m) insuficiența autonomie financiară a instanțelor și parchetelor, lipsa resurselor umane și materiale;

Referitor la nivelul de finanțare obținut în cursul anului 2013, instanțele au considerat că acesta a fost mai degrabă nesatisfăcător, decât satisfăcător. Astfel, 5 curți de apel au considerat că fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 7 de curți de apel au considerat că alocările au fost identice ori similare cu cele din anul 2012, 3 curți de apel au concluzionat ca au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică.

În acord cu opiniile exprimate de instanțe, parchetele au arătat la rândul lor că nivelul de finanțare obținut în cursul anului 2013 a fost mai degrabă nesatisfăcător, decât satisfăcător. Astfel, 4 parchete au considerat că fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 4 parchete au concluzionat ca au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică, restul considerând că alocările au fost similare cu cele din anul 2012.

În ceea ce privește modul de repartizare a resurselor de către ordonatorii principali de credite, instanțele și parchetele au concluzionat, în majoritate, că alocarea fondurilor se face după criterii relativ obiective.

Privitor la starea sediilor instanțelor, potrivit datelor comunicate de Ministerul Justiției, dintr-un număr total de 208 sedii, 113 sedii erau într-o stare bună și foarte bună, 66 de sedii într-o stare acceptabilă și doar 29 de sedii într-o stare rea și foarte rea.

Potrivit opiniilor exprimate de instanțe, deși în majoritatea cazurilor starea sediilor este considerată ca fiind satisfăcătoare, există și sedii care se află într-o stare total nesatisfăcătoare, fiind total/parțial improprie desfășurării activității și pentru care nu sunt în desfășurare lucrări de reparații

capitale (Judecătoria Braşov, Tribunalul şi Judecătoria Satu Mare, Curtea de Apel Oradea şi Judecătoria Oradea). S-a estimat un necesar de sedii noi pentru 37 de instanţe şi de lucrări de extindere la alte 43 de instanţe.

Din datele comunicate de Ministerul Public, rezultă faptul că numărul total de sedii alocate parchetelor este de 186 de sedii, pentru un număr de 246 de unităţi, dintre acestea 23 fiind sedii noi, 132 fiind bune şi foarte bune şi numai 31 de sedii fiind satisfăcătoare.

Datele comunicate de parchete relevă faptul că acestea deţin în majoritatea cazurilor sedii în proprietate, starea acestora fiind considerată **satisfăcătoare**, doar câteva dintre acesta fiind apreciate ca fiind total nesatisfăcătoare, total/parţial improprie desfăşurării activităţii, pentru care nu sunt în desfăşurare lucrări de reparaţii capitale.

Asigurarea infrastructurii necesare desfăşurării în condiţii optime a activităţii instanţelor este în responsabilitatea Ministerului Justiţiei, care trebuie să depună eforturile necesare în scopul extinderii, reabilitării şi amenajării sediilor existente şi construirii de sedii noi, pentru a conferi funcţionalitate serviciului public al justiţiei.